

DECIZIA

Plenului Consiliului Concurenței

nr. DA-03/21-18 din 28 iunie 2024

**referitor la încălcarea art. 5 din Legea concurenței în cauza inițiată
prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 03 din 19.01.2021**

Bemol, Lukoil, Petrom, Rompetrol, Vento și Tirex

Decizia este publicată cu titlu informativ.

Unele secțiuni ale textului au fost editate în scopul asigurării confidențialității informațiilor. Secțiunile respective sunt evidențiate prin [■].

CUPRINS

1.	INTRODUCERE	6
2.	PĂRȚILE IMPLICATE	8
2.1.	SRL „Bemol Retail”	8
2.2.	SRL „Datario”	8
2.3.	SRL „Lukoil-Moldova”	9
2.4.	SRL „Petro-Moldova”	9
2.5.	SA „Rompetro Moldovă”	9
2.6.	SA „Tirex Petrol”	10
3.	ASPECTE PROCEDURALE	10
4.	PIAȚA RELEVANTĂ.....	13
4.1.	Cadrul normativ aplicabil	13
4.2.	Modalitatea de formare a prețurilor la panou	15
4.3.	Modul de funcționare a pieței	17
4.3.1.	Structura concurențială a pieței	17
	Observațiile părților	20
	Poziția Consiliului Concurenței.....	21
4.3.2.	Comercializarea cu amănuntul din perspectiva cererii.....	21
4.3.3.	Comercializarea cu amănuntul din perspectiva ofertei	22
4.4.	Piața relevantă a produsului.....	23
4.5.	Piața geografică relevantă.....	25
	Observațiile părților	26
	Poziția Consiliului Concurenței.....	27
5.	ACTE ȘI FAPTE CONSTATATE.....	28
5.1.	Modificările de preț la benzină și motorină (15-16.05.2019).....	28
5.1.1.	Benzină	28
5.1.2.	Motorină	29
5.2.	Modificările de preț la gaz lichefiat (21-22.08.2019).....	30
5.3.	Modificările de preț la motorină, benzină și gaz lichefiat (16-21.01.2020).....	31
5.3.1.	Benzină	31
5.3.2.	Motorină	34
5.3.3.	Gaz lichefiat.....	37
5.4.	Modificările de preț la benzină, motorină și gaz lichefiat (09-11.03.2020).....	39
5.4.1.	Benzină	39
5.4.2.	Motorină	40

5.4.3. Gaz lichefiat	42
5.5. Modificările de preț la benzină, motorină și gaz lichefiat (19.03-04.04.2020) ..	43
5.5.1. Benzină.....	43
5.5.2. Motorină	45
5.5.3. Gaz lichefiat	48
5.6. Modificările de preț la benzină, motorină și gaz lichefiat (22.04-01.05.2020) ..	50
5.6.1. Benzină.....	50
5.6.2. Motorină	53
5.6.3. Gaz lichefiat	56
5.7. Modificările de preț la benzină, motorină și gaz lichefiat (mai 2020).....	58
5.7.1. Benzină.....	58
5.7.2. Motorină	59
5.7.3. Gaz lichefiat	62
5.8. Modificările de preț (iunie-decembrie 2020)	63
5.8.1. Benzină.....	63
5.8.2. Motorină (iulie 2020)	65
5.8.3. Motorină (august-decembrie 2020).....	68
5.8.4. Aspecte contextuale.....	70
Observațiile părților - declarațiile administratorului Lukoil în Parlament.....	70
Poziția Consiliului Concurenței	72
5.8.5. Gaz lichefiat (iulie 2020).....	74
5.9. Modificările de preț la benzină, motorină și gaz lichefiat (decembrie 2020)	76
5.9.1. Benzină.....	76
5.9.2. Motorină	79
5.9.3. Gaz lichefiat	82
5.10. Modificările de preț la benzină, motorină și gaz lichefiat (16-19.01.2021)	84
5.10.1. Benzină.....	84
5.10.2. Motorină	89
5.10.3. Gaz lichefiat	94
5.10.4. Aspecte contextuale.....	98
Comunicări interne în cadrul Bemol	98
Observațiile părților - Actele ridicate în cadrul inspecției la Bemol	98
Poziția Consiliului Concurenței	99
Fișierul de calcul al prețurilor la Tirex.....	99

Observațiile părților - Fișierul nu este relevant investigației	101
Poziția Consiliului Concurenței.....	102
Comunicările telefonice între întreprinderile implicate	102
Observațiile părților.....	104
Poziția Consiliului Concurenței.....	106
5.11. Justificarea modificărilor de preț de către întreprinderi	107
5.11.1. Lukoil.....	107
5.11.2. Tirex.....	108
5.11.3. Bemol.....	110
5.11.4. Rompetrol	112
5.11.5. Petrom.....	113
5.11.6. Vento.....	114
5.12. Concluzii la evoluția modificărilor de preț.....	115
5.13. Alte aspecte relevante	117
5.13.1. Interconexiunile prin intermediul relațiilor comerciale.....	117
Observațiile părților	118
Poziția Consiliului Concurenței.....	119
5.13.2. Circumstanțe constatate în cadrul inspecțiilor.....	120
6. EVALUAREA LEGALĂ A FAPTEI	121
6.1. Aplicabilitatea art.5 alin.(1) din Legea concurenței	121
6.1.1. Conceptul de întreprindere	122
6.1.2. Conceptul de acord și/sau practică concertată.....	122
Observațiile părților - neîndeplinirea standardului de probă.....	127
Poziția Consiliului Concurenței.....	129
Observațiile părților - Comportament paralel/ adaptarea inteligentă	130
Poziția Consiliului Concurenței.....	131
6.1.3. Conceptul de împiedicare, restrângere sau denaturare a concurenței	132
Observațiile părților - lipsa efectelor pentru consumatori.....	134
Poziția Consiliului Concurenței.....	135
Observațiile părților - contextul economic în care activează părțile	135
Poziția Consiliului Concurenței.....	136
6.2. Neaplicabilitatea art. 11 din Legea concurenței	137
Observațiile părților.....	143
Poziția Consiliului Concurenței.....	144

6.3.	Excepții de la aplicarea art.5 alin.(1) din Legea concurenței.....	145
6.4.	Inaplicabilitatea art.5 alin.(1) din Legea concurenței	145
7.	OBSERVAȚIILE PĂRȚILOR ȘI POZIȚIA CONSILIULUI	146
7.1.	Prețurile examinate nu sunt prețurile finale	146
	Observațiile părților.....	146
	Poziția Consiliului Concurenței	147
7.2.	Lipsa argumentării economice	148
	Observațiile părților.....	148
	Poziția Consiliului Concurenței	151
7.3.	Lipsa justificării economice pentru produsele de nișă.....	153
	Observațiile părților.....	153
	Poziția Consiliului Concurenței	154
7.4.	Încălcarea principiului prezumției de nevinovăție și in dubio pro reo.....	154
	Observațiile părților.....	154
	Poziția Consiliului Concurenței	155
7.5.	Prețurile de comerț au fost sub nivelul anterior liberalizării.....	156
	Observațiile părților.....	156
	Poziția Consiliului Concurenței	156
7.6.	Aplicarea regulilor de procedură penală	157
	Observațiile părților.....	157
	Poziția Consiliului Concurenței	158
7.7.	Dreptul de inspecție al Consiliului Concurenței	159
	Observațiile părților.....	159
	Poziția Consiliului Concurenței	159
8.	INDIVIDUALIZAREA SANCTIUNILOR.....	160
8.1.	Gravitatea	161
8.2.	Durata	162
	Observațiile părților.....	163
	Poziția Consiliului Concurenței	164
8.3.	Nivelul de bază.....	167
8.4.	Ajustarea nivelului de bază	167
	Observațiile părților.....	168
	Poziția Consiliului Concurenței	170
8.5.	Concluzii: valoarea finală a amenzilor.....	172
9.	CONCLUZII	172

Decizia Plenului Consiliului Concurenței

nr. DA-03/21-18 din 28 iunie 2024

**referitor la încălcarea art. 5 din Legea concurenței în cauza inițiată prin
Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 03 din 19.01.2021**

(SRL „Bemol Retail”, SRL „Datario”, SRL „Lukoil-Moldova”, SRL „Petrom-Moldova”, SA „Romp petrol Moldova” și SA „Tirex Petrol”)

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI,

acționând în temeiul art. 41 din Legea concurenței* nr. 183/2012, Hotărârii Parlamentului nr. 33/2022 privind numirea în funcția a unui membru și președinte al Plenului Consiliului Concurenței, Hotărârii Parlamentului nr. 331/2018 privind numirea în funcție a membrilor Plenului Consiliului Concurenței, Hotărârii Parlamentului nr. 380/2023 privind numirea în funcția de vicepreședinte al Plenului Consiliului Concurenței, Hotărârii Parlamentului nr. 381/2023 privind numirea în funcția de membru al Plenului Consiliului Concurenței,

examinând raportul de investigație asupra cazului, materialele acumulate în cadrul investigației, observațiile la raportul de investigație transmise Consiliului Concurenței și luând în considerare argumentele invocate de către întreprinderile implicate în observații și cadrul audierilor,

Plenul Consiliului Concurenței a emis următoarea Decizie:

1. INTRODUCERE

- (1) Decizia este adresată SRL „Bemol Retail”, SRL „Datario”, SRL „Lukoil-Moldova”, SRL „Petrom-Moldova”, SA „Romp petrol Moldova” și SA „Tirex Petrol”.
- (2) Decizia constată că SRL „Bemol Retail”, SRL „Datario”, SRL „Lukoil-Moldova”, SRL „Petrom-Moldova”, SA „Romp petrol Moldova” și SA „Tirex Petrol” au fost implicate într-un acord și/sau practică concertată de fixare a prețurilor de vânzare, pe teritoriul Republicii Moldova, în perioada iunie 2020 – februarie 2021.
- (3) Obiect de investigare a constituit activitatea de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere principale și a gazului lichefiat prin intermediul stațiilor de alimentare de către SRL „Bemol Retail”, SRL „Datario”, SRL „Lukoil-Moldova”, SRL „Petrom-Moldova”, SA „Romp petrol Moldova” și SA „Tirex Petrol”, fiind prezente semne de încălcare ale art. 5 și 11 din Legea

concurenței.

- (4) Astfel, în perioada de timp supusă investigării (15.03.2019-12.04.2021) prețurile de panou la produsele petroliere principale și gazul lichefiat erau stabilite în baza Metodologiei privind formarea și aplicarea prețurilor la produsele petroliere, aprobată prin Hotărârea ANRE nr. 50 din 11.03.2019 (*în continuare Metodologie*) Prețurile erau stabilite printr-o formulă de calcul în baza mai multor indicatori și componente ale activității economice, precum și coeficientul de rentabilitate (marja anuală de profit de maxim 10%).
- (5) Pe parcursul investigației, Consiliul Concurenței a constatat comportamentul coordonat al întreprinderilor implicate, manifestat prin faptul că în perioadele de modificări de preț (atât creșteri, cât și reduceri) acestea modificau prețul cu aceeași valoare absolută (în lei) față de prețurile practicate anterior modificării. În perioada examinată, au fost identificate mai multe runde de astfel de modificări, înaintea primei afișări la panou de către concurenți.
- (6) La modificările de preț similare constatate, întreprinderile implicate au înregistrat evoluții diferite în ceea ce privește costurile medii ponderate de procurare a stocurilor, fiind ajustată rata rentabilității în așa fel încât să fie obținută *modificarea de preț coordonată*.
- (7) În urma investigației s-a constatat că, întreprinderile implicate au calculat rentabilitatea reieșind din prețul de panou final, și nu invers (anterior calculării și stabilirii prețului de panou).
- (8) Efectiv, comportamentul pe piață al întreprinderilor nu era justificat economic, și nu era orientat la costuri, fiind utilizate de multe ori rentabilități negative (deficitare), respectiv situații când întreprinderile activau în pierdere, sau rentabilități excesive, mai mari de 30%. Argumentele prezentate de către întreprinderile implicate referitor la justificarea economică a prețurilor stabilite nu au fost reținute întrucât au fost generale și declarative, nefiind bazate pe explicații și/sau probe concludente.
- (9) Ținând cont de faptul că întreprinderile implicate nu au prezentat explicații plauzibile pentru comportamentul practicat, se constată că acesta ar fi fost imposibil în lipsa unei coordonări. Drept urmare, se constată încălcarea prevederilor art. 5 din Legea concurenței.
- (10) Acordul și/sau practica concertată de fixare a prețurilor de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere principale și a gazului lichefiat prin intermediul stațiilor de alimentare de către SRL „Bemol Retail”, SRL „Datario”, SRL „Lukoil-Moldova”, SRL „Petrom-Moldova”, SA „Rompetrol Moldova” și SA „Tirex Petrol” a avut ca obiect restrângerea, împiedicarea și/sau denaturarea concurenței, în sensul Legii concurenței.

- (11) Totodată, s-a constatat că, nu a fost admisă încălcarea art. 11 din Legea concurenței (abuz de poziție dominantă) prin comportamentul întreprinderilor implicate supus prezentei investigații.

2. PĂRȚILE IMPLICATE

2.1. SRL „Bemol Retail”

- (12) SRL „Bemol Retail” (în continuare Bemol) este o întreprindere cu capital străin care activează pe piața comercializării cu amănuntul a produselor petroliere principale și a gazului lichefiat pe teritoriul Republicii Moldova¹⁶, [REDACTED].
- (13) Administrator în perioada investigată – [REDACTED].
- (14) Asociați: [REDACTED].
- (15) Adresa juridică: [REDACTED].
- (16) În perioada investigată întreprinderea a fost titulară a licențelor: nr. [REDACTED], pentru comercializarea cu amănuntul a benzinei și motorinei la stațiile de alimentare; nr. [REDACTED], pentru comercializarea cu amănuntul a gazului lichefiat la stațiile de alimentare.

2.2. SRL „Datario”

- (17) SRL „Datario” (a activat sub marca „Vento”; în continuare Vento) este o întreprindere care activează pe piața comercializării cu amănuntul a produselor petroliere principale și a gazului lichefiat pe teritoriul Republicii Moldova¹⁷.
- (18) Administratori în perioada examinată – [REDACTED].
- (19) Asociați: [REDACTED].
- (20) Adresa juridică: [REDACTED].
- (21) În perioada investigată întreprinderea a fost titulară a licențelor: nr. [REDACTED], pentru comercializarea cu amănuntul a benzinei și motorinei la stațiile de alimentare; nr. [REDACTED], pentru comercializarea cu amănuntul a gazului lichefiat la stațiile de alimentare.

¹⁶ Principalul gen de activitate conform CAEM – Comerțul cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule în magazine specializate (47.30).

¹⁷ Principalul gen de activitate conform CAEM – Comerțul cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule în magazine specializate (47.30).

2.3. SRL „Lukoil-Moldova”

- (22) SRL „Lukoil-Moldova” (în continuare Lukoil) este o întreprindere cu capital străin care activează pe piața comercializării cu amănuntul a produselor petroliere principale și a gazului lichefiat pe teritoriul Republicii Moldova¹⁸, [REDACTED].
- (23) Administrator în perioada examinată – [REDACTED].
- (24) Asociați: [REDACTED].
- (25) Adresa juridică: [REDACTED].
- (26) În perioada investigată întreprinderea a fost titulară a licențelor: nr. [REDACTED], pentru comercializarea cu amănuntul a benzinei și motorinei la stațiile de alimentare; nr. [REDACTED], pentru comercializarea cu amănuntul a gazului lichefiat la stațiile de alimentare.

2.4. SRL „Petrom-Moldova”

- (27) SRL „Petrom-Moldova” (în continuare: Petrom) este o întreprindere cu capital străin care activează pe piața comercializării cu amănuntul a produselor petroliere principale și a gazului lichefiat pe teritoriul Republicii Moldova¹⁹, [REDACTED].
- (28) Administrator în perioada examinată – [REDACTED].
- (29) Asociați: [REDACTED].
- (30) Adresa juridică: [REDACTED].
- (31) În perioada investigată întreprinderea a fost titulară a licențelor: nr. [REDACTED], pentru comercializarea cu amănuntul a benzinei și motorinei la stațiile de alimentare; nr. [REDACTED], pentru comercializarea cu amănuntul a gazului lichefiat la stațiile de alimentare.

2.5. SA „Rompetro Moldovă”

- (32) SA „Rompetro Moldovă” (în continuare: Rompetrol) este o întreprindere cu capital străin care activează pe piața comercializării cu amănuntul a produselor petroliere principale și a gazului lichefiat pe teritoriul Republicii Moldova²⁰, [REDACTED].

¹⁸ Principalul gen de activitate conform CAEM – Comerțul cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule în magazine specializate (47.30).

¹⁹ Principalul gen de activitate conform CAEM – Comerțul cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule în magazine specializate (47.30).

²⁰ Principalul gen de activitate conform CAEM – Comerțul cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule în magazine specializate (47.30).

- (33) Administratori în perioada examinată - [REDACTED].
- (34) Asociați: [REDACTED].
- (35) Adresa juridică: [REDACTED].
- (36) În perioada investigată întreprinderea a fost titulară a licențelor: nr. [REDACTED], pentru comercializarea cu amănuntul a benzinei și motorinei la stațiile de alimentare; nr. [REDACTED], pentru comercializarea cu amănuntul a gazului lichefiat la stațiile de alimentare.

2.6. SA „Tirex Petrol”

- (37) SA „Tirex Petrol” (în continuare: Tirex) este o întreprindere care activează pe piața comercializării cu amănuntul a produselor petroliere principale și a gazului lichefiat pe teritoriul Republicii Moldova²¹, [REDACTED].
- (38) Administratori în perioada examinată – [REDACTED].
- (39) Asociați: [REDACTED].
- (40) Adresa juridică: [REDACTED].
- (41) În perioada investigată întreprinderea a fost titulară a licențelor: nr. [REDACTED], pentru comercializarea cu amănuntul a benzinei și motorinei la stațiile de alimentare; nr. [REDACTED], pentru comercializarea cu amănuntul a gazului lichefiat la stațiile de alimentare.

3. ASPECTE PROCEDURALE

- (42) Plenul Consiliului Concurenței, în baza notei nr. DAP-18/02 din data de 18.01.2021 referitor la situația existentă pe piața produselor petroliere principale și a gazului lichefiat, cu luarea în considerare a informațiilor prezentate de către direcțiile de profil²², a inițiat *din oficiu*, prin Dispoziția nr. 03 din 19.01.2021, investigația referitor la semnele încălcării prevederilor art.5 și art.11 din Legea concurenței de către Bemol, Lukoil, Petrom, Rompetrol, Tirex și Vento privind modalitatea de stabilire a prețurilor la comercializarea produselor petroliere principale și a gazului lichefiat.
- (43) La baza inițierii a stat analiza și informațiile acumulate de către Consiliul

²¹ Principalul gen de activitate conform CAEM – Comerțul cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule în magazine specializate (47.30).

²² Direcția Concentrări Economice, Direcția Anticartel, Direcția Abuz de Poziție Dominantă și Direcția Cercetare și Analitică

Concurenței, în cadrul investigației utile de cunoaștere a pieței comercializării cu ridicata și cu amănuntul a principalelor produse petroliere și a gazului lichefiat în Republica Moldova desfășurate în baza Dispoziției Plenului Consiliului Concurenței nr. 07 din 11.11.2013. În cadrul investigației utile de cunoaștere a pieței, Consiliul Concurenței a monitorizat prețurile afișate la panou de către companiile petroliere, în special începând cu 15.03.2019, când a intrat în vigoare *Metodologia* și a fost anulată plafonarea prețurilor produselor petroliere pe piața cu amănuntul.

- (44) În cadrul monitorizării, Consiliul Concurenței a stabilit că, începând cu luna mai 2019 pe piață au fost atestate mai multe situații în care au avut loc modificări (atât majorări, cât și reduceri) cu valori similare a prețului cu amănuntul la produse petroliere principale și a gazului lichefiat, ceea ce a prezentat semne a unui comportament coordonat, care a și constituit problema concurențială.
- (45) După inițierea investigației, în scopul acumulării probelor relevante, Președintele Consiliului Concurenței a dispus²³ efectuarea inspecțiilor inopinate la întreprinderile implicate.
- (46) Ulterior, în adresa întreprinderilor implicate au fost remise mai multe adrese cu solicitări de informații în privința obiectului și scopului investigației.
- (47) În urma finalizării investigației, a fost întocmit raportul de investigație (comunicat și recepționat de către întreprinderile implicate la data de 12.04.2021), fiind propusă constatarea încălcării art. 5 din Legea concurenței și sancționarea întreprinderilor Bemol, Vento, Lukoil, Rompetrol, Petrom și Tirex.
- (48) Raportul de investigație a fost transmis în adresa ANRE la data 13.04.2021 conform art. 34 din Legea concurenței. După analiza raportului, ANRE a indicat²⁴ că reieșind din informațiile din raport, „se constată că operatorii supuși verificării respectă doar formal prevederile Legii nr.461/2001 privind piața produselor petroliere. În realitate, făcând uz de norma legală prevăzută la art.4 alin.(3) din Legea nr.461/2001, persoanele responsabile din cadrul

²³ Rompetrol (Ordinul nr. 000031 din 20.01.2021, Delegația de inspecție nr. 000131 din 20.01.2021, rezultatele fiind consemnate în procesul-verbal din 20.01.2021, cu actele ridicate), Lukoil (Ordinul nr. 000029 din 20.01.2021, Delegația de inspecție nr. 000129 din 20.01.2021, rezultatele fiind consemnate în procesele-verbale din 20.01.2021 și 21.01.2021, cu actele ridicate), Petrom (Ordinul nr. 000030 din 20.01.2021, Delegația de inspecție nr. 000130 din 20.01.2021, rezultatele fiind consemnate în procesele-verbale din 20.01.2021 și 21.01.2021, cu actele ridicate), Vento (Ordinul nr. 000032 din 20.01.2021, Delegația de inspecție nr. 000132 din 20.01.2021, rezultatele fiind consemnate în procesul-verbal din 20.01.2021, cu actele ridicate), Bemol (Ordinul nr. 000033 din 27.01.2021, Delegația de inspecție nr. 000133 din 27.01.2021, rezultatele fiind consemnate în procesul-verbal din 27.01.2021, cu actele ridicate) și Tirex (Ordinul nr. 000037 din 27.01.2021, Delegația de inspecție nr. 000137 din 27.01.2021, rezultatele fiind consemnate în procesul-verbal din 27.01.2021, cu actele ridicate).

²⁴ Scrisoarea nr.07-02/1351 din 20.04.2021.

companiilor decideau asupra oportunității modificării prețurilor, pornind de la anumite interese comerciale promovate în grup. Această situație denotă existența unor deficiențe în conținutul și modul de interpretare a prevederilor art.4 alin.(3) din Legea nr.461/2001”.

- (49) Urmare a solicitărilor de acces la dosarul investigației, a fost asigurat accesul întreprinderilor Lukoil (la data de 22.04.2021), Petrom (23.04.2021), Rompetrol (12.05.2021), fapt consemnat în declarațiile de acces.
- (50) La data de 13.05.2021 a fost recepționată cererea Petrom privind disponibilitatea de formulare a angajamentelor referitoare la îngrijorările concurențiale identificate în raportul de investigație, fapt despre care au fost informate celelate părți.
- (51) Ulterior informării celorlaltor întreprinderi despre intenția Petrom de a iniția discuții pentru aplicarea la angajamente, la 01.06.2021, Bemol, Lukoil și Rompetrol, au manifestat aceeași intenție.
- (52) La 02.07.2021 Plenul Consiliul Concurenței a decis²⁵ inoportunitatea inițierii de discuții în vederea aplicării la angajamente de către Bemol, Lukoil, Petrom și Rompetrol, fapt despre care acestea au fost informate la data de 05.07.2021.
- (53) Părțile au remis observațiile la raportul de investigație – Tirex (*scrisoarea nr. 01.01.340 din 11.05.2021*), Bemol (*scrisoarea nr. 140 din 25.05.2021*), Vento (*scrisorile din 26.05.2021 și 07.07.2021*), Rompetrol (*scrisoarea nr. 367 din 02.07.2021*), Lukoil (*scrisoarea nr. 337 din 05.07.2021*) și Petrom (*scrisoarea din 05.07.2021*).
- (54) Consiliul Concurenței a organizat audieri cu părțile implicate, care au avut loc separat pentru fiecare întreprindere. Ședințele de audieri au avut loc la data de 05.04.2022 (Petrom și Rompetrol), 01.04.2022 (Bemol și Tirex) și la 07.04.2022 (Vento și Lukoil).
- (55) Ulterior audierilor, părțile implicate au prezentat informații și observații suplimentare pe care le-au considerat relevante examinării cazului - Petrom (07.04.2022), Bemol (14.04.2022), Lukoil (20.04.2022), Tirex (18.04.2022) și Rompetrol (19.04.2022).
- (56) La data de 28 iunie 2024, având în vedere materialele acumulate la dosarul cauzei, Plenul Consiliului Concurenței a adoptat prezenta Decizie.

²⁵ În temeiul prevederilor art. 39 lit. j) din Legea concurenței nr. 183/2012 și pct. 13, 25 din Regulamentul privind acceptarea angajamentelor propuse de către întreprinderi (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 2 din 22.01.2015).

4. PIATA RELEVANTĂ

4.1. Cadrul normativ aplicabil

- (57) Cadrul normativ ce reglementează activitatea de comercializare a produselor petroliere principale și a gazului lichefiat pe teritoriul Republicii Moldova cuprinde următoarele acte normative:
- Legea nr. 461/2001 privind piața produselor petroliere (în continuare Legea nr. 461/2001);
 - Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior;
 - Regulamentul cu privire la depozitarea și comercializarea cu ridicata, prin sistem automatizat, a produselor petroliere identificate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1116/2002;
 - Regulamentului de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1117/2002;
 - Metodologia formării și aplicării prețurilor la produsele petroliere, aprobată prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 50/2019.
- (58) Legea nr. 461/2001 definește ca produse petroliere petrolul și derivatele lui: benzina, motorina, kerosenul, gazul lampant, petrolul turboreactor, combustibilul pentru cuptoare, gazele lichefiate, păcura, uleiurile și lubrifianții.
- (59) În context, este important de atestat faptul că reglementarea de stat a pieței produselor petroliere este prerogativa Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică conform dispozițiilor art.6 din Legea nr.461/2001.
- (60) Respectiv, art. 12 din Legea nr. 461/2001 stabilește și delimitează două genuri de activități licențiate pe piața produselor petroliere, și anume:
- importul și comercializarea cu ridicata și/sau cu amănuntul a benzinei și a motorinei la stațiile de alimentare;
 - importul și comercializarea cu ridicata și/sau cu amănuntul a gazului lichefiat la stațiile de alimentare.
- (61) Noțiunile de comerț cu ridicata și comerț cu amănuntul sunt definite de art. 3 din Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior:
- comerț cu ridicata – activitate desfășurată de comercianții care cumpără produse în scopul revânzării acestora către alți comercianți sau utilizatori profesionali (producători agricoli, industriași, prestatori de servicii, meșteșugari);

- comerț cu amănuntul – activitate desfășurată de comercianții care vînd produse direct consumatorilor pentru uzul personal al acestora (consumul final);
- (62) În ceea ce privește comercializarea cu ridicata a produselor petroliere, art. 25 alin. (1) din Legea nr. 461/2001 asigură dreptul de comercializare cu ridicata a produselor petroliere numai importatorilor și cumpărătorilor cu ridicata. Respectiv, comercializarea cu ridicata a produselor petroliere se efectuează în bază de contract, încheiat în scris, în conformitate cu legislația în vigoare și cu Regulamentul cu privire la depozitarea și comercializarea cu ridicata, prin sistem automatizat, a produselor petroliere identificate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1116/2002.
- (63) Conform art. 2 din Legea nr. 461/2001, cumpărător cu ridicata poate fi agentul economic, inclusiv consumatorul special, care cumpără produse petroliere în scopul consumului sau al revânzării.
- (64) În acord cu pct. 2 din Regulamentul cu privire la depozitarea și comercializarea cu ridicata, prin sistem automatizat, a produselor petroliere identificate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1116/2002, comercializarea cu ridicata a produselor petroliere constituie:
- a) livrarea produselor petroliere către vânzătorii cu amănuntul și cumpărătorii cu ridicata;
 - b) depozitarea produselor petroliere.
- (65) Respectiv, conform pct. 3 din Regulamentul menționat, comerțul cu ridicata a produselor petroliere se consideră activitatea de comercializare desfășurată la depozitele de păstrare a produselor petroliere și cea legată de livrarea produselor petroliere în scopul vânzării lor ulterioare consumatorilor sau utilizării acestora în activitatea de producere.
- (66) În ceea ce ține de comercializarea cu amănuntul a produselor petroliere, conform art. 26 alin. (1) din Legea 461/2001, vânzătorii cu amănuntul comercializează produse petroliere principale și gaze lichefiate numai la stațiile de alimentare licențiate înregistrate ca persoane juridice, sau la filialele unor astfel de stații, în temeiul contractelor de vânzare-cumpărare cu amănuntul, în conformitate cu legislația în vigoare și cu Regulamentul de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere aprobat de Guvern.
- (67) Respectiv, comercializarea cu amănuntul a produselor petroliere principale și a gazelor lichefiate se face numai la stațiile de alimentare (construite în baza documentației de proiect supuse expertizei ecologice de stat) prin dispozitiv de alimentare utilat cu aparate de casă și de control cu memorie fiscală conectate la distribuitor conform art.26 alin.(5) din Legea nr. 461/2001.

- (68) Prin urmare, după cum este stabilit de cadrul normativ, activitatea de comercializarea cu amănuntul a benzinei, motorinei și a gazului lichefiat pe teritoriul Republicii Moldova se efectuează doar în baza de licențe acordate în acest scop de ANRE, comercializarea cu amănuntul/cu ridicata a benzinei și motorinei fiind licențiată separat de activitatea de comercializare cu amănuntul/cu ridicata a gazului lichefiat.
- (69) Avînd în vedere că comercializarea cu amănuntul a principalelor produse petroliere și gazelor lichefiate se realizează numai la stațiile de alimentare licențiate, în prezenta investigație este examinată modalitatea de stabilire a prețurilor la produsele petroliere principale și a gazului lichefiat prin intermediul stațiilor de alimentare.

4.2. Modalitatea de formare a prețurilor la panou

- (70) Legea 461/2001 reglementează modul de formare a prețurilor la produsele petroliere, stabilind expres că prețurile de comercializare cu amănuntul la produsele petroliere principale și la gazul lichefiat se stabilesc și se modifică doar în conformitate cu Metodologia formării și aplicării prețurilor la produsele petroliere.
- (71) Metodologia formării și aplicării prețurilor la produsele petroliere a fost elaborată, în conformitate cu legislația în vigoare și ținînd cont de condițiile stipulate la alin.(3) din Legea nr.461/2001, de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică și aprobată prin Hotărârea nr. 50 din 11.03.2019.
- (72) În acord cu art.4 din Legea nr.461/2001 (în redacția Legii nr.302 din 30.11.2018 în vigoare din 01.01.2019 și aplicabilă pe parcursul perioadei supuse investigației) prețurile de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere principale și a gazului lichefiat se stabilesc și se modifică numai reieșind din consumurile și cheltuielile aferente comercializării produselor respective, în conformitate cu standardele de contabilitate aplicabile, incluzînd o rată de rentabilitate anuală, prevăzută în Metodologia formării și aplicării prețurilor la produsele petroliere, care nu depășește 10%.
- (73) Monitorizarea respectării Metodologiei formării și aplicării prețurilor la produsele petroliere de către vânzătorii cu amănuntul ai produselor petroliere principale și ai gazului lichefiat este efectuată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.
- (74) Astfel, Metodologia formării și aplicării prețurilor la produsele petroliere stabilește componența consumurilor și cheltuielilor incluse la calcularea prețurilor de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere principale și a gazului lichefiat și respectiv, modul determinării, aprobării și aplicării prețurilor de comercializare cu amănuntul la produsele petroliere principale și

la gazul lichefiat.

- (75) Mecanismul aplicat la formarea prețurilor pentru produsele petroliere principale și a gazului lichefiat reglementat de pct.2 din Metodologia privind formarea și aplicarea prețurilor la produsele petroliere, prevede că acestea trebuie să corespundă următoarelor principii:
- să contribuie la aprovizionarea fiabilă a consumatorilor cu produse petroliere principale și gaz lichefiat de calitate;
 - să acopere costul produselor petroliere principale și a gazului lichefiat, taxele vamale, accizele, cheltuielile de transportare, depozitare și comercializare a acestor produse, precum și cele pentru protecția mediului;
 - să includă o rată de rentabilitate necesară pentru continuitatea activității întreprinderilor;
 - să contribuie la dezvoltarea concurenței loiale și protecția drepturilor și intereselor legitime ale consumatorului.
- (76) Consiliul Concurenței în cadrul acestei investigații a analizat structura prețurilor întreprinderilor, în conformitate cu calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE.
- (77) Astfel, în această investigație, precum și în analiza structurii prețului produselor petroliere principale și gazului lichefiat, au fost utilizați următorii indicatori economico-financiari:
- **CMPP** - costul mediu ponderat de procurare a 1 litru de benzină, motorină sau gaz lichefiat, calculat ca medie ponderată între costul produselor petroliere aflate în stoc la începutul lunii, costul produselor petroliere importate și costul produselor petroliere achiziționate (rd 7 din Calculul prețului de comercializare cu amănuntul). Astfel, la calculul CMPP se iau în considerare atât stocurile mai vechi, cât și toate modificările care au loc în prețurile de import și achiziție pe parcursul lunii în care au loc modificările de preț, inclusiv creșterea accizelor la început de an.
 - **Chelt.** - cheltuielile unitare medii anuale ale întreprinderii, aferente activității de comercializare cu amănuntul (rd 13 din Calculul prețului de comercializare cu amănuntul). Acest indicator se calculează o dată pe an, după prezentarea rapoartelor financiare anuale, și rămâne constant până la următoarea perioadă de raportare.
 - **Rentabilitate** - rentabilitatea aplicată de către întreprindere la calcularea prețului (rd 14 din Calculul prețului de comercializare cu amănuntul). Potrivit pct. 15 din Metodologie, rata de rentabilitate anuală, în integral pe întreprindere, inclusă în prețul de comercializare cu amănuntul a produselor

petroliere principale și a gazului lichefiat, nu poate depăși 10% din consumurile și cheltuielile anuale aferente comercializării acestor produse.

- (78) Reieșind din cei 3 indicatori menționați mai sus, se calculează prețul fără TVA, după formula $(CMPP + Chelt) * (1 + Rentabilitate / 100\%)$ (rd 15 din Calculul prețului de comercializare cu amănuntul), și prețul cu TVA, având în vedere că legislația fiscală prevede cota standard a TVA de 20% pentru benzină și motorină și cota TVA de 8% pentru gazul lichefiat (rd 17 din Calculul prețului de comercializare cu amănuntul).
- (79) Prin urmare, este necesar de reținut la caz, cu derogare de la principiile de bază ale concurenței care asigură că prețurile la produse se determină în procesul liberei concurenței, pe baza cererii și ofertei, modalitatea de formare a prețurilor pentru produsele petroliere este reglementată de stat prin Legea nr.461/ 2001 și nemijlocit Metodologia formării și aplicării prețurilor la produsele petroliere aprobată prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 50 din 11.03.2019.

4.3. Modul de funcționare a pieței

4.3.1. Structura concurențială a pieței

- (80) La nivelul comercializării cu amănuntul, oferta pentru principalele produse petroliere este reprezentată de întreprinderile care comercializează aceste produse prin intermediul stațiilor de alimentare în Republica Moldova.
- (81) Conform *Raportului privind rezultatul monitorizării pieței produselor petroliere a Republicii Moldova pentru anul 2020*, în perioada examinată pe piețele comercializării cu amănuntul a benzinei, motorinei și gazului lichefiat la stațiile de alimentare existau un număr de cca 167 de licențe eliberate de către ANRE pentru respectivele activități. Numărul titularilor de licență, care își desfășurau efectiv activitatea pentru care au obținut licență era de cca 100 de întreprinderi.
- (82) Principalele întreprinderi prezente pe piețele comercializării cu amănuntul a benzinei, motorinei și gazului lichefiat, în perioada anilor 2019-2020 sunt: Bemol, Vento, Lukoil, Petrom, Rompetrol și Tirex.
- (83) În tabelele de mai jos sunt prezentate cotele de piață estimative ale întreprinderilor implicate în prezenta investigație pentru anii 2019-2020, pentru fiecare piață relevantă în parte. Cotele au fost calculate în baza rapoartelor privind comerțul cu amănuntul prezentate anual către ANRE de către 100 de operatori petrolieri.

- (84) Tabel nr.1 **Cotele de piață pentru 2019** (volumul comercializat și venitul din vânzări)

	Benzină		Motorină		Gaz lichefiat		După vânzări cumulate în stații
	Volum (%)	Vânzări (%)	Volum (%)	Vânzări (%)	Volum (%)	Vânzări (%)	Vânzări (%)
Bemol							
Vento							
Lukoil							
Petrom							
Rompetrol							
Tirex							
Total Top 6	83,37	87,82	82,05	82,39	70,13	70,29	82,87
Alții	16,63	12,18	17,95	17,61	29,87	29,71	17,13
Total piață	100	100	100	100	100	100	100

Sursa: Calculat în baza informațiilor din Rapoartele privind comerțul cu amănuntul prezentate de ANRE

- (85) Tabel nr.2 **Cotele de piață pentru 2020** (volumul comercializat și venitul din vânzări)

	Benzină		Motorină		Gaz lichefiat		După vânzări cumulate în stații
	Volum (%)	Vânzări (%)	Volum (%)	Vânzări (%)	Volum (%)	Vânzări (%)	Vânzări (%)
Bemol							
Vento							
Lukoil							
Petrom							
Rompetrol							
Tirex							
Total Top 6	87,15	87,36	80,45	81,57	71,63	71,89	82,45
Alții	12,85	12,64	19,55	18,43	28,37	28,11	17,55
Total piață	100	100	100	100	100	100	100

Sursa: Calculat în baza informațiilor din Rapoartele privind comerțul cu amănuntul prezentate de ANRE

- (86) După cum se observă în tabelele de mai sus, în perioada 2019-2020, conform veniturilor din vânzări, cotele de piață cumulative ale întreprinderilor implicate au variat între:

- pe piața comercializării cu amănuntul a benzinei prin intermediul stațiilor de alimentare pe teritoriul Republicii Moldova: 87,36% - 87,82%;
- pe piața comercializării cu amănuntul a motorinei prin intermediul stațiilor de alimentare pe teritoriul Republicii Moldova: 81,57% - 82,39%;

- *pe piața comercializării cu amănuntul a gazului lichefiat prin intermediul stațiilor de alimentare pe teritoriul Republicii Moldova: 70,29% - 71,89%.*

- (87) Prin urmare, se constată că structura fiecărei piețe relevante examinate a fost relativ constantă de-a lungul întregii perioade analizate.
- (88) Reieșind din analiza structurală a piețelor comercializării cu amănuntul a benzinei, motorinei și a gazului lichefiat, se constată că acestea sunt piețe diversificate, pe care activează un număr relativ mare de întreprinderi: în perioada 2019-2020 cca 100 de întreprinderi au raportat la ANRE activitate de comerț cu amănuntul. În susținerea celor enunțate mai sus este și rezultatul calculului Indicelui Herfindahl–Hirschmann²⁶, care este un indicator al gradului de concentrare al pieței, calculat în baza cotelor pe piață obținute în dependență de venitul din vânzări.
- (89) Tabel nr.3 **Indicele de concentrare a pieței** (după venitul din vânzări, 2019-2020)

	IHH			CR6 (%)		
	<i>benzină</i>	<i>motorină</i>	<i>gaz lichefiat</i>	<i>benzină</i>	<i>motorină</i>	<i>gaz lichefiat</i>
2019	1540,18	1461,38	943,98	82,87	82,39	70,29
2020	1549,83	1435,11	1002,30	82,45	81,57	71,89

Sursă: Calculat în baza informațiilor din Rapoartele privind comerțul cu amănuntul prezentate de ANRE

- (90) Astfel, un indice IHH în cazul piețelor comercializării cu amănuntul a benzinei și, respectiv a motorinei în jurul valorii de 1500, precum și un indice IHH în jurul valorii de 1000 în cazul pieței comercializării cu amănuntul a gazului lichefiat indică la prima vedere despre o **pieță concurențială, cu un nivel redus de concentrare, pe care intră în concurență un număr relativ mare de întreprinderi.**
- (91) Un alt indicator utilizat în analiza gradului de concentrare al pieței reprezintă „rata de concentrare” (*Concentration Ratio - CR*)²⁷ - suma cotelor de piață a celor mai mari jucători de pe piață. În general, acest indicator cuprinde un număr restrâns de întreprinderi, în scopul identificării unui eventual caracter de oligopol al pieței, situație în care un număr mic de întreprinderi controlează o parte semnificativă a pieței.
- (92) Indicatorul CR, calculat în dependență de cotele obținute în baza veniturii din

²⁶ Indicele Herfindahl-Hirschmann - IHH este utilizat ca un indicator posibil al puterii de piață sau al concurenței dintre întreprinderi. IHH inferior cifrei 1500 semnifică o concentrare a pieței considerată redusă, între 1500 și 2500 una medie, iar peste 2500 este mare.

²⁷ Indicele CR_x (concentration ratio) – indicator de concentrare a pieței care se calculează prin consolidarea cotelor de piață a primelor „x” întreprinderi. O regulă general valabilă reprezintă faptul că o valoare CR5 peste 60% prezumă existența unei piețe de oligopol.

vânzări pe fiecare din piețele relevante avute în vedere în cadrul acestei investigații, a fost situat în intervalul 70%-80%, un indiciu puternic al caracterului oligopolistic al pieței. Astfel, se constată că prezența unui număr mare de întreprinderi pe piața relevantă nu a determinat și o structura concurențială echilibrată a pieței.

Observațiile părților

Petrom precizează în observații:

- (93) Petrom consideră că în privința sa și a celorlalți subiecți ai investigației a fost încălcat principiul egalității de tratament și nediscriminării prin investigarea anume a acestor societăți și excluderea celorlalți 94 titulari de licență din investigație, fără oferirea vreunei motivații sau a unei justificări obiective a acestei diferențe de tratament.
- (94) Cele 6 societăți investigate ar fi cei mai mari jucători de pe piață. Totuși, faptul că o întreprindere este un jucător mare pe piață nu reprezintă, în sine, temei suficient pentru o investigație privind orice încălcare a Legii concurenței.
- (95) În lipsa justificărilor obiective, Consiliul Concurenței tratează Petrom și ceilalți subiecți ai investigației inegal și discriminatoriu în comparație cu ceilalți titulari de licență, inclusiv și în raport cu tratamentul în privința [REDACTED], cu care Consiliul Concurenței a avut corespondență la etapa de examinare preliminară.

Rompetrol invocă în observații:

- (96) Rompetrol consideră că în cadrul investigației, Consiliul Concurenței a depășit limitele puterii discreționare și a stabilit în mod arbitrar cercul întreprinderilor investigate. Consiliul Concurenței utilizează rata de „concentrare a pieței” (CR) pentru un număr de 6 întreprinderi. Este neclar de ce Consiliul Concurenței a stabilit cu o argumentare ambiguă subiecții investigației – în concret cele 6 întreprinderi.

Bemol precizează în observații:

- (97) Compania Bemol nu este parte a înțelegerii anticoncurențiale, și în opinia noastră a fost inclusă întâmplător, astfel încât deține o cotă nesemnificativă de piață, în raport cu ceilalți actori ai pieței. Cota de piață a Bemol în anul 2019 a constituit estimativ [REDACTED]. Iar în acest sens menționăm că, conform directivei EC, o cotă de piață mai mică de 25% pentru companii nu ridică careva suspiciuni în cadrul analizelor de piață. Bemol nu importă produse petroliere, ci le achiziționează local. În acest sens, costurile de achiziție ale companiei sunt din start mai mari decât cele ale companiilor importatoare. Iar prețul de vânzare este stabilit în baza costurilor și cheltuielilor aferente acestora. Bemol nu are putere de influență asupra pieței de comercializare a produselor

petroliere din Republica Moldova.

Poziția Consiliului Concurenței

- (98) Plenul Consiliului Concurenței a dispus inițierea investigației în privința întreprinderilor implicate în baza constatărilor examinării preliminare cu privire la existența semnelor de încălcare a legislației concurențiale în ceea ce privește comportamentul de stabilire a prețurilor. Astfel, prezența semnelor încălcării art. 5 și art.11 din Legea concurenței nr.183/2012, nu dimensiunea și/sau numărul întreprinderilor implicate, au fost luate în considerare la inițierea investigației.
- (99) În privința întreprinderilor la care face referire Petrom, nu au fost depistate semne de încălcare a legislației concurențiale, prin urmare față de comportamentul acestor întreprinderi nu s-a dispus inițierea unei investigații.
- (100) Referitor la faptele reținute în privința Bemol, Consiliul Concurenței a făcut constatările cu privire la implicarea sa în acord și/sau practică anticoncurențială reieșind din comportamentul pe piață constat de stabilire a prețurilor realizat de către această întreprindere prin modificarea prețurilor cu amănuntul exact cu aceeași valoare și în aceeași perioadă de timp, puterea de piață, în acest caz, fiind un factor examinat adiacent.

4.3.2. Comercializarea cu amănuntul din perspectiva cererii

- (101) În ceea ce privește cererea pentru produsele petroliere principale și gaz lichefiat, aceasta este reprezentată de posesorii de autovehicule, persoane fizice sau juridice. Cel puțin între cele două tipuri de produse petroliere principale, *benzina* și *motorina*, nu există posibilitatea de substituie, deoarece posesorii de autovehicule trebuie să utilizeze tipul de carburant corespunzător autovehiculului lor (echipat cu motor cu aprindere prin scânteie sau motor cu aprindere prin compresie).
- (102) În cazul *gazului lichefiat*, acesta este folosit doar pentru autovehiculele echipate cu motoare cu ardere internă pe bază de *benzină*, deci din punct de vedere a cererii din partea posesorilor de autovehicule respective aceste două tipuri de produse petroliere pot fi substituibile într-o anumită măsură. Însă, este important de reținut în acest caz că, principala caracteristică a motoarelor cu ardere internă pe bază de *benzină* reprezintă faptul că în momentul de aprindere prin scânteie se utilizează doar *benzina*, fapt ce presupune că acest produs este indispensabil pentru utilizarea autovehiculelor echipate cu astfel de motoare, ceea ce nu este aplicabil și în cazul *gazului lichefiat*. Astfel, substituibilitatea în acest caz este valabilă doar din perspectiva utilizării

benzinei ca alternativă a *gazului lichefiat*, însă nu și viceversa. Conform cerințelor tehnice a autovehiculului, consumatorul este constrâns să utilizeze *benzina*, însă nu și *gazul lichefiat*.

- (103) Ca urmare, din perspectiva destinației de utilizare și a substituibilității din perspectiva cererii, *benzina* în raport cu *motorina*, precum și *motorina* în raport cu *gazul lichefiat* sunt produse distincte, nefiind substituibile din punct de vedere tehnic, pe când în cazul *benzinei* și *gazului lichefiat* se atestă un nivel ridicat de substituibilitate doar din perspectiva utilizării *benzinei* ca alternativă *gazului lichefiat*, utilizarea gazului lichefiat pe același autovehicul echipat cu motor cu ardere internă pe bază de *benzină* reprezentând în cele din urmă o alegere discreționară a posesorilor de autovehicule.

4.3.3. Comercializarea cu amănuntul din perspectiva ofertei

- (104) O analiza a stațiilor de alimentare după criteriul disponibilității tipurilor de produse petroliere în stație²⁸ a relevat faptul că din 469 de stații deținute de către cei șase operatori petrolieri în perioada examinată, circa 82% sunt stații de tip mixt. Ponderea stațiilor mixte în numărul total de stații pentru fiecare operator petrolier separat este prezentată în următorul tabel.

- (105) Tabel nr.4 **Structura stațiilor de alimentare deținute de părțile implicate**

Nr.	Întreprindere	Stații total deținute	Stații mixte	Pondere stații mixte din total
1	Rompetrol			
2	Lukoil			
3	Petrom			
4	Bemol			
5	Vento			
6	Tirex			

Sursa: Elaborat în baza „Lista stațiilor de alimentare cu produse petroliere, la 01.01.2020” de la ANRE

- (106) Astfel, chiar dacă există situații când un tip de produs petrolier nu se regăsește la o anumită stație de alimentare, aceasta fiind situația stațiilor de tip PECO sau SAAG, ponderea stațiilor mixte în care se comercializează atât benzină, motorină, cât și gaz lichefiat este semnificativă.
- (107) Prin urmare, în ceea ce privește oferta, *benzina*, *motorina* și *gazul lichefiat* pot fi considerate substituibile, deoarece sunt practic întotdeauna disponibile la nivelul distribuției în același punct de vânzare (stație de alimentare), pentru că vânzătorii cu amănuntul (operatorii petrolieri) tind să satisfacă cererea unui număr maxim de clienți și să asigure necesitățile fiecărui client.
- (108) Totodată, întreprinderile implicate comercializează cu amănuntul pe piața

²⁸ PECO - stațiile de alimentare cu benzină și motorină; SAAG - stații de alimentare cu gaze lichefiate a automobilelor; Stații Mixte – stații de alimentare cu benzină, motorină și gaz lichefiat.

Republicii Moldova mai multe tipuri de benzină și motorină, care pot fi clasificate în diferite sortimente și comercializate sub diferite denumiri comerciale. Totuși, deși au denumiri comerciale diferite, operatorii petrolieri comercializează sortimente similare de benzină, motorină și gaz lichefiat.

- (109) Așadar, indiferent de denumirile comerciale utilizate de către operatorii petrolieri, coordonarea prețurilor examinată în cadrul prezentei investigații, s-a răsfrânt asupra principalelor sortimente de benzină, motorină și gaz lichefiat, ce se regăsesc practic la orice stație de alimentare a fiecărui operator petrolier implicat.
- (110) Respectiv, având în vedere circumstanțele atestate de funcționare a pieței, o segmentare a pieței după criteriul diferențelor de sortiment nu este relevantă în sensul cazului examinat.
- (111) Totodată, este necesar de constatat faptul cum rezultă din informațiile acumulate în cadrul investigației, că persoanele juridice achiziționează carburanți la pompa stațiilor de alimentare la același preț ca și persoanele fizice, cu anumite reduceri (inclusiv cash-back și bonusuri), în dependență de politica comercială a întreprinderii și cantitatea procurată lunar.
- (112) Prin urmare, se constată că în sensul cazului investigat nu este oportună segmentarea pieței comercializării produselor petroliere cu amănuntul în două piețe separate: *business-to-business* (către consumatori persoane juridice) și *business-to-consumer* (către consumatori persoane fizice), având în vedere că ambele categorii de consumatori achiziționează produse petroliere la prețurile stabilite la panou, la care se aplică reduceri, după caz.

4.4. Piața relevantă a produsului

- (113) La caz, în sensul prezentei decizii activitatea economică vizată de investigație ține de comercializarea produselor petroliere principale și a gazului lichefiat de către "Rompetrol Moldova"SA, "Lukoil-Moldova"SRL, "Petrom - Moldova"SRL, "Bemol Retail"SRL, "Datario" SRL și "Tirex Petrol"SA către terți, în cadrul investigației inițiate în baza Dispoziției Plenului Consiliului Concurenței nr.03 din 19.01.2021 privind semnele încălcării art.5 și art.11 din Legea concurenței nr.183/2012.
- (114) Respectiv, pentru a evalua anumite probleme de concurență a pieței vizate de investigație se determină piața relevantă. Aceasta este utilizată pentru identificarea produselor și a întreprinderilor în care se exercită concurența.
- (115) Piața relevantă în cadrul căreia trebuie evaluată o anumită problemă de concurență se determină prin raportarea pieței relevante a produsului la piața relevantă geografică.

- (116) Întreprinderile se confruntă cu trei surse principale de constrângeri concurențiale, și anume substituția la nivelul cererii, substituția la nivelul ofertei și concurența potențială. Dintre aceste constrângeri, în scopul investigației date, doar primele două sunt relevante pentru definirea pieței relevante a produsului.
- (117) Concurența potențială nu este relevantă pentru definirea pieței relevante și nu este adecvat să se includă pe piața relevantă a produsului vânzările curente ale unui concurent potențial de produse care nu sunt substituibile produselor întreprinderilor implicate din perspectiva clienților sau să se extindă piața geografică pentru a include zonele în care concurentul potențial este deja activ cu produsele sale.
- (118) În funcție de natura problemei concurențiale examinate, criteriile/ principiile fundamentale de definire și dimensiunile pieței relevante pot fi diferite potrivit art.28 din Legea concurenței nr.183/2012.
- (119) Luând în considerare jurisprudența aplicabilă a Curții de Justiție a Uniunii Europene și a instrumentelor de interpretare ale instituțiilor Uniunii Europene, este necesar de menționat că Comisia tinde să utilizeze definirea pieței atunci când evaluează acorduri²⁹ care au ca efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței. În schimb, Comisia nu definește în mod obișnuit piața relevantă atunci când evaluează acorduri care au ca obiect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței, cum ar fi acordurile de tip cartel, și nu are nici o obligație în acest sens³⁰.
- (120) Respectiv, în contextul articolului 101 alineatul (1) TFUE, nu se impune o definiție prealabilă a pieței relevante de către Comisie în situația în care acordul în litigiu are în sine un obiect anticoncurențial.³¹
- (121) Prin urmare, luând în considerare jurisprudența aplicabilă a Curții de Justiție a Uniunii Europene și a instrumentelor de interpretare ale instituțiilor Uniunii Europene aferente domeniului concurenței, în scopul investigației date în partea ce ține de încălcarea art.5 din Legea concurenței nr.183/2012 ce constituie obiectul prezentei decizii, Consiliul Concurenței poate lăsa deschisă piața relevantă a produsului, or o definire, în mod obișnuit, a piețelor de referință, nu este necesară dat fiind faptul că acordurile și/sau practicile concertate investigate au obiect anticoncurențial întrucât vizează modalitatea de stabilire a prețurilor la produsele petroliere principale și a gazului lichefiat.

²⁹ inclusiv practicile concertate și deciziile asociațiilor de întreprinderi.

³⁰ Hotărârea în cauza T-44/00, *Mannesmannröhren-Werke v. Comisia*, pct.132; Hotărârea în cauza T-216/13, *Telefónica v. Comisia*, pct. 214.

³¹ Hotărârea în cauza T-216/13, *Telefónica SA v. Comisia*, pct.214.

- (122) Totodată, în acord cu cerințele art.28 din Legea concurenței nr.183/2012, determinarea pieței relevante este necesară, în special, pentru investigarea și constatarea abuzurilor de poziție dominantă.
- (123) Avînd în vedere că investigația inițiată prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr.03 din 19.01.2021 vizează și un presupus abuz de poziție dominantă ca încălcare a art.11 din Legea concurenței, determinarea pieței relevante este necesară în acest scop.
- (124) Piața relevantă a produsului cuprinde toate produsele pe care consumatorii le consideră interschimbabile sau substituibile cu produsul (produsele) întreprinderii (întreprinderilor) în cauză.³² Din perspectivă economică, pentru definirea pieței relevante, substituția la nivelul cererii reprezintă factorul de disciplină cel mai direct și mai eficace, acționând cel mai pregnant asupra furnizorilor unui anumit produs³³.
- (125) Astfel, pentru scopul prezentei decizii luînd în considerare caracteristicile produselor și a utilizării căreia îi sunt destinate, ținînd seama de modul de funcționare a pieței, de condițiile de concurență și de structura cererii și a ofertei de pe piață, sunt definite următoarele piețe relevante ale produsului:
- *piața comercializării cu amănuntul a benzinei prin intermediul stațiilor de alimentare;*
 - *piața comercializării cu amănuntul a motorinei prin intermediul stațiilor de alimentare;*
 - *piața comercializării cu amănuntul a gazului lichefiat prin intermediul stațiilor de alimentare.*

4.5. Piața geografică relevantă

- (126) Piața geografică relevantă cuprinde zona geografică în care întreprinderile în cauză oferă sau solicită produse relevante, în care condițiile de concurență sunt suficient de omogene pentru ca efectele comportamentului sau ale concentrării investigate să poată fi evaluate și care poate fi deosebită de alte zone geografice, în special deoarece condițiile de concurență diferă în mod apreciabil în respectivele zone.³⁴
- (127) Este necesar de menționat că întreprinderile petroliere investigate dețin între ■ și ■ stații de alimentare răspândite la nivel național pe întreg teritoriul Republicii Moldova, acestea interacționînd între ele la nivel concurențial.

³² Comunicarea Comisiei privind definirea pieței relevante în sensul dreptului Uniunii în domeniul concurenței C/2024/1645, pct.12 (a).

³³ Hotărârea în cauza T-177/04, *easyJet Airline Co. v. Comisia*, pct.99.

³⁴ Hotărârea în cauza T-151/05, *NVV ș.a. v. Comisia*, pct. 52.

- (128) Totodată, o serie de parametri importanți privind activitatea economică vizată de investigație, cum ar fi gama de produse petroliere, sursele de aprovizionare, calitatea, nivelul serviciilor oferite în stații de alimentare, publicitatea, promovarea și prețurile, se decid de către întreprinderile petroliere la nivel național, și doar ca excepție - la nivel local.
- (129) Mai mult decât atât, sistemul de impozitare a activității de comercializare a principalelor produse petroliere cu amănuntul în stații de alimentare este stabilit la nivel național, aplicându-se aceleași principii în diverse zone ale țării.
- (130) Prin urmare, în scopul prezentei investigații nu este necesară o definiție mai restrânsă a piețelor relevante din punct de vedere geografic. Zona geografică vizată de obiectul investigației date cuprinde întregul teritoriu al Republicii Moldova, părțile implicate comercializând produsele petroliere principale și gazul lichefiat prin stațiile de alimentare la nivel național.
- (131) În perspectiva celor expuse mai sus, piața comercializării cu amănuntul a benzinei, motorinei și a gazului lichefiat prin intermediul stațiilor de alimentare va fi considerată națională.

Observațiile părților

Lukoil precizează în observații:

- (132) Nu au fost examinate caracteristicile locale ale piețelor relevante definite. Mediul concurențial în cadrul piețelor relevante a produsului prezintă diferențe geografice esențiale. Făcând abstracție de elementele (caracteristicile) locale ale piețelor relevante, s-a ratat identificarea și nu a dat nici o apreciere mai multor constrângeri concurențiale cu care se confruntă sistematic Lukoil și întreprinderile vizate. În fapt, principalii doi parametri ai concurenței – gama de produse și prețurile pentru produsele petroliere și gazul lichefiat – nu au fost omogene pe întreg teritoriul Republicii Moldova în perioada investigată. Subdiviziunile locale (managerii stațiilor) au un rol activ și important în determinarea prețurilor nu doar în cazul Lukoil, ci și la alți operatori. În aceeași ordine de idei, o analiză detaliată și diligență a pieței relevante ar indica că, în majoritatea cazurilor, concurenții mici și cei regionali practică constant prețuri diferite față de Lukoil. Acest fapt indică fără echivoc că pe piețele relevante există concurență efectivă, inclusiv prin preț, și situația concurenței prin preț este diferită în diferite regiuni ale țării, în dependență de politica comercială a jucătorilor mici și regionali.

Bemol precizează în observații:

- (133) Benzina și gazul lichefiat nu sunt produse substituibile. Întregul sistem al autovehiculului trebuie să fie adaptat pentru un anumit tip de combustibil.

Astfel, toate trei produse petroliere menționate reprezintă segmente distincte ale pieței de comercializare produselor petroliere.

- (134) Mai mult, piața de comercializare a benzinei la rândul său, trebuie să fie segmentată pe tipuri distincte de benzină, determinate de componența acestora, care la rândul său nu pot fi substituibile datorită proprietăților particulare: comercializarea benzinei de tip A 98, comercializarea benzinei de tip A 95 și comercializarea benzinei de tip A 92.

Poziția Consiliului Concurenței

- (135) În ceea ce privește oferta benzinei, tipurile de benzină A92, A95 și A98 pot fi considerate substituibile, deoarece sunt practic întotdeauna disponibile la nivelul distribuției în același punct de vânzare (stație de alimentare), pentru că vânzătorii cu amănuntul (operatorii petrolieri) caută să satisfacă cererea unui număr maxim de clienți, în dependență de necesități. Astfel, având în vedere specificul pieței investigate, precum și obiectul investigației – o presupusă practică concertată la stabilirea prețurilor la produsele petroliere (ce limitează] prin obiect concurența), se constată că segmentarea mai detaliată a pieței relevante în ceea ce privește comercializarea benzinei nu este necesară.
- (136) Cu referire la faptul că nu a fost desfășurată o analiză detaliată a caracteristicilor locale ale piețelor relevante definite, având în vedere că există cazuri când gama de produse și prețul diferă de la o localitate la alta, este necesar de menționat că acțiunea investigată se referă la stabilirea de către întreprinderile implicate a prețurilor la produse petroliere la nivel național. Astfel, situațiile particulare când au fost practicate modificări de preț la unele stații sau în unele localități, reieșind din politica comercială a întreprinderilor, nu au fost examinate.
- (137) În concluzie, cu toate că nu este necesară o definiție în mod obișnuit a pieței relevante în prezentul caz, dat fiind faptul că acordurile și/sau practicile concertate investigate au obiect anticoncurențial, pentru scopul prezentei decizii sunt definite următoarele piețe relevante ale produsului:
- ***pieța comercializării cu amănuntul a benzinei prin intermediul stațiilor de alimentare pe teritoriul Republicii Moldova;***
 - ***pieța comercializării cu amănuntul a motorinei prin intermediul stațiilor de alimentare pe teritoriul Republicii Moldova;***
 - ***pieța comercializării cu amănuntul a gazului lichefiat prin intermediul stațiilor de alimentare pe teritoriul Republicii Moldova.***

5. ACTE ȘI FAPTE CONSTATATE

(138) În cadrul investigației au fost constatate următoarele circumstanțe de fapt relevante:

5.1. Modificările de preț la benzină și motorină (15-16.05.2019)

5.1.1. Benzină

(139) La data de 15.05.2019, întreprinderile Bemol, Petrom și Tirex, și respectiv la 16.05.2019, întreprinderile Vento, Lukoil și Rompetrol au stabilit prețuri cuprinse între 19,44-19,60 lei/l la benzina cu cifra octanică 95, majorându-le exact cu aceeași valoare identică de 1,10 lei/l, după cum este prezentat în tabelul 1 de mai jos.

(140) Tabel nr. 5 **Modificările de preț la benzină**

Data modificării	Vento		Tirex		Petrom		Rompetrol		Lukoil		Lukoil (tip 2-ecto)		Bemol	
	Preț, lei/l	Δ , lei	Preț, lei/l	Δ , lei	Preț, lei/l	Δ , lei	Preț, lei/l	Δ , lei	Preț, lei/l	Δ , lei	Preț, lei/l	Δ , lei	Preț, lei/l	Δ , lei
13.03.2019	18.34		18.35		18.37		18.4		18.37		18.47		18.35	
15.05.2019			19.45	1.10	19.47	1.10							19.45	1.10
16.05.2019	19.44	1.10					19.50	1.10	19.47	1.10	19.57	1.10		

Sursa: Scrisoarea Vento nr. 150 din 29.03.2021, scrisoarea Tirex nr. nr. 01.01.263 din 25.03.2021, scrisoarea Petrom nr. I-21/53 din 25.03.2021, scrisoarea Rompetrol nr. 140 din 30.03.2021, scrisoarea Lukoil nr. C01/142 din 23.03.2021, scrisoarea Bemol nr. 102 din 31.03.2021, calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul

(141) Pentru a examina dacă modificarea prețului unitar la benzină exact cu 1,10 lei/l are la bază o argumentare economică, Consiliul Concurenței a analizat structura prețurilor întreprinderilor implicate, potrivit calculelor prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate de către întreprinderi la ANRE, conform tabelului.

(142) Tabel nr.6 **Structura prețului la benzină**

Denumirea întreprinderii	CMPP, lei/l	Chelt., lei/l	Rentabilitate, %	Preț, fără TVA	Preț, cu TVA
Datario	■	■	■	16.19993	19.43991
Tirex	■	■	■	16.20054	19.44065
Petrom	■	■	■	16.22584	19.47101
Rompetrol	■	■	■	16.25214	19.50257
Lukoil	■	■	■	16.21952	19.46343
Lukoil (tip 2-ecto)	■	■	■	16.31124	19.57349
Bemol	■	■	■	16.20133	19.4416

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

(143) Din informațiile prezentate în tabelul de mai sus se constată că, la data modificării prețurilor, CMPP era semnificativ diferit în cazul întreprinderilor

implicate, de la 13,26 lei/l³⁵ până la 14,29 lei/l (respectiv diferența maximă constituind 1,03 lei/l sau 7,76%), prețurile afișate la panou erau apropiate, între 19,43-19,50 lei/l, diferența constituind doar 0,07 lei/l sau 0,36% din preț. De asemenea, și cheltuielile unitare ale întreprinderii în anul 2019 au fost diferite, cuprinzând valori între 1,54-2,47 lei/unit.

- (144) În condițiile unor CMPP a benzinei și cheltuieli diferite, toate cele 6 întreprinderi au majorat prețul cu aceeași valoare timp de 2 zile – **1,10 lei/l**, utilizând în acest scop rate diferite de rentabilitate.
- (145) Astfel, se constată că întreprinderile calculează rata de rentabilitate reieșind din prețul final stabilit, fiind folosite uneori rate negative sau cu multe cifre după virgulă. De exemplu, la data de 15.05.2019, [REDACTED] a stabilit un preț de panou la benzina 95 de 19,45 lei/l, cu o rentabilitate negativă cu 8 cifre după virgulă - 3,33333333%. Așadar, se constată că, [REDACTED] a stabilit pe piață un preț vândit sub cost și a aplicat o rentabilitate cu 8 cifre după virgulă, păstrând diferența de 1,10 lei/l față de prețul practicat anterior, similar concurenților săi.

5.1.2. Motorină

- (146) În perioada 15-16.05.2019 toate întreprinderile implicate au majorat prețurile practicate cu amănuntul la motorină cu **0,85 lei/l**, după cum urmează în tabel.
- (147) Tabel nr. 7 **Modificările de preț la motorină**

Data modificării	Vento		Tirex		Petrom		Rompetro		Lukoil		Bemol	
	Preț, lei/l	Δ , lei	Preț, lei/l	Δ , lei	Preț, lei/l	Δ , lei	Preț, lei/l	Δ , lei	Preț, lei/l	Δ , lei	Preț, lei/l	Δ , lei
13.03.2019	16.59		16.60		16.62		16.65		16.62		16.60	
15.05.2019			17.45	0.85	17.47	0.85					17.45	0.85
16.05.2019	17.44	0.85					17.50	0.85	17.47	0.85		

Sursa: Scrisoarea Vento nr. 150 din 29.03.2021, scrisoarea Tirex nr. nr. 01.01.263 din 25.03.2021, scrisoarea Petrom nr. I-21/53 din 25.03.2021, scrisoarea Rompetrol nr. 140 din 30.03.2021, scrisoarea Lukoil nr. C01/142 din 23.03.2021, scrisoarea Bemol nr. 102 din 31.03.2021, calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

- (148) De asemenea, Consiliul Concurenței a examinat structura prețurilor la motorină, pentru a analiza fundamentarea economică a deciziilor de modificare a prețurilor, după cum este prezentat în tabelul de mai jos:
- (149) Tabel nr.8 **Structura prețului la motorină**

Denumirea întreprinderii	CMPP, lei/l	Chelt., lei/l	Rentabilitate, %	Preț, fără TVA	Preț, cu TVA
Vento	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	14.54	17.45
Bemol	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	14.53	17.44

³⁵ Fără a lua în considerare benzina ecto

Lukoil	■	■	■	14.56	17.47
Rompetrol	■	■	■	14.58	17.50
Tirex	■	■	■	14.54	17.44
Petrom	■	■	■	14.56	17.47

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

- (150) Astfel, se constată că prețurile cu amănuntul practicate de întreprinderile implicate începând cu 15.05.2019-16.05.2019, au fost foarte apropiate – de la 17,44 lei/l la 17,50 lei/l, diferența maximă constituind 0,06 lei/l (0,34% din preț). Totodată, întreprinderile au înregistrat diferențe de până la 0,50 lei/l (4,20%) în CMPP, care reprezintă cea mai mare parte din prețul final și diferențe de până la 0,81 lei/l la cheltuieli.
- (151) Ca și în cazul benzinei, înregistrând CMPP și cheltuieli diferite, în perioada 15.05.2019-16.05.2019, întreprinderile au majorat cu o valoare identică prețurile de pompă a motorinei, stabilind prețuri apropiate, prin aplicarea unor rate de rentabilitate diferite, inclusiv și negative (-2% în cazul ■).

5.2. Modificările de preț la gaz lichefiat (21-22.08.2019)

- (152) În perioada 21-22.08.2019, pe piața comercializării cu amănuntul a gazului lichefiat prin intermediul stațiilor de alimentare s-a constatat o reducere identică a prețului de **0,60 lei/l** în cazul a 5 dintre întreprinderile implicate, după cum urmează în tabel.
- (153) Tabel nr. 9 **Modificările de preț la gaz lichefiat**³⁶

Data modificării	Vento		Tirex		Petrom		Bemol		Lukoil	
	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei
13.03.2019	10,74		10,70				10,75		10,72	
15.05.2019					10,72					
21.08.2019	10,14	-0,60			10,12	-0,60			10,12	-0,60
22.08.2019			10,10	-0,60			10,15	-0,60		

Sursa: Scrisoarea Vento nr. 150 din 29.03.2021, scrisoarea Tirex nr. 01.01.263 din 25.03.2021, scrisoarea Lukoil nr. C01/142 din 23.03.2021, scrisoarea Bemol nr. 102 din 31.03.2021, calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

- (154) În urma examinării actelor emise de conducătorii întreprinderilor sau persoanele responsabile în vederea aprobării modificărilor de preț la gaz lichefiat, se constată că modificarea efectivă a prețurilor de panou a gazului lichefiat cu 0,60 lei/l a avut loc la data de 21.08.2019 ora 00:00, dar a fost planificată și aprobată prin ordin/dispoziție la aceeași dată – 20.08.2019 pentru întreprinderile Lukoil și Vento, anterior primei afișări a unor modificări

³⁶ În cazul Vento și Bemol, prețurile menționate în tabel la data de 13.03.2019 au fost în vigoare de la începutul perioadei examinate și până la 21.08.2019-22.08.2019 (prima stabilire de preț conform noii Metodologii)

de preț la panourile concurenților:

- În conformitate cu Dispoziția nr. C09/116 din 20.08.2019, Lukoil a planificat modificarea din 21.08.2019, ora 00:00 a prețului de comercializare cu amănuntul a gazului lichefiat în rețea (10,12 lei/l).
- În conformitate cu Ordinul nr. 131 din 20.08.2019, Vento a planificat modificarea din 21.08.2019 a prețului de comercializare cu amănuntul a gazului lichefiat în rețea la 10,14 lei/l.

(155) Menționăm că, la data modificării prețurilor, întreprinderile au avut următoarele costuri și cheltuieli:

(156) Tabel nr. 10 **Structura prețului la gaz lichefiat**

Denumire întreprindere	CMPP (lei/l)	Chelt. (lei/l)	Rent. (%)	Preț, fără TVA (lei/l)	Preț, cu TVA (lei/l)
Lukoil	■	■	■	9,36175	10,11069
Vento	■	■	■	9,39043	10,14166

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul

(157) Astfel, deși întreprinderile au înregistrat costuri de achiziție și cheltuieli diferite, în final modificarea prețului cu amănuntul a fost identică pentru cele 2 întreprinderi, fiind ajustată în acest scop rata rentabilității.

(158) Reieșind din cele expuse mai sus, Consiliul Concurenței constată că, în lipsa unei justificări economice, Lukoil și Vento au micșorat la data de 21.08.2019 ora 00:00 prețul de comercializare pe piață exact cu aceeași valoare (0,60 lei/l) pentru gaz lichefiat, iar decizia a fost adoptată la nivelul conducerii întreprinderilor anterior primei afișări la panou a modificărilor de preț de către concurenți – la data de 20.08.2019.

(159) *Respectiv, se conchide o stabilire simultană a unei modificări identice de preț la gaz lichefiat, anterior la prima afișare a modificării la panou de către concurenți.*

5.3. Modificările de preț la motorină, benzină și gaz lichefiat (14-21.01.2020)

5.3.1. Benzină

(160) Consiliul Concurenței a constatat similitudini la creșterile de preț a benzinei, realizate de părțile implicate pe piața comercializării cu amănuntul în perioada 14.01.2020³⁷-21.01.2020, informația fiind prezentată în tabel.

(161) Tabel nr. 11 **Modificările de preț la benzine**

Data	Vento	Tirex	Petrom	Rompetrol	Lukoil	Lukoil	Bemol
------	-------	-------	--------	-----------	--------	--------	-------

³⁷ Ca și în cazul motorinei, „Bemol Retail” SRL a modificat prețul la benzină pe data de 16.01.2020, orele 23:59, de facto pe data de 17.01.2020

modificări											(ecto)			
	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei
05.10.2019									18,47		18,57			
07.10.2019					18,47									
08.10.2019			18,45				18,50						18,65	
09.10.2019	18,44													
29.10.2019														
14.01.2020					18,69	0,22								
16.01.2020	18,69	0,25											19,20	0,55
17.01.2020					19,17	0,48								
18.01.2020	18,99	0,30	19,15	0,70					19,02	0,55	19,12	0,55		
20.01.2020							19,20	0,70						
21.01.2020	19,14		18,99											
28.01.2020					18,98		19,17							
29.01.2020	18,99													
31.01.2020					18,77		18,77		18,77		18,87		18,90	

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

(162) Astfel, din informațiile cumulate în tabel, reținem că Vento, Lukoil și Bemol **au majorat în perioada 16.01.2020-20.01.2020 prețurile cu amănuntul la benzină cu 0,55 lei/l față de ultimele modificări de preț**, după cum urmează:

- Vento a stabilit în 2 etape, în perioada 16.01.2020-18.01.2020, un preț de 18,99 lei/l la benzină, **cu 0,55 lei/l** mai mult decât ultima modificare de preț din 09.10.2019.
- Lukoil la data de 18.01.2020 a majorat **cu 0,55 lei/l** prețurile cu amănuntul la ambele tipuri de benzină cu cifra octanică 95 pe care le comercializează, față de ultimele modificări de preț din 05.10.2019.
- Bemol a majorat la data de 16.01.2020, orele 23:59 prețul la benzină **cu 0,55 lei/l** față de nivelul stabilit anterior la data de 08.10.2019.

(163) Celelalte întreprinderi implicate au majorat prețul cu **0,70 lei/l**, și anume:

- Tirex a stabilit la data de 18.01.2020 un preț la benzină de 19,15 lei/l, cu **0,70 lei/l** mai mare decât prețul anterior.
- Petrom, în perioada 14-17.01.2020, a majorat prețul la benzină în total cu **0,70 lei/l** față de prețul stabilit din 07.10.2019.
- Rompetrol la data de 20.01.2020 a majorat cu **0,70 lei/l** prețul la benzină (19,20 lei/l față de 18,50 lei/l în perioada 08.10.2019-19.01.2020).

(164) În vederea analizei motivelor economice care a fundamentat decizia de stabilire a prețurilor la benzină, Consiliul Concurenței a examinat în evoluție structura prețurilor la benzină, după cum urmează.

(165) Tabel nr. 12 **Structura prețului la benzine**

Denumirea întreprinderii	Data	CMPP, lei/l	Chelt., lei/l	Rentabilitate, %	Preț, fără TVA	Preț, cu TVA
Vento	09.10.2019	■	■	■	15.3694	18.4433
Vento	16.01.2020	■	■	■	15.5678	18.6813
Vento	18.01.2020	■	■	■	15.8204	18.9844
Tirex	08.10.2019	■	■	■	15.3739	18.4487
Tirex	18.01.2020	■	■	■	15.9563	19.1476
Petrom	07.10.2019	■	■	■	15.3907	18.4688
Petrom	14.01.2020	■	■	■	15.5800	18.6960
Petrom	17.01.2020	■	■	■	15.9782	19.1738
Rompetrol	08.10.2019	■	■	■	15.4187	18.5025
Rompetrol	20.01.2020	■	■	■	15.9991	19.1989
Lukoil	05.10.2019	■	■	■	15.3864	18.4636
Lukoil	18.01.2020	■	■	■	15.8552	19.0262
Lukoil (Ecto)	05.10.2019	■	■	■	15.4748	18.5697
Lukoil (Ecto)	18.01.2020	■	■	■	15.9315	19.1177
Bemol	08.10.2019	■	■	■	15.5417	18.6500
Bemol	16.01.2020	■	■	■	15.9941	19.1929

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

- (166) Deși, în perioada 14.01.2020-20.01.2020, Bemol, Lukoil și Vento au operat o majorare identică a prețului la benzină cu **0,55 lei/l**, costurile întreprinderilor menționate au evoluat diferit de la ultima modificare de preț (05.10.2019-10.10.2019). Astfel, în cazul ■ CMPP a benzinei a crescut cu 0,06 lei/l, în cazul ■ CMPP a scăzut cu 0,27 lei/l, iar ■ a înregistrat o creștere a CMPP pentru benzina obișnuită de 0,12 lei/l și o scădere a CMPP a benzinei (tip 2-ecto) de 0,08 lei/l. Cheltuielile au rămas constante (cu excepția +0,01 lei/l la ■)
- (167) Prin urmare, se constată că creșterea prețurilor la benzină de către Vento, Bemol și Lukoil nu a fost condiționată de modificarea prețurilor de import și achiziție sau a cheltuielilor întreprinderii. Mai mult ca atât, chiar și la întreprinderile la care costurile în perioada dată s-au micșorat, prețurile cu amănuntul au crescut cu exact aceeași valoare ca și la concurenți.
- (168) Similar, întreprinderile care au majorat prețul cu **0,70 lei/l** au avut evoluții diferite în ceea ce ține de costurile și cheltuielile înregistrate. Astfel, CMPP în cazul ■ la data schimbării prețului (18.01.2020) a fost doar cu 0,06 lei/l mai mare decât la 08.10.2019, când a avut loc ultima modificare de preț. În cazul ■, CMPP la 17.01.2020 a fost cu 0,30 lei/l mai mic decât la data de 07.10.2019, ceea ce implică majorarea prețului din contul dublării rentabilității în această perioadă. În același timp, ■ a avut o creștere a CMPP de 0,37 lei/l între 08.10.2019-20.01.2020, precum și o creștere a cheltuielilor cu 0,62 lei/l.

(169) Astfel, Rompetrol, Tirex și Petrom, înregistrând schimbări în CMPP cuprinse între -0,31 lei/l până la +0,37 lei/l, au majorat prețul final la benzină cu aceeași valoare de 0,70 lei/l.

5.3.2. Motorină

(170) Pe piață a fost înregistrată **majorarea prețurilor la motorină cu 0,65 lei/l față de situația existentă în perioada 09-16.12.2019** de părțile implicate (cu excepția Lukoil, care a majorat prețul cu 0,63 lei/l).

(171) Tabel nr. 13 **Modificările de preț la motorină**

Data modificării	Vento		Tirex		Petrom		Romp petrol		Lukoil		Bemol	
	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei
05.10.2019									16,32	-0,30		
07.10.2019					16,32	-0,30						
08.10.2019			16,30	-0,30			16,39	-0,30			16,40	
09.10.2019	16,29	-0,35										
21.10.2019					16,30	-0,02						
09.12.2019					16,37	0,07						
13.12.2019	16,34	0,05										
16.12.2019							16,44	0,05				
14.01.2020					16,59	0,22						
16.01.2020	16,59	0,25									17,05	0,65
17.01.2020					17,02	0,43						
18.01.2020	16,99	0,40	16,99	0,69					16,95	0,63		
20.01.2020							17,09	0,65				
21.01.2020			16,95	-0,04								
28.01.2020					16,95	-0,07	17,05	-0,04				
29.01.2020	16,94	-0,05										
30.01.2020							16,99	-0,06				
31.01.2020					16,70	-0,25	16,74	-0,25	16,70	-0,25	16,85	-0,20

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

(172) Tabel nr. 14 **Modificările de preț la motorină aditivată**

Data modificării	Petrom (extra)		Romp petrol (S55 efix)		Romp petrol (51 efix)		Lukoil (ecto)	
	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei
05.10.2019							16,44	-0,30
07.10.2019	16,44	-0,33						
08.10.2019			16,59	-0,31	16,52	-0,30		
09.10.2019								
21.10.2019	16,42	-0,02						
09.12.2019	16,59	0,17						
13.12.2019								
16.12.2019			16,76	0,17	16,69	0,17		
14.01.2020	16,81	0,22						

16.01.2020								
17.01.2020	17,24	0,43						
18.01.2020							17,07	0,63
20.01.2020			17,41	0,65	17,34	0,65		
21.01.2020								
28.01.2020	17,17	-0,07	17,20	-0,21	17,15	-0,19		
29.01.2020								
30.01.2020			17,14	-0,06	17,09	-0,06		
31.01.2020	16,97	-0,20	16,98	-0,16	16,84	-0,25	16,82	-0,25

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

(173) Astfel, din informațiile prezentate în tabel, se observă următoarele.

- Rompetrol a majorat la data de 20.01.2020 prețul pentru toate cele 3 tipuri de motorină comercializate **cu 0,65 lei/l** față de ultima majorare de preț din 16.12.2019.
- Petrom a majorat la data de 17.01.2020 prețul pentru cele 2 tipuri de motorină comercializate **cu 0,65 lei/l** față de modificarea de preț care a avut-o la data de 09.12.2019 (având și o creștere intermediară de preț la data de 14.01.2020).
- Vento a majorat la data de 18.01.2020 prețul la motorină **cu 0,65 lei/l** față de modificarea de preț care a avut-o la data de 13.12.2019 (având și o creștere intermediară de preț la data de 16.01.2020).
- Tirex a stabilit la data de 21.01.2020 prețul la motorină **cu 0,65 lei/l** mai mare față de nivelul de preț înregistrat în perioada 09.12.2019-16.12.2019 (având și o creștere mai mare de preț la data de 18.01.2020)
- Bemol a majorat la data de 16.01.2020 ora 23:59³⁸ prețul la motorină **cu 0,65 lei/l** față de nivelul de preț înregistrat în perioada 09.12.2019-16.12.2019, ultima modificare fiind la data de 08.10.2019.
- Spre deosebire de celelalte întreprinderi implicate, Lukoil a majorat la data de 18.01.2020 prețul la tipurile de motorină pe care le comercializează **cu 0,63 lei/l** față de nivelul de preț înregistrat în perioada 09.12.2019-16.12.2019, creșterea de preț fiind cu 0,02 lei/l (3%) mai mică decât a concurenților săi.

(174) Menționăm că, prețurile stabilite pe piață de către părți pentru motorină obișnuită (euro 5) au variat între 16,95 lei/l și 17,09 lei/l, diferența maximă de preț constituind 0,14 lei/l sau 0,8%.

(175) Totodată, Consiliul Concurenței a examinat structura prețurilor cu amănuntul pentru motorină stabilite de către întreprinderi, inclusiv dinamica față de

³⁸ De facto 17.01.2020, întrucât, conform Ordinului „Bemol Retail” SRL nr. 05-0 din 15.01.2020, prețul de realizare cu amănuntul a produselor petroliere se modifică începând cu 16.01.2020 orele 23:59

ultimele modificări de preț, după cum urmează.

(176) Tabel nr. 15 **Structura prețului la motorine**

Denumirea întreprinderii	Data	CMPP, lei/l	Chelt., lei/l	Rentabi- litate, %	Preț, fără TVA	Preț, cu TVA
Vento	13.12.2020	■	■	■	13.6195	16.3434
Vento	16.01.2020	■	■	■	13.8324	16.5989
Vento	18.01.2020	■	■	■	14.1581	16.9897
Lukoil	05.10.2019	■	■	■	13.5973	16.3168
Lukoil	18.01.2020	■	■	■	14.1282	16.9538
Petrom	09.12.2019	■	■	■	13.6394	16.3673
Petrom	14.01.2020	■	■	■	13.8265	16.5918
Petrom	17.01.2020	■	■	■	14.1831	17.0198
Rompetrol	16.12.2019	■	■	■	13.7059	16.4470
Rompetrol	20.01.2020	■	■	■	14.2374	17.0849
Tirex	08.10.2019	■	■	■	13.5809	16.2971
Tirex	18.01.2020	■	■	■	14.1591	16.9910
Tirex	21.01.2020	■	■	■	14.1193	16.9431
Bemol	08.10.2019	■	■	■	13.6615	16.3938
Bemol	16.01.2020	■	■	■	14.2093	17.0511
Lukoil (ecto)	05.10.2019	■	■	■	13.6930	16.4315
Lukoil (ecto)	18.01.2020	■	■	■	14.2274	17.0728
Petrom (extra)	09.12.2019	■	■	■	13.8217	16.5860
Petrom (extra)	14.01.2020	■	■	■	14.0097	16.8116
Petrom (extra)	17.01.2020	■	■	■	14.3676	17.2411
Rompetrol (S55 efix)	16.12.2019	■	■	■	13.9669	16.7603
Rompetrol (S55 efix)	20.01.2020	■	■	■	14.5056	17.4067
Rompetrol (51 efix)	16.12.2019	■	■	■	13.9126	16.6951
Rompetrol (51 efix)	20.01.2020	■	■	■	14.4511	17.3414

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

- (177) Din calculele prezentate în tabel, se constată că majorarea identică a prețului cu 0,65 lei/l (cu excepția Lukoil, care a majorat prețurile la tipurile de motorină comercializate cu 0,63 lei/l) nu a avut la bază o creștere proporțională a propriilor costuri la întreprinderile implicate și s-a realizat în cea mai mare parte din contul creșterii rentabilității. Astfel, de la ultimele modificări de preț, CMPP s-a modificat în mediu cu 0,11 lei/l la cele 6 întreprinderi examinate, fiind înregistrate atât creșteri de cost cu până la 0,48 lei/l (■), cât și scăderi de CMPP – cu 0,11 lei/l în cazul ■, cu 0,12 lei/l la ■ și cu 0,17 lei/l la ■ (tip 2).
- (178) Prin urmare se constată că, chiar dacă întreprinderile au înregistrat tendințe diferite (de creștere și de descreștere) în ceea ce privește evoluția CMPP, prețul final a crescut în egală măsură la 5 dintre întreprinderile implicate, modificarea de preț fiind realizată din contul ajustării rentabilității.

- (179) Totodată, menționăm că întreprinderile care comercializează mai multe tipuri de motorină au înregistrat evoluții diferite în CMPP (inclusiv creșteri de CMPP pentru unele tipuri de motorină și descreșteri pentru altele), modificarea prețului final a fost identică. De exemplu, în cazul [REDACTED], în perioada 09.12.2019-17.01.2020, CMPP a motorinei obișnuite a crescut de la 11,47 lei/l la 11,62 lei/l (cu 0,15 lei/l), CMPP motorinei de tip 2 - extra au scăzut de la 11,70 lei/l la 11,53 lei/l (cu 0,17 lei/l), iar modificarea prețului final a fost identică – creștere cu 0,65 lei/l.

5.3.3. Gaz lichefiat

- (180) Cu referire la evoluția prețului cu amănuntul al gazului lichefiat în perioada decembrie 2019 – ianuarie 2020, informațiile sunt prezentate în tabelul ce urmează.

- (181) Tabel nr. 16 **Modificările de preț la gaz lichefiat**

Data modificării	Vento		Tirex		Petrom		Rompetro		Lukoil		Bemol	
	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei
12.12.2019					9,87							
13.12.2019	9,84								9,85			
16.12.2019			9,84				9,87				9,88	
14.01.2020					9,98	0,11						
16.01.2020	9,99	0,15							11,05	1,20		
17.01.2020					11,02	1,04						
18.01.2020	10,99	1,00	10,99	1,15							11,02	1,14
20.01.2020							11,02	1,15				
29.01.2020	10,94											
31.01.2020		-0,05			10,87	-0,15	10,87	-0,15	10,90		10,87	-0,15

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

- (182) Din informațiile cumulate în tabel, se constată că, în perioada 14-20.01.2020, întreprinderile implicate au stabilit pe piață un preț pentru GPL cuprins între 10,99-11,05 lei/l, diferența maximă între concurenți constituind 0,06 lei/l sau 0,5%.
- (183) Totodată, 4 din întreprinderile implicate **au majorat prețurile cu amănuntul la gaz lichefiat cu 1,15 lei/l față de situația existentă la 12.12.2019-16.12.2019**, după cum urmează.
- Vento a stabilit la data de 18.01.2020 un preț cu amănuntul a gazului lichefiat **cu 1,15 lei/l** mai mare decât prețul practicat începând cu data de 13.12.2019, având și o majorare intermediară de preț la data de 16.01.2020.
 - Tirex la data de 18.01.2020 a majorat **cu 1,15 lei/l** prețul gazului lichefiat, comparativ cu ultima sa modificare de preț din 16.12.2020.

- Petrom a stabilit la data de 17.01.2020 un preț cu amănuntul a gazului lichefiat **cu 1,15 lei/l** mai mare decât prețul practicat începând cu data de 16.12.2019, având și o majorare intermediară de preț la data de 14.01.2020.
- Rompetrol la data de 20.01.2020 a majorat **cu 1,15 lei/l** prețul gazului lichefiat, comparativ cu ultima sa modificare de preț din 16.12.2020.
- Ca excepție, Lukoil a majorat la data de 18.01.2020 prețul la gaz lichefiat **cu 1,14 lei/l** față de nivelul de preț înregistrat la data de 16.12.2019, creșterea de preț fiind cu 0,01 lei/l (0,9%) mai mică decât a concurenților săi, iar Bemol a înregistrat o creștere de **1,20 lei/l** la 16.01.2020.

(184) Din informațiile prezentate în tabelul de mai jos se constată că, în perioada decembrie 2019 - ianuarie 2020 întreprinderile examinate au avut atât majorări a CMPP a GPL (■ cu 0,30 lei/l, ■ cu 0,09 lei/l, ■ cu 0,22 lei/l și ■ cu 0,48 lei/l), cât și reduceri a CMPP a GPL (■ cu 0,51 lei/l și ■ cu 0,91 lei/l). Totodată, în cazul ■ au crescut și cheltuielile cu 0,62 lei/l.

(185) Tabelul nr. 17 **Structura prețului la gaz lichefiat**

Denumirea întreprinderii	Data	CMPP, lei/l	Chelt., lei/l	Rentabilitate, %	Preț, fără TVA	Preț, cu TVA
Vento	13.12.2019	■	■	■	9.1107	9.8396
Vento	16.01.2020	■	■	■	9.2507	9.9907
Vento	18.01.2020	■	■	■	10.1722	10.9860
Tirex	16.12.2019	■	■	■	9.1067	9.8352
Tirex	18.01.2020	■	■	■	10.1696	10.9832
Petrom	12.12.2019	■	■	■	9.1358	9.8666
Petrom	14.01.2020	■	■	■	9.2443	9.9838
Petrom	17.01.2020	■	■	■	10.2099	11.0267
Rompetrol	16.12.2019	■	■	■	9.1425	9.8739
Rompetrol	20.01.2020	■	■	■	10.2051	11.0215
Bemol	13.12.2019	■	■	■	9.1117	9.8407
Bemol	16.01.2020	■	■	■	10.2229	11.0407
Lukoil	16.12.2019	■	■	■	9.1441	9.8756
Lukoil	18.01.2020	■	■	■	10.2108	11.0276

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

- (186) Astfel, deși majorările CMPP au fost de până la 0,48 lei/l (0,576 lei/l cu TVA), prețul la GPL pe piață a crescut exact cu 1,15 lei/l pentru Vento, Petrom, Rompetrol și Tirex și cu 1,14 și 1,20 lei/l pentru Lukoil și Bemol respectiv.
- (187) Menționăm că ■, având CMPP în scădere cu 0,91 lei/l, a majorat prețul de piață a GPL aproape în aceeași măsură ca și ceilalți participanți,

înregistrând o rentabilitate de ■■■■%.

5.4. Modificările de preț la benzină, motorină și gaz lichefiat (02-11.03.2020)

5.4.1. Benzină

(188) În perioada 02-11.03.2020, întreprinderilor implicate au scăzut prețul la benzină cu **1 leu/l** față de prețurile anterior stabilite (06-07.02.2020).

(189) Tabel nr. 18 **Modificările de preț la benzine**

Data modificare	Vento		Petrom		Romp petrol		Romp petrol (tip 2-efix)		Lukoil		Lukoil (tip 2-ecto)		Bemol	
	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)
06.02.2020													18,55	-0,35
07.02.2020	18,44		18,42		18,45		18,52		18,42		18,52			
02.03.2020			18,52	0,10										
09.03.2020														
10.03.2020			17,42	-1,10	17,45	-1,00	17,52	-1,00	17,42	-1,00	17,52	-1,00	17,55	-1,00
11.03.2020	17,44	-1,00												

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

(190) De asemenea, la data de 10.03.2020 se constată micșorarea prețului de piață la benzina cu cifră octanică mare în cazul Lukoil (de la 19,02 la 18,02 lei/l) și în cazul Bemol (de la 19,25 la 18,25 lei/l).

(191) În urma examinării actelor emise de conducătorii întreprinderilor sau persoanele responsabile în vederea aprobării modificărilor de preț la benzină, se constată că în unele cazuri reducerea de preț de exact 1 leu/l a fost decisă de către întreprinderi înainte de prima afișare a prețurilor la panou:

- În conformitate cu Dispoziția nr. C09/68 din 09.03.2020, Lukoil a planificat modificarea din 10.03.2020, ora 00:00 a prețului de comercializare cu amănuntul a Benzinei Premium 95 (17,42 lei/l), Benzinei Ecto (17,52 lei/l) și Benzinei Ecto 100 (18,02 lei/l).
- Potrivit Ordinului nr. 34-0 din 09.03.2020, Bemol a planificat modificarea din 09.03.2020, ora 23:59 (de facto data de 10.03.2020) a prețului de comercializare cu amănuntul a Benzinei Premium RON-95 (17,55 lei/l) și Benzinei Super RON-98 (18,25 lei/l).

(192) Astfel, reieșind din informațiile prezentate mai sus, se constată că modificarea efectivă a prețurilor de panou a benzinei cu 1 leu/l a avut loc la data de 10.03.2020 ora 00:00 (sau 09.03.2020 ora 23:59), dar a fost planificată și aprobată prin ordin/dispoziție la aceeași dată – 09.03.2020 pentru întreprinderile Lukoil și Bemol, anterior primei afișări a modificărilor de preț la panourile concurenților.

(193) Componenta detaliată a costurilor și cheltuielilor întreprinderilor Bemol și Lukoil este prezentată în următorul tabel.

(194) Tabel nr. 19 **Structura prețului la benzină**

Denumire întreprindere	Data modificare	CMPP (lei/l)	Chelt. (lei/l)	Rent. (%)	Preț, fără TVA (lei/l)	Preț, cu TVA (lei/l)
Lukoil	07.02.2020				15,3546	18,4255
Lukoil	10.03.2020				14,5200	17,4240
Lukoil (ecto)	07.02.2020				15,4380	18,5255
Lukoil (ecto)	10.03.2020				14,5966	17,5159
Bemol	06.02.2020				15,4578	18,5494
Bemol	09.03.2020				14,6234	17,5480

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

(195) În perioada 06.02.2020-10.03.2020, întreprinderile au înregistrat modificări diferite la nivelul costului mediu ponderat de procurare a benzinei, și anume costurile [REDACTED] au scăzut cu 0,41-0,44 lei/l cu TVA, iar costurile [REDACTED] – cu 0,73 lei/l cu TVA. Astfel, scăderea prețurilor cu 1 leu/l s-a produs din contul reducerii rentabilității, până la valori nule sau apropiate de pragul de rentabilitate.

(196) *Respectiv, se conchide o stabilire simultană a unei modificări identice de preț la benzine, anterior la prima afișare a modificării la panou de către concurenți.*

5.4.2. Motorină

(197) În perioada 02-11.03.2020 au fost înregistrate reduceri de preț de **0,90 lei/l** la motorină, față de prețurile anterior stabilite (perioada 06-07.02.2020).

(198) Tabel nr. 20 **Modificările de preț la motorină**

Data modificare	Vento		Petrom		Romp petrol		Lukoil		Bemol	
	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)
06.02.2020			16,20						16,40	
07.02.2020	16,24				16,22		16,22			
02.03.2020					16,32	0,10				
10.03.2020			15,30	-0,90	15,32	-1,00	15,32	-0,90	15,50	-0,90
11.03.2020	15,34	-0,90								

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

(199) Totodată, reduceri similare de 0,90 lei/l au fost constatate în cazul motorinei aditivate comercializate de către Petrom (*extra*), Rompetrol (*efix*, *S55 efix* și *51 efix*) și Lukoil (*ecto*):

(200) Tabel nr. 21 **Modificările de preț la motorină aditivată**

Data	Petrom	Romp petrol	Romp petrol	Romp petrol	Lukoil
------	--------	-------------	-------------	-------------	--------

modificare	(extra)		(efix)		(S55 efix)		(51 efix)		(ecto)	
	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)
06.02.2020										
07.02.2020	16,49		16,26		16,41		16,36		16,34	
02.03.2020	16,59	0,10								
10.03.2020	15,59	-1,00	15,36	-0,90	15,51	-0,90	15,46	-0,90	15,44	-0,90
11.03.2020										

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

(201) În urma examinării actelor emise de conducătorii întreprinderilor sau persoanele responsabile în vederea aprobării modificărilor de preț la motorină, se constată că în cazul Lukoil și Bemol reducerea de preț de exact 0,90 lei/l a fost decisă de către întreprinderi înainte de prima afișare a unor modificări similare de preț la panoul concurenților:

- În conformitate cu Dispoziția nr. C09/68 din 09.03.2020, Lukoil a planificat modificarea din 10.03.2020, ora 00:00 a prețului de comercializare cu amănuntul a Motorinei Euro 5 (15,32 lei/l) și Motorinei Ecto (15,44 lei/l).
- Potrivit Ordinului nr. 34-0 din 09.03.2020, Bemol a planificat modificarea din 09.03.2020, ora 23:59 (de facto data de 10.03.2020) a prețului de comercializare cu amănuntul a motorinei Euro-Diesel (15,50 lei/l).

(202) Componenta detaliată a costurilor și cheltuielilor întreprinderilor Bemol și Lukoil este prezentată în următorul tabel:

(203) Tabel nr. 22 **Structura prețului la motorină**

Denumire întreprindere	Data modificare	CMPP (lei/l)	Chelt. (lei/l)	Rent. (%)	Preț, fără TVA (lei/l)	Preț, cu TVA (lei/l)
Lukoil	07.02.2020	■	■	■	13,5218	16,2261
Lukoil	10.03.2020	■	■	■	12,7687	15,3224
Lukoil (ecto)	07.02.2020	■	■	■	13,6229	16,3474
Lukoil (ecto)	10.03.2020	■	■	■	12,8734	15,4481
Bemol	06.02.2020	■	■	■	13,6667	16,4001
Bemol	09.03.2020	■	■	■	12,9108	15,4930

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

(204) Astfel, se constată că scăderea CMPP a motorinei comercializate de către ■ și ■ a variat între -0,66 lei/l și -1,28 lei/l (cu TVA între -0,79 lei/l și -1,54 lei/l). Astfel, în condițiile unor evoluții diferite în costul de procurare a stocurilor, atât mai mari, cât și mai mici decât modificările operate la nivelul prețului, ■ și ■ au decis să modifice prețul exact cu aceeași valoare – 0,90 lei/l față de nivelul anterior.

(205) *Respectiv, se conchide o stabilire simultană a unei modificări identice de*

preț la motorină, anterior la prima afișare a modificării la panou de către concurenți.

5.4.3. Gaz lichefiat

(206) În perioada 02-11.03.2020, întreprinderile implicate au scăzut prețul la gaz lichefiat cu **0,30 lei/l** față de situația anterioară (06-07.02.2020).

(207) Tabel nr. 23 **Modificările de preț la gaz lichefiat**

Data modificare	Vento		Tirex		Petrom		Rompetrol		Bemol		Lukoil	
	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)
06.02.2020									10,45			
07.02.2020	10,44		10,45		10,45		10,45				10,45	
02.03.2020					10,55	0,10						
09.03.2020												
10.03.2020			10,15	-0,30	10,15	-0,40	10,15	-0,30	10,15	-0,30	10,15	-0,30
11.03.2020	10,14	-0,30										

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

(208) În urma examinării actelor emise de conducătorii întreprinderilor sau persoanele responsabile în vederea aprobării modificărilor de preț la gaz lichefiat, se constată că modificarea efectivă a prețurilor de panou a gazului lichefiat cu 0,30 lei/l a avut loc la data de 10.03.2020 ora 00:00 (sau 09.03.2020 ora 23:59), dar a fost planificată și aprobată prin ordin/dispoziție la aceeași dată – 09.03.2020 pentru întreprinderile Lukoil și Bemol, anterior primei afișări a unor modificări de preț la panourile concurenților:

- În conformitate cu Dispoziția nr. C09/68 din 09.03.2020, Lukoil a planificat modificarea din 10.03.2020, ora 00:00 a prețului de comercializare cu amănuntul a gazului lichefiat (10,15 lei/l).
- Potrivit Ordinului nr. 34-0 din 09.03.2020, Bemol a planificat modificarea din 09.03.2020, ora 23:59 (de facto data de 10.03.2020) a prețului de comercializare cu amănuntul a gazului lichefiat (10,25 lei/l).

(209) Componenta detaliată a costurilor și cheltuielilor întreprinderilor Bemol și Lukoil este prezentată în următorul tabel.

(210) Tabel nr. 24 **Structura prețului la gaz lichefiat**

Denumire întreprindere	Data modificare	CMPP (lei/l)	Chelt. (lei/l)	Rent. (%)	Preț, fără TVA (lei/l)	Preț, cu TVA (lei/l)
Lukoil	07.02.2020	■	■	■	9,6761	10,4501
Lukoil	10.03.2020	■	■	■	9,4016	10,1538
Bemol	06.02.2020	■	■	■	9,7689	10,5504
Bemol	09.03.2020	■	■	■	9,4835	10,2422

- (211) Din tabelul de mai sus se constată că, deși prețul de piață a scăzut cu aceeași valoare (0,30 lei/l) la ambii întreprinderile implicate, costurile care stau la baza modificării prețului au variat diferit, înregistrând creșteri de până la 0,53 lei/l (sau 0,64 lei/l cu TVA), în cazul [REDACTED] și reducere de până la -1,10 lei/l (sau -1,32 lei/l cu TVA) la [REDACTED].
- (212) Astfel, se constată că, având în vedere faptul că costurile de achiziție a stocurilor au evoluat în direcții opuse, în scopul reducerii cu aceeași valoare a prețului cu amănuntul a gazului lichefiat a fost ajustată rentabilitatea, respectiv în cazul [REDACTED] a avut loc o creștere a rentabilității din motiv că costurile au scăzut mai mult decât prețul de piață, iar în cazul [REDACTED], care a înregistrat o creștere a costurilor, rentabilitatea a scăzut.
- (213) *Respectiv, se conchide o stabilire simultană a unei modificări identice de preț la gaz lichefiat, anterior la prima afișare a modificării la panou de către concurenți.*

5.5. Modificările de preț la benzină, motorină și gaz lichefiat (19.03-04.04.2020)

5.5.1. Benzină

- (214) Consiliul Concurenței a constatat faptul că există similitudini în scăderea prețului la benzină, realizată în 2 etape în perioada 20.03-04.04.2020, în sumă totală de **0,95 lei/l**, după cum urmează.
- 0,75 lei/l și 0,20 lei/l în cazul Vento;
 - 0,65 lei/l și 0,30 lei/l în cazul Tirex;
 - 0,70 lei/l și 0,25 lei/l în cazul Rompetrol, Petrom și Lukoil.
- (215) Tabel nr. 25 **Modificările de preț la benzină**

Data modificării	Vento		Tirex		Petrom		Rompertrol		Lukoil		Bemol	
	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei
10.03.2020			17,40		17,42		17,45		17,42			
11.03.2020	17,44											
19.03.2020											16,80	-0,75
20.03.2020			16,75	-0,65	16,72	-0,70	16,75	-0,70	16,72	-0,70		
21.03.2020	16,69	-0,75										
03.04.2020					16,47	-0,25	16,50	-0,25	16,47	-0,25		
04.04.2020	16,49	-0,20	16,45	-0,30							16,50	-0,30

(216) Tabel nr. 26 **Modificările de preț la benzină aditivată**

Data modificării	Petrom		Rompetrol (efix)		Lukoil (ecto)	
	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei
10.03.2020	18,30		17,52		17,52	
11.03.2020						
19.03.2020						
20.03.2020	17,60	-0,70	16,82	-0,70	16,82	-0,70
21.03.2020						
03.04.2020	17,35	-0,25	16,57	-0,25	16,57	-0,25
04.04.2020						

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

(217) În tabelul ce urmează este prezentată structura prețurilor la benzină în perioada examinată.

(218) Tabel nr. 27 **Structura prețului la benzine**

Denumirea întreprinderii	Data modificare	CMPP, lei/l	Chelt., lei/l	Rentabilitate, %	Preț, fără TVA	Preț, cu TVA
Vento	11.03.2020				14.5296	17.4356
Vento	21.03.2020				13.8979	16.6775
Vento	04.04.2020				13.7347	16.4817
Tirex	10.03.2020				14.4977	17.3972
Tirex	20.03.2020				13.9639	16.7566
Tirex	04.04.2020				13.7009	16.4410
Petrom	10.03.2020				13.7176	16.4611
Petrom	20.03.2020				14.5181	17.4217
Petrom	03.04.2020				13.9323	16.7187
Rompetrol	10.03.2020				14.5460	17.4552
Rompetrol	20.03.2020				13.9578	16.7493
Rompetrol	03.04.2020				13.7575	16.5090
Rompetrol (efix)	10.03.2020				14.6030	17.5236
Rompetrol (efix)	20.03.2020				14.0244	16.8293
Rompetrol (efix)	03.04.2020				13.8128	16.5753
Lukoil	10.03.2020				14.5200	17.4240
Lukoil	20.03.2020				13.9339	16.7206
Lukoil	03.04.2020				13.7309	16.4771
Lukoil (ecto)	10.03.2020				14.5966	17.5159
Lukoil (ecto)	20.03.2020				14.0203	16.8244
Lukoil (ecto)	03.04.2020				13.8053	16.5663
Bemol	09.03.2020				14.6234	17.5480
Bemol	19.03.2020				13.9944	16.7933
Bemol	04.04.2020				13.7489	16.4987

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

(219) În urma examinării informațiilor prezentate în tabelul de mai sus, Consiliul Concurenței a constatat că, în perioada 10.03-04.04.2020, când au avut loc modificările de preț examinate, întreprinderile implicate au consemnat evoluții deferite a costurilor de procurare a benzinei, în cea mai mare parte fiind prezentă o reducere a CMPP, dar și majorarea acestora, în cazul [REDACTED].

(220) Tabel nr. 28 **Modificarea CMPP la benzine**

Denumirea întreprinderii	Modificare CMPP 1 etapă (lei/l)		Modificare CMPP 2 etapă (lei/l)		Modificare CMPP total (lei/l)	
	fără TVA	cu TVA	fără TVA	cu TVA	fără TVA	cu TVA
Vento	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
Tirex	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
Petrom	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
Rompetrol	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
Rompetrol (efix)	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
Lukoil	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
Lukoil (ecto)	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
Bemol	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]

Sursa: Elaborat în baza tabelului anterior

(221) Deși toate întreprinderile examinate au redus prețul de piață a benzinei cu 0,95 lei/l (cu excepția [REDACTED], care a redus prețul cu 1,05 lei/l), se constată că 5 din 6 întreprinderile implicate au înregistrat scăderi a CMPP mai mari decât modificarea prețului final, de până la -2,45 lei/l (-2,94 lei/l cu TVA), ceea ce a generat rentabilități mai mari de 10% ([REDACTED]).

(222) În același timp, CMPP a benzinei a crescut cu 1,25 lei/l în perioada 10.03.2020-04.04.2020, [REDACTED] a scăzut prețul la benzină exact cu aceeași valoare ca și concurenții săi – 0,95 lei/l, din contul aplicării unei rentabilități negative pentru acest produs.

(223) În acest context, menționăm și conduita de stabilire a prețului pentru produsul benzină de tip 2-ecto a întreprinderii [REDACTED]. Astfel, având o reducere a CMPP de doar 0,15 lei/l (0,18 lei/l cu TVA), [REDACTED] a redus prețul la acest tip de benzină exact cu 0,95 lei/l, ca și în cazul benzinei obișnuite, la care CMPP s-au redus cu 1,22 lei/l (1,46 lei/l cu TVA) și ca și majoritatea dintre concurenții săi, iar această decizie a generat pierderi, rentabilitate fiind de -4,13%.

5.5.2. Motorină

(224) În perioada 19.03-04.04.2020, pe piață a fost înregistrată o scădere în 2-3 etape a prețurilor la motorină în sumă totală de **1,20 lei/l** (Tirex, Petrom, Rompetrol – 3 tipuri de motorină, Lukoil – 2 tipuri de motorină) și **1,25 lei/l** (Vento și Bemol) față de prețurile anterior stabilite.

(225) Tabel nr. 29 **Modificările de preț la motorină**

Data modificării	Vento		Tirex		Petrom		Romp petrol		Lukoil		Bemol	
	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei
09.03.2020											15,50	
10.03.2020			15,30		15,32		15,36		15,32			
11.03.2020	15,34											
19.03.2020											14,80	-0,70
20.03.2020			14,65	-0,65	14,72	-0,60	14,76	-0,60	14,72	-0,60		
21.03.2020	14,69	-0,65										
24.03.2020												
26.03.2020					14,67	-0,05						
03.04.2020					14,12	-0,55	14,16	-0,60	14,12	-0,60		
04.04.2020	14,09	-0,60	14,10	-0,55							14,25	-0,55

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

(226) Așadar, micșorarea prețurilor a avut loc în 2 etape (în cazul Petrom - în 3 etape): prima etapă cu valori cuprinse între -0,60 și -0,70 lei/l în perioada 19-24.03.2020, și a doua etapă – cu valori între -0,55 și -0,60 lei/l în perioada 03-04.04.2020 (Petrom având o corecție intermediară a prețului de -0,05 lei/l la 26.03.2020).

(227) Tabel nr. 30 **Modificările de preț la motorină aditivată**

Data modificării	Petrom (extra)		Romp petrol (S55 efix)		Romp petrol (51 efix)		Lukoil (ecto)	
	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei
09.03.2020								
10.03.2020	15,59		15,51		15,46		15,44	
11.03.2020								
19.03.2020								
20.03.2020			14,91	-0,60	14,86	-0,60	14,84	-0,60
21.03.2020								
24.03.2020	14,99	-0,60						
26.03.2020	14,94	-0,05						
03.04.2020	14,37	-0,57	14,31	-0,60	14,26	-0,60	14,24	-0,60

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

(228) În cele ce urmează, va fi examinată structura prețurilor stabilite la fiecare din etape separat.

(229) Tabel nr. 31 **Structura prețului la motorine**

Denumirea întreprinderii	Data modificare	CMPP, lei/l	Chelt., lei/l	Rentabilitate, %	Preț, fără TVA	Preț, cu TVA
Vento	11.03.2020	■	■	■	12.7775	15.3329
Vento	21.03.2020	■	■	■	12.2385	14.6862

Vento	04.04.2020	■	■	■	11.7390	14.0868
Tirex	10.03.2020	■	■	■	12.7530	15.3037
Tirex	20.03.2020	■	■	■	12.1948	14.6337
Tirex	04.04.2020	■	■	■	11.7438	14.0926
Petrom	10.03.2020	■	■	■	12.7679	15.3214
Petrom	24.03.2020	■	■	■	12.4942	14.9930
Petrom	26.03.2020	■	■	■	12.2299	14.6759
Petrom	03.04.2020	■	■	■	11.7596	14.1115
Rompetrol	10.03.2020	■	■	■	12.8020	15.3624
Rompetrol	20.03.2020	■	■	■	12.3063	14.7676
Rompetrol	03.04.2020	■	■	■	11.8010	14.1612
Lukoil	10.03.2020	■	■	■	12.7687	15.3224
Lukoil	20.03.2020	■	■	■	12.2687	14.7225
Lukoil	03.04.2020	■	■	■	11.7685	14.1222
Bemol	09.03.2020	■	■	■	12.9108	15.4930
Bemol	19.03.2020	■	■	■	12.3264	14.7917
Bemol	04.04.2020	■	■	■	11.8720	14.2464
Rompetrol (S55 efix)	10.03.2020	■	■	■	12.9262	15.5114
Rompetrol (S55 efix)	20.03.2020	■	■	■	12.4284	14.9141
Rompetrol (S55 efix)	03.04.2020	■	■	■	11.9315	14.3178
Rompetrol (51 efix)	10.03.2020	■	■	■	12.8870	15.4644
Rompetrol (51 efix)	20.03.2020	■	■	■	12.3833	14.8599
Rompetrol (51 efix)	03.04.2020	■	■	■	11.8863	14.2635
Lukoil (ecto)	10.03.2020	■	■	■	12.8734	15.4481
Lukoil (ecto)	20.03.2020	■	■	■	12.3682	14.8418
Lukoil (ecto)	03.04.2020	■	■	■	11.8667	14.2401

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

(230) În perioada 09.03-04.04.2020 părțile implicate au înregistrat o scădere la CMPP a motorinei, după cum urmează.

(231) Tabel nr. 32 **Modificarea CMPP la motorine**

Denumirea întreprinderii	Modificare CMPP 1 etapă (lei/l)		Modificare CMPP 2 etapă (lei/l)		Modificare CMPP total (lei/l)	
	fără TVA	cu TVA	fără TVA	cu TVA	fără TVA	cu TVA
Vento	■	■	■	■	■	■
Tirex	■	■	■	■	■	■
Petrom	■	■	■	■	■	■
Rompetrol	■	■	■	■	■	■
Lukoil	■	■	■	■	■	■
Bemol	■	■	■	■	■	■
Rompetrol (S55 efix)	■	■	■	■	■	■
Rompetrol (51 efix)	■	■	■	■	■	■
Lukoil (ecto)	■	■	■	■	■	■

Sursa: Elaborat în baza tabelului anterior

(232) Astfel, se constată că toate întreprinderile au operat o modificare de preț la

panou în perioada 19.03-04.04.2020 de 1,20-1,25 lei/l, deși reducerea costului mediu ponderat de procurare a fost semnificativ diferită și a variat între -0,41 lei/l și -2,10 lei/l (cu TVA).

- (233) Prin urmare, la o reducere a prețului final al motorinei de 1,20-1,25 lei/l, întreprinderile care au avut reduceri de costuri mai mari decât această valoare și-au sporit rentabilitatea (de ex. [REDACTED]), în timp ce întreprinderile care au avut scăderi a costurilor mai mici de 1,20-1,25 lei/l și-au redus prețul final din contul reducerii rentabilității.
- (234) În acest context, menționăm conduita de stabilire a prețurilor a [REDACTED], care comercializează mai multe tipuri de motorină și a înregistrat evoluții diferite în CMPP a motorinei comercializate (scăderi între 0,34-0,93 lei/l), dar a redus prețul final exact cu aceeași valoare în perioada examinată – cu 1,20 lei/l.
- (235) Se constată că modificările de preț realizate de [REDACTED] la 19.03.2020 și 04.04.2020, luate separat sau luate cumulativ (0,70 și 0,55 lei/l), nu corespund cu modificările raportate în costurile de achiziție (0,90 și 0,20 lei/l), având în vedere și mențiunea cu privire la creșterea cheltuielilor unitare din cauza scăderii vânzărilor.

5.5.3. Gaz lichefiat

- (236) În ceea ce privește gazul lichefiat, în perioada 20.03 -03.04.2020 se observă o scădere de preț **de 0,38 lei/l**, realizată în 1-2 etape de către Petrom, Rompetrol și Lukoil, atât inițial, cât și final fiind stabilit un preț de piață identic – 10,15 lei/l și, respectiv, 9,77 lei/l.
- (237) Tabel nr. 33 **Modificările de preț la gaz lichefiat**

Data modificării	Petrom		Rompertrol		Lukoil	
	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei
10.03.2020	10.15		10.15		10.15	
11.03.2020						
19.03.2020						
20.03.2020	9.97	-0.18	9.97	-0.18	9.97	-0.18
21.03.2020						
24.03.2020					9.87	-0.10
26.03.2020	9.87	-0.10				
27.03.2020						
30.03.2020						
03.04.2020	9.77	-0.10	9.77	-0.20	9.77	-0.10
04.04.2020						

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

(238) În urma analizelor efectuate, Consiliul Concurenței a constatat că, deși prețurile stabilite pe piață erau identice, la fel ca și modificările de preț, acestea nu erau justificate economic, întrucât întreprinderile au înregistrat costuri diferite în perioada examinată.

(239) Tabel nr. 34 **Structura prețului la gaz lichefiat**

Denumirea întreprinderii	Data modificare	CMPP, lei/l	Chelt., lei/l	Rentabilitate, %	Preț, fără TVA	Preț, cu TVA
Petrom	10.03.2020	■	■	■	9.3989	10.1508
Petrom	20.03.2020	■	■	■	9.2354	9.9743
Petrom	26.03.2020	■	■	■	9.1427	9.8741
Petrom	03.04.2020	■	■	■	9.0446	9.7681
Rompetrol	10.03.2020	■	■	■	9.4042	10.1565
Rompetrol	20.03.2020	■	■	■	9.2332	9.9719
Rompetrol	03.04.2020	■	■	■	9.0525	9.7767
Lukoil	10.03.2020	■	■	■	9.4016	10.1538
Lukoil	20.03.2020	■	■	■	9.2331	9.9717
Lukoil	24.03.2020	■	■	■	9.1455	9.8772
Lukoil	03.04.2020	■	■	■	9.0442	9.7678

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

(240) Astfel, având un preț de piață identic, la data de 03.04.2020 ■ avea un CMPP a GPL de 7,14 lei/l, ■ – de 6,95 lei/l, iar ■ – de 6,68 lei/l. Respectiv, diferența dintre costurile de achiziție a GPL întreprinderilor concurente la această dată era de 0,46 lei/l sau 6,88%. Ținând cont că întreprinderile au notat și o diferență a cheltuielilor de până la 0,59 lei/l (cca 6% din prețul final), se constată că stabilirea unor prețuri de piață identice nu este justificată economic.

(241) În acest sens, menționăm că și valoarea cu care a fost modificat prețul final – 0,38 lei/l, nu reflectă modificările care au avut loc în structura costurilor și cheltuielilor întreprinderii în perioada 10.03 -03.04.2020:

- CMPP al GPL comercializat de ■ a scăzut cu 0,42 lei/l (0,50 lei/l cu TVA). În același timp, ■ a reevaluat cheltuielile unitare, care au crescut cu 0,28 lei/l (0,34 lei/l cu TVA). Respectiv, prin compensare costurile și cheltuielile întreprinderii au scăzut cu 0,14 lei/l (0,17 lei/l cu TVA) și scăderea prețului final cu 0,38 lei/l nu a fost o decizie justificată economic, și a produs pierderi întreprinderii, în condițiile unei rentabilități de -0,50%.

- În cazul GPL comercializat de ■, CMPP a scăzut cu 0,18 lei/l (0,22 lei/l cu TVA) și, în condițiile unor cheltuieli constante, reducerea prețului de piață cu 0,38 lei/l nu a fost economic avantajoasă întreprinderii, fiind înregistrată o rentabilitate negativă de -0,74%.

- Reieșind din reducerea CMPP cu 0,31 lei/l (0,37 lei/l cu TVA), comportamentul de piață al [REDACTED] în acest caz a fost unul justificat economic.

5.6. Modificările de preț la benzină, motorină și gaz lichefiat (22.04-01.05.2020)

5.6.1. Benzină

- (242) În cazul benzinei cu cifra octanică 95, modificarea de preț în perioada 22.04.2020-24.04.2020 a constituit exact **1 leu/l** pentru Vento, Tirex, Petrom, Rompetrol (2 tipuri de benzină) și Lukoil (2 tipuri de benzină), după cum urmează:

- (243) Tabel nr. 35 **Modificările de preț la benzină**

Data modificării	Vento		Tirex		Petrom		Rompetro		Lukoil		Bemol	
	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei
03.04.2020					16,47		16,50		16,47			
04.04.2020	16,49		16,45								16,50	
20.04.2020											16,05	-0,45
22.04.2020	15,99	-0,50	15,45	-1,00	15,47	-1,00	15,50	-1,00	15,47	-1,00	15,55	-0,50
23.04.2020	15,49	-0,50										

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

- (244) Menționăm că Bemol a redus prețul cu 0,95 lei/l, cu 0,05 lei/l mai puțin decât concurenții săi.
- (245) Consiliul Concurenței a examinat structura prețului de comercializare cu amănuntul a benzinei, conform tabelului de mai jos.
- (246) Tabel nr. 36 **Structura prețului la benzină**

Denumirea întreprinderii	Data modificare	CMPP, lei/l	Chelt., lei/l	Rentabilitate, %	Preț, fără TVA	Preț, cu TVA
Vento	04.04.2020	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	13.7347	16.4817
Vento	22.04.2020	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	13.3281	15.9938
Vento	23.04.2020	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	12.9059	15.4871
Tirex	04.04.2020	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	13.7009	16.4410
Tirex	22.04.2020	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	12.8767	15.4521
Petrom	03.04.2020	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	13.9323	16.7187
Petrom	22.04.2020	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	12.8869	15.4642
Rompetro	03.04.2020	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	13.7575	16.5090
Rompetro	22.04.2020	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	12.9234	15.5081
Rompetro	24.04.2020	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	12.9171	15.5005
Lukoil	03.04.2020	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	13.7309	16.4771
Lukoil	22.04.2020	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	12.8989	15.4787
Bemol	04.04.2020	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	13.7489	16.4987
Bemol	20.04.2020	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	13.3760	16.0512

Bemol	22.04.2020				12.9506	15.5407
-------	------------	--	--	--	---------	---------

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

(247) În rezultatul examinării structurii și evoluției prețurilor stabilite pe piață, Consiliul Concurenței a constatat că scăderea similară a prețului la benzina comercializată de către întreprinderile implicate (cu 1 leu/l la cele 5 întreprinderi și 0,95 lei la Bemol), nu este argumentată din punct de vedere economic, întrucât modificarea costurilor de achiziție a avut loc cu valori diferite, informațiile sistematizate în acest sens fiind prezentate în următorul tabel.

(248) Tabel nr. 37 **Modificarea CMPP la benzine**

Denumirea întreprinderii (produs)	Modificare CMPP 1 etapă (lei/l)		Modificare CMPP 2 etapă (lei/l)		Modificare CMPP total (lei/l)	
	fără TVA	cu TVA	fără TVA	cu TVA	fără TVA	cu TVA
Vento						
Tirex						
Petrom						
Rompetrol						
Rompetrol (efix)						
Lukoil						
Lukoil (ecto)						
Bemol						

Sursa: Elaborat în baza tabelului anterior

(249) Astfel, costurile de achiziție ale benzinei raportate de către întreprinderile implicate s-au modificat în perioada 03.04.2020 până la modificările de preț din 22.04.2020-24.04.2020, cu valori cuprinse între -0,27 și -2,26 lei/l (-0,32 și -2,71 lei/l cu TVA). Prin urmare, întreprinderile a căror costuri au scăzut mai puțin decât a scăzut prețul la panou, au modificat prețul din contul reducerii rentabilității, în unele situații până la -8,13% (), chiar dacă la momentul modificării prețului activitatea de comercializare a acestui produs deja era în pierdere. În același timp, întreprinderile a căror CMPP a benzinei s-a redus într-o măsură mai mare decât prețul de piață, au realizat modificarea de preț din contul creșterii rentabilității, până la valori de 19,45% ().

(250) Modificarea prețului cu aceeași valoare – 1 leu/l, în perioada 20 -24.04.2020 a fost valabilă și în cazul benzinei aditivată, pentru toate întreprinderile implicate (cu excepția Vento, care nu comercializează acest tip de benzină).

(251) Tabel nr. 38 **Modificările de preț la benzină aditivată**

Data modificării	Tirex		Petrom		Rompetrol		Rompetrol (efix)		Lukoil		Lukoil (ecto)		Bemol	
	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei
03.04.2020			17,35		17,35		16,57		17,07		16,57			
04.04.2020	17,05												17,25	
20.04.2020													16,85	-0,40
22.04.2020	16,05	-1,00	16,35	-1,00			15,57	-1,00	16,07	-1,00	15,57	-1,00	16,25	-0,60
24.04.2020					16,35	-1,00								

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

(252) Cu referire la benzina cu cifra octanică 98, prețurile practicate pe piață de către întreprinderile implicate (cu excepția Vento, care nu oferă în asortiment acest tip de combustibil) au avut următoarea structură.

(253) Tabel nr. 39 **Structura prețului la benzină aditivată**

Denumirea întreprinderii	Data modificare	CMPP, lei/l	Chelt., lei/l	Rentabilitate, %	Preț, fără TVA	Preț, cu TVA
Tirex	04.04.2020				14.2102	17.0522
Tirex	22.04.2020				13.3734	16.0481
Petrom	03.04.2020				14.4523	17.3427
Petrom	22.04.2020				13.6235	16.3482
Rompetrol	03.04.2020				14.4596	17.3516
Rompetrol	24.04.2020				13.6333	16.3599
Lukoil	03.04.2020				14.2309	17.0770
Lukoil	22.04.2020				13.3935	16.0722
Bemol	04.04.2020				14.3708	17.2450
Bemol	20.04.2020				14.0397	16.8477
Bemol	22.04.2020				13.5395	16.2473
Rompetrol (efix)	03.04.2020				13.8128	16.5753
Rompetrol (efix)	22.04.2020				12.9752	15.5702
Rompetrol (efix)	24.04.2020				12.9774	15.5729
Lukoil (ecto)	03.04.2020				13.8053	16.5663
Lukoil (ecto)	22.04.2020				12.9812	15.5775

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

(254) Reieșind din informațiile prezentate în tabel, se constată că, modificarea de 1 leu/l nu a avut la baza sa o modificare a costurilor de achiziție sau a cheltuielilor corespunzătoare. Astfel, în unele cazuri CMPP a rămas neschimbat pe parcursul perioadei examinate (), iar în alte cazuri CMPP a scăzut cu valori cuprinse între -0,05 și -0,98 lei/l (-0,06 și -1,18 lei/l cu TVA). De exemplu, în cazul , a cărui costuri de achiziție au rămas neschimbate la 13,01 lei/l, modificarea prețului de piață cu 1 leu/l a generat amplificarea pierderilor înregistrate de întreprindere, or fiecare litru de benzină 98 comercializat a adus întreprinderii o pierdere de 1,43 lei (-9,70% din 14,81 lei/l).

- (255) Totodată, întreprinderile [REDACTED] au înregistrat rentabilități negative.
- (256) În urma examinării actelor emise de conducătorii întreprinderilor sau persoanele responsabile în vederea aprobării modificărilor de preț la benzină, se constată că în unele cazuri reducerea de preț de exact 1 leu/l a fost decisă de către întreprinderi înainte de prima afișare a prețurilor la panou:
- În conformitate cu Dispoziția nr. C09/106 din 21.04.2020, Lukoil a planificat modificarea din 22.04.2020, ora 00:00 a prețului de comercializare cu amănuntul a Benzinei Premium 95 (15,47 lei/l) și Benzinei Ecto 100 (16,07 lei/l).
 - Potrivit Ordinului nr. 24 din 21.04.2020, Tirex a planificat modificarea din 22.04.2020, ora 00:00 a prețului de comercializare cu amănuntul a Benzinei 95 (15,45 lei/l) și Benzinei 98 (16,05 lei/l).
- (257) Astfel, reieșind din informațiile prezentate mai sus, se constată că modificarea efectivă a prețurilor de panou a benzinelor cu 1 leu/l a avut loc la data de 22.04.2020, ora 00:00, dar a fost planificată și aprobată prin ordin/dispoziție la aceeași dată – 21.04.2020 pentru întreprinderile Lukoil și Tirex, anterior primei afișări a modificărilor de preț la panourile concurenților.
- (258) *Respectiv, se conchide o stabilire simultană a unei modificări identice de preț la benzină, anterior la prima afișare a modificării la panou de către concurenți.*

5.6.2. Motorină

- (259) În perioada 22.04 -01.05.2020, în 1-3 etape întreprinderile Vento, Petrom (2 tipuri de motorină), Rompetrol (3 tipuri de motorină) și Lukoil (2 tipuri de motorină) au scăzut prețul la motorină cu **1,05 lei/l**, după cum urmează.
- (260) Tabel nr. 40 **Modificările de preț la motorină**

Data modificării	Vento		Tirex		Petrom		Rompertrol		Lukoil		Bemol	
	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei
03.04.2020					14,12		14,16		14,12			
04.04.2020	14,09		14,10								14,25	
20.04.2020											13,70	-0,55
22.04.2020	13,59	-0,50	13,10	-1,00	13,12	-1,00	13,16	-1,00	13,07	-1,05	13,25	-0,45
23.04.2020	13,09	-0,50										
24.04.2020					13,07	-0,05	13,11	-0,05				
01.05.2020	13,04	-0,05										
13.05.2020			13,05	-0,05								

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

(261) Tabel nr. 41 **Modificările de preț la motorină aditivată**

Data modificării	Petrom (extra)		Romp petrol (S55 efix)		Romp petrol (51 efix)		Lukoil (ecto)	
	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei
03.04.2020	14,37		14,31		14,26		14,24	
04.04.2020								
20.04.2020								
22.04.2020	13,37	-1,00	13,31	-1,00	13,26	-1,00	13,19	-1,05
23.04.2020								
24.04.2020	13,32	-0,05	13,26	-0,05	13,21	-0,05		
01.05.2020								
13.05.2020								

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

(262) Menționăm că Tirex a scăzut prețul la motorină cu aceeași valoare – **1,05 lei/l**, doar că într-o perioadă mai îndelungată de timp – cu 1 leu/l la data de 22.04.2020 și cu 0,05 lei/l la 13.05.2020. Spre deosebire de concurenții săi, Bemol a scăzut prețul cu 1 leu/l.

(263) Totodată, Consiliul Concurenței a examinat structura prețurilor motorinei comercializate de întreprinderile implicate în perioada modificărilor similare de preț.

(264) Tabel nr. 42 **Structura prețului la motorine**

Denumirea întreprinderii	Data modificare	CMPP, lei/l	Chelt., lei/l	Rentabilitate, %	Preț, fără TVA	Preț, cu TVA
Vento	04.04.2020	■	■	■	11.7390	14.0868
Vento	22.04.2020	■	■	■	11.3182	13.5819
Vento	23.04.2020	■	■	■	10.9120	13.0944
Vento	01.05.2020	■	■	■	10.8575	13.0290
Tirex	04.04.2020	■	■	■	11.7438	14.0926
Tirex	22.04.2020	■	■	■	10.9080	13.0896
Tirex	13.05.2020	■	■	■	10.8638	13.0365
Petrom	03.04.2020	■	■	■	11.7596	14.1115
Petrom	22.04.2020	■	■	■	10.9276	13.1131
Petrom	24.04.2020	■	■	■	10.8862	13.0635
Petrom (tip 2 -extra)	03.04.2020	■	■	■	11.9720	14.3664
Petrom (tip 2 -extra)	22.04.2020	■	■	■	11.1382	13.3658
Petrom (tip 2 -extra)	24.04.2020	■	■	■	11.0969	13.3163
Romp petrol	03.04.2020	■	■	■	11.8010	14.1612
Romp petrol	22.04.2020	■	■	■	10.9702	13.1643
Romp petrol	24.04.2020	■	■	■	10.9239	13.1086
Romp petrol (S55 efix)	03.04.2020	■	■	■	11.9315	14.3178
Romp petrol (S55 efix)	22.04.2020	■	■	■	11.0985	13.3182
Romp petrol (S55 efix)	24.04.2020	■	■	■	11.0569	13.2682

Rompetrol (51 efix)	03.04.2020					11.8863	14.2635
Rompetrol (51 efix)	22.04.2020					11.0551	13.2661
Rompetrol (51 efix)	24.04.2020					11.0071	13.2085
Lukoil	03.04.2020					11.7685	14.1222
Lukoil	22.04.2020					10.8937	13.0724
Lukoil (ecto)	03.04.2020					11.8667	14.2401
Lukoil (ecto)	22.04.2020					10.9947	13.1936
Bemol	04.04.2020					11.8720	14.2464
Bemol	20.04.2020					11.4094	13.6913
Bemol	22.04.2020					11.0339	13.2407

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

- (265) Din analiza datelor cu privire la componentele prețului motorinei se constată că scăderea identică de preț realizată în 1-3 etape succesive cu exact 1,05 lei/l în perioada 22-24.04.2020 (cu excepția Vento, care s-a aliniat la 01.05.2020 și Tirex, care s-a aliniat la 13.05.2020) nu este justificată economic. În special, menționăm că costul de achiziție a motorinei a înregistrat evoluții diferite în perioadele dintre scăderi de preț, după cum urmează.

- (266) Tabel nr. 43 **Modificarea CMPP la motorine**

Denumirea întreprinderii (produs)	Modificare CMPP 1 etapă (lei/l)		Modificare CMPP 2 etapă (lei/l)		Modificare CMPP 3 etapă (lei/l)		Modificare CMPP total (lei/l)	
	fără TVA	cu TVA	fără TVA	cu TVA	fără TVA	cu TVA	fără TVA	cu TVA
Vento								
Tirex								
Petrom								
Petrom (extra)								
Rompetrol								
Rompetrol (S55 efix)								
Rompetrol (51 efix)								
Lukoil								
Lukoil (ecto)								
Bemol								

Sursa: Elaborat în baza tabelului anterior

- (267) Din tabelul de mai sus se constată că, pentru unele produse, CMPP a rămas neschimbat între 03.04.2020 și modificările de preț operate în perioada 22.04.2020-13.05.2020 – de ex. produsele [REDACTED] și [REDACTED]. În acest caz, având în vedere că CMPP a fost constant, scăderea prețului cu aceeași valoare ca și pentru restul produselor a avut consecințe economice negative semnificative pentru întreprinderile menționate, fiind raportate rentabilități de -16,69% ([REDACTED]) și -9,74% ([REDACTED]). Mai mult decât atât, este de menționat că întreprinderile înregistrau pierderi pentru aceste produse până la operarea modificări, dar au decis să reducă prețurile.

- (268) Cât privește celelalte tipuri de motorină comercializate de [REDACTED], precum și produsele întreprinderilor concurente, se constată că scăderea CMPP a fost diferită, cuprinsă între -0,23 și -2,89 lei/l (-0,28 și -3,47 lei/l cu TVA) și, prin urmare, în condițiile unor cheltuieli constante, stabilirea unui preț final cu 1,05 lei/l mai mic decât în perioada anterioară nu este argumentată din punct de vedere economic. Acest comportament similar al întreprinderilor s-a realizat prin intermediul stabilirii rentabilității negative ([REDACTED]) sau semnificativ mai mari decât pragul de 10% ([REDACTED] – 18,60%, [REDACTED] (motorină obișnuită) -15,89%).
- (269) În urma examinării actelor emise de conducătorii întreprinderilor sau persoanele responsabile în vederea aprobării modificărilor de preț la motorină, se constată că în unele cazuri reducerea de preț de exact 1 leu/l a fost decisă de către întreprinderi înainte de prima afișare a prețurilor la panou:
- În conformitate cu Dispoziția nr. C09/106 din 21.04.2020, Lukoil a planificat modificarea din 22.04.2020, ora 00:00 a prețului de comercializare cu amănuntul a motorinei (13,07 lei/l).
 - Potrivit Ordinului nr. 24 din 21.04.2020, Tirex a planificat modificarea din 22.04.2020, ora 00:00 a prețului de comercializare cu amănuntul a motorinei (13,10 lei/l).
- (270) Astfel, reieșind din informațiile prezentate mai sus, se constată că modificarea efectivă a prețurilor de panou la motorină cu 1 leu/l a avut loc la data de 22.04.2020, ora 00:00, dar a fost planificată și aprobată prin ordin/dispoziție la aceeași dată – 21.04.2020 pentru întreprinderile Lukoil și Tirex, anterior primei afișări a modificărilor de preț la panourile concurenților.
- (271) *Respectiv, se conchide o stabilire simultană a unei modificări identice de preț la motorină, anterior la prima afișare a modificării la panou de către concurenți.*

5.6.3. Gaz lichefiat

- (272) În perioada 22-28.04.2020 s-a înregistrat o scădere de preț la gaz lichefiat de 0,60 lei/l, realizată în câteva etape.
- (273) Tabel nr. 44 **Modificările de preț la gaz lichefiat**

Data modificării	Vento		Tirex		Petrom		Romp petrol		Lukoil		Bemol	
	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei
03.04.2020					9,77		9,77		9,77			
04.04.2020	9,69		9,75								9,80	
22.04.2020	9,19	-0,50	9,65	-0,10	9,67	-0,10	9,67	-0,10	9,67	-0,10		

23.04.2020											9,30	-0,50
24.04.2020			9,05	-0,60	9,17	-0,50	9,17	-0,50	9,17	-0,50	9,70	0,40
27.04.2020											9,15	-0,55
28.04.2020			9,15	0,10								

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

(274) Reieșind din calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul, întreprinderile implicate au raportat următoarele componente legate de stabilirea prețurilor cu amănuntul.

(275) Tabel nr. 45 **Structura prețului la gaz lichefiat**

Denumirea întreprinderii	Data	CMPP, lei/l	Chelt., lei/l	Rentabilitate, %	Preț, fără TVA	Preț, cu TVA
Tirex	04.04.2020				9.0233	9.7451
Tirex	22.04.2020				8.9354	9.6502
Tirex	24.04.2020				8.3739	9.0438
Tirex	28.04.2020				8.4635	9.1406
Petrom	03.04.2020				9.0446	9.7681
Petrom	22.04.2020				8.9550	9.6715
Petrom	24.04.2020				8.4902	9.1694
Rompetrol	03.04.2020				9.0525	9.7767
Rompetrol	22.04.2020				8.9553	9.6717
Rompetrol	24.04.2020				8.4928	9.1722
Lukoil	03.04.2020				9.0442	9.7678
Lukoil	24.04.2020				8.4877	9.1667

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

(276) În rezultatul examinării informațiilor prezentate în tabel se constată că, deși costurile de achiziție și cheltuielile raportate de către întreprinderile Tirex, Petrom, Rompetrol și Lukoil sunt semnificativ diferite, în urma modificărilor operate, pe piață s-au stabilit prețuri aproape identice: 9,15-9,17 lei/l.

(277) Totodată, se constată că scăderea costurilor de achiziție înregistrate de către întreprinderile implicate a fost diferită - de la 0,46 până la 1,47 lei/l (0,55-1,76 lei/l cu TVA), valoarea similară de modificare a prețului final a fost stabilită din contul rentabilității. În cazul [REDACTED], scăderea cu 1,47 lei/l a CMPP și scăderea în rezultat a prețului cu 0,60 lei/l a generat o sporire a rentabilității de la 0,94 la 13,32%.

(278) În urma examinării actelor emise de conducătorii întreprinderilor sau persoanele responsabile în vederea aprobării modificărilor de preț la gaz lichefiat, se constată că în unele cazuri reducerea de preț de exact 0,10 lei/l a fost decisă de către întreprinderi înainte de prima afișare a prețurilor la panou:

- În conformitate cu Dispoziția nr. C09/106 din 21.04.2020, Lukoil a planificat modificarea din 22.04.2020, ora 00:00 a prețului de comercializare cu amănuntul a gazului lichefiat (9,67 lei/l).

- Potrivit Ordinului nr. 24 din 21.04.2020, Tirez a planificat modificarea din 22.04.2020, ora 00:00 a prețului de comercializare cu amănuntul a gazului lichefiat (9,65 lei/l).

- (279) Astfel, reieșind din informațiile prezentate mai sus, se constată că modificarea efectivă a prețurilor de panou la motorină cu 0,10 lei/l a avut loc la data de 22.04.2020, ora 00:00, dar a fost planificată și aprobată prin ordin/dispoziție la aceeași dată – 21.04.2020 pentru întreprinderile Lukoil și Tirez, anterior primei afișări a modificărilor de preț la panourile concurenților.
- (280) *Respectiv, se conchide o stabilire simultană a unei modificări identice de preț la gaz lichefiat, anterior la prima afișare a modificării la panou de către concurenți.*

5.7. Modificările de preț la benzină, motorină și gaz lichefiat (mai 2020)

5.7.1. Benzină

- (281) În perioada 15-29.05.2020, Petrom și Rompetrol (2 tipuri de benzină) și Lukoil (2 tipuri de benzină), au scăzut nesemnificativ prețul - cu **0,02 lei/l**.
- (282) Tabel nr. 46 **Modificările de preț la benzine**

Data modificării	Petrom		Rompertrol		Rompertrol (efix)		Lukoil		Lukoil (ecto)	
	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei
22.04.2020	15,47						15,47		15,57	
23.04.2020			15,50							
01.05.2020										
15.05.2020			15,47	-0,03	15,57					
20.05.2020							15,45	-0,02	15,55	-0,02
21.05.2020	15,45	-0,02								
29.05.2020			15,48	0,01	15,55	-0,02				

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

- (283) Menționăm că Vento, Tirez și Bemol nu au modificat prețul la benzină în perioada 02-31.05.2020.
- (284) Tabel nr. 47 **Structura prețului la benzine**
- (285) Tabel Structura prețului benzinei comercializate (22.04-29.05.2020)

Denumirea întreprinderii	Data modificare	CMPP, lei/l	Chelt., lei/l	Rentabilitate, %	Preț, fără TVA	Preț, cu TVA
Petrom	24.04.2020	■	■	■	12.8869	15.4642
Petrom	21.05.2020	■	■	■	12.8757	15.4509
Rompertrol	24.04.2020	■	■	■	12.9171	15.5005
Rompertrol	15.05.2020	■	■	■	12.8960	15.4752

Rompetrol	29.05.2020				12.9009	15.4811
Rompetrol (efix)	24.04.2020				12.9774	15.5729
Rompetrol (efix)	15.05.2020				12.9827	15.5792
Rompetrol (efix)	29.05.2020				12.9676	15.5611
Lukoil	22.04.2020				12.8989	15.4787
Lukoil	20.05.2020				12.8829	15.4595
Lukoil (ecto)	22.04.2020				12.9812	15.5775
Lukoil (ecto)	20.05.2020				12.9551	15.5461

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

- (286) Din informațiile prezentate se constată că, întreprinderile Petrom, Rompetrol și Lukoil au înregistrat în perioada 22.04.2020-29.05.2020 o scădere a CMPP cuprinsă între 0,79 lei/l și 1,76 lei/l (0,95 lei/l și 2,11 lei/l cu TVA). Astfel, se stabilește că modificarea costurilor de achiziție a benzinei au fost diferite, și cu valori însemnate, dar modificarea prețului final cu amănuntul al benzinei a fost una nesemnificativă – de 0,02 lei/l, în cazul produselor comercializate de Petrom, Rompetrol și Lukoil.
- (287) Reducerea nesemnificativă a prețurilor de comercializare cu amănuntul a benzinei, pe fundalul reducerii însemnate (de până la 100 de ori mai mare) a costului mediu ponderat de procurare, a condiționat creșterea rentabilității până la 26,80% (), 22,86% () și 20,12% ().

5.7.2. Motorină

- (288) Ca și în cazul benzinei, întreprinderile Petrom (2 tipuri de motorină), Rompetrol (3 tipuri de motorină) și Lukoil (2 tipuri de motorină) au redus în 1-2 etape prețul la motorină cu **0,12 lei/l**, după cum urmează în tabel.
- (289) Tabel nr. 48 **Modificările de preț la motorină**

Data modificării	Vento		Tirex		Petrom		Rompetrol		Lukoil		Bemol	
	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei
22.04.2020	13,59		13,10		13,12		13,16		13,07		13,25	
23.04.2020	13,09											
24.04.2020					13,07		13,11					
01.05.2020	13,04											
13.05.2020			13,05									
15.05.2020							13,06	-0,05	13,02	-0,05		
18.05.2020					13,02	-0,05						
19.05.2020	12,94	-0,10										
20.05.2020									12,95	-0,07		
21.05.2020					12,95	-0,07						
22.05.2020											13,10	-0,15
29.05.2020							12,99	-0,07				
01.06.2020			12,95	-0,10								

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

(290) Tabel nr. 49 **Modificările de preț la motorină aditivată**

Data modificării	Petrom (extra)		Romp petrol (S55 efix)		Romp petrol (51 efix)		Lukoil (ecto)	
	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei
22.04.2020	13,37		13,31		13,26		13,19	
23.04.2020								
24.04.2020	13,32		13,26		13,21			
01.05.2020								
13.05.2020								
15.05.2020			13,21	-0,05	13,16	-0,05		
18.05.2020	13,27	-0,05						
19.05.2020								
20.05.2020							13,07	-0,12
21.05.2020	13,20	-0,07						
22.05.2020								
29.05.2020			13,14	-0,07	13,09	-0,07		
01.06.2020								

(291) De asemenea, Consiliul Concurenței a examinat evoluțiile costurilor și cheltuielilor înregistrate de către întreprinderile implicate, care sunt părți componente a prețului final, conform tabelului.

(292) Tabel nr. 50 **Structura prețului la motorine**

Denumirea întreprinderii	Data modificare	CMPP, lei/l	Chelt., lei/l	Rentabilitate, %	Preț, fără TVA	Preț, cu TVA
Petrom	24.04.2020				10.8862	13.0635
Petrom	18.05.2020				10.8415	13.0098
Petrom	21.05.2020				10.7827	12.9392
Romp petrol	24.04.2020				10.9239	13.1086
Romp petrol	15.05.2020				10.8894	13.0673
Romp petrol	29.05.2020				10.8248	12.9897
Lukoil	22.04.2020				10.8937	13.0724
Lukoil	20.05.2020				10.7937	12.9524
Vento	01.05.2020				10.8575	13.0290
Vento	13.05.2020				10.7748	12.9298
Tirex	13.05.2020				10.8638	13.0365
Tirex	01.06.2020				10.7816	12.9379
Bemol	22.04.2020				11.0339	13.2407
Bemol	21.05.2020				10.9155	13.0986
Petrom (extra)	24.04.2020				11.0969	13.3163
Petrom (extra)	18.05.2020				11.0577	13.2692
Petrom (extra)	21.05.2020				10.9988	13.1986
Romp petrol (S55 efix)	24.04.2020				11.0569	13.2682
Romp petrol (S55 efix)	15.05.2020				11.0116	13.2139

Rompetrol (S55 efix)	29.05.2020				10.9559	13.1470
Rompetrol (51 efix)	24.04.2020				11.0071	13.2085
Rompetrol (51 efix)	15.05.2020				10.9659	13.1590
Rompetrol (51 efix)	29.05.2020				10.9146	13.0975
Lukoil (ecto)	22.04.2020				10.9947	13.1936
Lukoil (ecto)	20.05.2020				10.8904	13.0684

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

(293) În urma analizelor realizate, Consiliul Concurenței a constatat că reducerea costurilor de achiziție a motorinei, raportate de către Lukoil, Rompetrol și Petrom, a fost mai mare decât reducerea cumulativă de 0,12 lei/l prețurilor de piață operate de către aceste întreprinderi pe parcursul lunii mai 2020.

(294) Tabel nr. 51 **Modificarea CMPP la motorine**

Denumirea întreprinderii (produs)	Modificare CMPP 1 etapă (lei/l)		Modificare CMPP 2 etapă (lei/l)		Modificare CMPP total (lei/l)	
	fără TVA	cu TVA	fără TVA	cu TVA	fără TVA	cu TVA
Petrom						
Petrom (extra)						
Rompetrol						
Rompetrol (S55 efix)						
Rompetrol (51 efix)						
Lukoil						
Lukoil (ecto)						
Vento						
Tirex						
Bemol						

Sursa: Elaborat în baza tabelului anterior

(295) De exemplu, [REDACTED] a înregistrat scăderea CMPP al motorinei cu 1,31 lei/l în perioada examinată, iar a motorinei de tip 2 ([REDACTED]) cu 1,22 lei/l (cu TVA 1,57 lei/l și 1,46 lei/l respectiv). Având în vedere faptul că cheltuielile întreprinderii au rămas constante, reducerea prețului de piață cu doar 0,12 lei/l s-a realizat din contul majorării rentabilității - de la 15,89% la 33,42% în cazul motorinei obișnuite.

(296) Similar, CMPP motorinei obișnuite comercializate de [REDACTED] s-a redus cu -0,91 lei/l (-1,09 lei/l cu TVA), iar reducerea prețului de piață cu 0,12 lei/l a generat o creștere a rentabilității până la 22,73%.

(297) Totodată, și întreprinderile [REDACTED] au înregistrat reduceri a CMPP a motorinei de până la 1,81 lei/l (2,17 lei/l cu TVA), dar prețurile de piață s-au modificat cu valori cuprinse între -0,10 și -0,15 lei/l.

(298) Astfel, reieșind din cele expuse se constată că, în condițiile unor scăderi semnificative a costurilor de achiziție a motorinei, întreprinderile implicate au operat scăderi neînsemnate a prețului de piață a acestui produs, cuprinse între

-0,10 lei/l și -0,15 lei/l, prin urmare înregistrând rentabilități de până la 33,42% în perioada examinată.

5.7.3. Gaz lichefiat

(299) În cazul gazului lichefiat, în perioada lunilor 05-06.2020 s-au observat 2 scăderi consecutive identice de preț:

▪ în perioada 01.05.2020 - 08.05.2020, întreprinderile implicate au scăzut prețul la gaz lichefiat cu **0,15 lei/l**.

▪ în perioada 15.05.2020 - 01.06.2020, Vento, Tirex, Petrom, Rompetrol și Lukoil au scăzut în 1-2 etape prețul la gaz lichefiat cu **0,10 lei/l**.

(300) Tabel nr. 52 **Modificările de preț la gaz lichefiat**

Data modificării	Vento		Tirex		Petrom		Rompetrol		Lukoil		Bemol	
	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei
22.04.2020	9,19											
24.04.2020			9,05		9,17		9,17		9,17			
27.04.2020											9,15	
28.04.2020			9,15	0,10								
01.05.2020	9,04	-0,15										
06.05.2020					9,02	-0,15			9,02	-0,15		
08.05.2020			9,00	-0,15			9,02	-0,15			9,00	-0,15
15.05.2020							8,99	-0,03	8,97	-0,05		
18.05.2020					8,97	-0,05						
19.05.2020	8,94	-0,10										
20.05.2020									8,92	-0,05		
21.05.2020					8,92	-0,05						
29.05.2020							8,92	-0,07				
01.06.2020			8,90	-0,10								

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

(301) În scopul determinării motivației economice care a stat la baza modificărilor identice de preț, Consiliul Concurenței a examinat structura în evoluția prețurilor practicate pe piață de către întreprinderile implicate.

(302) Tabel nr. 53 **Structura prețului la gaz lichefiat**

Denumirea întreprinderii	Data modificare	CMPP, lei/l	Chelt., lei/l	Rentabilitate, %	Preț, fără TVA	Preț, cu TVA
Vento	22.04.2020				8.5054	9.1859
Vento	01.05.2020				8.3673	9.0367
Vento	19.05.2020				8.2656	8.9268
Tirex	28.04.2020				8.4635	9.1406
Tirex	08.05.2020				8.3300	8.9964
Tirex	01.06.2020				8.2293	8.8877

Petrom	24.04.2020				8.4902	9.1694
Petrom	06.05.2020				8.3447	9.0123
Petrom	18.05.2020				8.3065	8.9710
Petrom	21.05.2020				8.2577	8.9183
Rompetrol	24.04.2020				8.4928	9.1722
Rompetrol	08.05.2020				8.3581	9.0268
Rompetrol	15.05.2020				8.3311	8.9976
Rompetrol	29.05.2020				8.2666	8.9279
Bemol	24.04.2020				8.4658	9.1431
Bemol	08.05.2020				8.3297	8.9961
Lukoil	24.04.2020				8.4877	9.1667
Lukoil	06.05.2020				8.3503	9.0184
Lukoil	20.05.2020				8.2615	8.9224

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

- (303) Așadar, se constată că, în cazul ambelor runde de scăderi de preț examinate (cu excepția Lukoil, care a raportat o creștere a costurilor ponderate de procurare a gazului lichefiat), întreprinderile au înregistrat modificări ale CMPP a gazului lichefiat mai mari decât scăderea operată la prețul de piață.
- (304) Tabel nr. 54 **Modificarea CMPP la gaz lichefiat**

Denumirea întreprinderii	22.04.2020-08.05.2020		08.05.2020-01.06.2020	
	Modificare CMPP, lei/l	Modificare CMPP, cu TVA, lei/l	Modificare CMPP, lei/l	Modificare CMPP, cu TVA, lei/l
Vento				
Tirex				
Petrom				
Rompetrol				
Bemol				
Lukoil				

Sursa: Elaborat în baza tabelului anterior

- (305) Din tabel, în cazul în care prețul de piață ar fi fost determinat în baza propriilor costuri ale întreprinderii, modificările de preț ar fi trebuit să fie diferite la fiecare întreprindere implicată, având valori cuprinse între -0,08 și -1,21 lei/l (sau -0,10 și -1,45 lei/l cu TVA) în prima rundă și între -0,31 și +0,34 lei/l (sau -0,37 și +0,41 lei/l cu TVA) în a doua rundă.

5.8. Modificările de preț (iunie-decembrie 2020)

5.8.1. Benzină

- (306) În perioada iunie-decembrie 2020, fără a lua în considerare unele reduceri de weekend³⁹, întreprinderile implicate nu au operat modificări a prețului cu

³⁹ În cazul întreprinderii Tirex, au avut loc o reducere de preț la benzina 95 cu 0,60 lei/l la data de 10.10.2020, urmată

amănuntul a benzinei 95. Mai mult decât atât, Bemol și Tîrex nu a modificat prețurile mai mult de 7 luni (230-234 zile), iar Petrom, Lukoil și Rompetrol au înregistrat prețuri stabile pe parcursul a mai mult de jumătate de an (196-206 zile).

(307) Tabel nr. 55 **Perioade în care nu au fost înregistrate modificări de preț**

Denumire întreprindere	Perioada dintre modificările de preț		Număr de zile
Vento	01.05.2020 ⁴⁰	12.12.2020	135
Tîrex	22.04.2020	10.12.2020	230 ⁴¹
Petrom	21.05.2020	11.12.2020	204
Rompetrol (inclusiv efix)	29.05.2020	11.12.2020	196
Lukoil (inclusiv ecto)	20.05.2020	12.12.2020	206
Bemol	22.04.2020	12.12.2020	234

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

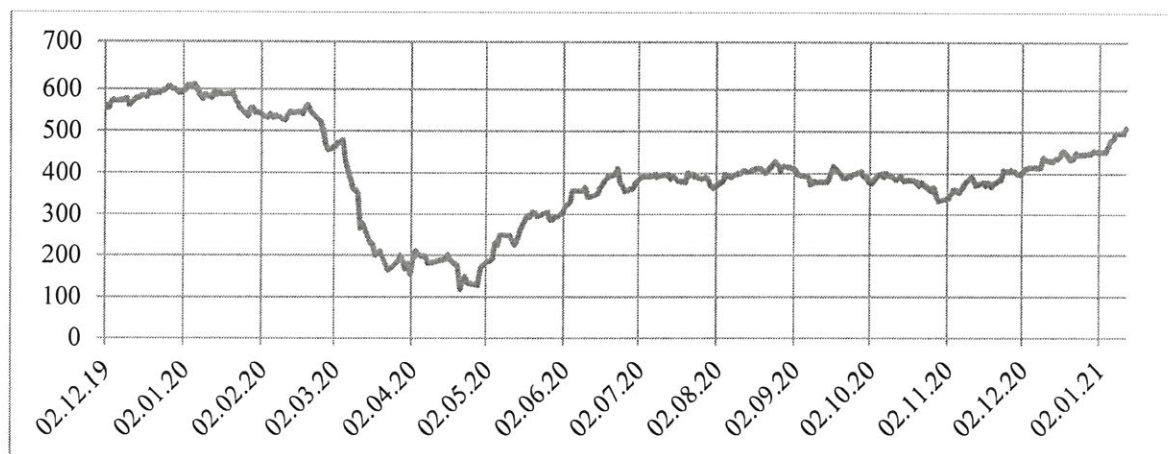
- (308) Lipsa modificării prețurilor la benzina 95 pentru o perioadă îndelungată de timp nu este o situație caracteristică și firească pentru piața comercializării cu amănuntul a produselor petroliere, având în vedere că evoluțiile pieței sunt în mod normal puternic influențate de modificările înregistrate la nivelul cotațiilor internaționale, de fluctuațiile sezoniere ale cererii precum și, la caz, de intensificarea activității economice urmare a relaxării restricțiilor pandemice.
- (309) În vederea evaluării unei eventuale argumentări în partea ce ține de stabilitatea cotațiilor internaționale, care ar fi condiționat nemodificarea prețurilor de comercializare a benzinei, a fost analizată evoluția cotațiilor Platt's la benzină.

de o creștere de preț identică de 0,60 lei/l la data de 12.10.2020. Drept rezultat, prețul redus a fost practicat doar în perioada 10.10.2020-11.10.2020 (zile de weekend), care nu au fost luate în calcul, în rest prețurile fiind stabile pentru o perioadă mai mare de 7 luni

⁴⁰ Cu excepția modificării (+0,05 lei/l) din 30.07.2020, care a compensat scăderea din 01.05.2020 (-0,05 lei/l)

⁴¹ Cu excepția zilelor de 10.10.2020 și 11.10.2020, când pe parcursul weekendului au fost practicate prețuri mai mici cu 0,60 lei/l.

(310) Histograma nr. 1 **Evoluția cotațiilor Platt's la benzină**

Sursa: Informațiile acumulate de la ANRE și părțile implicate

- (311) În conformitate cu datele disponibile, în perioada iunie-decembrie 2020, inclusiv din histograma elaborată, se constată o evoluție permanentă a cotațiilor Platt's la benzină, care au crescut de la 292,25 USD⁴² (29.05.2020) la 440 USD⁴³ (10.12.2020). Respectiv, se constată creșterea ipotetică graduală a CMPP, care în condiții normale de piață, ar fi trebuit transpusă în prețul de comercializare cu amănuntul a benzinelor. Or, o diferență de 147 USD, reprezintă o povară considerabilă asupra întreprinderii, care influențează inclusiv prin apariția unor rentabilități negative.
- (312) *Reieșind din cele expuse mai sus, Consiliul Concurenței constată că întreprinderile Rompetrol, Petrom, Bemol, Lukoil, Tirez și Vento, contrar evoluției firești a pieței, nu au modificat prețurile cu amănuntul a benzinei în perioada iunie⁴⁴ - decembrie 2020, comportament care nu are o explicație plauzibilă decât punerea în aplicare a unui acord și/sau practici concertate referitor la prețuri.*

5.8.2. Motorină (iulie 2020)

- (313) În luna iulie a anului 2020 întreprinderile Tirez, Petrom, Rompetrol și Lukoil au majorat prețul la motorină cu **0,19 - 0,20 lei/l** (perioada 18-22.07.2020), iar mai apoi au redus prețurile cu aceeași valoare cuprinsă între **0,19 - 0,20 lei/l** în perioada 28-29.07.2020. Bemol a majorat prețul cu amănuntul la motorină cu 0,10 lei/l la 23.07.2020 (22.07.2020 ora 23:59), pentru ca ulterior să opereze o scădere de preț cu 0,10 lei/l la data de 10.08.2020.

⁴² 293 USD media pentru ultimele 10 zile

⁴³ 413 USD media pentru ultimele 10 zile

⁴⁴ Cu excepția majorării din 30.07.2020, care a compensat scăderea din 01.05.2020.

(314) Tabel nr. 56 **Modificările de preț la motorină**

Data modificare	Vento		Tirex		Petrom		Rompetro		Lukoil		Bemol	
	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)
19.05.2020	12,94											
20.05.2020									12,95			
21.05.2020					12,95							
22.05.2020											13,10	
29.05.2020							12,99					
01.06.2020			12,95									
18.07.2020					13,15	0,20						
22.07.2020			13,15	0,20			13,19	0,20	13,14	0,19		
23.07.2020	13,14	0,20									13,20	0,10
28.07.2020									12,95	-0,19		
29.07.2020			12,95	-0,20	12,95	-0,20	12,99	-0,20				
30.07.2020	12,99	-0,15										
10.08.2020											13,10	-0,10

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

(315) De asemenea, în luna iulie a anului 2020 întreprinderile Rompetrol (2 tipuri de motorină) și Lukoil au majorat prețul la motorina aditivată cu **0,17 - 0,20 lei/l** (la data de 22.07.2020), iar mai apoi au redus prețurile cu aceeași valoare cuprinsă între **0,17 - 0,20 lei/l** în perioada 28-29.07.2020, după cum este prezentat în tabelul de mai jos.

(316) Tabel nr. 57 **Modificările de preț la motorină aditivată**

Data modificare	Rompetro (tip 2 - S55 efix)		Rompetro (tip 3 - 51 efix)		Lukoil (tip 2 - ecto)	
	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)
20.05.2020					13,07	
29.05.2020	13,14		13,09			
22.07.2020	13,34	0,20	13,29	0,20	13,24	0,17
23.07.2020						
28.07.2020					13,07	-0,17
29.07.2020	13,14	-0,20	13,09	-0,20		

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

(317) Astfel, se constată că, în cazul întreprinderilor Petrom, Lukoil, Rompetrol, Tirex și Bemol, deși au avut loc 2 runde de modificări de preț la sfârșitul lunii iulie 2020-începutul lunii august 2020, ca rezultat prețurile au rămas neschimbate, fiind stabilite la nivelul din perioada 20.05.2020-01.06.2020 până în luna decembrie 2020.

(318) În scopul identificării motivelor economice care au stat la baza comportamentului întreprinderilor implicate, Consiliul Concurenței a examinat structura în dinamică a prețului și a costurilor acestora.

(319) Tabel nr. 58 Structura prețului la motorine

Denumire întreprindere	Data modificare	CMPP (lei/l)	Chelt. (lei/l)	Rent. (%)	Preț, fără TVA (lei/l)	Preț, cu TVA (lei/l)
Tirex	01.06.2020	■	■	■	10,7816	12,9379
Tirex	22.07.2020	■	■	■	10,9510	13,1412
Tirex	29.07.2020	■	■	■	10,7894	12,9472
Petrom	21.05.2020	■	■	■	10,7827	12,9392
Petrom	18.07.2020	■	■	■	10,9583	13,1500
Petrom	29.07.2020	■	■	■	10,7900	12,9500
Rompetrol	29.05.2020	■	■	■	10,8248	12,9897
Rompetrol	22.07.2020	■	■	■	10,9908	13,1890
Rompetrol	29.07.2020	■	■	■	10,8249	12,9899
Lukoil	20.05.2020	■	■	■	10,7937	12,9524
Lukoil	22.07.2020	■	■	■	10,9564	13,1476
Lukoil	28.07.2020	■	■	■	10,7959	12,9551
Bemol	22.05.2020	■	■	■	10,9155	13,0986
Bemol	22.07.2020	■	■	■	10,9967	13,1961
Bemol	10.08.2020	■	■	■	10,9137	13,0964
Rompetrol (S55 efix)	29.05.2020	■	■	■	10,9559	13,1470
Rompetrol (S55 efix)	22.07.2020	■	■	■	11,1219	13,3463
Rompetrol (S55 efix)	29.07.2020	■	■	■	10,9495	13,1394
Rompetrol (51 efix)	29.05.2020	■	■	■	10,9146	13,0975
Rompetrol (51 efix)	22.07.2020	■	■	■	11,0837	13,3005
Rompetrol (51 efix)	29.07.2020	■	■	■	10,9159	13,0991
Lukoil (ecto)	20.05.2020	■	■	■	10,8904	13,0684
Lukoil (ecto)	22.07.2020	■	■	■	11,0324	13,2388
Lukoil (ecto)	28.07.2020	■	■	■	10,8917	13,0701

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

- (320) Din informațiile prezentate în tabel se constată că, în perioada examinată costul mediu ponderat de procurare a motorinei a fost în creștere pentru toate întreprinderile examinate (cu excepția motorinei ecto, comercializată de către ■), cu valori cuprinse între 0,46 și 1,88 lei/l (0,55 și 2,26 lei/l cu TVA), după cum urmează.

(321) Tabel nr. 59 Modificarea CMPP la motorină

Denumire întreprindere	Modificare CMPP, 1 etapă		Modificare CMPP, 2 etapă		Modificare CMPP, total	
	(lei/l)	cu TVA (lei/l)	(lei/l)	cu TVA (lei/l)	(lei/l)	cu TVA (lei/l)
Tirex	■	■	■	■	■	■
Petrom	■	■	■	■	■	■
Rompetrol	■	■	■	■	■	■
Rompetrol (S55 efix)	■	■	■	■	■	■
Rompetrol (51 efix)	■	■	■	■	■	■
Lukoil	■	■	■	■	■	■
Lukoil (ecto)	■	■	■	■	■	■

- (322) Cu toate că costul de achiziție a motorinei a fost în creștere în cazul tuturor întreprinderilor examinate (cu excepția motorinei [REDACTED] comercializată de [REDACTED]), după majorarea de 0,10-0,20 lei/l a prețului la motorine în perioada 18-22.07.2020, întreprinderile au operat o micșorare de preț de valoare egală peste câteva zile. Decizia de menținere a prețului la același nivel în condițiile majorării costurilor de achiziție a fost luată de întreprinderi în contextul în care prețurile cu amănuntul pentru motorină stabilite în luna mai 2020 au presupus rate majorate ale rentabilității. De exemplu, în cazul [REDACTED], rata rentabilității a depășit valoarea de 33%.

5.8.3. Motorină (august-decembrie 2020)

- (323) Din datele prezentate în tabelul de mai jos se constată că, în perioada august - decembrie 2020, întreprinderile implicate nu au operat modificări a prețului cu amănuntul a motorinei, respectiv mai mult de 4 luni (121-137 zile):
- (324) Tabel nr. 60 **Perioade în care nu au fost înregistrate modificări de preț**

Denumire întreprindere	Perioada dintre modificările de preț		Număr de zile
Vento	30.07.2020	12.12.2020	135
Tirex	29.07.2020	10.12.2020	134
Petrom	29.07.2020	11.12.2020	135
Rompetrol	29.07.2020	11.12.2020	135
Lukoil	28.07.2020	12.12.2020	137
Bemol	13.08.2020	12.12.2020	121

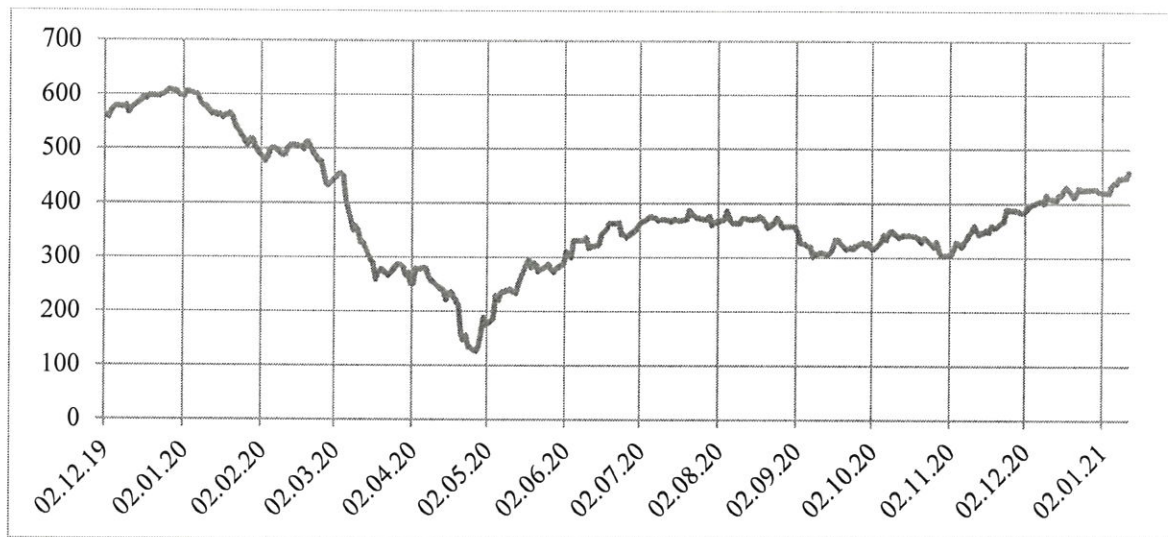
Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

- (325) Mai mult decât atât, după cum este descris detaliat mai jos, se constată că întreprinderile Petrom, Rompetrol Lukoil, Bemol și Tirex în perioada iulie – august 2020 au majorat prețurile cu amănuntul la motorină, pentru ca ulterior în timp scurt să le reducă exact cu aceeași valoare. Suplimentar, se constată un comportament similar și la întreprinderea Vento (majorarea cu 0,20 lei cu o reducere ulterioară de -0,15 lei). Drept rezultat, prețurile practicate pe piață de către întreprinderile menționate nu s-au schimbat, fiind înregistrată o stabilitate a prețurilor la motorină în perioada sfârșit de mai 2020 – decembrie 2020.
- (326) Lipsa modificării prețurilor la motorină pentru o perioadă îndelungată de timp nu este o situație caracteristică și firească pentru piața comercializării cu amănuntul a produselor petroliere, având în vedere că piața produselor petroliere este una dinamică și se caracterizează prin evoluții permanente legate de cotații internaționale, fluctuații sezoniere ale cererii precum și, la

caz, intensificarea activității economice urmare a relaxării restricțiilor pandemice.

(327) În vederea evaluării unei eventuale argumentări în partea ce ține de stabilitatea cotațiilor internaționale, care ar fi condiționat nemodificarea prețurilor de comercializare a motorinei, a fost analizată evoluția cotațiilor Platt's la motorină.

(328) Histograma nr. 2 **Evoluția cotațiilor Platt's la motorină**

Sursa: Informațiile acumulate de la ANRE și părțile implicate

(329) În conformitate cu datele disponibile, în perioada iunie-decembrie 2020, inclusiv din histograma elaborată, se constată o evoluție permanentă a cotațiilor Platt's la motorină, care au crescut de la 289,25 USD⁴⁵ (01.06.2020) la 416,50 USD⁴⁶ (10.12.2020).

(330) Pentru perioada 17.07-10.08.2020, când a fost majorat și respectiv diminuat prețul de comercializare a motorinei cu aceeași valoare, se constată o cotă relativ stabilă de aproximativ 369 USD, ceea ce, într-o situație ipotetică ideală, nu ar fi trebuit să genereze diminuări de preț. Totodată, pentru perioada ulterioară, cotațiile au cunoscut o scădere de la 373 USD (26.08.2020) la 301,50 USD (08.09.2020), după care din nou au crescut.

(331) Respectiv, se constată o evoluție neuniformă a prețurilor de comercializare cu amănuntul a motorinei în raport cu cotațiile internaționale, inclusiv în situația modificărilor din iulie 2020.

(332) Astfel, generalizând, creșterea ipotetică graduală a CMPP, care în condiții normale de piață, ar fi trebuit transpusă în prețul de comercializare cu amănuntul a motorinelor. Or, o diferență de 127 USD, reprezintă o povară considerabilă asupra întreprinderii, care influențează inclusiv prin diminuarea

⁴⁵ 283,28 USD media pentru ultimele 10 zile

⁴⁶ 396,20 USD media pentru ultimele 10 zile

considerabilă a rentabilității.

- (333) *Reieșind din cele expuse mai sus, Consiliul Concurenței constată că întreprinderile Rompetrol, Petrom, Bemol, Lukoil, Tirez și Vento, contrar evoluției firești a pieței, nu au modificat prețurile cu amănuntul a motorinei în perioada iunie⁴⁷ - decembrie 2020, comportament care nu are o explicație plauzibilă decât punerea în aplicare a unui acord și/sau practici concertate referitor la prețuri.*

5.8.4. Aspecte contextuale

Observațiile părților - declarațiile administratorului Lukoil în Parlament

Lukoil precizează în observații:

- (334) Declarațiile dlui [REDACTED] au fost intenționat schimonosite, prin adăugarea cuvintelor, care de fapt de acesta nu au fost pronunțate. De fapt, expresia dlui [REDACTED] „мы” a fost în mod nejustificat extinsă ca și „Lukoil și întreprinderile care activează pe piețele comercializării cu amănuntul a benzinei, motorinei și gazului lichefiat”. Prin ruperea din context și completarea declarației dlui [REDACTED] cu cuvinte care acesta nu le-a pronunțat, s-au interpretat dubiile existente în defavoarea Lukoil și a întreprinderilor vizate. Dl. [REDACTED] și-a construit de la bun început discursul folosind pronumele „мы” referindu-se la societatea Lukoil ca parte a unui grup de întreprinderi. De exemplu, în discursul său, dl. [REDACTED] a declarat „Наши акционеры сказали: если государство еще дальше будет регулировать в ручном режиме, мы остановим отгрузки топлива, потому что ни одна компания не будет работать в убытке на чужом рынке.” Astfel, echipa de investigație nu a analizat discursul dlui [REDACTED] din perspectiva că acesta ar vorbi din numele exclusiv al Lukoil, fără referință la alte întreprinderi concurente.

Rompetrol precizează în observații:

- (335) Consiliul în mod eronat a interpretat declarațiile dlui [REDACTED] din cadrul ședinței Comisiei Buget și Finanțe a Parlamentului Republicii Moldova din 03.02.2021, deoarece pe de o parte, Rompetrol nu a participat în cadrul ședinței respective, iar în declarațiile sale nu se face referire la Rompetrol, pe de altă parte, Rompetrol a operat de fapt modificări de preț în luna iulie 2020, mai exact în datele de 22 și 29 iulie, prin urmare, în partea Rompetrol afirmațiile Dlui [REDACTED] nu pot fi reținute.
- (336) Mai mult, declarațiile Dlui [REDACTED] din cadrul ședinței și adresarea la forma plural „noi” nu înseamnă neapărat și în mod necesar că acesta a avut-o în vedere pe Rompetrol. În maniera de discuție a persoanelor originare din

⁴⁷ Cu excepția majorării și ulterioara diminuare cu aceeași valoare pentru perioada 17.07-10.08.2020.

spațiul rus-slav, prin „noi” poate fi înțeleasă referința la o societate. Adică expresia Dlui [REDACTAT] poate însemna că declarațiile acestuia se referă la Lukoil, societate a cărei conducător este.

Petrom precizează în observații:

- (337) Concluzia Consiliului Concurenței se întemeiază pe declarațiile efectuate de [REDACTAT] Lukoil în cadrul Ședinței Comisiei Buget și Finanțe a Parlamentului Republicii Moldova din 03.02.2021. Petrom declară că nu pot fi puse pe seama sa declarații ale [REDACTAT] unei alte întreprinderi, cu atât mai mult cu cât acestea nu au fost efectuate în prezența vreunui reprezentant al Petrom, sau într-o limbă înțeleasă de acesta, astfel încât să permită Petrom dezmințirea / luarea unei poziții față de aceste declarații. Petrom nu a efectuat direct sau indirect, nici un fel de declarații privind pretinsa existență a unor înțelegeri între întreprinderi și condamnă de principiu orice potențiale astfel de declarații și fapte efectuate de terți.
- (338) Pe o notă separată, Petrom notează faptul că traducerea în limba română a declarației date, care a fost efectuată de Consiliul Concurenței, este tendențioasă și manipulatoră. Dacă în limba rusă [REDACTAT] Lukoil a folosit în legătură cu pretinsele înțelegeri sintagma „între noi”/„саму между собой”, atunci în limba română Consiliul Concurenței a tradus sintagma drept „între noi/de comun acord”. O asemenea manipulare este inadmisibilă și contrară principiilor fundamentale ale procedurii administrative prevăzute de Codului administrativ, și anume principiul: bunei-credințe, imparțialității, eficienței, comprehensibilității, precum și principiul motivării operațiunilor administrative.
- (339) Petrom comunică că declarația dată a [REDACTAT] Lukoil este ruptă din context de către Consiliul Concurenței pentru a se adapta acuzațiilor, deoarece anterior declarației date [REDACTAT] se referă la grupul de companii Lukoil, folosind aceleași sintagme „între noi”, astfel încât în declarația citată [REDACTAT] s-ar fi putut referi de fapt, la o decizie adoptată în cadrul grupului de companii Lukoil și nu la o pretinsă decizie comună adoptată între întreprinderile investigate.
- (340) Mai mult ca atât, declarațiile [REDACTAT] Lukoil au fost confuze, chiar și pentru persoanele prezente în cadrul ședinței, motiv din care unui dintre deputați a acordat o întrebare de clarificare în încercarea de a elucida cele declarate. Altfel, proba dată administrată de Consiliului Concurenței este inadmisibilă, deoarece induce în eroare cu privire la conținutul său, care nu poate fi stabilit în mod cert, dincolo de orice dubiu.

Vento precizează în observații:

- (341) Vento nu a cunoscut despre înțelegerea/ angajamentul declarat de

■■■■■■■■■■ ■■■■■■■■■■ ■ntreprinderii Lukoil, nu a sesizat „obiectivele” propuse ■n acest sens; nu a contribuit la realizarea obiectivelor comune urm■rite de anumi■i participan■i (■n cazul ■n care a existat „acordul” ■i „obiectivele”), nu a aprobat tacit „■nt■elegerea”. Pre■urile la produsele petroliere, stabilite de ■ntreprinderea „Vento” SRL nu erau identice cu pre■urile stabilite de concuren■i.

Pozi■ia Consiliului Concuren■ei

- (342) Declara■iile ■■■■■■■■■■ ■ntreprinderii Lukoil au fost redacte de c■tre Consiliul Concuren■ei literal conform ■nregistr■rilor video ■i audio ale ■edin■ei Comisiei Economie, Buget ■i Finan■e a Parlamentului Republicii Moldova din 03.02.2021, fiind ■ntocmit ■i un Proces-verbal de cercetare la fa■a locului, respectiv nu se confirm■ distorsionarea mesajului prin ad■ugarea de cuvinte invocat■ de ■ntreprinderile implicate.
- (343) ■n ceea ce prive■te constat■rile Consiliului Concuren■ei cu privire la faptul c■ pronumele „мы (noi)” se refer■ la „Lukoil ■i ■ntreprinderile concurente”, ■n defavoarea „angaja■ii/ac■ionarii Lukoil” ■n contextul discu■iilor cu privire la modalitatea de stabilire a pre■urilor la produse petroliere, se precizeaz■ urm■toarele.
- (344) ■n introducerea realizat■ de ■■■■■■■■■■ Lukoil la acest subiect, s-a comunicat urm■toarele:

Ф■■■■■■■■: ... В это время 3 поставщика нефтепродуктов. Это Лукойл-Молдавия румынского завода, Ромпетрол завод и Петром. Наши акционеры сказали: если государство и дальше будет регулировать в ручном режиме, мы остановили отгрузки топлива, потому что ни одна компания не будет работать в убытке на чужом рынке. Поэтому тогда нас пригласили было большое совещание, нам сказали: ребята, если можно, будут президентские выборы или парламентские выборы, с июля месяца до марта месяца заморозьте цены. А потом еще к этому вернемся.”

Вопрос от г-на С■■■■■■■■: „Это какой год?”

Ф■■■■■■■■: „Я же говорю восемнадцатый год. Восемнадцатый год пригласили нас на уровне руководства страны и сказали что: заморозьте цены, и мы тогда заморозили цены. И я вам честно говорю: у нас компания очень прозрачна, я могу организовать экскурсию к нам и показать все наши расчеты-сентябрь, октябрь, ноябрь, мы имели бешеные убытки, бешеные убытки и мы молчали. А потом жизнь помогла нам, что после Platts выровнялся и мы немножко выровнили. Раз мы закончили, эти выборы закончили, отменили регулирование, да.

Пришли к 10 процентному регулированию, мы опять не согласны этим работам.

В этом году опять **мы** выступили с инициативой сами между собой, сказали что начиная с июля месяца до выборов президента **мы** цены не будем менять при любой ситуации. Берем на себя, такую ответственность, мы тоже взяли на себя. А сейчас что у нас получилось?"⁴⁸ („În acest an noi iarăși, am venit cu inițiativa între noi/de comun acord, am decis ca din luna iulie și până la alegerile prezidențiale nu vom schimba prețurile în orice situație. Ne-am asumat această responsabilitate..." - CC⁴⁹)

Вопрос от г-на О [REDACTED]: „Ф [REDACTED], вы договоритесь!"

Ф [REDACTED]: „Нет, подождите, слушай, причем это? Это же публично было, это не кулуарно разговаривали. Да. Слушай, все публично было. У нас говорят: сам будешь учиться за честность.

- (345) Respectiv, [REDACTED] Lukoil a comunicat că cele relatate se referă la 3 cele mai mari întreprinderi-furnizori: Lukoil, Rompetrol și Petrom (3 поставщика нефтепродуктов. Это Лукойл-Молдавия румынского завода, Ромпетрол завод и Петром).
- (346) Mai mult decât atât, se constată că însuși mesajul transmis de către [REDACTED] Lukoil în pasajele de mai sus nu ar fi avut sens în cazul în care pronumele „мы (noi)” s-ar referi la „angajații/acționarii Lukoil”, deoarece înghețarea prețurilor doar de către o întreprindere care deține cca 20% cotă pe piața cu amănuntul nu ar fi avut cum să influențeze rezultatele scontate (sperate) prin implementarea acestei măsuri, respectiv ar fi fost illogică.
- (347) De asemenea, [REDACTED] Lukoil a comunicat că discuțiile cu privire la decizia de a îngheța prețurile au avut loc public („Это же публично было”), ceea ce infirmă ipoteza unor discuții între angajații/ acționarii întreprinderii, care vizează doar activitatea întreprinderii și nu au loc public.
- (348) În altă ordine de idei, cu referire la modificările de preț operate de Rompetrol, se reține că la 22.07.2020 și respectiv 29.07.2020, întreprinderea a efectuat modificări de preț la motorine, la benzină prețul fiind doar reconfirmat (fiind cel stabilit la 29.05.2020). Astfel, în tabelele cu evoluția prețurilor pentru benzină și motorină, sunt evidențiate aceste modificări, observația nefiind relevantă.
- (349) Cu referire la Vento, se constată că comportamentul de piață manifestat de

⁴⁸ A fost indicat integral discursul [REDACTED] Lukoil, pentru a demonstra faptul că acesta se referea la concurenți, precum și faptul că se referă la două perioade distincte – 2018 și 2020, ultima fiind relevantă pentru investigație

⁴⁹ Traducerea neoficială a Consiliului Concurenței

către întreprindere în perioada de referință corespunde cu cele comunicate de către [REDACTED] Lukoil – prețurile la benzină și motorină au rămas neschimbate în perioada⁵⁰ 01.05-12.12.2020, ca și în cazul celorlalte întreprinderi implicate.

- (350) Totodată, în urma examinării informațiilor cu privire la lipsa modificărilor de preț la produse petroliere în perioada iunie – decembrie 2020⁵¹, descrise în prezenta decizie, se constată că declarațiile [REDACTED] Lukoil corespund adevărului, întrucât pe piață nu au fost înregistrate modificări de prețuri în perioada menționată, la nivelul întreprinderilor la care se face referință, acest fapt fiind efect al înțelegerilor despre care a declarat [REDACTED] Lukoil. Prin urmare, se constată că declarațiile dlui F [REDACTED] sunt veridice.
- (351) Totodată, reiterăm că potrivit declarațiilor acordul a avut ca obiect prețul (și/sau componente ale acestuia), respectiv nu este relevantă modificarea sau menținerea acestuia.

5.8.5. Gaz lichefiat (iulie 2020)

- (352) Practica de majorare a prețului cu amănuntul, urmată de reducerea cu aceeași valoare, se constată și în cazul gazului lichefiat. Astfel, în perioada 22-27.07.2020, Tirex, Petrom, Rompetrol și Lukoil au majorat prețul la gaz lichefiat cu **0,25-0,26 lei/l**, iar în perioada 28.07.2020-30.07.2020 au redus prețul cu aceeași valoare, după cum urmează.

- (353) Tabel nr. 61 **Modificările de preț la gaz lichefiat**

Data modificare	Vento		Tirex		Petrom		Rompertrol		Lukoil		Bemol	
	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)
08.05.2020												
20.05.2020									8,92			
21.05.2020					8,92							
29.05.2020							8,92					
01.06.2020			8,90									
03.06.2020	8,89											
22.07.2020					9,18	0,26						
24.07.2020												
25.07.2020	9,14	0,25	9,15	0,25					9,17	0,25	9,20	0,20
27.07.2020							9,18	0,26				
28.07.2020												
29.07.2020			8,90	-0,25	8,92	-0,26	8,92	-0,26				

⁵⁰ Cu excepția majorării din 30.07.2020, care a compensat scăderea din 01.05.2020.

⁵¹ Cu unele excepții analizate la secțiunile corespunzătoare

30.07.2020	8,99	-0,15							8,92	-0,25		
31.07.2020											8,95	-0,25

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

- (354) Astfel, menționăm că prețul stabilit pe piață începând cu 29.07.2020-30.07.2020 de către întreprinderile Tirez, Petrom, Lukoil și Rompetrol a variat între 8,90-8,92 lei/l. Deși au avut loc 2 runde de modificări de preț, ca rezultat prețurile au rămas neschimbate, la nivelul din 01.06.2020.
- (355) În scopul elucidării motivelor economice care au stat la baza comportamentului de piață al întreprinderilor implicate, Consiliul Concurenței a examinat în dinamică structura prețului și a costurilor acestora, după cum urmează.
- (356) Tabel nr. 62 **Structura prețului la gaz lichefiat**

Denumire întreprindere	Data modificare	CMPP (lei/l)	Chelt. (lei/l)	Rent. (%)	Preț, fără TVA (lei/l)	Preț, cu TVA (lei/l)
Tirez	03.06.2020				8,2293	8,8877
Tirez	25.07.2020				8,4667	9,1441
Tirez	30.07.2020				8,2368	8,8957
Petrom	01.06.2020				8,2577	8,9183
Petrom	25.07.2020				8,4945	9,1741
Petrom	29.07.2020				8,2533	8,9136
Rompetrol	21.05.2020				8,2533	8,9136
Rompetrol	22.07.2020				8,5053	9,1858
Rompetrol	29.07.2020				8,2626	8,9236
Lukoil	20.05.2020				8,2615	8,9224
Lukoil	25.07.2020				8,4910	9,1703
Lukoil	30.07.2020				8,2569	8,9175

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

- (357) Așadar, se constată că costurile medii ponderate de procurare a gazului lichefiat au variat diferit în perioada examinată, fiind prezente, atât creșteri de CMPP cu până la 0,71 lei/l (0,85 lei/l cu TVA), cât și scăderi de CMPP cu până la 0,61 lei/l (0,73 lei/l cu TVA):
- (358) Tabel nr. 63 **Modificarea CMPP la gaz lichefiat**

Denumire întreprindere	Modificare CMPP, 1 etapă		Modificare CMPP, 2 etapă		Modificare CMPP, total	
	fără TVA (lei/l)	cu TVA (lei/l)	fără TVA (lei/l)	cu TVA (lei/l)	fără TVA (lei/l)	cu TVA (lei/l)
Tirez						
Petrom						
Rompetrol						
Lukoil						

Sursa: Elaborat în baza tabelului anterior

- (359) Cu toate că evoluțiile costurilor de achiziție a stocurilor au fost diferite,

întreprinderile Tirez, Petrom, Rompetrol și Lukoil au avut un comportament similar pe piață în ceea ce ține de stabilirea prețului cu amănuntul la gaz lichefiat, ajustând în acest sens rata rentabilității prin creșterea (Lukoil, Petrom) sau reducerea acesteia (Tirez, Rompetrol), în unele cazuri cu mai mult de 10%.

(360) În urma examinării actelor emise de conducătorii întreprinderilor sau persoanele responsabile în vederea aprobării modificărilor de preț la gaz lichefiat, se constată că în unele cazuri reducerea de preț de exact 0,25 lei/l a fost decisă de către întreprinderi înainte de prima afișare a prețurilor la panou⁵²:

- În conformitate cu Dispoziția nr. C09/172 din 24.07.2020, Lukoil a planificat modificarea din 25.04.2020, ora 00:00 a prețului de comercializare cu amănuntul a gazului lichefiat (9,17 lei/l).
- Potrivit Ordinului nr. 50 din 24.07.2020, Tirez a planificat modificarea din 25.07.2020, ora 00:00 a prețului de comercializare cu amănuntul a gazului lichefiat (9,15 lei/l).
- Potrivit Ordinului nr. 110 din 24.07.2020, Vento a planificat modificarea din 25.07.2020, ora 00:00 a prețului de comercializare cu amănuntul a gazului lichefiat (9,14 lei/l).

(361) Astfel, reieșind din informațiile prezentate mai sus, se constată că modificarea efectivă a prețurilor de panou la motorină cu 0,25 lei/l a avut loc la data de 25.07.2020, ora 00:00, dar a fost planificată și aprobată prin ordin/dispoziție la aceeași dată – 22.04.2020 pentru întreprinderile Lukoil, Vento și Tirez, diferit decât prima afișare a modificării de preț la panourile concurenților.

(362) *Respectiv, se conchide o stabilire simultană a unei modificări identice de preț la gaz lichefiat, anterior la prima afișare a modificării la panou de către concurenți.*

5.9. Modificările de preț la benzină, motorină și gaz lichefiat (decembrie 2020)

5.9.1. Benzină

(363) În luna decembrie 2020 se constată creșteri similare de preț la benzină 95 comercializată de către întreprinderile Tirez, Petrom, Rompetrol, Lukoil și Bemol, datele cu privire la creșterile de preț fiind prezentate în tabel:

(364) Tabel nr. 64 **Modificările de preț la benzină**

Data	Tirez	Petrom	Rompertrol	Lukoil	Bemol
------	-------	--------	------------	--------	-------

⁵² La 22.07.2020, Petrom a majorat prețul cu 0,26 lei/l

modificare	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)
22.04.2020									15,55	
20.05.2020							15,45			
21.05.2020			15,45							
29.05.2020					15,48					
10.10.2020	14,85									
12.10.2020	15,45									
10.12.2020	16,25	0,80								
11.12.2020			16,15	0,70	16,08	0,60				
12.12.2020							16,05	0,60	16,15	0,60
14.12.2020			16,05	-0,10						
22.12.2020	16,05	-0,20								
26.12.2020			16,15	0,10						
27.12.2020									16,25	0,10
28.12.2020					16,18	0,10	16,15	0,10		
29.12.2020	16,15	0,10								

Sursa: Dispoziția Rompetrol nr. 108/RT din 24.12.2020, Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

- (365) Astfel, din tabelul de mai sus se constată că prețurile la benzina 95 stabilite de către întreprinderile implicate pe piață la sfârșitul anului 2020 au fost în majoritatea cazurilor diferite, deși foarte apropiate - cuprinse între 16,15 lei/l și 16,25 lei/l (diferența maximă constituind 0,60%). Totodată, întreprinderile Rompetrol, Tirex, Lukoil, Bemol și Petrom au majorat prețul cu aceeași valoare, raportat la prețurile practicate anterior pe piață.
- (366) În urma examinării actelor emise de conducătorii întreprinderilor sau persoanele responsabile în vederea aprobării modificărilor de preț la benzină 95, se constată că, în cazul întreprinderilor Lukoil, Rompetrol, Petrom și Bemol, majorarea efectivă cu 0,10 lei/l a prețurilor de comercializare cu amănuntul a avut loc în zile diferite în perioada 26-28.12.2020, însă a fost decisă de către întreprinderi la aceeași dată - 24.12.2020, până la prima afișare a unor modificări de preț la panou de către concurenți, după cum urmează:
- Potrivit Dispoziției nr. C09/270 din 24.12.2020, Lukoil a planificat stabilirea din 28.12.2020, ora 00:00 a prețului de comercializare cu amănuntul a Benzinei Premium 95 la nivelul de 16,15 lei/l.
 - În conformitate cu Ordinul nr. 159-0 din 24.12.2020, Bemol a planificat modificarea din 26.12.2020, ora 23:59 (de facto - din 27.12.2020 ora 00:00) a prețului de comercializare cu amănuntul a Benzinei Premium RON-95 până la 16,25 lei/l.
 - Conform Dispoziției nr. 108/RT din 24.12.2020, Rompetrol a planificat majorarea din 28.12.2020 la predarea-primirea turei a prețului de comercializare cu amănuntul a Benzinei Premium 95 până la 16,18 lei/l.

- Prin Dispoziția nr. 167 din 24.12.2020, Petrom a planificat stabilirea din 26.12.2020, ora 12:00 a prețului de comercializare cu amănuntul a Benzinei Standard 95 la 16,15 lei/l.

- (367) Potrivit procesului-verbal al inspecției la Petrom din 20.01.2021 și actele ridicate s-a constatat și ridicat corespondența internă a Petrom de tip e-mail de la [REDACTED] către [REDACTED] din 23.12.2020 ora 2:40PM cu subiectul „*price 23.12.xlsx*”, cu următorul conținut „*În urma raportului pentru formarea prețului vs preț pompă. Prețul Nou pentru produsele petroliere conform cotațiilor este următor*”. Astfel, în conținut, este indicată valoarea de 16,62 lei/l pentru benzina standart și 17,71 lei/l pentru benzină extra.
- (368) Conform procesului-verbal al inspecției la Petrom din 20.01.2021 și actele ridicate s-a constatat și ridicat corespondența internă a Petrom de tip e-mail de la [REDACTED] către [REDACTED] din 23.12.2020 cu subiectul „*preturi noi, de la 26.12*” cu următorul conținut „*Datorită condițiilor de piață, te rog sa aplicăm o creștere de 10 bani la benzine [...]. De pe 26.12, ora 12:00 ziua*”. Totodată, în conținut, este indicată valoarea de 16,15 lei/l pentru benzina standart și 17,13 lei/l pentru benzină extra 99.
- (369) Din coroborarea mesajelor anterioare (inclusiv cu dispoziția de modificare a prețurilor) reiese faptul că, prețurile stabilite de către Petrom au fost majorate nu conform calculelor interne ale întreprinderii, ci urmare a unor „*condiții de piață*”. Astfel, se constată o discrepanță de 0,47 lei/l și respectiv 0,58 lei/l pentru valorile calculate și cele stabilite la panou.
- (370) În context, reprezentanții întreprinderii nu au putut explica care „*condiții de piață*” au fost luate în considerare, chiar dacă la data respectivă nici un operator petrolier nu efectuase modificări a prețurilor de panou.
- (371) Având în vedere că majorarea identică de preț la benzina 95 a fost decisă de către întreprinderi înainte de prima afișare de către concurenți a modificărilor similare la panou, Consiliul Concurenței a examinat în evoluție structura costurilor și prețurilor practicate de către întreprinderile Lukoil, Bemol și Petrom. Întrucât Rompetrol nu a raportat la ANRE modificarea de preț din 28.12.2020, informațiile cu privire la modificarea indicatorilor economico-financiari la data menționată nu au fost înregistrate.
- (372) Tabel nr. 65 **Structura prețului la benzină**

Denumire întreprindere	Data modificare	CMPP (lei/l)	Chelt. (lei/l)	Rent. (%)	Preț, fără TVA (lei/l)	Preț, cu TVA (lei/l)
Petrom	14.12.2020	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	13,3763	16,0515

Petrom	26.12.2020				13,4590	16,1508
Lukoil	12.12.2020				13,3668	16,0402
Lukoil	28.12.2020				13,4512	16,1414
Bemol	12.12.2020				13,4486	16,1383
Bemol	26.12.2020				13,5345	16,2414

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

- (373) Din datele prezentate în tabel reținem că părțile implicate au raportat creșteri ale costului mediu ponderat de achiziție a benzinei 95 de la ultima modificare de preț, cuprinse între 0,12-0,18 lei/l (0,14-0,21 lei/l cu TVA). Astfel, se constată că creșterea identică a prețului de piață cu 0,10 lei/l nu a avut la baza sa o creștere corespunzătoare a costului de procurare a benzinei 95, dat fiind faptul că modificarea CMPP a întreprinderilor a fost diferită, și semnificativ mai mare decât majorarea de preț. Prin urmare, majorarea de preț s-a realizat din contul reducerii ratei de rentabilitate practică de către întreprinderile menționate.
- (374) *Reieșind din cele expuse mai sus, Consiliul Concurenței constată că întreprinderile Rompetrol, Bemol, Lukoil și Petrom, au modificat identic prețurile de comercializare cu amănuntul a benzinei anterior la prima afișare a modificării la panou de către concurenți, comportament care nu are o explicație plauzibilă decât prin punerea în aplicare a unui acord și/sau practici concertate referitor la prețuri.*

5.9.2. Motorină

- (375) În luna decembrie 2020 se constată creșteri similare de preț la motorina comercializată de către Vento, Tirex, Petrom, Rompetrol, Lukoil și Bemol, datele cu privire la creșterile de preț fiind prezentate în tabel.
- (376) Tabel nr. 66 **Modificările de preț la motorină**

Data modificare	Vento		Tirex		Petrom		Rompetrol		Lukoil		Bemol	
	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)
28.07.2020									12,95			
29.07.2020			12,95		12,95		12,99					
30.07.2020	12,99											
10.08.2020											13,10	
10.10.2020			12,15	-0,80								
12.10.2020			12,95	0,80								
12.11.2020												
10.12.2020			13,45	0,50								
11.12.2020					13,55	0,60	13,49	0,50				
12.12.2020	13,44	0,45							13,45	0,50	13,60	0,50
14.12.2020					13,45	-0,10						
26.12.2020					13,55	0,10					13,70	0,10

28.12.2020							13,59	0,10	13,55	0,10		
29.12.2020	13,54	0,10	13,55	0,10								

Sursa: Dispoziția Rompetrol nr. 108/RT din 24.12.2020, Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

(377) Totodată, creșteri similare de 0,10 lei/l au fost constatate în cazul motorinei aditivate comercializate de către Petrom (*extra*) și Rompetrol (*S55 efîx* și *51 efîx*), după cum urmează:

(378) Tabel nr. 67 **Modificările de preț la motorină aditivată**

Data modificării	Petrom (tip 2 - extra)		Rompetrol (tip 2 - S55 efîx)		Rompetrol (tip 3 - 51 efîx)	
	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)
29.07.2020	13,27		13,14		13,09	
12.11.2020	13,33					
11.12.2020	13,99	0,66	13,79	0,65	13,69	0,60
14.12.2020	13,89	-0,10				
26.12.2020	13,99	0,10				
28.12.2020			13,89	0,10	13,79	0,10

Sursa: Dispoziția Rompetrol nr. 108/RT din 24.12.2020, Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

(379) Astfel, din tabelele de mai sus se constată că în perioada 26.12.2020-29.12.2020 întreprinderile Rompetrol, Tirex, Lukoil, Bemol, Vento și Petrom au majorat prețul de comercializare cu amănuntul a motorinei cu aceeași valoare (+0,10 lei/l), raportat la prețurile practicate anterior pe piață. Totodată, Rompetrol și Petrom au majorat cu aceeași valoare (+0,10 lei/l) prețul de comercializare cu amănuntul a motorinei aditivate.

(380) În urma examinării actelor emise de conducătorii întreprinderilor sau persoanele responsabile în vederea aprobării modificărilor de preț la motorină și motorină aditivată, se constată că, în cazul întreprinderilor Rompetrol, Petrom, Lukoil și Bemol, modificarea efectivă a prețurilor de panou a avut loc în zile diferite în perioada 26-28.12.2022, însă a fost stabilită la aceeași dată - 24.12.2020 pentru toate cele 4 întreprinderi, până la prima afișare a unor modificări de preț la panou de către concurenți, după cum urmează:

- Potrivit Dispoziției nr. C09/270 din 24.12.2020, Lukoil a planificat modificarea din 28.12.2020, ora 00:00 a prețului de comercializare cu amănuntul a Motorinei Euro 5 (13,55 lei/l).
- În conformitate cu Ordinul nr. 159-0 din 24.12.2020, Bemol a decis modificarea din 26.12.2020, ora 23:59 a prețului de comercializare cu amănuntul a motorinei Euro-Diesel (13,70 lei/l).

- Conform Dispoziției nr. 167 din 24.12.2020, Petrom a planificat modificarea din 26.12.2020, ora 12:00 a prețului de comercializare cu amănuntul a Motorinei Standard (13,55 lei/l).
 - În conformitate cu Dispoziția nr. 108/RT din 24.12.2020, Rompetrol a planificat modificarea din 28.12.2020 la predarea-primirea turei a prețului de comercializare cu amănuntul a Motorinei Euro 5 (13,59 lei/l), a Motorinei Efix S55 (13,89 lei/l) și a Motorinei Efix 51 (13,79 lei/l).
- (381) Potrivit procesului-verbal al inspecției la Petrom din 20.01.2021 și actele ridicate s-a constatat și ridicat corespondența internă a Petrom de tip e-mail de la [REDACTED] către [REDACTED] din 23.12.2020 ora 2:40PM cu subiectul „*price 23.12.xlsx*”, cu următorul conținut „*În urma raportului pentru formarea prețului vs preț pompă. Prețul Nou pentru produsele petroliere conform cotațiilor este următor*”. Astfel, în conținut, este indicată valoarea de 14,13 lei/l pentru motorina standart și 14,58 lei/l pentru motorina extra.
- (382) Conform procesului-verbal al inspecției la Petrom din 20.01.2021 și actele ridicate s-a constatat și ridicat corespondența internă a Petrom de tip e-mail de la [REDACTED] către [REDACTED] din 23.12.2020 cu subiectul „*preturi noi, de la 26.12*” cu următorul conținut „*Datorită condițiilor de piață, te rog sa aplicăm o creștere de 10 bani la [...] motorine [...]. De pe 26.12, ora 12:00 ziua*”. Totodată, în conținut, este indicată valoarea de 13,55 lei/l pentru motorina standart și 13,99 lei/l pentru motorina extra.
- (383) Din coroborarea mesajelor anterioare (inclusiv cu dispoziția de modificare a prețurilor) reiese faptul că, prețurile stabilite de către Petrom au fost majorate nu conform calculelor interne ale întreprinderii, ci urmare a unor „*condiții de piață*”. Astfel, se constată o discrepanță de 0,58 lei/l și respectiv 0,59 lei/l pentru valorile calculate și cele stabilite la panou.
- (384) În context, reprezentanții întreprinderii nu au putu explica care „*condiții de piață*” au fost luate în considerare, chiar dacă la data respectivă nici un operator petrolier nu efectuase modificări a prețurilor de panou.
- (385) În cele ce urmează sunt prezentate evoluțiile înregistrate în perioada dintre modificări la nivelul componentelor prețului la motorină a întreprinderilor implicate, față de care se constată majorarea identică a prețurilor (+0,10 lei/l) până la prima afișare a unor modificări de către concurenți⁵³.
- (386) Tabel nr. 68 **Structura prețului la motorină**

⁵³ Întrucât Rompetrol nu a raportat la ANRE modificarea de preț din 28.12.2020, informațiile cu privire la modificarea indicatorilor economico-financiari la data menționată nu au fost înregistrate

Denumire întreprindere	Data modificare	CMPP (lei/l)	Chelt. (lei/l)	Rent. (%)	Preț, fără TVA (lei/l)	Preț, cu TVA (lei/l)
Petrom	14.12.2020	■	■	■	11,2031	13,4438
Petrom	26.12.2020	■	■	■	11,2912	13,5495
Lukoil	12.12.2020	■	■	■	11,2037	13,4445
Lukoil	28.12.2020	■	■	■	11,2880	13,5456
Bemol	12.12.2020	■	■	■	11,3298	13,5957
Bemol	26.12.2020	■	■	■	11,4072	13,6887

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

- (387) Din informațiile prezentate în tabel, se constată că, deși prețurile au evoluat identic, majorările la nivelul costurilor de achiziție a motorinei în cazul întreprinderilor examinate au fost diferite și semnificativ mai mari: 0,26 lei/l în cazul ■, 0,24 lei/l în cazul ■ și 0,14 lei/l în cazul ■ (0,31 lei/l, 0,29 lei/l și respectiv 0,17 lei/l cu TVA). Prin urmare, decizia de majorare a prețurilor nu a avut la bază schimbările în CMPP a motorinei, dat fiind faptul că întreprinderile au operat creșteri de preț mai mici decât creșterea valorii unitare a stocurilor, ceea ce a afectat negativ rata rentabilității acestora.
- (388) *Reieșind din cele expuse mai sus, Consiliul Concurenței constată că întreprinderile Rompetrol, Bemol, Lukoil și Petrom, au modificat identic prețurile de comercializare cu amănuntul a motorinei în decembrie 2020 anterior la prima afișare a modificării la panou de către concurenți, comportament care nu are o explicație plauzibilă decât prin punerea în aplicare a unui acord și/sau practici concertate referitor la prețuri.*

5.9.3. Gaz lichefiat

- (389) În cazul gazului lichefiat creșterea de preț a constituit **0,20 lei/l** realizată de către întreprinderi (Tirex – 0,19 lei/l), informațiile fiind prezentate în tabelul de mai jos.
- (390) Tabel nr. 69 **Modificările de preț la gaz lichefiat**

Data modificării	Vento		Tirex		Petrom		Rompetrol		Lukoil		Bemol	
	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei
11.12.2020							9,32					
12.12.2020	9,34								9,32		9,35	
14.12.2020					9,32							
22.12.2020			9,33									
26.12.2020					9,52	0,20						
27.12.2020											9,55	0,20
28.12.2020									9,52	0,20		
29.12.2020	9,54	0,20	9,52	0,19			9,52	0,20				

- (391) Astfel, din tabelul de mai sus se constată că prețurile la gaz lichefiat stabilite de către întreprinderile implicate pe piață la sfârșitul anului 2020 au fost foarte apropiate - cuprinse între 9,52 lei/l și 9,55 lei/l, majorarea față de prețurile anterioare constituind 0,20 lei/l (doar la Tirez – 0,19 lei/l).
- (392) În urma examinării actelor emise de conducătorii întreprinderilor sau persoanele responsabile în vederea aprobării modificărilor de preț la gaz lichefiat, se constată că, în cazul întreprinderilor Lukoil, Petrom și Bemol, majorarea efectivă cu 0,20 lei/l a prețurilor de comercializare a avut loc în zile diferite în perioada 26-28.12.2020, însă a fost decisă de către întreprinderi la aceeași dată - 24.12.2020, până la prima afișare a unor modificări de preț la panou de către concurenți, după cum urmează:
- Potrivit Dispoziției nr. C09/270 din 24.12.2020, Lukoil a planificat stabilirea din 28.12.2020, ora 00:00 a prețului de comercializare cu amănuntul a gazului lichefiat la nivelul de 9,52 lei/l.
 - În conformitate cu Ordinul nr. 159-0 din 24.12.2020, Bemol a planificat modificarea din 26.12.2020, ora 23:59 (de facto - din 27.12.2020 ora 00:00) a prețului de comercializare cu amănuntul a gazului lichefiat până la 9,55 lei/l.
 - Prin Dispoziția nr. 167 din 24.12.2020, Petrom a planificat stabilirea din 26.12.2020, ora 12:00 a prețului de comercializare cu amănuntul a gazului lichefiat la 9,52 lei/l.
- (393) În cele ce urmează sunt prezentate evoluțiile înregistrate în perioada dintre modificări la nivelul componentelor prețului la motorină a întreprinderilor investigate, față de care se constată majorarea identică a prețurilor (0,20 lei/l) până la prima afișare a unor modificări de către concurenți.

(394) Tabel nr. 70 **Structura prețului la gaz lichefiat**

Denumirea întreprinderii	Data modificare	CMPP, lei/l	Chelt., lei/l	Rentabilitate, %	Preț, fără TVA	Preț, cu TVA
Petrom	14.12.2020	■	■	■	8,6242	9,3141
Petrom	26.12.2020	■	■	■	8,8128	9,5178
Lukoil	12.12.2020	■	■	■	8,6218	9,3116
Lukoil	28.12.2020	■	■	■	8,8139	9,5190
Bemol	12.12.2020	■	■	■	8,66	9,35
Bemol	26.12.2020	■	■	■	8,84	9,55

Sursa: Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

- (395) Din tabel se constată că, în perioada dintre modificările de preț, întreprinderile au raportat o creștere a CMPP cuprinsă între 0,01-0,12 lei/l, majorând

rentabilitatea ([REDACTED] rămânând la valori negative).

- (396) Potrivit procesului-verbal al inspecției la Petrom din 20.01.2021 și actele ridicate s-a constatat și ridicat corespondența internă a Petrom de tip e-mail de la [REDACTED] către [REDACTED] din 23.12.2020 ora 2:40PM cu subiectul „price 23.12.xlsx”, cu următorul conținut „În urma raportului pentru formarea prețului vs preț pompă. Prețul Nou pentru produsele petroliere conform cotațiilor este următor”. Astfel, în conținut, este indicată valoarea de 9,76 lei/l.
- (397) Conform procesului-verbal al inspecției la Petrom din 20.01.2021 și actele ridicate s-a constatat și ridicat corespondența internă a Petrom de tip e-mail de la [REDACTED] către [REDACTED] din 23.12.2020 cu subiectul „preturi noi, de la 26.12” cu următorul conținut „Datorită condițiilor de piață, te rog sa aplicăm o creștere de [...] 20bani la GPL. De pe 26.12, ora 12:00 ziua”. Totodată, în conținut, este indicată valoarea de 9,52 lei/l.
- (398) Din coroborarea mesajelor anterioare (inclusiv cu dispoziția de modificare a prețurilor) reiese faptul că, prețurile stabilite de către Petrom au fost majorate nu conform calculelor interne ale întreprinderii, ci urmare a unor „condiții de piață”.
- (399) În context, reprezentanții întreprinderii nu au putut explica care „condiții de piață” au fost luate în considerare, chiar dacă la data respectivă nici un operator petrolier nu efectuase modificări a prețurilor de panou.
- (400) *Reieșind din cele expuse mai sus, Consiliul Concurenței constată că întreprinderile Bemol, Lukoil și Petrom, au modificat identic prețurile de comercializare cu amănuntul a gazului lichefiat anterior la prima afișare a modificării la panou de către concurenți, comportament care nu are o explicație plauzibilă decât prin punerea în aplicare a unui acord și/sau practici concertate referitor la prețuri.*

5.10.Modificările de preț la benzină, motorină și gaz lichefiat (16-19.01.2021)

5.10.1. Benzină

- (401) În perioada analizată - Vento, Tirex, Petrom, Rompetrol, Lukoil⁵⁴ și Bemol au majorat prețul de comercializare a benzinei 95 cu aceeași valoare - 1 leu/l.

⁵⁴ Lukoil a majorat prețul de comercializare cu amănuntul la benzină - 0,97 lei/l, benzină ecto - 1,00 lei/l și benzină aditivată - 0,98 lei/l.

(402) Tabel nr. 71 **Modificările de preț la benzină**

Data modificare	Vento		Tirex		Petrom		Romp petrol		Romp petrol (efix)		Lukoil		Lukoil (ecto)		Bemol	
	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)
26.12.2020					16,15										16,25	
28.12.2020							16,18		16,38		16,15		16,37			
29.12.2020	16,14		16,15													
16.01.2021					17,15	1,00	17,18	1,00	17,38	1,00						
17.01.2021	17,14	1,00														
18.01.2021			17,15	1,00							17,12	0,97	17,37	1,00		
19.01.2021															17,25	1,00

Sursa: Dispoziția Rompetrol nr. 108/RT din 24.12.2020; Ordinul Vento nr. 236 din 28.12.2020; Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul remise în adresa ANRE

- (403) Astfel, din tabelul de mai sus se constată că, deși prețurile stabilite de către întreprinderile implicate pe piață au fost diferite, cuprinse între 17,14-17,25 lei/l pentru benzină 95 și 17,37-17,38 lei/l pentru benzină 95 aditivată, întreprinderile implicate au decis să majoreze prețul cu aceeași valoare (1 leu/l), raportat la prețurile practicate anterior pe piață.

(404) Tabel nr. 72 **Modificările de preț la benzină aditivată**

Data modificării	Tirex		Petrom		Romp petrol		Lukoil		Bemol	
	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei	Preț, lei/l	Δ, lei
11.12.2020			17,13		16,98		16,87		16,85	
12.12.2020										
14.12.2020			17,03	-0,10					16,95	0,10
26.12.2020			17,13	0,10			16,99	0,12		
28.12.2020										
29.12.2020	16,99									
16.01.2021			18,13	1,00	17,98	1,00	17,97	0,98	17,95	1,00
18.01.2021	17,99	1,00								

Sursa: Dispoziția Rompetrol nr. 108/RT din 24.12.2020; Ordinul Vento nr. 236 din 28.12.2020; Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul remise în adresa ANRE

- (405) În urma examinării actelor emise de către conducătorii întreprinderilor sau persoanele responsabile în vederea aprobării modificărilor de preț la benzină, se constată următoarele:

- prin Dispoziția nr. C09/03 din 15.01.2021, Lukoil a planificat majorarea începând cu 18.01.2021, ora 00:00 a prețului de comercializare cu amănuntul a Benzinei Premium 95 până la nivelul de 17,12 lei/l și a prețului la Benzina Ecto 95 până la 17,37 lei/l.

- Prin Dispoziția f/n din 15.01.2021, Petrom a planificat modificarea din 16.01.2021, ora 00:01 a prețului de comercializare cu amănuntul a Benzinei Standard 95 și stabilirea unui preț de 17,15 lei/l.
- În conformitate cu Dispoziția nr. 3/RT din 15.01.2021, Rompetrol a planificat majorarea din 16.01.2021, ora 14:00 a prețului de comercializare cu amănuntul a Benzinei Premium 95 până la 17,18 lei/l și a prețului Benzinei 95 Efix până la 17,38 lei/l.
- Potrivit Ordinului nr. 2 din 15.01.2021, Tirex a planificat modificarea din 18.01.2021, ora 00:00 a prețului de comercializare cu amănuntul a Benzinei Premium-95 și stabilirea acestuia la 17,15 lei/l.
- Conform Ordinului nr. 5 din 15.01.2021, Vento a planificat modificarea din 17.01.2021, ora 00:00:01 a prețului de comercializare cu amănuntul a Benzinei 95 (17,14 lei/l).
- Prin Ordinul nr. 06-0 din 15.01.2021⁵⁵, Bemol a planificat majorarea din 16.01.2021, ora 23:59 (de facto 17.01.2021) a prețului de comercializare cu amănuntul a Benzinei Premium RON-95 până la 17,25 lei/l.

(406) Astfel, reieșind din informațiile prezentate, se constată că modificarea efectivă a prețurilor de panou la benzină a avut loc la date diferite în intervalul 16-19.01.2021, dar a fost planificată și aprobată prin ordine/dispoziții **la aceeași dată - 15.01.2021** pentru toate întreprinderile implicate, anterior primei afișări a unor modificări de preț la panourile concurenților.

(407) În scopul identificării faptului dacă modificarea prețului unitar la benzina 95 exact cu 1,00 leu/l are la bază o argumentare economică, Consiliul Concurenței a analizat în dinamică structura (componentele) de formare a prețurilor stabilite.

(408) Informațiile cu privire la schimbările care au intervenit în componentele de preț a benzinei 95 față de ultima modificare raportată către ANRE sunt prezentate în tabelul de mai jos.

(409) Tabel nr. 73 **Structura prețului la benzine**

⁵⁵ Redacția Ordinului nr. 06-0 cu data din 15.01.2021 constată și ridicată conform procesului-verbal al inspecției la Bemol din 27.01.2021, care a și fost reținut ca probă concludentă ce confirmă data efectivă la care s-a luat decizia de a stabili prețul respective.

Conform Procesului-verbal cu privire la efectuarea inspecției la Bemol din 27.01.2021, [REDACTAT] a confirmat că Ordinul nr. 06-0 din 15.01.2021 a fost anulat, iar [REDACTAT] au comunicat că temeiul anulării a fost faptul că acesta a fost emis într-o zi de vineri, cu aplicarea tarifelor noi din data de 16.01.2021 spre 17.01.2021. Astfel, reieșind din faptul că 16 și 17 erau zile de odihnă, totodată, cunoscând despre faptul că concurenții oferă reduceri în weekend, au decis să amâne majorarea pentru ziua de luni spre marți.

Denumirea întreprinderii	Data	CMPP (lei/l)	Chelt. (lei/l)	Rentabilitate (%)	Preț, fără TVA (lei/l)	Preț, cu TVA (lei/l)
Vento	12.12.2020	■	■	■	13,5326	16,2391
Vento	29.12.2020					17,14
Vento	17.01.2021	■	■	■	14,2811	17,1373
Tirex	29.12.2020	■	■	■	13,4593	16,1511
Tirex	18.01.2021	■	■	■	14,2845	17,1414
Petrom	26.12.2020	■	■	■	13,4590	16,1508
Petrom	16.01.2021	■	■	■	14,2883	17,1460
Rompetrol	11.12.2020	■	■	■	13,4049	16,0858
Rompetrol	28.12.2020					16,18
Rompetrol	16.01.2021	■	■	■	14,3193	17,1831
Rompetrol (efix)	11.12.2020	■	■	■	13,5658	16,2790
Rompetrol (efix)	28.12.2020					16,38
Rompetrol (efix)	16.01.2021	■	■	■	14,4830	17,3796
Lukoil	28.12.2020	■	■	■	13,4512	16,1414
Lukoil	18.01.2021	■	■	■	14,2584	17,1101
Lukoil (ecto)	28.12.2020	■	■	■	13,6382	16,3659
Lukoil (ecto)	18.01.2021	■	■	■	14,4665	17,3598
Bemol	26.12.2020	■	■	■	13,5345	16,2414
Bemol	19.01.2021	■	■	■	14,3716	17,2459

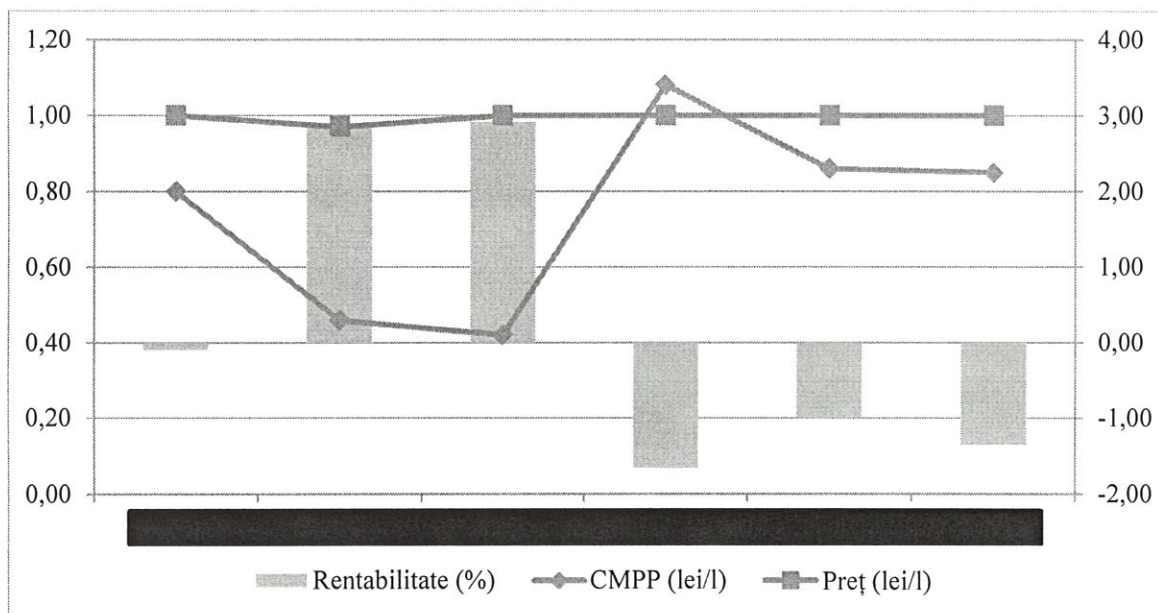
Sursa: Dispoziția Rompetrol nr. 108/RT din 24.12.2020; Ordinul Vento nr. 236 din 28.12.2020, Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

- (410) Se menționează că, în cazul întreprinderilor ■■■■■■■■■■, contrar prevederilor Metodologiei, modificările de preț din 28 -29.12.2020 nu au fost raportate către ANRE în modul corespunzător, din acest motiv componentele prețului final fiind necunoscute.
- (411) Din informațiile prezentate mai sus se constată că, cu excepția benzinei 95 ecto comercializată de către ■■■■■■■■■■, costul de procurare a stocurilor a înregistrat o tendință ascendentă în perioada decembrie 2020 – mijlocul lunii ianuarie 2021, determinată inclusiv de majorarea accizelor la început de an. Totodată, având în vedere trecerea în noul an financiar, ■■■■■■■■■■ a micșorat cheltuielile cu 0,05 lei/l față de anul 2020.
- (412) Tabel nr. 74 **Modificarea CMPP la benzină**

Denumirea întreprinderii	Modificare CMPP (lei/l)	Modificare CMPP cu TVA (lei/l)
Vento	■	■
Tirex	■	■
Petrom	■	■
Rompetrol	■	■
Rompetrol (efix)	■	■
Lukoil	■	■
Lukoil (ecto)	■	■
Bemol	■	■

Sursa: Elaborat în baza informațiilor prezentate în tabelul anterior

- (413) Prin urmare, cu luarea în considerare a faptului că creșterea costurilor de procurare a stocurilor a fost diferită de la o întreprindere la alta, și a variat între 0,42-1,08 lei/l (0,50-1,30 lei/l cu TVA), se constată că majorarea prețului cu exact 1 leu/l în cazul întreprinderilor implicate nu este una întemeiată economic.
- (414) Mai jos sunt prezentate informațiile cu privire la modificarea prețurilor de piață și a componentelor sale principale – CMPP (lei/l) și rentabilitatea (%).
- (415) Histograma nr. 3 **Modificări la benzină (CMPP, preț, rentabilitate)**

Sursa: Elaborată în baza tabelelor anterioare

- (416) Astfel, ilustrarea grafică a evoluțiilor înregistrate la nivelul modificărilor de preț și a modificărilor componentelor de preț confirmă faptul că întreprinderile implicate au majorat prețul cu valori similare, deși componentele de preț au evoluat diferit. În aceste condiții, creșterea identică de preț a fost posibilă doar prin ajustarea ratei de rentabilitate: în cazul în care majorarea costului de procurare a fost mai mică decât creșterea prețului de piață (cu luarea în considerare a TVA), atunci rata de rentabilitate a fost majorată comparativ cu calculul anterior (de ex. [REDACTAT]), iar în caz invers, când majorarea costului de procurare a fost mai mare decât creșterea prețului de piață, întreprinderile au diminuat rata de rentabilitate comparativ cu calculul anterior (de ex. [REDACTAT]).
- (417) Totodată, în legătură cu comportamentul [REDACTAT], se constată că strategia [REDACTAT] este de stabilire a unui preț fie identic cu alte întreprinderi, fie păstrând o diferență negativă nesemnificativă de 0,02-0,03 lei/l.
- (418) Astfel, creșterile de preț din 18.01.2021, stabilite de către [REDACTAT] Lukoil prin Dispoziția nr. C09/03 din 15.01.2021 (până la prima afișare la panou a prețurilor concurenților), majorarea prețului la benzină 95 neaditivă

și aditivată a fost cu 0,97 lei/l și 0,98 lei/l corespunzător, față de 1 leu/l la celelalte întreprinderi.

- (419) Astfel, se constată că, deși în unele cazuri modificarea de preț în cazul Lukoil este similară, dar nu este identică cu cea a concurenților, diferențierea respectivă nu poate fi incidentală, fiind aplicată în vederea creării unei impresii/imagini de detașare de la acord.
- (420) *Reieșind din cele expuse mai sus, Consiliul Concurenței constată că întreprinderile Bemol, Lukoil, Petrom, Rompetrol, Vento și Tirex au modificat identic prețurile de comercializare cu amănuntul a benzinelor anterior la prima afișare a modificării la panou de către concurenți, comportament care nu are o explicație plauzibilă decât prin punerea în aplicare a unui acord și/sau practici concertate referitor la prețuri.*

5.10.2. Motorină

- (421) Întreprinderile Vento, Tirex, Petrom, Rompetrol și Bemol au operat o majorare identică de 0,90 lei/l a prețului la motorină și Lukoil a majorat prețul cu 0,87 lei/l, după cum urmează în tabel.
- (422) Tabel nr. 75 **Modificările de preț la motorină**

Data modificare	Vento		Tirex		Petrom		Rompertol		Lukoil		Bemol	
	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)
26.12.2020					13.55						13.70	
28.12.2020							13.59		13.55			
29.12.2020	13.54		13.55									
16.01.2021					14.45	0.90	14.49	0.90				
17.01.2021	14.44	0.90										
18.01.2021			14.45	0.90					14.42	0.87		
19.01.2021											14.60	0.90

Sursa: Dispoziția Rompetrol nr. 108/RT din 24.12.2020, Ordinul Vento nr. 236 din 28.12.2020, Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

- (423) De asemenea, Tirex, Petrom, Rompetrol și Lukoil au majorat în aceeași perioadă și cu aceeași valoare (**0,90 lei/l**) prețul la tipurile de motorină aditivată pe care le comercializează.
- (424) Tabel nr. 76 **Modificările de preț la motorină aditivată**

Data modificare	Tirex (Long life)		Petrom (extra)		Rompertol (S55 efix)		Rompertol (51 efix)		Lukoil (ecto)	
	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)
26.12.2020			13.99							
28.12.2020					13.89		13.79		13.82	
29.12.2020	13.90									

16.01.2021			14.89	0.90	14.79	0.90	14.69	0.90		
17.01.2021										
18.01.2021	14.80	0.90							14.72	0.90

Sursa: Dispoziția Rompetrol nr. 108/RT din 24.12.2020, Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul prezentate ANRE

- (425) Astfel, din tabelele de mai sus se constată că, deși prețurile stabilite pe piață au fost diferite, cuprinse între 14,42 lei/l și 14,60 lei/l pentru motorină și 14,69-14,89 lei/l pentru motorină aditivată, întreprinderile au decis să majoreze prețul cu aceeași valoare, raportat la prețurile practicate anterior.
- (426) În urma examinării actelor emise de conducătorii întreprinderilor sau persoanele responsabile în vederea aprobării modificărilor de preț la motorină, se constată următoarele:
- În conformitate cu Dispoziția nr. C09/03 din 15.01.2021, Lukoil a planificat majorarea din 18.01.2021, ora 00:00 a prețului de comercializare cu amănuntul a Motorinei Euro 5 până la nivelul de 14,42 lei/l și a Motorinei Ecto până la nivelul de 14,72 lei/l.
 - Petrom, prin Dispoziția f/n din 15.01.2021, a planificat modificarea din 16.01.2021, ora 00:01 a prețului de comercializare cu amănuntul a Motorinei Standard (14,45 lei/l) și a Motorinei Extra (14,89 lei/l).
 - Conform Dispoziției nr. 3/RT din 15.01.2021, Rompetrol a planificat modificarea din 16.01.2021, ora 14:00 a prețului de comercializare cu amănuntul a Motorină Euro 5 (14,49 lei/l), a Motorinei S55 Efix (14,79 lei/l) și a Motorinei 51 Efix (14,69 lei/l).
 - Tirex, conform Ordinului nr. 2 din 15.01.2021, a planificat modificarea din 18.01.2021, ora 00:00 a prețului de comercializare cu amănuntul a Motorinei Euro (14,45 lei/l) și a Motorinei Long Life (14,80 lei/l).
 - În conformitate cu Ordinul nr. 5 din 15.01.2021, Vento a planificat modificarea din 17.01.2021, ora 00:00:01 a prețului de comercializare cu amănuntul a Motorinei (14,44 lei/l).
 - Prin Ordinul nr. 06-0 din 15.01.2021⁵⁶, Bemol a planificat majorarea din 16.01.2021, ora 23:59 (de facto 17.01.2021) a prețului de comercializare cu amănuntul a Motorinei Euro-Diesel (14,60 lei/l).
- (427) Astfel, reieșind din informațiile prezentate mai sus, se constată că modificarea efectivă a prețurilor de panou a motorinei a avut loc la date diferite în intervalul 16-19.01.2021, dar a fost planificată și aprobată prin ordine/

⁵⁶ Redacția Ordinului nr. 06-0 cu data din 15.01.2021 constatată și ridicată conform procesului-verbal al inspecției la Bemol din 27.01.2021, care a și fost reținut ca probă concludentă ce confirmă data efectivă la care s-a luat decizia de a stabili prețul respective.

dispoziții la aceeași dată - 15.01.2021 pentru toate întreprinderile implicate, anterior primei afișări a unor modificări de preț la panourile concurenților.

(428) Având în vedere majorarea similară de preț pentru produsele examinate, inclusiv motorină aditivată, Consiliul Concurenței a examinat în evoluție structura costurilor și prețurilor practicate de către întreprinderi:

(429) Tabel nr. 77 **Structura prețului la motorine**

Denumire întreprindere	Data modificare	CMPP (lei/l)	Chelt. (lei/l)	Rent. (%)	Preț, fără TVA (lei/l)	Preț, cu TVA (lei/l)
Vento	12.12.2020	■	■	■	11,2004	13,4405
Vento	29.12.2020					13,54
Vento	17.01.2021	■	■	■	12,0231	14,4277
Tirex	29.12.2020	■	■	■	11,2881	13,5458
Tirex	18.01.2021	■	■	■	12,0380	14,4456
Tirex (Long life)	29.12.2020	■	■	■	11,5867	13,9040
Tirex (Long life)	18.01.2021	■	■	■	12,3294	14,7953
Petrom	26.12.2020	■	■	■	11,2912	13,5495
Petrom	16.01.2021	■	■	■	12,0421	14,4505
Petrom (extra)	26.12.2020	■	■	■	11,6559	13,9870
Petrom (extra)	16.01.2021	■	■	■	12,4040	14,8848
Rompetrol	11.12.2020	■	■	■	11,2419	13,4903
Rompetrol	29.12.2020					13,59
Rompetrol	16.01.2021	■	■	■	12,0787	14,4945
Rompetrol (S55 efix)	11.12.2020	■	■	■	11,4961	13,7954
Rompetrol (S55 efix)	29.12.2020					14,89
Rompetrol (S55 efix)	16.01.2021	■	■	■	12,3300	14,7960
Rompetrol (51 efix)	11.12.2020	■	■	■	10,9159	13,0991
Rompetrol (51 efix)	29.12.2020					14,79
Rompetrol (51 efix)	16.01.2021	■	■	■	12,2412	14,6894
Lukoil	28.12.2020	■	■	■	11,2880	13,5456
Lukoil	18.01.2021	■	■	■	12,0086	14,4103
Lukoil (ecto)	28.12.2020	■	■	■	11,5159	13,8191
Lukoil (ecto)	18.01.2021	■	■	■	12,2629	14,7155
Bemol	26.12.2020	■	■	■	11,4072	13,6887
Bemol	19.01.2021	■	■	■	12,1626	14,5951

Sursa: Dispoziția Rompetrol nr. 108/RT din 24.12.2020; Ordinul Vento nr. 236 din 28.12.2020; Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul

(430) Se menționează că, în cazul întreprinderilor ■■■■■■ modificările de preț din 28-29.12.2020 nu au fost raportate către ANRE în modul corespunzător (deși această obligație era stabilită prin Metodologie), din acest motiv componentele prețului final fiind necunoscute.

(431) Astfel, se constată că, deși întreprinderile implicate au operat o creștere a prețului de comercializare cu amănuntul pentru toate tipurile de motorină, acestea au înregistrat evoluții diferite în ceea ce privește costul mediu ponderat de procurare a stocurilor, informațiile fiind prezentate în tabel:

(432) Tabel nr. 78 **Modificarea CMPP la motorină**

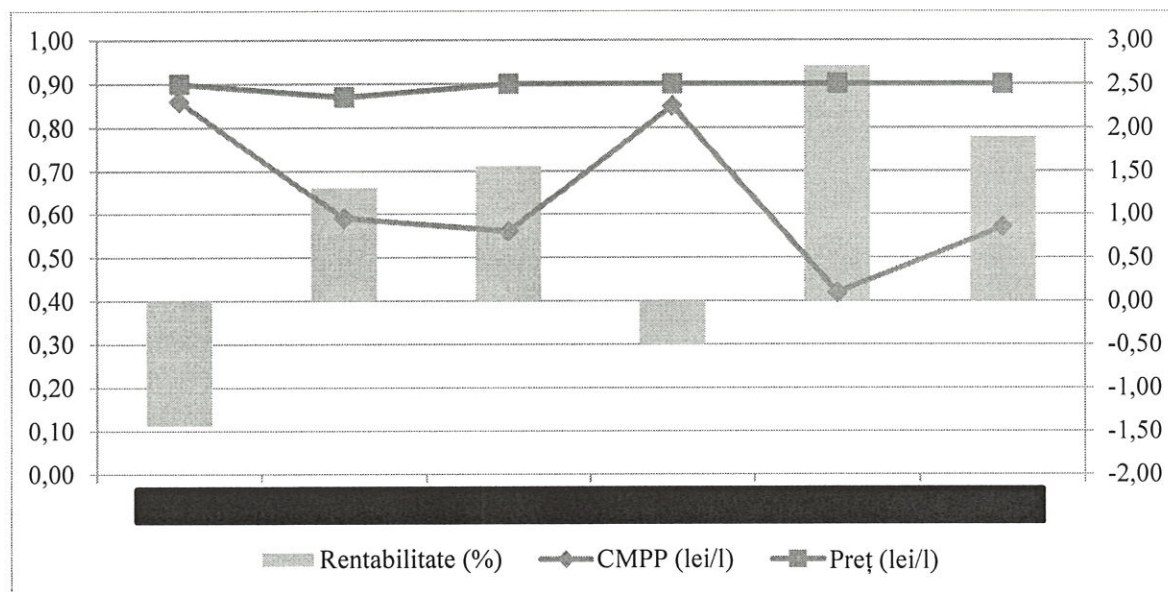
Denumire întreprindere	Modificare CMPP, lei/l	Modificare CMPP, cu TVA, lei/l
Vento		
Tirex		
Tirex (Long life)		
Petrom		
Petrom (extra)		
Rompetrol		
Rompetrol (S55 efix)		
Rompetrol (51 efix)		
Lukoil		
Lukoil (ecto)		
Bemol		

Sursa: Elaborat în baza tabelului anterior

(433) Prin urmare, Consiliul Concurenței constată că, deși CMPP la produsele examinate a crescut diferit, cu valori cuprinse între 0,30 lei/l și 1,29 lei/l (0,36 – 1,55 lei/l cu TVA), iar cheltuielile s-au modificat doar în cazul produselor Lukoil cu 0,05 lei/l, prețul de piață a crescut exact cu aceeași valoare – 0,90 lei/l, fapt care nu poate fi argumentat din punct de vedere economic.

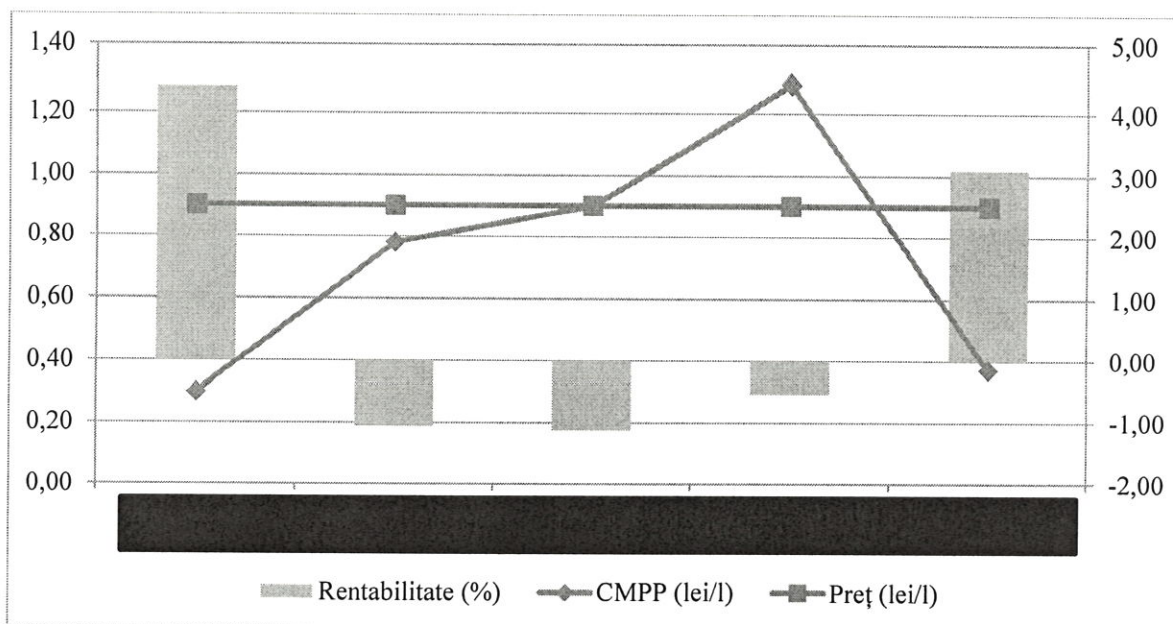
(434) Mai jos sunt prezentate informațiile cu privire la modificarea prețurilor de piață și a componentelor sale principale – CMPP (lei/l) și rentabilitatea (%). Astfel, este evidentă lipsa corelației dintre creșterea prețului cu amănuntul al motorinei și majorarea costului de procurare a stocurilor.

(435) Histograma nr. 4 **Modificări la motorină (CMPP, preț, rentabilitate)**

Sursa. Elaborată în baza tabelelor anterioare

(436) **Histograma nr. 5 Modificări la motorina aditivată (CMPP, preț, rentabilitate)**

Sursa: Elaborată în baza tabelelor anterioare

- (437) Reieșind din informațiile prezentate, se constată că, creșterea identică a prețurilor la motorină în condițiile unor evoluții diferite la nivelul costurilor de achiziție s-a realizat prin micșorarea sau majorarea ratei rentabilității. Astfel, în cazul în care majorarea costului de procurare a fost mai mare decât creșterea prețului de piață (cu luarea în considerare a TVA), atunci rata de rentabilitate a fost diminuată comparativ cu calculul anterior (de ex. [REDACTED]), iar în caz invers, când majorarea costului de procurare a fost mai mică decât creșterea prețului de piață, întreprinderile au crescut rata de rentabilitate comparativ cu calculul anterior (de ex. [REDACTED]).
- (438) Totodată, în legătură cu comportamentul Lukoil, se constată că strategia Lukoil este de stabilire a unui preț fie identic cu alte întreprinderi, fie păstrând o diferență negativă nesemnificativă de 0,02-0,03 lei/l.
- (439) Astfel, creșterile de preț din 18.01.2021, stabilite de către administratorul Lukoil prin Dispoziția nr. C09/03 din 15.01.2021 (până la prima afișare la panou a prețurilor concurenților), majorarea prețului la motorina neaditivată a fost cu 0,87 lei/l, față de 0,90 lei/l la celelalte întreprinderi implicate.
- (440) Astfel, se constată că, deși în unele cazuri modificarea de preț în cazul Lukoil este similară, dar nu este identică cu cea a concurenților, diferențierea respectivă nu poate fi incidentală, fiind aplicată în vederea creării unei impresii/imagini de detașare de la acord.
- (441) Totodată, în cazul motorinelor aditivate, majorarea de preț la toate întreprinderile implicate a fost de 0,90 lei/l, iar decizia de majorare a fost adoptată la nivelul conducerii întreprinderilor anterior primei afișări la panou a modificărilor de preț de către concurenți – la data de 15.01.2021

- (442) *Reieșind din cele expuse mai sus, Consiliul Concurenței constată că întreprinderile Bemol, Lukoil, Petrom, Rompetrol, Vento și Tirez au modificat identic prețurile de comercializare cu amănuntul la motorine anterior la prima afișare a modificării la panou de către concurenți, comportament care nu are o explicație plauzibilă decât prin punerea în aplicare a unui acord și/sau practici concertate referitor la prețuri.*

5.10.3. Gaz lichefiat

- (443) Vento, Tirez, Petrom, Rompetrol și Bemol au majorat prețul de comercializare a gazului lichefiat cu aceeași valoare – **0,60 lei/l**, după cum urmează în tabel. Se menționează că, în cazul Lukoil, majorarea de preț a fost apropiată, dar nu identică - de 0,58 lei/l.

- (444) Tabel nr. 79 **Modificările de preț la gaz lichefiat**

Data modificare	Vento		Tirez		Petrom		Rompotrol		Bemol		Lukoil	
	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)	Preț (lei/l)	Δ (lei)
26.12.2020					9,52				9,55			
28.12.2020							9,52				9,52	
29.12.2020	9,54		9,52									
30.12.2020												
16.01.2021					10,12	0,60	10,12	0,60				
17.01.2021	10,14	0,60										
18.01.2021			10,12	0,60							10,10	0,58
19.01.2021									10,15	0,60		

Sursa: Dispoziția Rompetrol nr. 108/RT din 24.12.2020; Ordinul Vento nr. 236 din 28.12.2020; Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul

- (445) Astfel, e constată că prețurile la gaz lichefiat stabilite pe piață de către întreprindneri au fost în majoritatea cazurilor diferite, deși foarte apropiate - cuprinse între 10,10 lei/l și 10,15 lei/l (diferența maximală constituind 0,05 lei/l sau 0,5%). Totodată, întreprinderile Rompetrol, Tirez, Vento, Bemol și Petrom au majorat prețul cu aceeași valoare (0,60 lei/l), raportat la prețurile practicate anterior pe piață, iar în cazul întreprinderii Lukoil majorare înregistrată a fost cu 0,02 lei/l mai mică decât în cazul concurenților.
- (446) În urma examinării actelor emise de către conducătorii întreprinderilor sau persoanele responsabile în vederea aprobării modificărilor de preț la gaz lichefiat, se constată următoarele:
- În conformitate cu Dispoziția f/n din 15.01.2021, Petrom a planificat modificarea din 16.01.2021, ora 00:01 a prețului de comercializare cu amănuntul a gazului lichefiat în rețea (10,12 lei/l).

- Rompetrol, prin Dispoziția nr. 4/RT din 15.01.2021, a planificat modificarea din 16.01.2021, ora 14:00 a prețului de comercializare cu amănuntul a gazului lichefiat în rețea (10,12 lei/l).
- Conform Ordinului nr. 2 din 15.01.2021, Tirex a planificat modificarea din 18.01.2021, ora 00:00 a prețului de comercializare cu amănuntul a gazului lichefiat în rețea (10,12 lei/l).
- În conformitate cu Ordinul nr. 5 din 15.01.2021, Vento a planificat modificarea din 17.01.2021, ora 00:00:01 a prețului de comercializare cu amănuntul a gazului lichefiat în rețea (10,14 lei/l).
- Lukoil, în conformitate cu Dispoziția nr. C09/03 din 15.01.2021, Lukoil a planificat modificarea din 18.01.2021, ora 00:00 a prețului de comercializare cu amănuntul a gazului lichefiat în rețea (10,10 lei/l).
- Prin Ordinul nr. 06-0 din 15.01.2021⁵⁷, Bemol a planificat majorarea din 16.01.2021, ora 23:59 (de facto 17.01.2021) a prețului de comercializare cu amănuntul a gazului lichefiat (10,15 lei/l).

(447) Astfel, reieșind din informațiile prezentate mai sus, se constată că modificarea efectivă a prețurilor de panou a gazului lichefiat a avut loc la date diferite în intervalul 16-19.01.2021, dar a fost planificată și aprobată prin ordine/dispoziții la aceeași dată - 15.01.2021 pentru toate întreprinderile implicate, anterior primei afișări a unor modificări de preț la panourile concurenților.

(448) Având în vedere că majorarea de preț a fost identică (+0,60 lei/l) pentru 5 din 6 întreprinderi implicate, și similară (+0,58 lei/l) pentru Lukoil, Consiliul Concurenței a examinat evoluțiile înregistrate în structura componentelor prețurilor practicate de către întreprinderi⁵⁸.

(449) Tabel nr. 80 **Structura prețului la gaz lichefiat**

Denumire întreprindere	Data modificare	CMPP (lei/l)	Chelt. (lei/l)	Rent. (%)	Preț, fără TVA (lei/l)	Preț, cu TVA (lei/l)
Vento	12.12.2020	■	■	■	8,6507	9,3428
Vento	29.12.2020	■	■	■		9,54
Vento	17.01.2021	■	■	■	9,3841	10,1348
Tirex	26.12.2020	■	■	■	8,8182	9,5237
Tirex	18.01.2021	■	■	■	9,3594	10,1081
Petrom	26.12.2020	■	■	■	8,8128	9,5178
Petrom	16.01.2021	■	■	■	9,3685	10,1179

⁵⁷ Redacția Ordinului nr. 06-0 cu data din 15.01.2021 constatată și ridicată conform procesului-verbal al inspecției la Bemol din 27.01.2021, care a și fost reținut ca probă concludentă ce confirmă data efectivă la care s-a luat decizia de a stabili prețul respective.

⁵⁸ în cazul ■, modificările de preț din 29.12.2020 nu au fost raportate către ANRE în modul corespunzător, din acest motiv componentele prețului final fiind necunoscute

Rompetrol	14.12.2020				8,8187	9,5242
Rompetrol	16.01.2021				9,3745	10,1245
Bemol	26.12.2020				8,8430	9,5504
Bemol	19.01.2021				8,8091	9,5138
Lukoil	28.12.2020				8,8139	9,5190
Lukoil	18.01.2021				9,3450	10,0926

Sursa: Dispoziția Rompetrol nr. 108/RT din 24.12.2020; Ordinul Vento nr. 236 din 28.12.2020; Calculele prețurilor de comercializare cu amănuntul

(450) Așadar, se constată că costul mediu ponderat de procurare a gazului lichefiat a înregistrat evoluții diferite în cazul întreprinderilor implicate, atât în direcția creșterii CMPP (cu +0,33 lei/l la [REDACTED] și cu +0,41 lei/l la [REDACTED]), cât și în direcția reducerii CMPP (de la -0,05 lei/l la [REDACTED], la -0,59 lei/l la [REDACTED]).

(451) Tabel nr. 81 **Modificarea CMPP la gaz lichefiat**

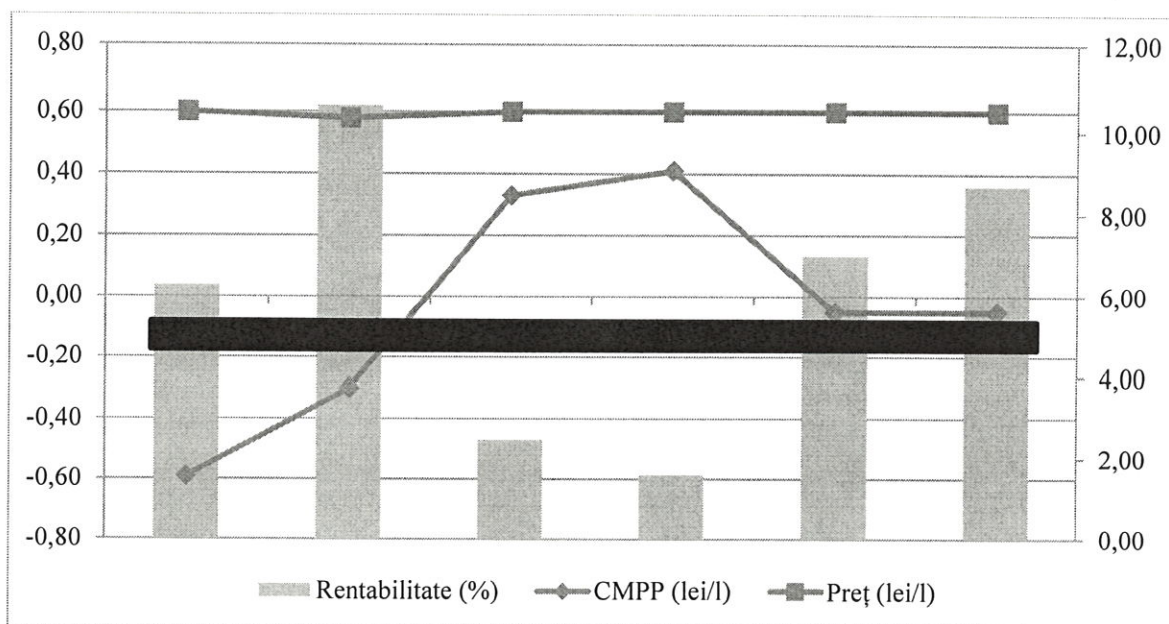
Denumire întreprindere	Modificare CMPP (lei/l)	Modificare CMPP, cu TVA (lei/l)
Vento	[REDACTED]	[REDACTED]
Tirex	[REDACTED]	[REDACTED]
Petrom	[REDACTED]	[REDACTED]
Rompetrol	[REDACTED]	[REDACTED]
Bemol	[REDACTED]	[REDACTED]
Lukoil	[REDACTED]	[REDACTED]

Sursa: Elaborat în baza tabelului anterior

(452) Cu toate că 4 din 6 întreprinderi implicate au raportat o reducere a costului de procurare a gazului lichefiat, toate întreprinderile implicate au majorat prețul de piață exact cu aceeași valoare – 0,60 lei/l, cu excepția [REDACTED] care, deși a înregistrat o reducere de cost de 0,30 lei/l (0,36 lei/l cu TVA), iar cheltuielile s-au redus cu 0,05 lei/l, a majorat prețul cu 0,58 lei/l.

⁵⁹ CMPP a gazului lichefiat la 19.01.2021 în valoare de [REDACTED] lei/l a fost dedus de către Consiliul Concurenței reieșind din prețul final de 10,15 lei/l, având în vedere faptul că în calculul de preț prezentat de Bemol este indicat eronat valoarea CMPP de [REDACTED] lei/l, ceea ce ar fi dus la un preț final de 12,70 lei/l.

(453) Histograma nr. 5 **Modificări la gaz lichefiat (CMPP, preț, rentabilitate)**

Sursa: Elaborat în baza tabelor anterioare

- (454) Din informațiile ilustrate, Consiliul Concurenței constată că majorarea identică/ similară a prețurilor la gaz lichefiat de către întreprinderile implicate a avut loc pe fundalul unor evoluții semnificativ diferite la nivelul costului de procurare a stocurilor față de ultima modificare de preț. Astfel, în cazul [REDACTAT] costul de procurare a gazului lichefiat a scăzut cu o valoare de până la -0,59 lei/l (-0,70 lei/l cu TVA), iar în cazul [REDACTAT] CMPP a crescut cu până la 0,41 lei/l (0,57 lei/l cu TVA). Totuși, prețurile au crescut pentru toate întreprinderile implicate cu cca 0,60 lei/l, din contul ajustării rentabilității în direcția creșterii cu până la 10,66%.
- (455) Urmare, Consiliul Concurenței constată că prețurile cu amănuntul a gazului lichefiat, stabilite de către întreprinderi la 15.01.2021, nu au avut la bază o justificare concludentă a costurilor.
- (456) Totodată, în legătură cu comportamentul Lukoil, se constată că strategia Lukoil este de stabilire a unui preț fie identic cu alte întreprinderi, fie păstrând o diferență negativă nesemnificativă de 0,02-0,03 lei/l.
- (457) Astfel, creșterile de preț din 18.01.2021, stabilite de către administratorul Lukoil prin Dispoziția nr. C09/03 din 15.01.2021 (până la prima afișare la panou a prețurilor concurenților), majorarea prețului la gaz lichefiat a fost cu 0,58 lei/l, față de 0,60 lei/l la concurenți.
- (458) Astfel, se constată că, deși în unele cazuri modificarea de preț în cazul Lukoil este foarte apropiată, dar nu este identică cu cea a concurenților, diferențierea respectivă nu poate fi incidentală, fiind aplicată în vederea creării unei impresii/imagini de detașare de la acord.
- (459) *Reieșind din cele expuse mai sus, Consiliul Concurenței constată că*

întreprinderile Bemol, Lukoil, Petrom, Rompetrol, Vento și Tires au modificat identic prețurile de comercializare cu amănuntul a gazului lichefiat anterior la prima afișare a modificării la panou de către concurenți, comportament care nu are o explicație plauzibilă decât prin punerea în aplicare a unui acord și/sau practici concertate referitor la prețuri.

5.10.4. Aspecte contextuale

Comunicări interne în cadrul Bemol

- (460) Conform Procesului-verbal cu privire la efectuarea inspecției la Bemol din 27.01.2021 și actele ridicate, s-a constatat și ridicat captura de ecran referitor la corespondența din 16.01.2021, pe aplicația de mesagerie Viber între [REDACTED], director administrativ, [REDACTED] și [REDACTED], director executiv, [REDACTED], după cum urmează:

12:23 [REDACTED] – „Добрый день. Приказ с ценами аннулируется.

Видеомониторинг обзвонит”.

12:37 [REDACTED] – „Другие уже поменяли”

12:45 [REDACTED] – „Петром только”

- (461) *Comunicarea menționată indică direct la faptul că reprezentanții Bemol cunoșteau că la 16.01.2021, urmau a avea loc majorări de prețuri la produsele petroliere, fapt care poate fi explicat doar prin comunicarea anterioară între întreprinderi în vederea modificării concertate a prețurilor.*

Observațiile părților - Actele ridicate în cadrul inspecției la Bemol

Bemol precizează în observații:

- (462) Directorul executiv nu este implicat în niciun fel în luarea deciziilor cu privire la modificările de preț - este direct subordonat activităților operaționale ale benzinăriilor. Este cunoscut faptul că unele companii de pe piață acordă în mod continuu reduceri la sfârșit de săptămână de câțiva ani, fapt cunoscut și de Bemol. Dar Bemol nu a desfășurat niciodată și nu desfășoară astfel de promoții la benzinăriile sale în zilele de weekend. Acest lucru confirmă faptul că Bemol abordează problema stabilirii prețului de vânzare exclusiv individual, în conformitate cu legislația. Creșterea de preț care a fost autorizată inițial pentru implementare începând cu 16.01.2021 la ora 23:59 (Ordinul nr. 06-0), a trebuit să fie făcută cu mai mult de 80 bani/litru, ceea ce este simțitor, iar anume în acest moment factorul oferirii de reduceri de weekend (de către companiile care le oferă) a fost în mod rezonabil luat în considerare, deoarece, având în vedere aceste reduceri de weekend, diferența de preț urma să devină atât de semnificativă încât cu siguranță nu ar fi adus aproape nici o vânzare de combustibil duminică.

- (463) În discuția la care se face referire în raport, mențiunea directorului administrativ că „numai Petrom” a schimbat prețul se bazează pe ceea ce el știa din presă, că Petrom a schimbat prețurile, dar nu numai Petrom oferă reduceri în week-end.

Poziția Consiliului Concurenței

- (464) În urma examinării situației cu referire la aprobarea și, ulterior, anularea ordinului menționat, Consiliul Concurenței reține că Bemol a decis modificarea prețului la benzină, motorină și gaz lichefiat la data de 15.01.2021, prețurile urmând să fie modificate exact cu aceeași valoare ca și în cazul deciziilor concurenților aprobate în aceeași zi, deși nici unul dintre concurenți nu afișase încă vreo modificare de preț la panou. Astfel, motivele din care a fost anulat ordinul de stabilire a prețurilor, cu aprobarea ulterioară a unui ordin identic, sunt mai puțin relevante în acest caz, important fiind momentul luării deciziei cu privire la modificarea de preț – 15.01.2021.

Fișierul de calcul al prețurilor la Tirez

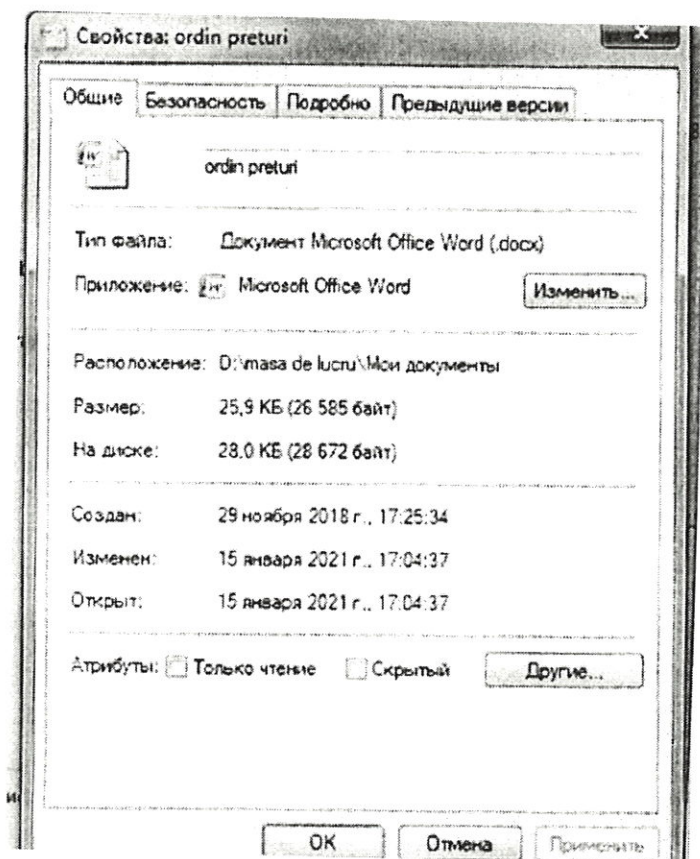
- (465) Conform Procesului-verbal cu privire la efectuarea inspecției la Tirez din 27.01.2021 și actele ridicate, s-a constatat în calculatorul angajatului responsabil de realizarea analizelor financiare necesare pentru luarea deciziei cu privire la modificarea de preț, fișierul „*Procurari 15.01.21.xlsx*”, care, din declarații, a stat la baza modificărilor de preț care au avut loc la 18.01.2021. Din informațiile cu privire la metadatele fișierului, se constată că acesta a fost creat la data de 20.01.2021 orele 11:45:14, respectiv cu 2 zile după ce modificarea propriu-zisă de preț a avut loc, cel mai probabil în vederea raportării modificărilor către ANRE.

(466) Figura 1 **Proprietățile fișierului „Procurari 15.01.21.xlsx”**

(467) De asemenea, potrivit informațiilor extrase din calculatorul [REDACTED] Departamentului Operațional Tirez, fișierul „*ordin preturi*” care conținea ordinul cu privire la modificarea prețului la produsele petroliere începând cu 18.01.2021, a fost modificat ultima dată la 15.01.2021.

(468) Figura 2 **Proprietățile fișierului „ordin preturi”**

- (469) *Astfel, se constată că valorile cu care urmau a fi modificate prețurile, care au fost puse în aplicare de către Tirez la 18.01.2021, au fost de fapt luate la data de 15.01.2021, înainte de afișare a prețurilor noi de către concurenți, fără un calcul prealabil pe intern, realizat la 18.01.2021 (cel mai probabil în vederea necesității de raportare a modificărilor către ANRE). În lipsa unor justificări bazate pe niște calcule economice concrete, se poate concluziona, că această decizie a fost luată în urma unei coordonări cu concurenții.*

Observațiile părților - Fișierul nu este relevant investigației

Tirez precizează în observații:

- (470) Fișierul *Procurări 15.01.21.xlsx* nu este un document prevăzut de regulamentele contabilității, a fost format pentru folosință personală, nu întotdeauna este completat și actualizat la timp, astfel nu poate fi luat în considerare, deoarece nu conținea date veridice la momentul controlului efectuat.
- (471) În altă ordine de idei ținem să menționăm, că așa numită probă administrată - fișierul *Procurari 15.01.21.xlsx*:

1) are legătură doar cu un singur caz de majorare a prețurilor de către Tirez, care a avut loc la 18.01.2021 și nu se referă la toate situațiile pe parcursul perioadei de timp 15.05.2019 - 18.01.2021.

2) ține doar de procedurile interne ale Tirez legate de stabilirea prețurilor la produse petroliere comercializate prin intermediul stațiilor de alimentare și

nici într-un mod, nici tangențial, nu demonstrează existența unui pretins acord între Tirez cu alte companii referitor la stabilirea prețurilor la benzină, motorină și gaz lichefiat.

Poziția Consiliului Concurenței

- (472) În cadrul inspecției din 27.01.2021, Tirez a prezentat fișierul *Procurari 15.01.21.xlsx* ca fiind fișierul în care a fost realizat calculul care a stat la baza majorărilor de preț decise la data de 15.01.2021, fapt consemnat în procesul verbal de desfășurare a inspecției. Una dintre constatările ce vizează acest fișier este faptul că acesta a fost elaborat ulterior modificării prețurilor la panou.
- (473) Totodată, indiferent de momentul în care a fost elaborat acest fișier, reieșind din proprietățile celulelor de calcul pentru coloana „Rentabilitatea fact”, rentabilitatea este calculată reieșind din prețul final, conform formulei „preț ordin”/„preț cu TVA” *100-100. În baza proprietăților celulelor de calcul ale fișierului menționat, se constată faptul că întreprinderea Tirez a calculat una din componentele prețului final al produselor petroliere „Rentabilitatea”, reieșind din prețul final, și nu invers.

Comunicările telefonice între întreprinderile implicate

- (474) În vederea identificării conexiunilor și a eventualelor comunicări între întreprinderile investigate, au fost examinate și cercetate comunicările telefonice ale acestora pentru perioada decembrie 2020 – februarie 2021.
- (475) Informațiile cu privire la descifrările convorbirilor telefonice ale angajaților au fost prezentate de către întreprinderi⁶⁰ la solicitarea⁶¹ Consiliului Concurenței. Se menționează că, conform rigorilor operatorilor de telefonie mobilă, informațiile referitor la descifrările telefonice sunt oferite terților pentru o perioadă de cel mult 3 luni.
- (476) În urma analizei încrucișate a informațiilor cu privire la convorbirile telefonice ale angajaților întreprinderilor implicate, se constată existența unei comunicări deschise efective și eficiente a participanților pe piața petrolieră, ceea ce face posibilă coordonarea comportamentului acestora pe piață.
- (477) În special, se menționează următoarele contacte telefonice între reprezentanții întreprinderilor implicate:

⁶⁰ prin scrisorile Lukoil nr. C10/145 din 25.03.2021, Vento nr. 143 din 24.03.2021, Tirez nr. 01.01.264 din 25.03.2021, Bemol nr. 88 din 24.03.2021, Rompetrol nr. 140 din 30.03.2020, Petrom nr. I-21/53 din 25.03.2021

⁶¹ nr. DCA-05/36-261 din 03.03.2021

- [redacted] ([redacted], ex-director Rompetrol Moldova, reprezentant KMG International) cu Rompetrol ([redacted]⁶²) și Petrom ([redacted]⁶³)
- SMS [redacted] către Lukoil ([redacted]⁶⁴ și [redacted]⁶⁵) și Rompetrol ([redacted]⁶⁶), inclusiv la 15.01.2021
- [redacted] (care ar fi în posesia cet. [redacted]⁶⁷, Rompetrol) cu Tirex ([redacted]⁶⁸ și [redacted]⁶⁹)
- [redacted] (care ar fi în posesia cet. [redacted]⁷⁰) cu Bemol ([redacted]⁷¹)
- [redacted] (care este în posesia cet. [redacted]⁷², Lukoil) cu Bemol ([redacted])
- SMS [redacted] către Lukoil ([redacted] și [redacted]), Rompetrol ([redacted]⁷³), Tirex ([redacted]) și Vento ([redacted]⁷⁴)
- [redacted] ([redacted], Rompetrol) cu Lukoil ([redacted]⁷⁵)
- [redacted] ([redacted]⁷⁶, Lukoil) cu Tirex ([redacted]⁷⁷)
- [redacted] ([redacted], Rompetrol) cu Petrom ([redacted]) și Tirex ([redacted])
- [redacted] ([redacted]⁷⁸, Petrom) cu Rompetrol ([redacted])

⁶² Director financiar Rompetrol

⁶³ Administrator Petrom, persoana responsabilă de stabilirea finală a prețurilor de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere, respectiv semnarea Dispoziției

⁶⁴ Șef secție vânzări cu ridicata Lukoil

⁶⁵ Director financiar Lukoil

⁶⁶ Director comercial Rompetrol

⁶⁷ Manager comerț cu ridicata Rompetrol

⁶⁸ Director financiar Tirex

⁶⁹ Șef departament achiziții Tirex, implicat în stabilirea prețurilor de comercializare a produselor petroliere

⁷⁰ Jurist Rompetrol

⁷¹ Administrator Bemol, persoana responsabilă de stabilirea finală a prețurilor de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere, respectiv semnarea Dispoziției

⁷² Administrator Lukoil, persoana responsabilă de stabilirea finală a prețurilor de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere, respectiv semnarea Dispoziției

⁷³ Administrator Rompetrol, persoana responsabilă de stabilirea finală a prețurilor de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere, respectiv semnarea Dispoziției

⁷⁴ Administrator Vento, persoana responsabilă de stabilirea finală a prețurilor de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere, respectiv semnarea Dispoziției

⁷⁵ Șef secție vânzări cu amănuntul a produselor petroliere

⁷⁶ Specialist secția comerț cu ridicata Lukoil

⁷⁷ Administrator Tirex, persoana responsabilă de stabilirea finală a prețurilor de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere, respectiv semnarea Dispoziției

(478) În context, se consideră relevantă comunicarea directă între întreprinderile investigate în ianuarie 2021, când au fost pregătite și adoptate deciziile cu privire la modificările de preț realizate în perioada 14-19.01.2021.

(479) Tabel nr.82 **Interconexiunile telefonice de interes**

Nr.	DE LA		CĂTRE		Data	Ora	Tip
1	Rompetrol		Bemol		11.01.21	09:19:46	In
2	Rompetrol		Bemol		12.01.21	09:06:21	In
3	Rompetrol		Bemol		12.01.21	09:06:42	Out
4	Rompetrol		Bemol		12.01.21	09:06:43	Out
5	Rompetrol		Bemol		12.01.21	09:09:39	In
6	Rompetrol		Bemol		12.01.21	09:09:40	In
7	Rompetrol		Bemol		13.01.21	15:49:14	In
8	Rompetrol		Bemol		13.01.21	15:49:14	In
9	Rompetrol		Bemol		13.01.21	16:03:45	Out
10	Rompetrol		Bemol		13.01.21	18:26:29	Out
11	Tirex		Petrom		13.01.21	09:20:42	In
12	Lukoil		Bemol		13.01.21	10:20:57	In
13	Rompetrol		Petrom		13.01.21	17:08:01	In
14	Rompetrol		Bemol		13.01.21	16:03:45	Out
15	Lukoil		Petrom		14.01.21	10:45:45	Out
16	Rompetrol		Petrom		14.01.21	11:06:35	In
17	Tirex		Lukoil		14.01.21	10:05:39	In
18	Tirex		Rompetrol		14.01.21	20:42:33	In
19	Tirex		Rompetrol		14.01.21	20:53:00	Out
20	Lukoil		Bemol		15.01.21	09:20:02	In
21	Lukoil		Bemol		16.01.21	12:33:49	Out
22	Bemol		Lukoil		19.01.21	16:22:38	Out

Sursa: Elaborat în baza informațiilor prezentate de întreprinderi

Observațiile părților

Lukoil precizează în observații:

(480) În urma analizei convorbirilor telefonice la care se face referință, Lukoil a constatat că acestea aveau loc pe subiecte care nu se refereau la vreo coliziune directă sau indirectă cu întreprinderile vizate de investigație. De fapt convorbirile telefonice erau legate de subiecte ce țin de activitatea curentă și licită a unei întreprinderi ce ține de executarea contractelor încheiate cu consumatorii de produse petroliere, sau de viața privată a angajaților Lukoil.

⁷⁸ Șef serviciu aprovizionare și logistică Petrom

- (481) Astfel, unele convorbiri se referă la viața privată a interlocutorilor (apelurile telefonice dintre administratorii întreprinderilor Lukoil și Bemol), iar altele se referă la livrările de produse petroliere cu ridicata (convorbirile cu reprezentanții Petrom, Tirez, Bemol). La aceste convorbiri nu au fost discutate careva informații strategice, viitoare, individualizate ale întreprinderilor cu scopul de înlăturare a riscurilor de concurență pe piața relevantă. Lukoil invocă că reprezentanții întreprinderii nu au recepționat mesaje text de la unele dintre numerele menționate.

Rompetrol precizează în observații:

- (482) Comunicările telefonice sunt probate în mod îndoielnic, imprecis și inconsistent. Modul în care au fost probate comunicările telefonice, în particular inexactitățile cu privire la apartenența numelor, trezește prea multe dubii cu privire la veridicitatea acestor probe. Comunicările telefonice la care face referire Consiliul Concurenței sunt efectuate în legătură cu raporturile comerciale dintre întreprinderi, fiind discutate aspecte care țin, inclusiv de livrare produselor, plată a prețului, aspecte contabile privind facturile de plată.

Tirez precizează în observații:

- (483) Comunicările telefonice care aparțin directorului general, directorului financiar și directorului comercial cu reprezentanții Rompetrol, Lukoil și Petrom stau la baza relațiilor contractuale de furnizare a produselor petroliere și este o necesitate zilnică pentru asigurarea îndeplinirii obligațiilor/relațiilor contractuale de livrare a produselor petroliere și respectiv de achitarea a creanțelor acumulate din partea Tirez.

Petrom precizează în observații:

- (484) Concluziile sunt absolut lipsite de suport probatoriu, odată ce Consiliul Concurenței nu probează conținutul comunicărilor telefonice și pretinsul schimb de informații strategice. Consiliul Concurenței, în fapt, încearcă să califice drept anticoncurențial un comportament legal al Petrom. În acest context, Petrom consideră că, Consiliul Concurenței a fost, de principiu, în imposibilitate să formeze opinii în temeiul datelor pe care le posedă și în lipsa conținutului convorbirilor telefonice, și mai mult - să califice pretinsele convorbiri drept efective și eficiente.
- (485) Comunicările date au fost efectuate de Petrom în principal în contextul relațiilor comerciale stabilite între întreprinderi prin contractele de vânzare-cumpărare cu ridicata dintre Petrom și unii concurenți, după cum explicăm mai jos și, subliniem, acțiunile Petrom au fost întreprinse în limitele admise și în strictă conformitate cu legislația relevantă, neimplicând vreun schimb de informații sensibile privind prețurile de comercializare cu amănuntul.
- (486) La fel, Petrom menționează faptul că descifrările telefonice sunt prezentate

pentru perioada decembrie 2020 - februarie 2021, pe când perioada supusă analizei se cuprinde între 15.05.2019-18.01.2021. Așadar, Consiliul Concurenței a administrat probe care nu sunt pertinente în acest sens și a extrapolat concluziile sale eronate la perioada investigată.

Bemol precizează în observații:

- (487) Toate relațiile telefonice la care se face referință în raport, sunt doar cu companiile care sunt în calitate de furnizori ai companiei Bemol, și au avut loc în contextul relațiilor comerciale între întreprinderi. Cu referire la convorbirile telefonice frecvente dintre administratorii întreprinderilor Lukoil și Bemol, au fost purtate discuții prietenești. Dl [REDACTED] și dl [REDACTED] sunt din același loc de origine (naționalitate), prin urmare legătura dintre aceștia, cât și comunicarea lor este de natură prietenească și nu are tangențe cu activitatea pe care o desfășoară fiecare din ei. Nu există probe care ar demonstra contrariul.

Vento precizează în observații:

- (488) Interconexiunile puse în sarcina întreprinderii Vento nu sunt de natură să încalce legea națională sau reglementările internaționale în domeniul concurenței. Aceste conexiuni nu au avut drept scop împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței. Întreprinderea nici nu a cunoscut că a existat o înțelegere în acest sens sau că ar fi existat un „obiectiv comun” urmărit de presupuși participant care ar fi promovat un comportament de cartel.

Poziția Consiliului Concurenței

- (489) Consiliul Concurenței a constatat existența unei comunicări telefonice deschise a participanților pe piața petrolieră, ceea ce face posibilă coordonarea comportamentului acestora pe piață.
- (490) Informațiile cu privire la conversațiile telefonice realizate de către întreprinderi nu trebuie să fie examinată separat, ci în ansamblu cu celelalte probe acumulate de către Consiliul Concurenței pe parcursul investigației, inclusiv și ținând cont de comportamentul de stabilire a prețurilor de piață al întreprinderilor implicate.
- (491) Cu referire la perioada pentru care au fost colectate și analizate informațiile cu privire la comunicările telefonice, se menționează că, conform rigorilor operatorilor de telefonie mobilă, informațiile referitor la descifrările telefonice sunt oferite terților pentru o perioadă de cel mult 3 luni. Reieșind din atribuțiile sale, Consiliul Concurenței a fost în imposibilitate să obțină informațiile cu privire la discuțiile telefonice pentru o perioadă mai mare de timp. Totodată, analizele realizate se consideră relevante cel puțin în cazul modificărilor de preț produse în perioada 16-18.01.2021, când toate

întreprinderile implicate au luat decizia de a modifica prețul înainte de prima afișare a prețurilor noi la panou, fapt care nu a fost explicat altfel decât prin implementarea unui acord anticoncurențial și/sau practici concertate.

- (492) Totodată, se menționează că analiza Consiliului Concurenței a fost realizată în baza descifrărilor convorbirilor telefonice prezentate de către întreprinderi, prin urmare nu poate fi acceptat argumentul că anumite apeluri/ mesaje text nu au fost recepționate.

5.11. Justificarea modificărilor de preț de către întreprinderi

5.11.1. Lukoil

- (493) Potrivit **scrisorii Lukoil nr. 01/142 din 25.03.2021**, *„justificarea economică, pentru modificările de prețuri realizate în perioada 2019-2021 separat pe tip de combustibil, este reflectată în calculele adresate [ANRE]”*, ca argumentare generală fiind faptul că *„modificarea prețului are la bază fluctuația cotațiilor și prețurilor de achiziție”*, pentru modificările din ianuarie 2020 și 2021 suplimentar fiind și *„majorarea accizelor pentru anul [corespunzător]”*. Totodată, pentru modificările din 22.05.2020, 22.07.2020, 28.07.2020 – *„modificarea prețului are la bază evoluția cotațiilor PLATT's”*, iar pentru cea din 12.12.2020, suplimentar fiind și *„dinamica cursului de schimb a monedei naționale în raport cu dolarul SUA”*.

Poziția Consiliului Concurenței

- (494) Consiliul Concurenței constată că **justificările prezentate de Lukoil nu sunt argumentate și au un caracter declarativ**, întrucât:
- cotațiile PLATT's nu se referă la gazul lichefiat;
 - pentru modificarea din 10.03.2020, informațiile prezentate către ANRE relevă evoluții diferite la nivelul costurilor de achiziție a stocurilor, însă modificarea prețurilor de panou este identică. Totodată, costurile de achiziție a stocurilor s-au majorat în cazul gazului lichefiat, iar prețul de panou a fost diminuat;
 - pentru modificările din mai 2020, informațiile prezentate către ANRE relevă că modificările înregistrate la nivelul CMPP, care reflectă evoluțiile cotațiilor PLATT's, nu corespund cu modificările de preț operate;
 - pentru modificarea din 12.12.2020 la motorină și gaz lichefiat – nu este plauzibil argumentul privind creșterea cursului mediu de la data de 1 a lunii până la data în care se stabilesc noile prețuri (de la 17,12 lei/USD la 17,29 lei/USD). Astfel, se menționează că dinamica cursului valutar în lunile precedente a fost mai drastică, și anume: septembrie 2020 (de la 16,65

lei/USD la 16,95 lei/USD) și noiembrie 2020 (de la 17,03 lei/USD la 17,23 lei/USD);

- nu au fost prezentate informații economico-financiare și calcule în vederea probării acestora.

5.11.2. Tirez

(495) Potrivit **scrisorii Tirez nr. 01.01.263 din 25.03.2021**, întreprindere ar fi prognozat o rată de renatabilitate de 5% pentru benzină și motorină, și respectiv 6% pentru gaz lichefiat.

(496) Tabel nr. 83 **Informații referitor la modificările de preț**

Data	Benzina A95 (lei/l)			Motorina Euro (lei/l)			Gaz lichefiat (lei/l)		
	Prog ⁷⁹	Afișat	Deviere	Prog	Afișat	Deviere	Prog	Afișat	Deviere
15.05.2019	19,86	19,45	-0,41	17,27	17,45	0,18	10,10	10,70	0,60
18.01.2020	18,52	19,15	0,63	16,84	16,99	0,15	10,49	10,99	0,50
21.01.2020	18,57	18,99	0,42	16,85	16,95	0,10	10,53	10,99	0,46
10.03.2020	17,92	17,40	-0,52	15,52	15,30	-0,22	9,64	10,15	0,51
20.03.2020	17,04	16,75	-0,29	15,15	14,65	-0,50	9,58	9,90	0,32
04.04.2020	14,74	16,45	1,71	13,81	14,10	0,29	9,10	9,75	0,65
22.04.2020	13,66	15,45	1,79	12,62	13,10	0,48	8,77	9,65	0,88
06.05.2020	12,56	15,45	2,89	11,75	13,10	1,35	7,77	9,00	1,23
13.05.2020	12,43	15,45	3,02	11,41	13,05	1,64	7,59	9,00	1,41
22.07.2020	14,92	15,45	0,53	12,25	13,15	0,90	8,01	8,90	0,89
25.07.2020	14,95	15,45	0,50	12,28	13,15	0,87	8,03	9,15	1,12
29.07.2020	14,97	15,45	0,48	12,33	12,95	0,62	8,24	8,90	0,66
10.12.2020	15,25	16,25	1,00	12,63	13,45	0,82	9,78	9,35	-0,43
22.12.2020	15,25	16,05	0,80	12,93	13,45	0,52	9,79	9,33	-0,46
28.12.2020	15,28	16,15	0,87	13,00	13,55	0,55	9,76	9,52	-0,24
18.01.2021	16,36	17,15	0,79	13,52	14,45	0,93	9,71	10,12	0,41

(497) Potrivit **scrisorii Tirez nr. 01.01.356 din 01.04.2022**, „indicatorul de bază pentru formarea prețurilor la produse petroliere constituie costul de achiziție stabilit de către importatorii principali”. Tirez a comunicat că „a desfășurat activitatea de comercializare a produselor petroliere orientându-și politica proprie de prețuri către importatorul care domină piața, stabilind prețurile, de regulă la nivelul liderilor în stabilirea acestor prețuri. Fiind într-o confruntare permanentă cu modificarea prețurilor precum și lipsa importului în acea perioadă, impunea în rezultat achiziționarea produselor petroliere de la concurenții locali, aceasta și determinând majorarea prețului de vânzare.”

(498) Suplimentar, ca completare la informațiile relatate în cadrul audierilor din 01.04.2022, prin **scrisoarea Tirez nr. 01.01.412 din 18.04.2022** a comunicat:

⁷⁹ Abreviere – „prognozat”

- modificarea prețurilor la data de 20.08.2019, 17.01.2020, 20.03.2020, 03.04.2020, 24.04.2020 și 06.05.2020-08.05.2020, decizia (ordinul) de modificare a prețurilor a fost luată după prima afișare la panoul de preț de către competitori.
- conform ordinului nr. 18 din 14.05.2019, s-a planificat modificarea din 15.05.2019 (ora 18:00). Ca argument fiind creșterea prețului de achiziție cu 1,10 lei/l comparativ cu perioada anterioară. La acest preț a fost adăugat valoarea cheltuielilor operaționale și administrative. Totodată, este de menționat că la această formulă se adaugă și rata de rentabilitate necesară pentru continuitatea activității întreprinderilor. Stabilirea prețului din perioada menționată, putea fi influențat și de regulile economice ale pieței produselor petroliere.
- conform ordinului nr. 24 din 21.04.2020, s-a planificat modificarea din 22.04.2020 (ora 00:00). La baza scăderii prețului final de comercializare în perioada indicată invocăm următoarele motive: **1)** lucrările sezoniere în agricultură ne-au determinat de a fi mai aproape de sectorul agricol prin oferirea unui preț mai accesibil pentru consumatorii agricoli; **2)** declararea stării de urgență pe teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17.03-15.05.2020 și stabilirea unui regim special de lucru pentru toate entitățile, a avut ca efect situația imprevizibilă pe piața produselor petroliere. În rezultat fiind necesară comercializarea stocurilor care au fost achiziționate mai scump pentru a nu fi în pierdere și mai mare în următoarele luni; **3)** media prețului de achiziție la Benzină Super-98 pe perioada lunilor ianuarie - februarie a fost 17,17 lei, în luna martie fiind în scădere cu 1,08 leu, și anume fiind 16,09 lei. Respectiv a fost luată decizia de a scădea prețul la panou cu 1 leu; **4)** tendința mondială de scădere a prețului cotațiilor Platt's a avut ca efect diminuarea prețurilor pentru a comercializa stocurile care au fost achiziționate mai scump.
- conform ordinului nr. 50 din 24.07.2020, s-a planificat modificarea din 25.07.2020 (ora 00:00) a prețului de comercializare cu amănuntul a gazului lichefiat în rețea - 9,15 lei. Tirex invocă că prețul a fost unul individual, nefiind afiliat celorlalți competitori de pe piața produselor petroliere, majorarea menționată în investigație fiind una diferită.
- conform ordinului nr. 2 din 15.01.2021, s-a planificat modificarea din 18.01.2021 (ora 00:00). Ca argumentare se menționează că creșterea prețului mediu de achiziție comparativ cu perioada anterioară constituie pentru benzină 1,69 lei, iar pentru motorină 1,12 lei. Astfel, a fost necesară creșterea prețului final pentru produs până la 17,15 lei și 14,45 lei.
- Totodată, este de menționat că pentru cazurile când este necesar de stabilit prețul pentru ziua de luni, ordinul este întocmit cu ultima zi lucrătoare a săptămânii încheiate.

Poziția Consiliului Concurenței

(499) Consiliul Concurenței constată că **justificările prezentate de Tirez nu sunt argumentate, fiind declarative**, deoarece diferit de poziția întreprinderii:

- reieșind din argumentările prezentate se constată că prețurile aprobate și afișate la panou diferă considerabil față de cele prognozate (fiind majorate/diminuate față de cele prognozate), fiind aplicate rentabilități variate – până la aproximativ 30%. Astfel, se constată lipsa unei argumentări economice la caz.
- la 21.04.2020, întreprinderea a planificat modificarea prețurilor pentru toată gama de produse, cu aceleași valori ca și Lukoil, înaintea primei afișări a unor astfel de modificări de către competitori;
- la 24.07.2020, întreprinderea a planificat modificarea prețului de panou pentru gaz lichefiat cu aceeași valoare ca și Lukoil și Vento, diferit de prima afișare la panou;
- la 15.01.2021, întreprinderea a planificat modificarea prețurilor pentru toată gama de produse, cu aceleași valori ca și părțile implicate, înaintea primei afișări a unor astfel de modificări.

5.11.3. Bemol

(500) Potrivit **scrisorii Bemol nr. 102 din 31.03.2021**, cu referire la toate modificările de preț la benzină, motorină și gaz lichefiat *„formarea prețurilor este determinată de costurile produselor petroliere, o parte dintre care poartă un caracter flotant. Componenta flotantă a costurilor determină modificarea prețurilor de comercializare. Astfel, fluctuațiile cotațiilor de achiziție Platts și Argus, cursul Băncii Naționale a Moldovei, rata accizelor ș.a. influențează direct asupra modificării prețurilor produselor.”*

(501) Astfel, modificările din perioada 2019-2021, se argumentează prin următoarele:

- 15.05.2019 - modificarea prețurilor de cumpărare în raport cu nivelul acestora la data schimbării anterioare a prețului, care a determinat creșterea.
- 16.01.2020 - modificarea prețurilor de cumpărare în raport cu nivelul acestora de la data modificării anterioare a prețului, care a determinat creșterea.
- 09.03.2020 - modificarea prețurilor de cumpărare în raport cu nivelul acestora de la data modificării prețului anterior, ceea ce a determinat scăderea.
- 19.03.2020 - modificarea prețurilor de cumpărare în raport cu nivelul acestora la data modificării anterioare a prețului, care a determinat

scăderea. În același timp, scăderea vânzărilor de produse petroliere a fost de 40%, costurile fixe, taxele locale și de licență au fost neschimbate.

- 04.04.2020 - modificarea prețurilor de cumpărare în raport cu nivelul acestora de la data schimbării anterioare a prețului, care a determinat scăderea. În același timp, scăderea vânzărilor de produse petroliere a fost de 40%, costurile fixe, taxele locale și de licență au fost neschimbate.
- 12.12.2020 - modificarea prețurilor de cumpărare în raport cu nivelul acestora de la data modificării anterioare a prețului, care a determinat creșterea.
- 26.12.2020 - modificarea prețurilor de cumpărare în raport cu nivelul acestora de la data modificării anterioare a prețului, care a determinat creșterea.
- 19.01.2021 - modificarea prețurilor de cumpărare (inclusiv datorită și unei creșteri a accizelor) în raport cu nivelul acestora la data modificării anterioare a prețului, ceea ce a determinat creșterea.

(502) Potrivit **scrisorii Bemol nr. 95 din 14.04.2022**, cu referire la perioada iulie-decembrie 2020, atât volumele vânzărilor, cât și prețurile de achiziție s-au stabilizat și, prin urmare, o modificare rară a prețurilor cu amănuntul a fost efectuată doar în măsura în care a fost necesară pentru menținerea nivelului planificat al profitului brut din vânzările de produse petroliere.

Poziția Consiliului Concurenței

(503) Consiliul Concurenței constată că **justificările prezentate de Bemol nu sunt argumentate, fiind declarative**, deoarece diferit de poziția întreprinderii:

- 15.05.2019 – în calculele remise ANRE, întreprinderea a indicat rentabilități negative pentru benzină și motorină
- 16.01.2020 – Bemol a raportat la ANRE diminuare a CMPP - [REDACTED] lei/l (motorină) și - [REDACTED] lei/l (gaz lichefiat). Prin urmare, majorarea prețului de panou a fost realizată din contul creșterii rentabilității, iar argumentele prezentate nu se confirmă.
- 09.03.2020 – Bemol a raportat ANRE o diminuare a CMPP pentru toată gama de produse, iar modificările la prețurile de panou nu sunt corespunzătoare acestora, pentru unele produse fiind aplicată rentabilitate negativă.
- 19.03-04.04.2020 – Bemol a raportat ANRE o diminuare semnificativă a CMPP, iar modificările la prețurile de panou nu corespund acestora. Mai ales că în data de 19.03.2020 întreprinderea a fost prima care a afișat modificări la panou, respectiv avea posibilitatea de stabilire a unor indicatori eficienți concurențial pentru întreprindere.

- 12-26.12.2020 - în condițiile unei creșteri mai mari a CMPP se constată că, majorarea prețului de panou s-a realizat din contul reducerii rentabilității, respectiv argumentele prezentate de către Bemol nu se confirmă.
- 19.01.2021 - Bemol a raportat ANRE o diminuare de - [REDACTED] lei/l a CMPP la gazul lichefiat, modificarea operată fiind opusă.

- (504) Totodată, pentru situațiile din 09.03.2020, 24.12.2020 și 19.01.2021, întreprinderea a planificat modificarea prețurilor cu aceleași valori ca și alte din părțile implicate, înaintea primei afișări a unor astfel de modificări.
- (505) Argumentul Bemol nu poate fi reținut deoarece întreprinderile implicate nu s-au comportat, în cazul de față, similar unor concurenți onești, care își asumă riscul incertitudinii pe care o generează concurența, în special prin preț, ci au decis să substituie concurența prin cooperarea pe piață și coordonarea politicii comerciale în materie de preț, implicit prin decizia de a nu modifica prețul pentru o perioadă determinată de timp.

5.11.4. Rompetrol

- (506) Potrivit **scrisorii Rompetrol nr. 140 din 30.03.2021**, referitor la toate modificările de preț la benzină, motorină și gaz lichefiat *„factorii care determină majorările/reducerile prețurilor combustibililor la pompă sunt:*
- *Evoluția cotației internaționale a petrolului;*
 - *Evoluția cotației internaționale a carburanților;*
 - *Evoluția cursului de schimb valutar;*
 - *Nivelului taxelor și accizelor stabilite pentru produsele petroliere;*
 - *Gradul de acoperire a cheltuielilor operaționale ale stațiilor și marja de profit pe care Rompetrol urmărește să și-o asigure prin desfășurarea activităților de comercializare a carburanților (o parte semnificativă a acestora fiind destinată acoperii cheltuielilor generale de funcționare a societății);*
 - *Nivelul stocurilor de carburanți și așteptările companiei în ceea ce privește evoluția acestor stocuri pe un anumit orizont de timp.*

Factorii de mai sus sunt prezentați într-o ordine aproximativă a importanței. O ordonare general valabilă a acestor factori cu influență asupra prețului la pompă nu este posibilă întrucât factorii menționați anterior evoluează cu viteze diferite în perioade diferite. De exemplu, cursul de schimb poate înregistra diferențe foarte mari într-o perioadă scurtă de timp, ceea ce ar face acest factor unul dintre cei mai importanți în acel context economic, în timp ce același factor ar putea avea o influență redusă în alt context economic (perioade de acalmie a cursului de schimb). În plus, gradul de predictibilitate a acestor factori variază în timp, ceea ce are un impact major asupra

importanței relative a acestora asupra prețului.

În ceea ce privește exemplificarea concretă solicitată, inclusiv ponderea cu care acești factori au determinat modificările de preț efectuate în perioadele indicate, menționăm că o asemenea evaluare este imposibil de realizat. Motivul este pur obiectiv și ține de interacțiunea concomitentă, de multe ori chiar divergentă, a mai multor factori asupra prețului, situații de natură să fundamenteze, la un moment dat, o anumită decizie/strategie de management. Combinarea mai multor factori și tendințe, coroborat cu eventuala temperare sau accentuare a impactului acestor factori, decisă în acel moment în urma unor analize și așteptări privind mediul economic, dar și pe baza experienței, face ca izolarea concretă, numerică, a ponderii factorilor în modificările de preț să fie imposibilă pentru orice perioadă.”

- (507) Majoritatea argumentelor invocate în Anexa 5 la scrisoare privind justificarea economică a modificărilor la prețul produselor petroliere se referă la modificarea cotațiilor luând în considerare taxele și cursul de schimb valutar.
- (508) Suplimentar, ca completare la informațiile relatate în cadrul audierilor din 05.04.2022, prin **scrisoarea Rompetrol din 19.04.2022** a comunicat că *„pentru perioada iulie-octombrie 2020, prețurile la produsele petroliere au rămas neschimbate din cauza variației neînsemnate a cotațiilor (cotațiile medii pentru ultimele 10 zile). Respectiv, pe perioada a 4 luni (iulie-octombrie 2020), costul estimativ la depozitul petrolier (inclusiv accize și TVA) varia în limitele +/-2,5%. În asemenea condiții, schimbarea prețurilor nu era necesară, ori comercializarea produselor petroliere permitea Rompetrol să se afle în limita nivelul mediu al marjei stabilite pentru comercializarea produselor petroliere.”*
- (509) Argumentele invocate nu pot fi reținute, fiind constatate divergențe între calculele și estimările realizate de către Rompetrol cu privire la creșterea în cotații și creșterile de facto a prețurilor de panou. Prin urmare, conduita de stabilire a prețurilor pe piață a produselor petroliere nu este argumentată economic. Totodată, deși Rompetrol nu a modificat prețurile la benzină în perioada 29.05.2020-11.12.2020, întreprinderea face referire la evoluția cotațiilor pentru o perioadă mult mai restrânsă: iulie-octombrie 2020, convenabilă argumentării din perspectiva stabilității relative a cotațiilor internaționale.

5.11.5. Petrom

- (510) Potrivit **scrisorii Petrom nr. I-21/53 din 25.03.2021** cu referire la toate modificările de preț la benzină, motorină și gaz lichefiat examinate de către Consiliul Concurenței, întreprinderea *„își determină prețurile de vânzare cu*

amănuntul la nivel național, ținând cont de un cumul de factori economici obiectivi. Principalii factori economici importanți sunt: cotațiile, cursul de schimb, prețurile de achiziție, taxarea, stocurile, nivelurile cererii, planul mediu și vânzările țintă, locația site-ului și concurența locală.

Prețul carburanților nu este determinat pe baza unei formule stricte, factorii identificați mai sus sunt aplicați pentru fiecare zi fără excepții, astfel încât aceiași factori au fost luați în considerare la nivel holistic, în scopul determinării prețului cu amănuntul pentru datele specificate în această întrebare.

La nivelul Societății, factorii decidenți analizează toți acești factori și îi iau în calcul, respectiv ponderează, la orice modificare de preț (inclusiv cele indicate în cadrul acestei întrebări), însă nu există un document formal care să centralizeze această analiză economică. De altfel, acest proces de formare / modificare a prețului este unul dinamic, neputând fi formalizat printr-o formulă de calcul precisă.”

5.11.6. Vento

- (511) Potrivit **scrisorii Vento nr. 150 din 29.03.2021**, modificarea prețurilor în perioada indicată a fost justificată de factori precum prețul de cumpărare a produselor petroliere și de rata derentabilitate necesară pentru continuitatea activității întreprinderii și în cazul stabilirii la unele stații a unor prețuri mai mici decât pe rețea – factorul pieței locale.
- (512) **Având în vedere argumentele cumulate pentru justificarea modificărilor de preț operate de părțile implicate, acestea nu pot fi reținute ca fiind concludente și au un caracter declarativ, deoarece nu pot susține economic valorile de modificare a prețurilor de panou, precum și în unele situații justificările prezentate contrazic calculele prezentate în adresa ANRE.**
- (513) De asemenea, majoritatea deciziilor de majorare au fost adoptate la nivelul conducerii întreprinderilor anterior primei afișări la panou a modificărilor de preț de către concurenți. Prin urmare, se constată că comportamentul întreprinderilor implicate de stabilire a prețurilor nu poate fi explicat altfel decât prin punerea în aplicare a unui acord și/sau practici concertate.
- (514) La solicitarea Consiliului Concurenței – Rompetrol, Petrom și Vento nu au prezentat explicații detaliate, susținute de informații financiare și calcule relevante, cu privire la justificarea economică a modificărilor de preț examinate, limitându-se doar la niște declarații generale. Prin urmare, în cazul întreprinderilor menționate se constată că o justificare economică argumentată a stabilirii prețurilor la benzină nu există.

5.12. Concluzii la evoluția modificărilor de preț

- (515) Ca urmare a examinării informațiilor cu privire la evoluția prețurilor cu amănuntul a produselor petroliere principale și a gazului lichefiat practicate de către Rompetrol, Lukoil, Petrom, Tirez, Bemol și Vento, pe parcursul perioadei investigate, în coroborare cu evoluțiile costurilor medii ponderate de procurare a benzinei, motorinei și a gazului lichefiat, cheltuielile și ratele de rentabilitate aplicate de către întreprinderile implicate, cu luarea în considerare a justificărilor economice a modificărilor de preț, prezentate de către întreprinderile implicate, **Consiliul Concurenței reține următoarele.**
- (516) Întreprinderile implicate au operat modificări pe piața cu amănuntul modificări identice de preț la benzină, motorină sau gaz lichefiat, în perioade scurte de timp, cu o valoare absolută (lei) identică față de situația existentă la un moment anterior de timp, decizia de modificare a prețului fiind adoptată la nivelul conducerii întreprinderilor înainte de prima afișare la panou a unor modificări similare de către concurenți.
- (517) De asemenea, se constată că în unele cazuri întreprinderile implicate nu operează modificări de preț la benzină, motorină și gaz lichefiat (de până la 7,5 luni), deși înregistrează modificări însemnate în ceea ce privește evoluția costurilor de achiziție, iar mai apoi operează creșteri sau reduceri de preț identice în timp restrâns, fără ca aceste modificări să aibă la bază o justificare economică concludentă.
- (518) La oricare dintre modificările de preț examinate, întreprinderile au înregistrat evoluții diferite în ceea ce privește costul mediu de procurare a stocurilor, în unele cazuri chiar diametral opuse (atât majorări ale CMPP, cât și reduceri ale acestui indicator într-o anumită perioadă de timp). Cheltuielile, potrivit Metodologiei, rămân constante pe parcursul anului. Cu toate acestea, la stabilirea prețului final pe piață în perioada examinată, întreprinderile implicate au urmărit aceeași tendință (de micșorare sau de majorare a prețului) și, mai mult decât atât, au modificat prețurile exact cu aceeași valoare.
- (519) Având în vedere că cheltuielile sunt, de obicei, constante, iar costul de procurare a stocurilor evoluează diferit în cazul întreprinderilor implicate de la o perioadă la alta (în dependență de sursele de achiziție, durata de rotație a stocurilor, asigurarea sau nu a riscurilor financiare, volumul vânzărilor ș.a.), singura componentă de preț cu care manevrează întreprinderile în vederea obținerii prețului final dorit (sau modificarea de preț țintită) este rentabilitatea.
- (520) În vederea obținerii unui preț final sau a unei modificări de preț țintite sunt folosite uneori rate de rentabilitate negative, sau de o formă nefirească – cu

multe cifre după virgulă.

- (521) Totodată, se menționează că în cadrul inspecției desfășurate la Tirez la data de 27.01.2021, a fost identificat un fișier *Procurari 15.01.21.xlsx*, în care sunt generalizate datele cu privire la componentele de preț care au stat la baza modificărilor prețurilor cu amănuntul operate la 18.01.2021. Din analiza proprietăților celulelor de calcul, Consiliul Concurenței a constata că, pentru coloana „Rentabilitatea fact”, rentabilitatea este calculată reieșind din prețul final, conform formulei „preț ordin”/„preț cu TVA” *100-100.
- (522) Faptul că rentabilitatea este calculată reieșind din prețul final este confirmat și de către contabilul Rompetrol, în explicația olografă oferită în cadrul inspecției desfășurate de către Consiliul Concurenței la data de 20.01.2021. Astfel, potrivit [REDACTED] Rompetrol, „в данном расчете для расчета рентабельности используется специальная формула „Excel” „What-if Analysis” „Анализ „Что если...”. Затем Goal Seek и в открывающемся окне ввожу новую цену. При этом в строке 14 рассчитывается рентабельность в % при этой цене. Бланк расчета с закреплёнными формулами и инструкция по заполнению получены от ANRE.”.
- (523) Totodată, din materialele ridicate de la Petrom la data de 20.01.2021, se constată aceleași circumstanțe de calculare a prețului de panou. Respectiv calcularea rentabilității din valoarea finală și nu invers.
- (524) În context, se menționează că Formularul Anexei la Metodologie, în format Microsoft Excel, plasat pe pagina web a ANRE nu conține o formulă de calcul automatizată pentru rd. 14 „Rentabilitatea aplicată de întreprindere la calcularea prețului”. Valoarea rentabilității țintită trebuie să fie introdusă în mod individual de către întreprindere, și, ulterior, reieșind din valoarea rentabilității și celelalte componente ale prețului final, se calculează în mod automatizat rd. 15 „prețul de comercializare cu amănuntul, fără TVA” și rd. 17 „prețul de comercializare cu amănuntul, cu TVA”.
- (525) Prin urmare, se constată că Rompetrol a modificat Formularul ANRE în așa mod încât rentabilitatea să fie calculată reieșind din prețul final, cu ajutorul formulelor automatizate menționate. Astfel, reieșind din prețul sau modificarea de preț țintită, este calculată rentabilitatea produsului petrolier, ceea ce demonstrează faptul că modificările de preț realizate de către întreprinderea Rompetrol se realizează prin intermediul ajustării rentabilității, și nu rezultă din costurile și cheltuielile întreprinderii.
- (526) Comportamentul de piață al întreprinderilor implicate la stabilirea prețurilor este, de multe ori, unul nejustificat din punct de vedere economic. Astfel, în unele cazuri, pentru a obține prețul sau modificarea de preț dorită, întreprinderile nu țin cont de evoluțiile la nivelul costurilor de procurare a

stocurilor, modificând prețul cu valori mai mici/mai mari decât modificarea costurilor de achiziție, sau chiar și în direcție inversă (la majorarea costurilor de procurare a stocurilor scad prețul, și viceversa). În acest fel, pe piață sunt înregistrate situații când întreprinderile stabilesc un preț ce presupune rentabilități ridicate (de până la 33%), sau negative (fiind în cunoștință de cauză că vor suporta pierderi în urma acestei decizii).

- (527) Justificările economice la modificările de preț prezentate de către întreprinderile implicate la solicitarea Consiliului Concurenței nu sunt concludente, întrucât nu explică din ce motiv prețurile practicate nu sunt orientate la costuri, adică creșterile și scăderile de preț operate pe piețele relevante evoluează diferit față de modificarea costurilor de achiziție a stocurilor. De asemenea, întreprinderile nu au prezentat argumente cu privire la cauzele aplicării unor rentabilități negative în unele cazuri, care le provoacă pierderi și le afectează negativ situațiile financiare.
- (528) Situațiile de stabilire de către întreprinderile implicate a unor prețuri de piață sub nivelul costurilor pentru anumite perioade de timp, contrar interesului economic, denotă faptul că, ca rezultat al eliminării competiției, întreprinderile au certitudinea că vor putea să își recupereze pierderile suportate în perioadele ce urmează, prin stabilirea în mod coordonat al prețurilor, și rata de rentabilitate anuală per întreprindere va fi una convenabilă.
- (529) Lipsa de eficiență economică în comportament, de care dau dovadă întreprinderile implicate în unele situații de majorare/ micșorare a prețurilor cu amănuntul a produselor petroliere principale și a gazului lichefiat cu aceeași valoare absolută (în lei), sugerează existența unor factori adiționali luați în considerare de către întreprinderi la stabilirea prețurilor, care nu au legătură cu fundamentarea economico-financiară a acestora.

5.13. Alte aspecte relevante

- (530) Reieșind din probele acumulate la dosarul de investigație, se constată că întreprinderile implicate au avut posibilități multiple de comunicare directă care au creat condiții favorabile pentru coordonarea comportamentului de piață. Unele dintre acestea au fost menționate anterior. Totodată, Consiliul Concurenței reține următoarele.

5.13.1. Interconexiunile prin intermediul relațiilor comerciale

- (531) În vederea stabilirii faptului dacă între părțile implicate există interconexiuni economice au fost extrase și sistematizate din baza de date *SIA „Intrare Autorizată”* a Serviciului Fiscal de Stat informațiile despre tranzacțiile care

au avut loc între aceste întreprinderi în perioada 2019- februarie 2021.

(532) Tabel nr. 84 **Interconexiunile economice între întreprinderi (2019-2021)**

Cumpărător	Vânzător	Nr. de tranzacții	Suma (lei)
Bemol	Petrom	1514	
Bemol	Rompetrol	310	
Bemol	Lukoil	1312	
Vento	Petrom	128	
Vento	Lukoil	484	
Vento	Rompetrol	876	
Vento	Tirex	130	
Lukoil	Petrom	19	
Lukoil	Tirex	62	
Petrom	Lukoil	604	
Petrom	Rompetrol	742	
Petrom	Tirex	9	
Petrom	Bemol	2	
Rompetrol	Petrom	86	
Rompetrol	Lukoil	1	
Tirex	Petrom	840	
Tirex	Lukoil	104	
Tirex	Rompetrol	612	
Tirex	Vento	3	

Sursa: Elaborat în baza datelor din SIA „Intrare Autorizată” a Serviciului Fiscal de Stat

- (533) Analizând informațiile prezentate în tabel, se constată că, fiecare dintre întreprinderile implicate a avut în perioada 2019 – februarie 2021 interconexiuni comerciale cu cel puțin alte 3 întreprinderi. Frecvența tranzacțiilor este, în unele cazuri, foarte înaltă, fiind realizate procurări și vânzări zilnic sau chiar de mai multe ori pe zi (de ex. Bemol în a. 2019 a realizat 826 de procurări de la Petrom, iar în a. 2020 - 688). Valoarea totală a tranzacțiilor ajunge la sute de milioane de lei anual.
- (534) Astfel, se constată că între întreprinderile Petrom, Rompetrol, Lukoil, Bemol, Vento și Tirex există tranzacții frecvente și importante de vânzare-cumpărare, ceea ce implică și existența unor căi eficiente de comunicare între acestea.

Observațiile părților

Lukoil precizează în observații:

- (535) Legislația Republicii Moldova nu interzice încheierea contractelor de vânzare-cumpărare cu ridicata a produselor petroliere între întreprinderile care desfășoară comerț cu amănuntul de produse petroliere și gaz lichefiat prin stații de alimentare. Prin invocarea tranzacțiilor de vânzare-cumpărare cu ridicata a produselor petroliere drept probă a unei potențiale coliziuni între

întreprinderile vizate se pune în pericol capacitatea juridică legitimă a întreprinderilor vizate de a-și exercita dreptul conferit de lege. Contractele de vânzare-cumpărare cu ridicata încheiate de Lukoil în calitate de vânzător cu ridicata sau cumpărător cu ridicata corespund prevederilor legale, și nu există nici o prevedere contractuală care ar impune direct sau indirect schimburi de informație strategică, individualizată, viitoare a Lukoil sau a altor întreprinderi de pe piețele relevante.

Rompetrol precizează în observații:

- (536) Existența contractelor de vânzare cumpărare și respectiv a tranzacțiilor cu întreprinderile subiecți ai investigației nu este prohibită de lege ci dimpotrivă, actele normative chiar obligă ca vânzătorii cu amănuntul (i.e. Bemol și Vento) să procure produse petroliere doar de la titularii de licență pentru import – în speță Rompetrol.

Tirex precizează în observații:

- (537) Consiliul Concurenței în mod eronat a interpretat natura și rolul acestor tranzacții. Prin aceste tranzacții nu există nici o comunicare între Tirex și companiile vânzătoare în vederea încheierii sau executării unui acord explicit sau implicit privind stabilirea prețurilor la benzină, motorină și gazul lichefiat.

Petrom precizează în observații:

- (538) Comunicarea ocazionată de încheierea contractelor date dintre întreprinderile implicate este, la rândul său, o comunicare obișnuită între două părți la contract, care comunică în scopul executării cu bună-credință a obligațiilor contractuale corelative asumate. Astfel, Consiliul Concurenței nu a invocat și nu a demonstrat că în cadrul comunicării dintre Petrom și părțile respective la contract, a avut loc vreun schimb de informații sensibile, precum informații cu privire la prețul de comercializare cu amănuntul. Prin urmare, argumentul dat nu poate fi reținut, iar probele aferente administrate de Consiliul Concurenței nu sunt pertinente.

Bemol precizează în observații:

- (539) Relațiile dintre furnizori și clienți nu pot fi categorisite drept înțelegeri anticoncurențiale. Contractele de livrare semnate cu furnizorii nu conțin careva condiții de constrângere, inclusiv cu privire la prețuri de revânzare și nu limitează nici într-un fel acțiunile Bemol pe piață.

Poziția Consiliului Concurenței

- (540) Constatările Consiliului Concurenței se referă la faptul că între întreprinderile Petrom, Rompetrol, Lukoil, Bemol, Vento și Tirex există tranzacții frecvente și importante de vânzare-cumpărare, ceea ce denotă existența unei comunicări între acestea. Aceste concluzii nu trebuie examinate separat, dar în ansamblu cu celelalte constatări expuse în prezenta decizie, în special cu luarea în

considerare a evoluțiilor prețurilor cu amănuntul înregistrate de către întreprinderile implicate. Prin aceasta demonstrându-se suplimentar posibilitatea de interacțiune între părțile implicate și schimbului de informații.

5.13.2. Circumstanțe constatate în cadrul inspecțiilor

- (541) Consiliul Concurenței, în vederea evaluării comportamentului întreprinderilor implicate realizat pe piețele relevante în cauză și acumulării probelor necesare pentru investigarea cazului de încălcare a art. 5 din Legea concurenței, a efectuat inspecții la întreprinderile implicate.
- (542) Conform proceselor-verbale din 20.01.2021 și 21.01.2021 privind efectuarea inspecției la Petrom și actele ridicate s-a constatat și ridicat corespondență de tip e-mail între angajații întreprinderii, după cum urmează.
- (543) Conform procesului-verbal al inspecției la Petrom din 20.01.2021 și actele ridicate s-a constatat și ridicat corespondența internă a Petrom de tip e-mail de la [REDACTED] către [REDACTED] din 24.06.2019 ora 16:19 cu subiectul „*Calcule ANRE*” și următorul conținut.

From: [REDACTED]
Sent: luni, 24 iunie 2019 16:19
To: [REDACTED]
Subject: Calcule ANRE
Attachments: Scanned Document - 24062019.pdf; Petrom Calcul Preț.xlsx

Buna [REDACTED] ce a iesit dupa calculele ANRE.

Eu trimit la ANRE astazi.

Nu inteleg de ce diminueam pretul.. dar da, media a scazut cu circa 40 bani, dar oricum suntem cu rentabilitate la 0..
la motorina extra costul a ramas mare deoarece avem stoc de luna trecuta mai scump.. trebuie putin de amestecat...

Multumesc,
[REDACTED]

- (544) Conform procesului-verbal al inspecției la Petrom din 20.01.2021 și actele ridicate s-a constatat și ridicat corespondența internă a Petrom de tip e-mail de la [REDACTED] către [REDACTED] din 21.08.2019 ora 20:50 cu subiectul „*calcuil pret ANRE*” și următorul conținut.

From: [REDACTED]
Sent: miercuri, 21 august 2019 20:50
To: [REDACTED]
Subject: calculul pret ANRE
Attachments: [Untitled].pdf; Pret_21.08.2019.zip

[REDACTED] atasez fisierul cu calculele ANRE pentru modificari pret incepind cu data de astazi. Verifica inca o data maine cu [REDACTED] postarile de import si achizitii interne care lipsesc sa fim siguri ca cifrele bat 100%: cele care le prezentam cu cele finale.

Propun calculul sa il prezentam dupa ce verificam (adica sa avem si extras mb51din sap care sa bata cu fisierul excel), dar cel tirziu a 3 zi din data de astazi.

Daca nu se va modifica nimic, muta cifrele in fisierul lui [REDACTED] care se numeste Petrom Calcul Pret. Le va semna [REDACTED]

[REDACTED] rentabilitatea cam mica.

Din ce vade u pentru ultimele modificari, pretul se diminueaza exact cam cu cit cogsul.. fara a se tine cont de rentabilitatea care o avem ☺

p.s. daca modifci ceva, pune in mapa si imi trimite si mie. Sa am the last file ☺

Multumesc,
[REDACTED]

- (545) Astfel, din conținutul mesajelor electronice dintre angajații Petrom, încă o dată se confirmă faptul că prețurile de panou sunt stabilite fără a se ține cont de justificarea economică a calculelor. Respectiv, în comunicările cu administratorul Petrom, angajații menționează că „*nu înțeleg de ce diminuăm prețul [...] oricum suntem cu rentabilitate la zero*”, „*prețul se diminuează exact cam cât cogsul ... fără a se tine cont de rentabilitatea care o avem*”.

6. EVALUAREA LEGALĂ A FAPTEI

6.1. Aplicabilitatea art.5 alin.(1) din Legea concurenței

- (546) Practicile anticoncurențiale manifestate sub forma acordurilor și/sau practicilor concertate dintre întreprinderi concurente ce au ca scop fixarea prețurilor, împărțirea piețelor sau limitarea producției și a vânzărilor sunt considerate unele dintre cele mai grave restricționări ale concurenței.
- (547) În conformitate cu art. 5 din Legea concurenței, sunt interzise orice acorduri între întreprinderi sau asociații de întreprinderi, orice decizii ale asociațiilor de întreprinderi și orice practici concertate care au ca obiect sau efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței pe piața Republicii Moldova sau pe o parte a acesteia.
- (548) Pentru a se putea constata incidența art. 5 alin. (1) din Legea concurenței asupra unor acorduri sau practici concertate, este necesară îndeplinirea cumulativă a următoarelor trei condiții:
- existența a cel puțin două întreprinderi independente;
 - existența faptei – a unui acord, a unei decizii a unei asociații de întreprinderi sau a unei practici concertate;

- acordul să aibă ca obiect sau efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței pe piața Republicii Moldova sau pe o parte a acesteia.

6.1.1. Conceptul de întreprindere

- (549) Interdicțiile art. 5 din Legea concurenței sunt aplicate și impuse întreprinderilor și asociațiilor de întreprinderi, atunci când acestea produc efecte pe teritoriul Republicii Moldova.
- (550) În sensul definit de art. 4 din Legea concurenței, **întreprindere** semnifică *orice entitate, inclusiv asociație de întreprinderi, angajată în activitate economică, indiferent de statutul juridic și modul de finanțare al acesteia*.
- (551) În speța investigată, din perspectiva aplicării art. 5 din Legea concurenței cu privire la practica concertată privind stabilirea prețurilor pentru produsele petroliere principale și pentru gazul lichefiat, au fost identificate întreprinderile: Rompetrol, Lukoil, Petrom, Bemol, Vento și Tirex, întreprinderi care activează independent pe piețele relevante investigate.
- (552) Întreprinderile menționate sunt societăți comerciale, organizate conform legislației Republicii Moldova, având forma juridică de societăți cu răspundere limitată sau societăți pe acțiuni. Aceste întreprinderi, în scopul obținerii de profit, desfășoară activitate economică, având, astfel, calitate de întreprindere în sensul legii.
- (553) *Constatările expuse la Capitolul I „Părțile implicate”, demonstrează faptul că întreprinderile: Rompetrol, Lukoil, Petrom, Bemol, Vento și Tirex sunt întreprinderi independente, întrucât aceste întreprinderi nu fac parte din același grup de întreprinderi și nu sunt controlate de aceeași persoană ori de aceleași persoane.*

6.1.2. Conceptul de acord și/sau practică concertată

- (554) Art. 5 din Legea concurenței interzice, fără a fi necesară o decizie prealabilă în acest sens, *orice acorduri între întreprinderi sau asociații de întreprinderi, orice decizii ale asociațiilor de întreprinderi și orice practici concertate (denumite în continuare acorduri) care au ca obiect sau efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței pe piața Republicii Moldova sau pe o parte a acesteia*. Sub interdicția prevăzută de art. 5 alin. (1) din Legea concurenței, cade orice tip de cooperare între întreprinderile concurente care restricționează sau ar putea restricționa concurența. Astfel, este interzis orice contact direct sau indirect între întreprinderile concurente ce are ca obiect sau ca efect influențarea comportamentului pe piață al unui concurent existent sau potențial sau să dezvăluie unui concurent comportamentul viitor pe care s-au

hotărât să îl adopte sau doresc să îl adopte pe piață.

- (555) În sensul Legii concurenței, *practica concertată reprezintă forma de coordonare a acțiunilor între întreprinderi independente și/sau grupuri independente de întreprinderi, prin care cooperarea dintre acestea înlocuiește în mod intenționat riscurile concurenței fără ca întreprinderile sau grupurile de întreprinderi să fi încheiat un acord în acest sens.*
- (556) Pentru analiza incidenței unei practici concertate cu regulile de concurență sunt aplicabile aceleași criterii ca în cazul analizei incidenței cu prevederile Legii concurenței a unui acord între întreprinderi sau ale unei decizii ale unei asociații. Astfel, art. 5 din Legea concurenței se aplică la toate formele de coordonare a comportamentului pe piață, inclusiv practicilor concertate.
- (557) Luând în considerare faptul că, în sensul art. 5 din Legea concurenței, orice acorduri între întreprinderi sau asociații de întreprinderi, orice decizii ale asociațiilor de întreprinderi și orice practici concertate sunt denumite acorduri, distincția fiind forma în care se manifestă, pentru analiza incidenței unei practici concertate cu regulile concurenței sunt aplicate aceleași criterii ca în rezultatul analizei incidenței cu prevederile Legii concurenței a unui acord între întreprinderi sau ale unei decizii ale unei asociații de întreprinderi.
- (558) Practica concertată poate fi dedusă din coordonarea care devine evidentă din comportamentul participanților de pe piață care fără a ajunge la încheierea de înțelegeri formale (înțelegeri neformalizate), au adoptat, în mod conștient, o cooperare practică, pentru evitarea riscurilor concurenței.
- (559) Bazându-se pe jurisprudența anterioară⁸⁰ CJUE a statuat că, pentru ca o înțelegere să existe, în sensul legislației concurențiale, este suficient ca întreprinderile să-și fi exprimat intenția lor comună de a se comporta pe piață într-un anumit mod⁸¹. Nu este relevant modul în care este exprimată această intenție (spre exemplu, în scris sau verbal).
- (560) O practică concertată poate consta într-un contact direct sau indirect între întreprinderi, a cărui intenție/al cărui efect este fie influențarea comportamentului de piață, fie dezvăluirea, către concurenții lor, a comportamentelor pe care intenționează să le adopte în viitor.
- (561) Termenul de „acord” este incident nu doar în situația unui plan general sau a unor prevederi în mod expres agreeate de către părți, ci și în cazul punerii în aplicare a ceea ce a fost agreeat pe baza acelorași mecanisme și în realizarea

⁸⁰ Cauza 41/69 *ACF Chemiefarma N.V. v Commission* [1970] ECR 661, par. 112 și hotărârea CEJ din Cauzele conexe 209-215 și 218/78 *Heintz van Landewyck Sarl v Commission* [1980] ECR 3125, par. 86.

⁸¹ Cauza T-1/89 *Rhône poulenc v Commission*, [1991] ECR II-867, par. 120, Cauzele conexe T-305/94 etc. *Limburges Vinyl Maatschappij N.V. și alții v Commission* (PVC II), [1999] ECR II-931, par. 715.

aceluiași scop comun. Așa cum a fost subliniat și de către CEJ în hotărârea *Commission v Anic Partecipazioni SpA*⁸², o înțelegere poate consta nu doar dintr-o acțiune izolată, ci și dintr-o serie de acțiuni sau dintr-un anumit comportament.

- (562) Noțiunea de practică concertată presupune nu numai concertarea, ci, de asemenea, un comportament pe piață care rezultă din concertarea respectivă și având o legătură de cauzalitate cu aceasta, se poate presupune că întreprinderile care iau parte la o astfel de practică concertată și care rămân active pe piață vor ține seama de informațiile schimbate cu concurenții lor pentru a-și determina propriul comportament pe piață⁸³.
- (563) Respectiv, existența unui acord anticoncurențial poate fi dedusă dintr-un număr de coincidențe și indicii care luate împreună pot, în absența unei explicații plauzibile, să constituie o încălcare a regulilor de concurență. Indiciile și coincidențele date pot furniza informații nu doar despre simpla existență a unui acord anticoncurențial, dar și despre durata acestora în timp sau despre perioada în care au fost aplicate.
- (564) Așadar, existența unei practici concertate trebuie dedusă dintr-un număr de coincidențe și indicii care luate împreună, în lipsa unor explicații plauzibile, constituie o încălcare a regulilor de concurență.
- (565) În perioada investigată, întreprinderile au modificat prețurile pentru același sortiment de produse, în aceeași perioadă și cu același quantum de mai multe ori, înainte de prima afișare la panou. Această practică ce a vizat elementele constitutive ale prețului la produsele petroliere principale și a gazului lichefiat s-a realizat **în scopul menținerii cotelor de piață**.
- (566) În acest sens, întreprinderile investigate au renunțat să se comporte independent/autonom, în scopul eliminării incertitudinii comportamentului concurenților (în scopul asigurării unei poziții favorabile pe piață și evitării concurenței reale).
- (567) Astfel, modificările de preț cu aceeași valoare și în aceeași perioadă de timp nu pot fi explicate din punct de vedere a „*determinării prețului barometric pe piață*” (barometric price leadership) – atunci când o întreprindere majorează prețurile, urmare a creșterii costurilor, alte întreprinderi care se confruntă cu aceleași majorări de costuri, urmează exemplul.
- (568) Mai mult decât atât, în urma analizelor realizate de către Consiliul Concurenței se constată că, în mai multe cazuri⁸⁴, deciziile întreprinderilor de

⁸² Cauza C-49/92P *Commission v Anic Partecipazioni SpA* [1999] ECR 619, par. 64 și 65.

⁸³ Decizia CC nr. 76/20.12.2018, Consiliul Concurenței România, pct. 418

⁸⁴ pct. pct. 158, 191, 201, 208, 256, 269, 278, 360, 366, 380, 392, 405, 426 și 446 din Decizie

modificare a prețurilor cu aceeași valoare au fost luate înainte de prima afișare a prețurilor la panou de către concurenți, și nu au la bază o justificare economică concludentă, care ar reieși din evoluția costurilor de achiziție a stocurilor sau a altor parametri economico-financiari. Astfel, modificările de preț s-au realizat în baza operării rentabilității, inclusiv prin stabilirea unor rate de rentabilitate excesiv de mari sau negative (care ar putea provoca pierderi financiare întreprinderilor).

- (569) Așadar, modificările uniforme de prețuri sau lipsa unor modificări pe perioade îndelungate de timp pot fi explicate doar prin intenția comună a părților de a ajusta nivelul prețurilor și de a evita riscurile schimbărilor condițiilor de concurență, care sunt inerente la orice modificare de preț.
- (570) Structura/evoluția piețelor relevante (în funcție de venitul din vânzări, cotele de piață a întreprinderilor vizate de prezenta investigație nu au variat semnificativ, înregistrând în anul 2019 față de anul 2020 o deviere mai mică de 2%), denotă faptul că comportamentul de coordonare a prețurilor a contribuit la menținerea cotele de piață a întreprinderilor investigate.
- (571) Materialul probator identificat în cadrul investigației a demonstrat că părțile nu au avut un comportament independent la stabilirea/modificarea prețurilor, acționând în mod concertat, în acest sens fiind identificate următoarele documente/probe care denotă posibilitatea unor contacte/schimb de informații între întreprinderile concurente, care au influențat comportamentul acestora:
- declarațiile administratorului întreprinderii Lukoil în cadrul ședinței Comisiei Economie, Buget și Finanțe a Parlamentului Republicii Moldova din 03.02.2021, cu privire la faptul că întreprinderile și-au coordonat comportamentul de stabilire (menținere) a prețurilor;
 - informațiile obținute în cadrul inspecțiilor;
 - între angajații întreprinderilor, inclusiv implicați în stabilirea prețurilor de comercializare cu amănuntul, au avut loc numeroase conexiuni telefonice directe în perioadele din jurul ultimelor modificări de prețuri examinate.
- (572) Astfel, comportamentul privind modificarea prețurilor pentru același sortiment de produse, în aceeași perioadă și cu aceeași valoare, a întreprinderilor vizate de prezenta investigație, inclusiv lipsa modificărilor de preț pentru perioade îndelungate de timp, nu poate fi explicat altfel decât ca rezultatul schimbului de informații/ contactului, întrucât:
- echilibrul de preț este stabilit la un nivel diferit față de cel care ar fi rezultat din concurență. Întreprinderile stabileau prețurile pe piață în așa mod încât modificarea de preț să fie egală cu valoarea țintită, identică cu modificarea de preț a concurenților și nu reieșind din evoluțiile care le înregistrează la nivelul

costurilor de achiziție a stocurilor sau a altor parametri economico-financiari, în acest fel fiind eliminată concurența;

- prezența similitudinii cuantumului de modificare a prețurilor și momentului de modificare (creștere / micșorare) a prețurilor;
- existența cazurilor când prețurile au fost aprobate de către factorii de decizie a întreprinderilor investigate anterior afișării unor modificări de preț similare la panou de către operatorii petrolieri concurenți;
- modificările de preț au fost realizate pentru același sortiment de produse;
- piața investigată prezintă caracteristici cu probabilitate mai mare de coordonare. Posibilitatea de coordonare este mai mare pe piețele care sunt suficient de transparente, concentrate, necomplexe și stabile:

- *Transparență.* Având în vedere că piața comercializării produselor petroliere cu amănuntul are un grad înalt de transparență (prețurile sunt afișate la panou), întreprinderile pot obține cu ușurință informații despre prețurile concurenților și pot monitoriza dacă sunt respectate regulile stabilite.

- *Concentrarea pieței.* Reieșind din valorile indicatorul CR6, situat în intervalul 70%-80%, se constată că piețele vizate de prezenta investigație prezintă caracter de oligopol, în care întreprinderile implicate dețin mai mult de 80% în cazul benzinei și motorinei, iar la gaz lichefiat mai mult de 70%. În acest context, se menționează că este mai ușor pentru un număr restrâns de întreprinderi să ajungă la o înțelegere comună asupra condițiilor de coordonare și să monitorizeze abaterile.

- *Necomplexă.* Realizarea unei coluziuni cu privire la prețul unui produs omogen este mai ușoară, decât cu privire la prețurile de pe o piață cu multe produse diferențiate. Având în vedere că produsele petroliere comercializate pe piață sunt relativ omogene de la o întreprindere la alta, de multe ori având și aceeași sursă (producător), întreprinderile sunt motivate să adopte un comportament similar pe piață în scopul de a evita concurența prin preț și scăderea profiturilor.

- *Stabilă.* Potrivit structurilor piețelor relevante în cauză, prezentate în Tabelele⁸⁵ din Capitolul „Piața relevantă”, întreprinderile vizate în prezenta investigație, în funcție de venitul din vânzări, au cote de piață stabile (devierile înregistrate în anul 2019 față de anul 2020 sunt mai mici de 2%).

(573) Piața comercializării produselor petroliere cu amănuntul este o piață matură, pe care este dificil de intrat din cauza barierelor economice și legislative importante.

⁸⁵ „Cotele pe piața relevantă după volumul comercializării și venitul din vânzări, 2019”

„Cotele pe piața relevantă după volumul comercializării și venitul din vânzări, 2020”

Observațiile părților - neîndeplinirea standardului de probă

Lukoil precizează în observații:

- (574) Nu au fost elucidate pe deplin toate aspectele și elementele necesare pentru a constata existența între întreprinderile vizate a unui acord anticoncurențial sub forma de cartel dur de fixare a *prețurilor* de vânzare a produselor către terți, interzis de art. 5 alin. (1) și (3) și art. 7 alin. (1) lit. a) din Legea concurenței precum și participarea Lukoil la un asemenea pretins acord anticoncurențial. Nu s-a demonstrat cu certitudine existența elementelor constitutive ale unei practici concertate între întreprinderile vizate cu participarea Lukoil. Nu se face referire la nici o probă directă sau indirectă care ar demonstra existența schimbului de informație în prealabil despre atitudinea pe care intenționa să o adopte fiecare întreprindere vizată în așa fel încât fiecare să-și regleze conduita știind că concurenții săi vor avea un comportament similar. De fapt, constatările se bazează doar pe presupuneri, fapt inadmisibil atunci când se examinează un caz de cartel dur. Nu s-a ținut cont în nici un fel de elementele care trebuie analizate și demonstrate în cazul unei practici concertate realizate prin schimb de informații, prevăzute de Orientările Comisiei Europene privind aplicabilitatea articolului 101 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene acordurilor de cooperare orizontală.

Rompetrol precizează în observații:

- (575) Sarcina probei ce incubă Consiliului nu a fost satisfăcută. Faptele detectate și evocate nu sunt de natură să dea naștere unor concluzii logice cu privire la existența practicilor sau acțiunilor concertate. Nu a fost respectat standardul de probă european care a fost transpus în Legea concurenței. Nu se dovedește existența pretensei încălcări, concluziile nefiind susținute de dovezi ferme, precise și consistente, după cum este necesar conform jurisprudenței consacrate la nivel european. Autoritatea de concurență poate hotărî sancționarea numai în condițiile în care s-a dovedit fără dubiu că respectiva creștere de prețuri se datorează existenței unei practici concertate, cu excluderea argumentată a posibilelor motivații de natură economică.

Tirex precizează în observații:

- (576) Tirex nu este parte a nici unui acord anticoncurențial explicit sau implicit privind stabilirea prețurilor la benzină, motorină și gaz lichefiat, or nu a fost administrată nici o probă în acest sens, în afară de un fișier, care nici într-un mod, nici tangențial, nu demonstrează existența unui pretins acord între Tirex cu alte companii referitor la stabilirea prețurilor la benzină, motorină și gaz lichefiat, precum și perioada acțiunii acestui acord.

Petrom precizează în observații:

- (577) Petrom consideră că informațiile care au fost acumulate pe parcursul

examinării preliminare constituie probe inadmisibile.

- (578) Cu toate că există jurisprudență europeană constantă care susține că probele trebuie să fie convergente, coroborate și specifice, acest standard probatoriu nu este respectat pentru a fundamenta o pretinsă încălcare de către Petrom.
- (579) Probele acumulate pot fi cel mult considerate indirecte - caz în care standardul probatoriu a fost clar viciat, nereținându-se elementul esențial al necesității furnizării unor explicații alternative de către Petrom. Nu s-a identificat existența unor comportamente de divulgare a unor intenții viitoare apte să reducă incertitudinea dintre părți și s-a limitat la a corobora probe indirecte, fără a plasa temeinic din perspectivă cronologică și a contextului economic documentele analizate. Or, existența unei concertări între concurenți ce a cauzat o conduită subsecventă pe piață (elementul material al unei practici concertate) nu poate fi susținută prin intermediul unor probe insuficiente, circumstanțiale și neconcludente.
- (580) Deși sunt evidențiate câteva contacte între societățile investigate, acestea nu au natura unui contact concertat, și nu probează caracterul concertat, adică dezvăluirea în concret de informații sensibile între concurenți. Nici elementul de reciprocitate nu este demonstrat, în sensul că nu a fost indicată nici o situație de solicitare sau acceptare de informații sensibile. Consiliul Concurenței nu înaintează nici o probă, fie directă sau indirectă, care să susțină acuzațiile privind concertarea, concluzionând în mod neîntemeiat și contrar standardului de probațiune existent că, însăși existența unor canale de comunicare demonstrează concertare.
- (581) Susținerile cu privire la Petrom nu sunt întemeiate pe probe care să satisfacă standardul probatoriu esențial în cazurile de practică concertată și/sau înțelegere și nu îndeplinesc condițiile necesare pentru reținerea unei încălcări, indiferent de calificarea practică concertată/înțelegere, astfel cum au fost reținute prin jurisprudența relevantă în astfel de cazuri.

Bemol precizează în observații:

- (582) Nu a fost demonstrat că practica concertată de stabilire a prețurilor a avut ca obiect eliminarea concurenței între întreprinderile participante la această practică. Era necesară analiza și determinarea obiectului înțelegerii anticoncurențiale. În raport se regăsesc doar afirmații declarative/ne probate, fără stabilirea coordonării comportamentului, cât și scopului coordonării comportamentului, anume de a restrânge concurența, or pentru demonstrarea existenței acordului era necesar de argumentat și de demonstrat elementele constitutive ale înțelegerii anticoncurențiale.
- (583) Aspectele prezentate în raport în calitate de elemente constitutive ale presupusului acord, sunt doar declarative. Nu este probată apartenența

companiei Bemol la presupusa înțelegere, pentru că aceasta nu poate exista de principiu.

- (584) Practica Europeană utilizează două metode pentru stabilirea încălcării anticoncurențiale. Una din acestea, „Balance of probabilities” presupune o analiză echilibrată a tuturor factorilor conform principiului probabilității maxime, stabilită de jurisprudență drept standardul probei. Conform acesteia, cazul trebuie decis în funcție de preponderența probabilității. Cealaltă metodă, „Beyond reasonable doubt” obligă existența unei siguranțe depline, excluzând îndoielile rezonabile

Vento precizează în observații:

- (585) În domeniul dreptului concurenței, în cazul unui litigiu privind de existență unei încălcări, autorității îi revine sarcina de a face dovada încălcării pe care o constată și de a stabili elementele de probă de natură să demonstreze, corespunzător cerințelor legale, existența faptelor constitutive ale unei încălcări, ținând cont de principiul prezumției de nevinovăție. Autorității îi revine sarcina să demonstreze că subiectul a fost parte a unei înțelegeri anticoncurențiale sau avea cunoștința de obiectivele și scopul urmărit de companiile petroliere care ar fi încălcat normele de concurență. În acest sens, elementele unei fapte anticoncurențiale pot fi dovedite doar prin „probe serioase, precise și concordante”, în sensul jurisprudenței CJUE.

Poziția Consiliului Concurenței

- (586) Consiliul Concurenței consideră că nu sunt fundamentate afirmațiile întreprinderilor implicate potrivit cărora faptele descrise în raportul de investigație nu prezintă semnele constitutive ale unui acord/practică concertată pe piețele relevante examinate. Un acord anticoncurențial calificat ca cartel nu se bazează de obicei pe o acțiune unică sau izolată, ci se bazează pe un ansamblu de acțiuni/inacțiuni care constau într-o serie de acorduri și practici concertate care au același obiectiv pe parcursul unei perioade de timp.
- (587) După cum s-a statuat în jurisprudența CJUE, în condițiile existenței unor contacte directe sau indirecte între concurenți în scopul concertării, relația cauză efect între concertare și comportamentul de piață se prezumă, în lipsa unor explicații alternative plauzibile.
- (588) Pentru a constata încălcarea Legii concurenței, trebuie să fie furnizate dovezi suficient de precise și solide, fără a fi necesar ca fiecare probă examinată în mod individual să îndeplinească criteriile de standard probatoriu. Standardul probatoriu este îndeplinit dacă dovezile obținute de către autoritatea de concurență, în ansamblu lor și în coroborare, îndeplinesc aceste criterii.

- (589) În context, se menționează caracterul secret al înțelegerilor de cartel, întâlnit în majoritatea cazurilor constatate în practică. În aceste condiții, standardul de probă suficient pentru demonstrarea încălcării nu poate să includă doar documente care să ateste în mod expres contactele între întreprinderile implicate într-o încălcare a art. 5 din Legea concurenței. Existența unui acord/practici concertate poate fi dedusă dintr-un număr de coincidențe și indicii care, considerate împreună pot, în absența unei alte explicații, să constituie o dovadă a încălcării regulilor de concurență. Esențial este că acestea să fie coerente și să ofere o imagine în ansamblu unitară privind săvârșirea încălcării.
- (590) Astfel, după cum s-a statuat în jurisprudența CJUE, autoritatea de concurență trebuie să obțină probe suficient de precise și coerente pentru a constata ferm că presupusa încălcare a avut loc. Este suficient ca întreg corpul probatoriu pe care s-a bazat autoritatea, privit în ansamblu, să întrunească aceste cerințe. Prin urmare, nu se poate cere ca o singură probă sau fiecare probă să dovedească existența, întinderea, natura și participanții la săvârșirea încălcării.
- (591) La caz, încălcarea este demonstrată de către Consiliul Concurenței nu numai prin existența unor contacte între concurenți, ci și de existența unui comportament coordonat pe piață, precum și de legătura de cauzalitate între cele 2 elemente.

Observațiile părților - Comportament paralel/ adaptarea inteligentă

Lukoil precizează în observații:

- (592) Comportamentul descris reprezintă, de fapt, un comportament paralel legal al întreprinderilor care operează pe piața comercializării cu amănuntul a produselor petroliere și gazului lichefiat din Republica Moldova. Acest comportament paralel nu reprezintă rezultatul unui acord ilicit între întreprinderi, ci este produsul unor factori obiectivi specifici pieței relevante și produselor comercializate. Dreptul societăților de a se adapta la comportamentul concurenților nu este ilicit *per se*, după cum acesta nu este interzis de normele de drept al concurenței naționale și europene.
- (593) Factorii obiectivi, care explică similitudinea comportamentului întreprinderilor vizate se datorează în primul rând caracteristicilor pieței relevante este o piață foarte specifică, care îmbină trăsăturile clasice a unui oligopol (prezența unui număr mic de jucători principali, bariere înalte de intrare, etc.) cu o transparență extremă a prețurilor. Din punct de vedere al teoriei economice, acestei piețe îi este caracteristică așa numită „curba frântă a cererii”, situație în care cererea este mai elastică la creșterea prețurilor și mai puțin elastică la scăderea acestora. Drept urmare, acestei piețe îi este caracteristică o rigiditate relativă naturală a prețurilor.

- (594) Cu referire la coincidența ordinelor de aprobare a modificărilor prețurilor la produse petroliere și gazului lichefiat, Lukoil comunică că stabilirea datelor de adoptare a ordinelor de modificare a prețului ține de politica internă a fiecărei întreprinderi vizate, iar coincidența datelor ar putea avea diferite explicații, inclusiv factorul de eroare umană.

Petrom precizează în observații:

- (595) Petrom nu a modificat prețurile sale la produsele petroliere cu aceeași valoare și în aceeași perioadă de timp, raportat la celelalte societăți investigate, ci a format prețurile sale independent, conform strategiei sale de prețuri, iar adoptarea unor valori aparent identice de preț cu valorile adoptate de celelalte întreprinderi investigate a avut loc ca urmare a adaptării inteligente la piață, un fenomen concurențial normal.
- (596) Modificarea prețurilor cu aceeași valoare și în aceeași perioadă de timp se explică prin comportamentul paralel al întreprinderilor în forma adaptării inteligente la piață, un fenomen concurențial normal. Piața carburanților este caracterizată în întreaga lume printr-un oligopol transparent care conduce în mod natural la prețuri similare între concurenți ca rezultat al adaptării firești a acestora la mișcările de preț publice de pe piață. Petrom nu poate fi ținută răspunzătoare pentru eventualele mișcări de copiere din partea concurenților.

Vento precizează în observații:

- (597) În perioada supusă investigației Vento nu a încălcat normele anticoncurențiale, dar a pus în aplicare o modalitate inteligentă de adoptare la comportamentul existent sau anticipat al concurenților săi, prin care și-a aliniat prețurile la cele publicate de întreprinderile concurente, având în vedere că o societate economică este îndreptățită să-și alinieze prețurile sale la cele de piață sine stătător.

Poziția Consiliului Concurenței

- (598) În urma investigației desfășurate, Consiliul Concurenței a constatat că în perioada examinată întreprinderile implicate au modificat prețurile de panou a produselor petroliere comercializate prin intermediul stațiilor de alimentare exact cu aceeași valoare și în aceeași perioadă de timp. Se menționează că, de cele mai multe ori, prețurile practicate la panou de către întreprinderile implicate erau diferite, deși foarte apropiate, fiind păstrată aparența unei concurenței efective prin preț. Ținând cont de faptul că consumatorul analizează și compară prețurile care sunt afișate la panou, la un moment dat de timp, și nu face de obicei calcule cu cât a majorat sau micșorat prețul fiecare operator de pe piață, ipoteză privind existența unui comportament paralel / adaptări inteligente la prețurile concurenților nu se confirmă.

- (599) Totodată, conform unei jurisprudențe consacrate, întreprinderile se pot adapta inteligent la condițiile de piață, însă această adaptare urmează a fi una logică, iar acțiunile să fie consecvente. Astfel, se constată incoerența în justificările întreprinderilor, care au furnizat pretinse argumentări economice, însă simultan încearcă a invoca o adaptare inteligentă la piață. Astfel, nici o întreprindere nu a explicat/argumentat clar cum a funcționat mecanismul de adaptare inteligentă ce a dus la un comportament paralel, mai ales în condițiile în care erau parametri economici diferiți la fiecare (inclusiv rentabilitatea reglementată de ANRE). Respectiv, conduita de piață a întreprinderilor implicate, în special modificarea prețului înainte de prima afișare la panou de către concurenți, cel puțin în perioada iunie 2020 – februarie 2021, nu poate fi explicată altfel decât prin punerea în aplicare a unui acord și/sau practici concertate pe piețele relevante.
- (600) *Urmare, din coroborarea materialelor acumulate la dosarul cauzei, se constată existența unui acord și/sau practici concertate de fixare a elementelor de preț de către întreprinderile investigate.*

6.1.3. Conceptul de împiedicare, restrângere sau denaturare a concurenței

- (601) Prevederile art. 5 din Legea concurenței, urmărește să protejeze nu numai interesele concurenților sau ale consumatorilor, ci și structura pieței, iar prin aceasta concurența ca atare.
- (602) O practică concertată va intra sub incidența prevederilor art. 5 din Legea concurenței, chiar în absența efectelor anticoncurențiale pe piață. Ca și în cazul acordurilor între întreprinderi și deciziilor asociațiilor de întreprinderi, practicile concertate sunt interzise, indiferent de efectele lor, când acestea au obiect anticoncurențial ⁸⁶.
- (603) Sintagma „au ca obiect sau au ca efect” din prevederile art. 5 alin. (1) din Legea concurenței, trebuie interpretată disjunctiv în sensul că obiectul, respectiv efectul, reprezintă cerințe alternative și nu cumulative.
- (604) Prevederile art. 7 alin. (2) din Legea concurenței, similar jurisprudenței europene⁸⁷ stabilește că cartelurile dure care au ca obiect restrângerea concurenței sunt cele mai grave acorduri anticoncurențiale care prin natura lor sunt dăunătoare pentru buna funcționare a concurenței normale, au capacitatea de a împiedica, restrânge sau denatura concurența, adică au efecte negative asupra concurenței.

⁸⁶ Hotărârea în cauza C-199/92 P Hiltl v Comisia, [1999] ECR I-4287, par. 158-166, dar și hotărârea în cauza C-49/92P Comisia v Anic Participazioni SpA, [1999] ECR I-4125, par. 121.

⁸⁷ Hotărârea în cauza C-209/07 Irish Beef.

- (605) Cartelurile dure interzise de art. 7 din Legea concurenței, fiind considerate cele mai grave restricții ale concurenței, sunt considerate drept restricții prin obiect. Respectiv, în sensul aplicării art. 5 alin. (5) din Legea concurenței, nu trebuie să se demonstreze efectele reale asupra pieței. Această prezumție are la bază gravitatea restricției și experiența care arată că este foarte probabil ca acordurile care au ca obiect restrângerea concurenței să producă efecte negative asupra pieței și să pericliteze obiectivele urmărite de regulile de concurență. În acest sens, în hotărârea în cauza *Consten and Grundig*, CJUE a statuat: nu este nevoie a se lua în considerare efectele concrete ale unei înțelegeri din moment ce este evident că obiectul său a fost de a preveni, restrânge sau distorsiona concurența⁸⁸.
- (606) Cu toate acestea, în susținerea afirmației că acordul anticoncurențial și/sau practica concertată analizat reprezintă o restricționare a concurenței prin obiect, au fost luate în considerare: conținutul, obiectivele, precum și contextul economic și juridic în care acestea se înscriu. În cadrul aprecierii respectivului context, se ia în considerare natura bunurilor sau serviciilor afectate, precum și condițiile reale de funcționare și structura pieței sau a piețelor relevante.
- (607) Întreprinderile implicate, fiind parte a practicii concertate prin care au modificat prețurile pentru același sortiment de produse, în aceeași perioadă și cu circa același quantum, au evitat riscul comercial care ar exista în condiții normale de concurență, deoarece, prin acest comportament acestea au redus incertitudinea în ceea ce privește comportamentul concurenților săi.
- (608) Comportamentul întreprinderilor investigate demonstrează opțiunea lor clară de a nu concura între ele prin preț, denaturând astfel un parametru esențial al pieței, și anume concurența, procesul concurențial fiind înlocuit cu o formă de cooperare care exclude incertitudinile cu privire la comportamentul viitor pe piață al părților implicate.
- (609) Practica concertată de stabilire a prețurilor a avut ca obiect eliminarea concurenței între întreprinderile participante la această practică, deoarece practicând aceeași modificare de preț, nu a existat o competiție reală și eficientă, care să ofere consumatorilor posibilitate de a alege comerciantul.
- (610) Aptitudinea de a afecta concurența este demonstrată de următoarele aspecte:
- Concurența a fost eliminată între întreprinderile implicate care au decis să nu mai concureze prin preț între ele, înlocuind concurența onestă cu o formă de cooperare. În prezenta investigație parametrul concurențial afectat este

⁸⁸ Hotărârea în cauza 56 și 58/64 *Consten SA & Grundig-Verkaufs-GmbH v Comisia* [1966] ECR 299, par. 342, reiterat mai recent în cauza T-395/94 *Atlantic Container Line AB v Comisia* [2002] ECR II-875, par. 76.

prețul, în condițiile în care concurența prin preț este cea mai vizibilă și mai importantă formă de concurență. Efectul unei concurențe efective constă în practicarea prețurilor diferențiate, orientate la costuri, făcând astfel, posibilă alocarea optimă a resurselor întreprinderilor și oferind consumatorilor beneficiul de a alege.

▪ Concurența pe piețele investigate a fost denaturată prin vicierea comportamentului întreprinderilor investigate, astfel încât acesta să nu mai fie independent și individual, afectând, în acest mod, procesul concurențial care ar fi trebuit să genereze cel mai bun preț pentru consumatori/clienți.

- (611) Practicile concertate în cadrul cărora s-au stabilit prețurile sunt considerate ca fiind de gravitate mare, acestea prezentând un asemenea grad de pericol pentru concurență și consumatori, încât se admite, în practică și jurisprudență, că nu este necesar probarea efectelor lor anticoncurențiale, fiind considerată încălcare prin obiect.

Observațiile părților - lipsa efectelor pentru consumatori

Petrom precizează în observații:

- (612) Este puțin probabil ca consumatorii din Moldova să fi fost afectați negativ, deoarece prețurile Petrom în Moldova sunt semnificativ mai mici decât în țările vecine.
- (613) Există adesea o percepție puternică în rândul consumatorilor și al diferitelor grupuri de interese despre așa-numitele modele de prețuri „*Rockets and feathers*”, atunci când prețurile cu amănuntul se ajustează puternic la creșterea costurilor de intrare (de exemplu, prețurile la țiței sau valorile de referință internaționale) și apoi scad în pași mici. Chiar dacă Consiliul Concurenței ar fi demonstrat în mod convingător prezența prețurilor de tipul „*rockets and feathers*”, acest lucru nu ar fi implicat automat că o practică anticoncurențială a fost singura explicație generată de acest model. Întârzierile în reducerea prețurilor atunci când costurile scad pot fi explicate prin costurile de căutare a consumatorilor și gestionarea stocurilor. Mai mult, pentru a demonstra că modelul de preț *feathers and rockets* a avut un impact negativ asupra consumatorilor, Consiliul Concurenței ar trebui să arate că prețurile combustibilului au depășit nivelul competitiv și că furnizorii au obținut profituri supra competitive.

Bemol precizează în observații:

- (614) Nu a fost realizată descrierea extinderii efectului încălcării la nivel național, precum și afectarea piețelor de pe teritoriul Republicii Moldova. Acest lucru se deduce doar ipotetic. O înțelegere anticoncurențială stabilită trebuie neapărat să aducă un impact asupra pieței. La stabilirea acordului anticoncurențial cu încălcare prin obiect, este în mod obligatoriu necesar să

fie constatat scopul anticoncurențial al acordului și efectuată o analiză a impactului anticoncurențial al acestuia.

- (615) Astfel, faptul neefectuării analizei impactului asupra bunăstării consumatorului, lipsa descrierii argumentate a extinderii efectului încălcării la nivel național și ce este cel mai important, demonstrarea insuficientă obiectului încălcării denotă imposibilitatea determinării bazei caracterului faptelor anticoncurențiale.

Poziția Consiliului Concurenței

- (616) Cu referire la lipsa analizei privind efectele negative asupra consumatorilor Republicii Moldova, se menționează că cartelurile dure interzise de art. 7 din Legea concurenței, fiind considerate cele mai grave restricții ale concurenței, sunt considerate drept restricții prin obiect. Respectiv, în sensul aplicării art. 5 alin. (5) din Legea concurenței, nu trebuie să se demonstreze efectele reale asupra pieței. Această prezumție are la bază gravitatea restricției și experiența care arată că este foarte probabil ca acordurile care au ca obiect restrângerea concurenței să producă efecte negative asupra pieței și să pericliteze obiectivele urmărite de regulile de concurență.
- (617) Referitor la faptul că piața relevantă nu a fost analizată prin prisma modelului *rockets and features*, caracteristic pieței produselor petroliere, se menționează că examinarea acestui model în raportul de investigație nu este relevantă, întrucât nu explică conduita de stabilire a prețurilor de către întreprinderile implicate.
- (618) Referitor la comparațiile prețurilor internaționale la motorină și benzină, la care face referire Petrom, se menționează că acestea nu sunt relevante, întrucât sunt prezentate datele cu privire la prețuri cu taxe, iar regimul de impozitare este diferit de la un stat la altul, particular în Uniunea Europeană fiind stabilite accize semnificativ mai înalte decât în Republica Moldova.
- (619) Totodată, calificarea legală a comportamentului întreprinderilor pe piețele relevante identificate, relevă atât conținutul, scopul, contextul de aplicare și aptitudinea acordului anticoncurențial și/sau practicii concertate de a împiedica, restrânge sau denatura concurența.

Observațiile părților - contextul economic în care activează părțile

Lukoil precizează în observații:

- (620) Consiliul Concurenței nu a ținut cont de contextul economic în care activează întreprinderile vizate, inclusiv Lukoil și nu a dat nici o apreciere faptului că cota de piață a Lukoil în perioada investigată a scăzut, iar rentabilitatea medie efectivă obținută de către titularii de licență prin comercializarea produselor petroliere și a gazului lichefiat a fost în scădere de la ■■■■% în anul 2019 până

la ■■■% în anul 2020, în condițiile în care obiectivul presupusului acord între întreprinderile vizate, conform echipei de investigație, ar fi de a contribui la menținerea cotelor de piață, controlând, astfel, piața.

- (621) Lukoil se confruntă cu dificultăți, manifestate prin reducerea numărului de clienți, a rentabilității și a cotei deținute de aceasta pe piață. Or, în eventualitatea unui cartel și eliminării concurenței, aceste efecte ar fi puțin probabil să se producă. Astfel, în pofida reducerilor și campaniilor de fidelitate de către Lukoil, compania a înregistrat în perioada investigată fenomenul migrării clientelei de la un operator la altul, circumstanță motivată prin existența unei concurențe de preț între întreprinderile care operează pe piața relevantă.
- (622) Creșterea rapidă a numărului stațiilor de alimentare cu combustibil pe întreg teritoriul Republicii Moldova, de cele mai dese ori în nemijlocita apropiere de stațiile existente ale Lukoil, a condiționat înregistrarea profitabilității efective reduse a comerțului cu amănuntul de produse petroliere și gaz lichefiat. Lipsa unei rentabilități suficiente pentru acoperirea cheltuielilor și rezonabile pentru acumularea veniturilor, cât și diminuarea cotei de piață cu amănuntul arată cu certitudine lipsa oricărei înțelegeri care ar fi confirmat existența unor înțelegeri de excludere a concurenței prin preț.

Poziția Consiliului Concurenței

- (623) Consiliul Concurenței a examinat detaliat modul de funcționare și caracteristicile piețelor relevante, inclusiv au fost luate în considerare evoluțiile înregistrate de către întreprinderile implicate la nivelul cotelor de piață, și s-au făcut constatări cu privire la faptul că structura fiecărei piețe relevante definite în cadrul investigației a fost relativ constantă de-a lungul întregii perioade analizate, devierile fiind nesemnificative - cota de piață a Lukoil, după volumul comercializării, a crescut de la ■■■% la ■■■% pentru benzine și de la ■■■% la ■■■% pentru gazul lichefiat.
- (624) Cu referire la dinamica rentabilității întreprinderii, se menționează că Lukoil nu a prezentat date cu privire la modalitate de calcul a cifrelor prezentate, întrucât acestea nu corespund cu datele deținute de către Consiliul Concurenței cu privire la rentabilitatea în general pe întreprindere, or teoria economică prevede mai multe metode de calcul a rentabilității, și fiecare întreprindere poate să includă sau să excludă anumite componente de calcul (atât venituri, cât și costuri/cheltuieli), datele obținute fiind informative în scopuri diferite.
- (625) Totodată, obiectivul implementării acordului anticoncurențial de către întreprinderile vizate este de a contribui la menținerea cotelor de piață, și nu obținerea unor rentabilități excesive, având în vedere că acest obiectiv ar fi

fost imposibil de realizat în condițiile de plafonare a rentabilității, valabile în perioada examinată.

- (626) *Prin urmare, atât materialul probator identificat și constatat pe parcursul investigației ce constituie obiectul prezentei decizii, cât și comportamentul efectiv manifestat de întreprinderile Rompetrol, Lukoil, Petrom, Bemol, Vento și Tirez pentru care nu există nici o explicație plauzibilă în afara concertării comportamentului, demonstrează faptul că părțile implicate, cel puțin în perioada iunie 2020-februarie 2021, la modificarea prețurilor cu amănuntul la benzină, motorină și gaz lichefiat, au realizat un acord anticoncurențial și/sau practică concertată de stabilire/fixare directă și/sau indirectă a prețurilor de vânzare și a altor condiții de tranzacționare, faptă interzisă expres de prevederile art. 5 alin. (1) și (3) lit. a) din Legea concurenței.*

6.2. Neaplicabilitatea art. 11 din Legea concurenței

- (627) Potrivit art. 11 alin. (1) din Legea concurenței este interzisă folosirea unei poziții dominante pe piața relevantă în măsura în care acesta poate afecta concurența sau leză interesele colective ale consumatorilor finali.
- (628) În speță, pentru a intra sub incidența art.11 din Legea concurenței, este necesară îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții: (a) întreprinderea/întreprinderile să dețină o poziție dominantă pe o anumită piață relevantă; (b) întreprinderea/întreprinderile să abuzeze de poziția sa dominantă; (c) prin acest abuz să fi fost sau să poată fi afectată concurența sau interesele colective ale consumatorilor finali.
- (629) Punctul 7 al Regulamentului privind stabilirea poziției dominante pe piață și evaluarea abuzului, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 16/2013 prevede că **determinarea pieței relevante, urmată de evaluarea faptului dacă o singură întreprindere, un grup de întreprinderi, două sau mai multe întreprinderi ori două sau mai multe grupuri de întreprinderi se află într-o poziție dominantă pe piața relevantă constituie o primă etapă în aplicarea art.11 din Legea concurenței.**
- (630) Conform Legii concurenței, art. 11 se aplică întreprinderilor care dețin o poziție dominantă pe una sau mai multe piețe relevante.
- (631) Conceptul de poziție dominantă este definit la art. 4 din Legea concurenței ca fiind „o poziție de putere economică de care beneficiază o întreprindere ce îi permite să împiedice menținerea unei concurențe efective pe o piață relevantă, acordându-i posibilitatea de a se comporta, în mare măsură, în mod independent față de concurenți, de clienții săi și, în ultimă instanță, față de consumatori”.

- (632) Totodată, conform art. 10 alin. (1) „*poziția dominantă pe una sau mai multe piețe relevante poate fi deținută de o singură întreprindere, de un grup de întreprinderi (poziție dominantă unică) sau în comun de două sau mai multe întreprinderi ori de două sau mai multe grupuri de întreprinderi (poziție dominantă colectivă)*”.
- (633) Pentru a constata însă că două sau mai multe întreprinderi dețin o poziție dominantă colectivă trebuie, în principiu, să se procedeze la o evaluare economică a poziției dominante deținute de părțile implicate, înainte de orice examinare cu privire la posibilul abuz pe piață.
- (634) Chiar dacă așa cum s-a demonstrat în cadrul investigației, piața relevantă vizată este reprezentată de caracteristici specifice unei piețe de oligopol a cărei structură este considerată propice producerii unor efecte coordonare, inclusiv a unei înțelegeri tacite, condiții aplicabile inclusiv evaluării existenței unei poziții dominante colective, totuși, pentru a demonstra că două sau mai multe întreprinderi dețin o poziție dominantă colectivă este imperativ necesar să se analizeze dacă întreprinderile în cauză constituie împreună o entitate colectivă față de clienții, furnizorii și concurenții lor de pe o anumită piață. Acesta ar fi cazul când se îndeplinesc cumulativ următoarele condiții: 1) nu există concurența efectivă pe piață între întreprinderile în cauză; 2) întreprinderile menționate adoptă un comportament uniform și o politică comună pe o piață relevantă. Doar în cazul în care sunt satisfăcute condițiile menționate, se va examina dacă entitatea colectivă are poziție dominantă pe piața relevantă.
- (635) Pentru a înțelege ce presupun aceste condiții și cum pot fi apreciate, sunt relevante cazurile Comisiei Europene și jurisprudența în materie a Tribunalului de Primă Instanță (Curtea Generală Europeană) și a Curții Europene de Justiție.
- (636) În cauza „Almelo”⁸⁹ Curtea de Justiție a spus că „*pentru a exista o poziție dominantă colectivă întreprinderile din grup trebuie legate în așa fel încât acestea să adopte același comportament pe piață. ... trebuie să se analizeze dacă între distribuitorii regionali de energie electrică există **legături destul de puternice** pentru a exista o poziție dominantă colectivă pe o parte semnificativă a pieței comune*”.

⁸⁹ Hotărârea în cauza C-393/92 Almelo/NV Energiebedrijf Ijsselmij (1994) ECR I-1477, pct. (42)-(43).

- (637) În cauzele „Spediporto”⁹⁰, „DIP”⁹¹ și „Sodemare”⁹² Curtea de Justiție a repetat aceeași formulare din cauza „Almelo”. În cauza „Bosman”⁹³ avocatul general Lenz a admis faptul că cluburile de fotbal care fac **parte dintr-o ligă profesionistă** de fotbal pot fi „*unite prin astfel de legături economice*” astfel încât să fie privite ca o dominanță colectivă. Curtea de Justiție nu a abordat aceasta problemă.
- (638) De asemenea, Comisia Europeană a ajuns la concluzia unei dominanțe colective în mai multe decizii ale sale. Deciziile în baza art. 102 din Tratatul de Funcționare a Uniunii Europene (TFUE) a implicat practic în toate cazurile întreprinderi care inconfundabil au fost legate într-un anumit fel.
- (639) De exemplu, în trei decizii din sectorul transportului maritim întreprinderile erau membre ale unei Conferințe maritime ale proprietarilor navelor de linie: cauza „French-West African Shipowners’ Committees”⁹⁴, cauza „Cewal”⁹⁵, cauza „TACA”⁹⁶. Astfel, Comisia a determinat poziții dominate deținute în comun de membrii Conferințelor maritime, având în vedere că aceștia erau **legați între ei prin acorduri de conferință** care creau legături economice foarte strânse între membri, fapt dovedit de exemplu, de existența unei sfere comune a tarifelor de transport. Conferințele de transport maritim au funcționat în mare măsură ca una și aceeași entitate față de clienții și concurenții lor, fapt rezultat anume din acordul conferinței. Important de precizat aici este faptul că acordurile de conferință erau derogate de la aplicarea art. 85 (actual art. 101) alin. (1) al TFUE în temeiul art. 2 – art. 6 din Regulamentul (CEE) nr. 4056/86 al Consiliului Comunităților Europene, fapt ce permitea membrilor Conferințelor maritime să aplice în comun acorduri, decizii, inclusiv cu privire la stabilirea de tarife și condiții de transport.
- (640) Poziția comisiei în cauza „Cewal” cu privire la dominanța colectivă a fost confirmată în recurs de către Tribunalul de primă instanță⁹⁷ și de Curtea de

⁹⁰ Hotărârea în cauzele conexe C- 96/94 Centro Servizi Spediporto Srl v Spedizioni Marittime del Golfo Srl [1995] ECR I- 2883, [1996] 4 CMLR 613, pct. (33).

⁹¹ Hotărârea în cauzele conexe C- 140/94 etc DIP SpA v Commune di Bassano del Grappa [1995] ECR I- 3257, [1996] 4 CMLR 157, pct. (26).

⁹² Hotărârea în cauza C- 70/95 Sodemare SA, Anni Azzurri Holding SpA and Anni Azzurri Rezzato Srl v Regione Lombardia [1997] ECR I- 3395, [1998] 4 CMLR 667, pct. (46).

⁹³ Hotărârea în cauza Case C- 415/93 Union Royale Belge des Societes de Football Association v Bosman [1995] ECR I-4921, [1996] 1 CMLR 645.

⁹⁴ OJ [1992] L 134/1, [1993] 5 CMLR 446.

⁹⁵ OJ [1993] L 34/20, [1995] 5 CMLR 198.

⁹⁶ OJ [1999] L 95/1, [1999] 4 CMLR 1415.

⁹⁷ Hotărârea în cauza T- 24/93 etc Compagnie Maritime Belge Transports SA v Commission [1996] ECR II- 1201, [1997] 4 CMLR 273.

Justiție⁹⁸. Curtea a susținut că „o conferință de linie poate fi calificată drept o entitate colectivă care se prezintă ca atare pe piață, atât față de utilizatori, cât și față de concurenți prin însăși natura sa și în lumina obiectivelor sale așa cum este definită de Consiliu în scopul calificării pentru exceptarea pe categorii în temeiul Regulamentului nr. 4056/86”.

- (641) De asemenea, Comisia a constatat dominanță colectivă în cauza „Port of Rødby”⁹⁹ în care a considerat că două întreprinderi care gestionau în comun portul „Rødby” și care **au fixat tarife comune, și-au coordonat programul și comercializat serviciile în comun, au aplicat un marketing comun** erau în poziție dominantă colectivă. Legăturile între aceste două întreprinderi erau similare cu cele dintre membrii unei conferințe maritime.
- (642) În cauza „Irish Sugar”¹⁰⁰ Comisia a constatat dominantă colectivă verticală producătorul de zahăr și distribuitorul acestuia. Comisia a concluzionat că o combinație între **deținerile de participații ale producătorului în capitalul distribuitorului, structura de elaborare a politicilor celor două întreprinderi și procesul de comunicare stabilit pentru facilitarea acesteia**, a condus la legături economice directe între ele, creând un paralelism clar de interes care a reprezentat o dominanță colectivă. În apel, Tribunalul a confirmat constatarea dominantei colective verticale¹⁰¹.
- (643) Tribunalul a confirmat principiul dominantei colective și în cauza „Italian Flat Glass”¹⁰² în care a opinat că „nu există nimic, în principiu, care să împiedice două sau mai multe entități economice independente să fie, pe o anumită piață, unite prin anumite legături economice astfel încât, în virtutea acestui fapt, să dețină împreună o poziție dominantă vis-a-vis de ceilalți operatori de pe aceeași piață. Aceasta ar putea fi cazul, de exemplu, când două sau mai multe întreprinderi independente **dețin împreună, prin acorduri sau licențe, un avans tehnologic care să le ofere puterea de a se comporta într-o măsură semnificativă independent de concurenții lor, clienții lor și în cele din urmă de consumatorii lor**”.
- (644) O abordare a modului în care opinia Comisiei cu privire la dominanța colectivă s-a dezvoltat a fost asigurată și de Comunicare Comisiei privind acordurile de acces în sectorul telecomunicațiilor¹⁰³. La pct. (79), aceasta prevede că „... pentru ca două sau mai multe întreprinderi să ocupe o poziție

⁹⁸ OJ [1997] L 258/1, [1997] 5 CMLR 666.

⁹⁹ OJ [1994] L 55/52, [1994] 5 CMLR 457.

¹⁰⁰ OJ [1997] L 258/1, [1997] 5 CMLR 666.

¹⁰¹ Hotărârea în cauza T- 228/97 [1999] ECR II- 2969, [1999] 5 CMLR 1300.

¹⁰² Hotărârea în cauzele T- 68/89 etc Società Italiano Vetro SpA v Commission [1992] ECR II- 1403, [1992] 5 CMLR 302.

¹⁰³ OJ [1998] C 265/2, [1998] 5 CMLR 521.

dominantă colectivă, este necesar, dar nu suficient, să nu existe o concurență efectivă între aceste întreprinderi pe piața relevantă. Această lipsă de concurență se poate datora, în practică, faptului că întreprinderile au legături precum acorduri de cooperare sau acorduri de interconectare. Există o legătură economică suficientă în cazul în care există un tip de interdependență care apare deseori în situații de oligopol. Nu pare să existe, în legislație sau în teoria economică, vreun motiv care să solicite o altă legătură economică între întreprinderile care ocupă o poziție dominantă colectivă. Acestea fiind spuse, în practică, aceste legături vor exista deseori în sectorul telecomunicațiilor în măsura în care operatorii de telecomunicații întrețin între ei aproape inevitabil legături de diferite tipuri”.

- (645) În lumina celor expuse supra, se poate concluziona că în practică determinarea poziției dominante colective a avut ca important criteriu existența legăturilor economice, structurale și de orice altă natură care au putut să asigure în mod inconfundabil perceperea comportamentului întreprinderilor în cauză de către clienți, furnizori și concurenți ca cea a unei entități colective și nu ca a unor concurenți care au acționat coordonat, cum ar fi: apartenența la o federație/ligă (cazul „Bosman”), apartenența ca membru la o asociație/conferință (cazurile conferințelor maritime), activitatea în comun la nivel administrativ și de management (cazul „Irish Sugar”). Prin urmare, practica în materie de dominanță colectivă expusă redă o claritate în înțelegerea tipurilor de legăturile economice, structurale care pot uni entitățile economice într-una colectivă, a cadrului în care acestea se pot manifesta și a modului în care acestea definesc clar și inconfundabil comportamentul unilateral de cel bilateral, care în fapt este caracteristic acordurilor/practicilor concertate.
- (646) Comportamentul uniform și poziția comună adoptată de entitățile colective în majoritatea cazurilor de dominanță colectivă au rezultat din aplicarea în comun a diferitor acorduri de cooperare și stabilire a programelor de activitate, a condițiilor de prestare a serviciilor, a tarifelor sau prin deținerea în comun a unor licențe într-un cadru care a permis aplicarea acestor acorduri și în care concurența efectivă între întreprinderile implicate apriori nu s-a putut manifesta.
- (647) Cu referire la investigația dată, Consiliul Concurenței nu a identificat dovezi în susținerea faptului că întreprinderile Rompetrol, Lukoil, Petrom, Bemol, Vento și Tirez se prezintă pe cele trei piețe relevante definite în cadrul investigației ca o entitate colectivă față de clienții, furnizorii și concurenții lor. Astfel, nu au fost determinate legături economice și structurale de natură să asigure în mod inconfundabil perceperea comportamentului întreprinderilor în cauză de către clienți, furnizori și concurenți ca cea a unei entități colective și

nu ca a unor concurenți care au acționat coordonat, întrucât acestea nu au acționat într-un cadru în care nu au fost capabile să concureze între ele (de ex. apartenența la un grup de întreprinderi, activitatea în comun la nivel administrativ și de management, membri în asociație/sindicat care ar fi permis aplicarea unui acord de cooperare, deținerea de licențe în comun etc.).

- (648) Comportamentul cu privire la fixarea prețurilor de vânzare către terți la produsele petroliere principale și la gaz lichefiat pe teritoriul Republicii Moldova, nu s-a manifestat într-o manieră unilaterală, condiție care putea fi realizată doar în contextul în care natura legăturii dintre întreprinderi ar fi permis acest fapt și a îmbrăcat forma unui comportament bilateral ca urmare a participării la o practica concertată.
- (649) În cauza „Italian Flat Glass”, Tribunalul¹⁰⁴ a opinat la pct. (357) din hotărâre cu privire la aplicabilitatea art. 85 în cadrul evaluării dominanței colective că *„atunci când articolul 85 (n.r. din TFUE) se referă la acorduri sau la practici concertate între „întreprinderi”, acesta se referă la relațiile dintre două sau mai multe entități economice care **sunt capabile să concureze între ele**”*.
- (650) Întreprinderile Rompetrol, Lukoil, Petrom, Bemol, Vento și Tirex se prezintă pe piață ca întreprinderi concurente, sunt percepute prin marca proprie ca întreprinderi concurente de către consumatori, nefiind legate în niciun fel încât să le fie limitată capacitatea de a concura între ele pe piață.
- (651) În cauza „Italian Flat Glass” a existat o încercare a Comisiei de a stabilit poziția dominantă colectivă a celor trei producători de sticlă plată ca rezultat al efectului acordului anticoncurențial pus în aplicare de către aceștia, acord, de altfel, constatat anterior în decizie. Astfel, Comisia a considerat că acțiunile de coordonare a prețurilor și împărțire a cotelor de piață pot constitui de asemenea și un abuz de poziție dominantă colectivă, prin faptul că ceilalți producători de sticlă au fost practic excluși de pe piață, iar clienții au fost lipsiți de alegerea în ceea ce privește sursele de aprovizionare care trebuiau să se manifeste pe piață în condiții concurențiale normale, pe bază de merite.
- (652) În Hotărârea sa la pct. (360), Tribunalul a subliniat că *„pentru a stabili o încălcare a art. 86 din tratat, nu este suficient, așa cum a susținut în ședință agentul Comisiei, să „recicleze” faptele care constituie o încălcare a art. 85, deducând din acestea constatarea că părțile la un acord sau la o practică ilegală dețin în comun o cotă substanțială de piață, că numai în virtutea acestui fapt dețin o poziție dominantă colectivă și că comportamentul lor ilicit constituie un abuz de poziție dominantă al colectivului respectiv”*. Astfel, în mod clar, Tribunalul a considerat că încălcările art. 85 și 86 (actual art. 101 și

¹⁰⁴ Hotărârea în cauzele T- 68/89, T-77/89, and T-78/89 Societă Italiana Vetro SpA, Fabbrica Pisana SpA and PPG Vernante Pennitalia SpA v Commission [1992] ECR II- 1403, [1992] 5 CMLR 302.

102) din TFUE sunt conceptual independente una de cealaltă, de aceea Comisiei nu i s-a permis pur și simplu să utilizeze aceeași bază probatorie folosită la constatarea încălcării art. 85 pentru a stabili poziția dominantă colectivă prin prisma art. 86. Fiecare articol trebuie aplicat în conformitate cu proprii săi termeni. Acțiunile constatate prin prisma unui articol trebuie să se distingă clar de acțiunea constatată prin celălalt articol (exemplul cazului „Cewal” în care s-a constatat un acord anticoncurențial între Conferința maritimă „Cewal” și „OGEFREM” – oficiul de management al mărfurilor maritime din Zair, precum și un abuz de poziție dominantă colectivă a „Cewal” care a constat într-un comportament de ruinare manifestat prin utilizarea unor prețuri mici aplicate selectiv și în acord de către unii membri ai Conferinței cu scopul de a acapara clienții unui nou concurent).

- (653) *Astfel, în accepțiunea celor expuse, Consiliul Concurenței nu consideră relevantă evaluarea posibilității deținerii unei poziții dominante colective de către Rompetrol, Lukoil, Petrom, Bemol, Vento și Tirez în situația în care există probe concludente de manifestare a unor comportamente coordonate, aplicate conștient de către operatorii petrolieri la fixarea prețurilor de vânzare către terți la produsele petroliere principale și la gaz lichefiat pe teritoriul Republicii Moldova. De altfel, însăși jurisprudența Curții Europene de Justiție statuează fără echivoc că faptele care constituie o încălcare a prevederilor ce interzic acordurile/practicile concertate nu pot fi utilizate repetat pentru a constata și un abuz de poziție dominantă colectivă.*

Observațiile părților

Tirez precizează în observații:

- (654) Consiliul Concurenței evită să dea careva aprecieri în ceea ce privește semnele încălcării art. 11 din Legea concurenței. Doar unele din întreprinderi, din cele 6 supuse investigației dețin poziția dominantă pe piață, fapt care denotă, că cele 6 întreprinderi nu funcționează pe piață la același nivel. Rompetrol, Petrom și Lukoil care, dețin poziția dominantă pe piață și prin stabilirea prețurilor de vânzare a produselor petroliere importate și comercializate companiilor petroliere din Republica Moldova, care nu dețin licență, sau nu dispun de canale de import (inclusiv și Tirez) pot influența prețul final la produse petroliere și gaz lichefiat pe piața comercializării cu amănuntul a benzinei, motorinei și gazului lichefiat prin intermediul stațiilor de alimentare. În astfel de circumstanțe între întreprinderile ce dețin poziția dominantă pe piață, și celelalte întreprinderi, nu poate exista acorduri orizontale, ci doar verticale. Ca urmare, în cazul în care între careva întreprinderi ar exista un acord anticoncurențial vertical, pentru participarea la acest acord vertical nu poate fi aplicată sancțiunea prevăzută de lit. c), alin. (3), art. 72 din Legea concurenței.

Vento precizează în observații:

- (655) În speță, investigația a fost efectuată în mod ilegal. Fiind înzestrată cu atribuții de a verifica respectarea prevederilor legale privind interzicerea abuzului de poziție dominantă, Consiliul Concurenței s-a axat pe alt aspect - art. 7 din lege, care reglementează interzicerea cartelelor dure, fără a acționa corespunzător în vederea elucidării elementelor constitutive ale faptei anticoncurențiale. În contextul celor invocate supra, la caz se atestă, că prin derogare de la prevederile art. 56 alin. (3) lit. b) din Legea concurenței, activitatea Consiliului Concurenței nu a fost axată pe administrarea elementelor de fapt ce ar corespunde obiectului și scopului investigației, depășindu-se atribuțiile legale.
- (656) Prin derogarea de la prevederile art. 56 alin. (3) lit. f) din Legea concurenței, funcționarii Consiliului Concurenței au solicitat de la subiectul investigației informații ce nu se află în raport cu obiectul și scopul investigației - informații ce ar viza pretinsa încălcare a art. 7 din lege în cazul în care obiectul și scopul investigației era axat pe eventuala încălcare a prevederilor art. 11 din lege .

Poziția Consiliului Concurenței

- (657) Consiliul Concurenței a luat în considerare observațiile, și, urmare cu referire la faptul că obiectul investigației a constituit inclusiv și posibila încălcare a art. 11 din Legea concurenței, a expus poziția mai sus.
- (658) Potrivit art. 4 din Legea concurenței, acordul orizontal este acordul sau practica concertată ce se realizează între două sau mai multe întreprinderi care funcționează pe piață la același (aceleași) nivel (niveluri), iar acordul vertical este acordul sau practică concertată ce se realizează între două sau mai multe întreprinderi ce operează fiecare, în sensul acordului sau al practicii concertate, la niveluri diferite ale procesului de producție sau distribuție, care se referă la condițiile în care părțile pot cumpăra, vinde sau revinde anumite produse.
- (659) La această etapă a investigației este vizată activitatea de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere principale și a gazului lichefiat prin intermediul stațiilor de alimentare pe teritoriul Republicii Moldova. Astfel, toate cele 6 întreprinderi implicate activează la același nivel pe piața comercializării cu amănuntul a produselor petroliere, fiind concurenți pe această piață, respectiv modalitatea de stabilire a prețurilor pe piețele relevante a fost examinată de Consiliul Concurenței prin prisma existenței unui acord orizontal.
- (660) Totodată, se concluzionează cu referire la faptul că decizia conține constatări care nu erau incluse în raportul de investigație remis la părți – constatări ce țin de art.11 din Legea concurenței nr. 183/2012 și luând în considerare faptul că

nu s-a confirmat încălcarea art.11 din Legea concurenței nr. 183/2012, se consideră relevant de specificat că art. 95 alin. (1) din Codul administrativ nr.116/2018 prevede posibilitatea autorității publice de a renunța la audiere¹⁰⁵ în cazul în care actul este exclusiv avantajos pentru participant și nu există participanți cu interese opuse care să fie afectați prin actul respectiv.

6.3. Excepții de la aplicarea art.5 alin.(1) din Legea concurenței

- (661) Prevederile art.8 din Legea concurenței stabilesc regula conform căreia interdicția prevăzută la art.5 din Legea concurenței nu se aplică în cazul acordurilor/ practicilor concertate considerate a avea un impact minor asupra concurenței. Astfel, acordul/ practica concertată nu intră sub incidența interdicției prevăzute la art.5 alin.(1) din Legea concurenței în cazul în care cota de piață cumulate deținută de părțile implicate nu depășește 10% pe niciuna dintre piețele relevante adectate de respectivul accord/practică concertată. Motivația este aceea că acordul/practica concertată în cauză, deși potential anticoncurențială, are impact minor asupra concurenței, datorat cotelor de piață reduse deținute de către întreprinderile implicate.
- (662) Cu toate acestea, art.9 alin.(1) pct.1) lit.a) din Legea concurenței prevede că prevederile art. 8 nu se aplică acordurilor dintre concurenți care, în mod direct sau indirect, izolat ori în combinație cu alți factori aflați sub controlul părților, au ca obiect fixarea prețurilor de vânzare sau de cumpărare, tocmai în considerarea caracterului foarte grav al unor asemenea încălcări. Prin urmare, în situația acordurilor de fixare a prețurilor, chiar dacă întreprinderile participant e ar îndeplini condițiile cotelor de piață reduse, acestea nu vor beneficia de excepția de la aplicarea prevederilor Legii concurenței, având în vedere faptul că practica respective este prezumată a afecta semnificativ concurența.
- (663) În cazul investigat, părțile implicate Bemol, Vento, Lukoil, Petrom, Rompetrol și Tirex au realizat un accord și/sau practică concertată e fixare a prețurilor de comercializare a produselor petroliere principale și a gazului lechefiat, care constituie o încălcare gravă a concurenței și intră sub incidența prevederilor art.5 alin.(1) din Legea concurenței, indiferent de cotele de piață deținute de părțile implicate. Prin urmare, acordului și/sau practicii concertate analizate nu îi sunt aplicabile condițiile de exceptare prevăzute de art.8 din Legea concurenței.

6.4. Inaplicabilitatea art.5 alin.(1) din Legea concurenței

- (664) Potrivit prevederilor art. 6 alin. (1) din Legea concurenței, interdicția

¹⁰⁵ art. 94 alin. (2) din Codul administrativ nr.116/2018 - *audierea poate fi făcută verbal sau în scris*

prevăzută la art.5 alin. (1) din Legea concurenței nu se aplică acordurilor anticoncurențiale, când acestea îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- contribuie la îmbunătățirea producerii sau distribuției de produse ori la promovarea progresului tehnic sau economic;
- asigură consumatorilor o parte echitabilă din beneficiul obținut;
- nu impun întreprinderilor în cauză restricții care nu sunt indispensabile pentru atingerea obiectivelor menționate la lit. a) și b);
- nu oferă întreprinderilor posibilitatea de a elimina concurența în ceea ce privește o parte semnificativă a produselor în cauză.

(665) Condițiile prevăzute la art. 6 alin. (1) din Legea concurenței sunt similare celor prevăzute la art. 101 alin. (3) din TFUE¹⁰⁶.

(666) Acordurile sau practicile concertate grave, cum este și aceea reținută în prezenta Decizie sunt, prin definiție, restricționări ale concurenței care produc prejudiciile cele mai mari, întrucât generează beneficii numai participanților la respectiva înțelegere și/sau practică, nu și consumatorilor. Înțelegerile sau practicile concertate de această natură nu îndeplinesc, de obicei, (cel puțin) primele condiții prevăzute la art. 6 alin. (1) din Legea concurenței. Acestea nu creează avantaje economice obiective și nici nu avantajează consumatorii. De asemenea, aceste tipuri de acorduri nu îndeplinesc criteriul caracterului indispensabil¹⁰⁷.

(667) Având în vedere aspectele prezentate, în cazul de față, nu există indicii potrivit cărora condițiile stabilite de art. 6 alin. (1) din Legea concurenței ar putea fi îndeplinite. Prin urmare, art. 6 alin. (1) din Legea concurenței nu poate fi aplicat încălcărilor constatate prin prezenta Decizie.

7. OBSERVAȚIILE PĂRȚILOR ȘI POZIȚIA CONSILIULUI

7.1. Prețurile examinate nu sunt prețurile finale

Observațiile părților

Rompetrol precizează în observații:

(668) Notăm că Rompetrol are propria strategie de vânzări, de marketing, de

¹⁰⁶ Art. 101 alin. (3) din TFUE prevede că interdicția menționată la art. 101 alin. (1) poate fi declarată inaplicabilă pentru orice acorduri sau categorii de acorduri între întreprinderi, orice decizii sau categorii de decizii ale asociațiilor de întreprinderi sau orice practici concertate sau categorii de practici concertate care contribuie la îmbunătățirea producției sau distribuției de bunuri ori la promovarea progresului tehnic sau economic, asigurând totodată consumatorilor o parte echitabilă din beneficiul obținut și care: a) nu impun întreprinderilor în cauză restricții care nu sunt indispensabile pentru atingerea acestor obiective; și b) nu oferă întreprinderilor posibilitatea de a elimina concurența în ceea ce privește o parte semnificativă a produselor în cauză.

¹⁰⁷ pct. 46 din Comunicarea Comisiei Orientări privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din TFUE

reduceri acordate la procurarea carburanților. Deci, este evident că o coordonare a prețurilor din perspectiva Rompetrol nu putea fi posibilă, atât timp cât nu erau modificate concomitent și elementele menționate supra.

Petrom precizează în observații:

- (669) Lipsește cu desăvârșire analiza campaniilor promoționale și a discount-urilor oferite de Petrom și de alte societăți comerciale și impactul acestora asupra pieței. La prețurile de la panou Petrom acordă reduceri comerciale importante atât persoanelor fizice, cât și persoanelor juridice. În analiza efectuată de Consiliul Concurenței aceste reduceri nu se regăsesc, deși acestea au o pondere semnificativă în totalul vânzărilor realizate de Petrom, prețul efectiv de vânzare fiind diferit de prețul de panou utilizat de autoritatea de concurență în analiza sa.

Bemol precizează în observații:

- (670) Prețul de vânzare a produselor petroliere pentru clienții Bemol se formează pe baza politicii comerciale a companiei și include reducerile oferite clienților. Astfel, prețul final pentru consumator rezultă din Prețul panoului minus Reducerea oferită. Astfel, analiza prețurilor de Panou (care nu reprezintă prețul final de comercializare), nu este suficientă pentru a determina existența unei presupuse înțelegeri. Pentru determinarea faptului limitării concurenței prin presupusele înțelegeri asupra prețului, este imperios necesar a fi analizate prețurile finale de vânzare către consumatori, or în lipsa acestei analize nu este posibil de ajuns la o concluzie relevantă asupra situației.

Poziția Consiliului Concurenței

- (671) În prezenta decizie este examinat comportamentul întreprinderilor implicate de stabilire a prețurilor la panou. În context, se menționează că, conform politicilor comerciale ale întreprinderile implicate, reducerile, discount-urile, cash-backurile și alte acțiuni de marketing sunt realizate având ca punct de pornire prețurile de panou, stabilite în rezultatul practicii concertate examinate. Totodată, se menționează că o parte însemnată de consumatori nu beneficiază de reduceri și achiziționează produse petroliere conform prețurilor afișate la panou.
- (672) Este necesar ca concurența să fie asigurată atât la stabilirea prețurilor la panou, cât și la acordarea ulterioară a reducerilor comerciale. Astfel, stabilirea concertată a prețurilor la panou este o operațiune care nu poate fi ignorată/considerată neimportantă din motiv ca ulterior unora dintre consumatori li se aplică reduceri.

7.2. Lipsa argumentării economice

Observațiile părților

Lukoil precizează în observații:

- (673) La adoptarea deciziilor de modificare a prețurilor au stat factori obiectivi, inclusiv (i) fluctuațiile cotațiilor PLATTS, (ii) modificarea cursului de schimb al monedei naționale, (iii) modificări fiscale, (iv) concurența de pe piață. Suplimentar la cele de mai sus, se menționează că în cele mai dese cazuri, Lukoil schimbă prețurile drept răspuns la modificările efectuate de concurenții săi. În dependență de situația pe piață, situația stocurilor, sezonabilitate, situația financiară de moment ș.a. prețul se adaptează fie fix în aceeași mărime, fie în mărime apropiată în plus sau în minus. În asemenea circumstanțe, situația financiar-contabilă de moment nu are nici o relevanță. Stabilirea prețurilor reieșind din rentabilitatea momentană, ar implica un risc de consecințe de lungă durată nefaste pentru întreprindere.
- (674) În aceste condiții, modificarea prețurilor la benzină, motorină și gaz lichefiat este abordată în complex, luând în considerare factorii economici interni și de grup, factorii regulatorii, cât și cei subiectivi (politica de promovare, presiunile politice, necesitatea de a aplatiza curba prețurilor ca urmare a intoleranței consumatorilor, intuiția conducătorului privind dinamica ulterioară a costurilor etc.), iar o formulă matematică care ar argumenta mărimea individuală a fiecărei modificări și ponderea acestora în total nu există.
- (675) Drept urmare, considerăm că Consiliul Concurenței a analizat superficial caracteristicile pieței relevante, precum și a factorilor obiectivi care stau la baza similitudinii comportamentelor întreprinderilor vizate.

Rompetrol precizează în observații:

- (676) Rompetrol consideră că, Consiliul nu a identificat pe deplin esența modului de formare și stabilire a prețului la produsele petroliere. Susținem acest lucru din următoarele motive.
- (677) În primul rând pentru că indicatorii economico-financiarți la care face trimitere Consiliul – CMPP, Cheltuielile și Rentabilitatea nu sunt singurii indicatori care se iau în considerare la formarea prețului.
- (678) În a doua rând, indicele CMPP este reflectat drept sine costul produsului aflat în stoc la depozitul de stocare a produselor petroliere. Totuși, sine costul final pe baza căruia este stabilit profitul, îl reprezintă costul produselor la stațiile de alimentare. În continuare, Rompetrol notează că sine costul produselor la nivelul stațiilor de alimentare nu este monitorizat din cauza complexității ținerei evidenței contabile.

- (679) Menționăm că valoarea aproximativă a sine costului raportat la cea reală a fost evaluată de Rompetrol în rapoartele prezentate Consiliului Concurenței. Totuși, Rompetrol constată că acestea nu a fost analizate și luate în considerare în cadrul investigației, iar în consecință, Rompetrol consideră că modul în care Consiliul Concurenței a identificat CMPP, este incorect și nu poate fi luat la bază pentru a investiga modificările de preț practicate de Rompetrol.
- (680) În al treilea rând, pentru că formula de calcul aprobată de ANRE este una mult mai complexă decât ceea ce a fost sintetizat de către Consiliul Concurenței, și urmează a fi aplicată în întreg ansamblul ei.
- (681) Cu referire la situațiile de majorări ale prețului din perioada decembrie 2020 – ianuarie 2021, Rompetrol comunică că acestea au avut la bază majorările cotațiilor internaționale la țiței, cursul de schimb valutar și majorarea accizelor, fapt care nu a fost luat în considerare de către Consiliul Concurenței.
- (682) În cea mai mare parte a perioadei examinate, Rompetrol nu a înregistrat valori negative ale rentabilității.
- Petrom precizează în observații:*
- (683) Sarcina probei privind stabilirea oricărei încălcări a Legii concurenței îi revine anume Consiliului Concurenței. Respectiv, Consiliul Concurenței urma să dovedească lipsa unei justificări economice la stabilirea prețurilor, și nu Petrom sau celelalte societăți.
- (684) Petrom își determină prețurile de vânzare cu amănuntul la nivel național în mod independent, ținând cont de un cumul de factori economici obiectivi. Principalii factori economici luați în considerare sunt: cotațiile Platt's, cursul de schimb valutar, prețurile de achiziție, taxarea, stocurile, nivelurile cererii, planul mediu și vânzările țintă, locația site-ului și concurența locală. Prețul carburanților nu este determinat pe baza unei formule stricte, compania analizând factorii identificați în funcție de evoluția acestora pentru fiecare zi fără excepții și îi ia în calcul, respectiv ponderează, la orice modificare de preț în sensul creșterii sau reducerii prețurilor.
- (685) Raționamentul Consiliului Concurenței este eronat pentru următoarele motive.
- (686) În multe piețe care implică produse omogene (inclusiv combustibili), există un preț de piață de echilibru. Acesta este prețul la care cantitatea cerută este egală cu cantitatea furnizată și nu există surplus sau lipsă pe piață. În mod formal, acest preț corespunde punctului de intersecție între curba cererii și curba ofertei. O serie de piețe din viața reală funcționează pe baza logicii economice simple descrise mai sus. Cu titlu ilustrativ, piața țițeiului

tranzacționat la bursele majore are un preț de echilibru pentru fiecare tip de contract de furnizare.

Bemol precizează în observații:

- (687) Consiliul Concurenței realizează evaluarea economică a faptelor pe asumptii preponderent istorice, ceea, ce în condițiile unei pieți dinamice, nu este o abordare orientată pentru managementul decizional. Deciziile manageriale, inclusiv de preț, nu pot fi orientate spre perspectiva istorică, mai ales în condițiile în care sunt cunoscuți alți factori cum ar fi: costul de achiziție previzionat pe termen scurt, nivelul vânzărilor și performanța îndeplinirii planului de vânzări propus, nivelul de absorbție a costurilor conform volumului de vânzări realizat etc.
- (688) Se evidențiază câțiva factori-cheie, pe care se bazează concluziile formulate de Consiliul Concurenței. Primul factor este costul mediu ponderat de procurare CMPa, indicator, care conform metodologiei ANRE, reprezintă valoarea stocului inițial conform evidenței contabile și costul de procurare al volumelor noi în perioada de analiză, până la modificarea prețului. Componentele de transport și producere prin aditivare, lipsesc din acest calcul. Reieșind din aceste nuanțe, CMPa utilizat ca bază de calcul nu corespunde cu sine costul efectiv, conform evidenței contabile. Totodată, comparația costului de stoc între participanții pe piața produselor petroliere poate fi ușor denaturată în cazul companiilor care nu sunt importatori și care au inclus în costul de achiziție un adaos plătit importatorilor, care pentru aceștia se reflectă parțial în componenta de rentabilitate.
- (689) Totodată, compania își stabilește prin politica contabilă metoda de evidență a stocurilor. Compania Bemol aplică metoda FIFO de evaluare a stocurilor.
- (690) Reieșind din aceste aspecte, marja brută efectivă a companiei se va determina conform costului și metodei de evaluare a stocului aplicată de companie, și nu în baza unei convenții de calcul aplicate în raport (CMPa).
- (691) Preluarea CMPa istoric ca bază pentru determinarea unei decizii de preț, în contextul volatilității proeminente a costurilor de achiziție și a unei rotații de stoc de cca 10-15 zile, reprezintă o bază eronată pentru justificarea economică a unui comportament de preț viitor. Rentabilitatea viitoarelor vânzări se determină luând în calcul atât costul stocului efectiv, cât și costul de achiziție viitor, cunoscut la data modificării de preț.
- (692) Al doilea factor este costul unitar, CIAu, care, conform Metodologiei, reprezintă costul istoric unitar al perioadei precedente de gestiune, bazat pe costurile alocate activității reglementate și volumul vânzărilor efectiv al perioadei anterioare. Costul unitar, CIAu, determinat ca raport între costurile și vânzările perioadei anterioare este limitat în aplicarea deciziilor

manageriale, deoarece nu ia în calcul așa factori ca volumul de vânzări efectiv realizat până la perioada de modificare a prețului, volumul previzionat de realizare începând cu perioada de modificare a prețului până la sfârșitul perioadei de gestiune, costurile efective ale perioadei de gestiune până la data modificării prețului în raport cu costurile perioadei anterioare, costurile previzionate pentru perioada următoare și rata de absorbție conform volumului de vânzări previzionat până la sfârșitul perioadei de gestiune.

Poziția Consiliului Concurenței

- (693) Constatările Consiliului Concurenței se referă la faptul că întreprinderile implicate au pus în aplicare o practică concertată manifestată prin decizia de a modifica cu aceeași valoare a prețurilor la benzină, motorină și gaz lichefiat, până la prima afișare la panou a unor modificări de preț de către concurenți.
- (694) În acest context, argumentarea economică a modificărilor de preț este examinată complementar, fiind stabilit faptul că întreprinderile implicate au înregistrat evoluții diferite la nivelul costurilor, chiar dacă prețurile au evoluat similar. Această constatare confirmă faptul că luarea deciziei de modificare a prețurilor la panou exact cu aceeași valoare nu poate fi explicată altfel decât prin implementarea unei practici concertate de către întreprinderile implicate.
- (695) În observațiile lor, întreprinderile se referă la anumiți factori care nu pot fi cuantificați, care sunt luați în calcul la stabilirea prețurilor.
- (696) Lukoil, pe lângă factorii obiectivi, comunică că ia în calcul „concurența de pe piață”, factor care ține de atitudinea subiectivă a decidenților din cadrul întreprinderii cu privire la mediul concurențial și așteptările/presupunerile acestora referitor la comportamentul concurenților pe viitor. Totodată, Lukoil comunică că o formulă matematică care ar argumenta mărimea individuală a fiecărei modificări și ponderea acesteia în total nu există.
- (697) Cu referire la indicatorul CMPP, precum și ceilalți indicatori financiari, se menționează că aceștia nu sunt calculați eronat, întrucât calculele respective nu au fost realizate sau modelate de către Consiliul Concurenței, dar au fost preluate datele prezentate de către întreprinderi către ANRE conform Metodologiei.
- (698) În conformitate cu Metodologia, CMPP cuprinde costul produselor petroliere aflate în stoc (cu referire la activitatea cu amănuntul), indiferent dacă sunt localizate la depozit sau la stații. Totodată, reiterăm că indicatorul CMPP reflectă modificările la nivelul cotațiilor internaționale, a accizelor și a cursului valutar, transportul, marja vânzătorului cu ridicata ș.a., respectiv nu este necesar ca acești factori să fie examinați separat.
- (699) Referitor la ipoteza că prețurile stabilite pe piața ar fi, de fapt, niște prețuri de

echilibru urmare a confruntării cererii cu oferta, se menționează următoarele:

- în perioada examinată pe piață nu a fost stabilit doar un singur preț „de echilibru” pentru fiecare produs petrolier, locul de întâlnire a curbei cererii cu curba ofertei, ci mai multe prețuri, care, deși erau diferite erau destul de apropiate.

- constatările Consiliului Concurenței cu privire la faptul că întreprinderile implicate au modificat exact cu aceeași valoare prețul la produsele comercializate nu pot fi explicate prin instalarea unui preț de echilibru, prețul de echilibru fiind o noțiune care se referă la valoarea prețului practicat pe piață, nu la valoarea modificării de preț față de prețul anterior.

- piețele relevante examinate nu prezintă caracteristicile unui model economic de concurență perfectă, în care ar fi aplicabile noțiunile teoretice ilustrate de către întreprinderile implicate, din motiv că nu întrunesc parametri necesari (atomicitate, omogenitate, informații complete și perfecte, acces egal la tehnologie, intrare liberă, mobilitate ș.a.).

(700) Referitor la observația cu privire la fundamentarea concluziilor Consiliului Concurenței pe asumptii istorice, se menționează că întreprinderile au avut posibilitatea, pentru fiecare modificare de preț, să prezinte argumente (inclusiv factori non-istorici) cu privire la fiecare decizie managerială adoptată.

(701) Cu privire la observația Bemol că aplică metoda FIFO de evaluare a stocurilor, Consiliul Concurenței menționează că, potrivit pct. 10 al Metodologie, metoda de evidență a stocurilor este metoda costului mediu ponderat, prin urmare rămâne neclar faptul din ce motiv întreprinderea ține evidența în scopuri contabile prin metoda FIFO, având în vedere că din cauza particularităților de desfășurare a activității de comercializare a produselor petroliere această metodă este dificil de aplicat. De asemenea, este neargumentat că, în condițiile reglementărilor în vigoare în perioada examinată, să se țină evidența stocurilor prin metoda FIFO, deoarece prețurile sunt stabilite pentru o perioadă nedeterminată de timp, și în acest caz este important de luat în considerare costul tuturor stocurilor întreprinderii (inclusiv Bemol comunică că ia în considerare și costul de achiziție prognozat a stocurilor viitoare), și nu doar costul celor mai vechi stocuri, care vor fi comercializate primele, și care pot fi în cantitate foarte redusă.

(702) Totodată, Bemol nu dă explicații suplimentare în ce mod calculele previzionate au influențat decizia de stabilire a prețurilor, fiindcă, de multe ori, prețul stabilit contravine tendinței prognozate în costul stocurilor – potrivit logicii economice în cazul în care se preconizează o creștere a costului de achiziție a stocurilor întreprinderea ar fi trebuit să stabilească o rentabilitate mai mare, cu rezerva că aceasta va scădea în scurt timp, și

viceversa – dacă se previzionează reducerea costurilor, este rezonabil să fie stabilită o rentabilitate mai modestă, întrucât se așteaptă o creștere a acesteia în scurt timp. Din datele prezentate de către Bemol, se constată că, chiar și având în vedere indicatorii financiari previzionați, întreprinderea nu a dat dovadă de logică economică la stabilirea prețurilor, fiind înregistrate atât rentabilități negative (până la -7,2%), cât și rentabilități peste 10% (până la 18,6%). Concluzionând, constatarea Bemol că abordarea costurilor relevante expuse (costul mediu al stocului și costul unitar previzionat) constituie o pârghie economică rezonabilă pentru determinarea deciziilor de preț nu este acceptată, întrucât, chiar și în urma examinării datelor previzionate prezentate de către întreprindere, deciziile întreprinderii de stabilire a prețurilor nu au un raționament economic, iar Bemol nu a adus explicații cu privire la fiecare modificare de preț care ar accentua avantajele utilizării datelor previzionate față de datele reale (istorice).

- (703) Astfel, ținând cont de faptul că ANRE era regulator pe piața investigată, se reiterează poziția acestora, prin care s-a constatat¹⁰⁸ că reieșind din informațiile din raport, „operatorii supuși verificării respectă doar formal prevederile Legii nr.461/2001 privind piața produselor petroliere. În realitate, făcând uz de norma legală prevăzută la art.4 alin.(3) din Legea nr.461/2001, persoanele responsabile din cadrul companiilor decideau asupra oportunității modificării prețurilor, pornind de la anumite interese comerciale promovate în grup. Această situație denotă existența unor deficiențe în conținutul și modul de interpretare a prevederilor art.4 alin.(3) din Legea nr.461/2001”.

7.3. Lipsa justificării economice pentru produsele de nișă

Observațiile părților

Lukoil precizează în observații:

- (704) O altă trăsătură a pieței de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere este omogenitatea naturală a produselor. Rigiditatea prețurilor și caracterul specific al concurenței prin preț impune companiile petroliere să caute posibilități de a diversifica mixajul de produse prin crearea unor produse de nișă, de o calitate percepută superioară, capabile să se adreseze unor segmente de consumatori mai puțin sensibili la preț. Formarea prețului acestor produse depinde în primul rând de politica de marketing (în special, de diferențiere a mixajul de produse) a întreprinderii. Produsele Ecto se vând în cantități mai mici și, respectiv, se aprovizionează mai rar. De aceea, CMPP-ul lor are un decalaj de timp mult mai mare față de evoluțiile Platts,

¹⁰⁸ Scrisoarea nr.07-02/1351 din 20.04.2021.

decât în cazul produselor principale. În această situație, menținerea diferenței stabilite de politica de marketing între prețul unui litru de benzină Ecto 95 sau motorină Ecto față de un litru de benzină Premium 95 sau, respectiv, de motorină obișnuită poate fi asigurată doar prin fluctuațiile de moment al rentabilității.

- (705) Reieșind din cele expuse mai sus, căutarea unei „justificări economice”, în sensul unei calculații financiar-contabile de moment a costurilor, în cazul acestor produse este lipsită de sens și generează concluzii greșite privind motivația comportamentului întreprinderii.

Poziția Consiliului Concurenței

- (706) Lukoil comunică faptul că decizia de stabilire a prețurilor la produsele de nișă nu urmează anumite reguli, și nu pot fi explicate prin factori obiectivi, uneori fiind schimbate ca reacție la schimbările prețurilor realizate de concurenți sau inițiază de sine stătător modificările de preț pe piață, modificările având la bază politici de marketing, factorii economici interni și de grup, factorii regulatorii, cât și cei subiectivi, iar o formulă matematică care ar argumenta mărimea individuală a fiecărei modificări și ponderea acesteia în total nu există.
- (707) Reieșind din cele expuse mai sus, Consiliul Concurenței constată că, Lukoil nu a prezentat argumente concrete pentru niciuna dintre modificările examinate, și nu a oferit explicații cu privire la faptul că a modificat prețurile la produsele petroliere de nișă exact cu aceeași valoare ca și modificările de preț la produsele similare (de nișă) sau la produsele standard ale concurenților, până la primele afișări ale unor modificări de prețuri de către concurenți.

7.4. Încălcarea principiului prezumției de nevinovăție și *in dubio pro reo*

Observațiile părților

Rompetrol precizează în observații:

- (708) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a confirmat că art. 6 din CEDO, incluzând prezumția de nevinovăție, este aplicabil în cazurile de concurență. Fiind aplicabilă prezumția de nevinovăție, în ipoteza în care există îndoială asupra unei probe, aceasta trebuie interpretată în favoarea agentului economic acuzat de încălcare. Faptele prezentate de Rompetrol sau cele identificate independent de Consiliului Concurenței au fost interpretate părtinitor și calificate greșit, pornind de la prezumția de vinovăție, fapt nepermis de lege. În scopul de a proba participarea unei întreprinderi la o înțelegere cu scop anticoncurențial, practica Tribunalului de Primă Instanță a Curții Europene de Justiție recomandă cu prioritate analizarea probei cu înscrisuri (probă directă),

iar numai în lipsa probei cu înscrisuri, utilizarea prezumției bazate pe probe indirecte. Rompetrol consideră că în privința sa, Consiliul a încălcat în mod vădit principiul *in dubio pro reo*. În lipsa unor dovezi directe privind existența unui pretins comportament concertat, și recurgând la ideea potrivit căreia „nu există o explicație, deci este vinovat”, Consiliul Concurenței a formulat o concluzie contrară legii și logicii, potrivit căreia Rompetrol ar fi participat la realizarea unei practice concertate.

Bemol precizează în observații:

- (709) Tratatul privind Uniunea Europeană prevede necesitatea considerării prezumției de nevinovăție în practica luării deciziilor. Astfel, era necesară analiza și determinarea obiectului comportamentului anticoncurențial, stabilirea coordonării comportamentului, dar și faptul că scopul coordonării comportamentului ar fi restrângerea concurenței.

Vento precizează în observații:

- (710) Potrivit jurisprudenței CJUE, în cazul în care la soluționarea unui litigiu privind existența unei încălcări a normelor concurențiale apar dubii, de acestea trebuie să beneficieze întreprinderea supusă investigației. Ori, principiul prezumției de nevinovăție se aplică procedurilor referitoare la încălcări ale normelor de concurență.
- (711) La caz, acest principiu a fost încălcat din mai multe perspective, inclusiv datorită apariției în presă a unor comentarii, chiar și din partea politicienilor, ce transmit mesaje privind existența unui cartel dur ce ar afecta prețurile la produsele petroliere.

Poziția Consiliului Concurenței

- (712) Având în vedere că în raportul de investigație se propune constatarea unei practici concertate, adică o formă de coordonare a acțiunilor întreprinderilor implicate la stabilirea prețurilor fără ca să fie încheiat un acord în acest sens, atunci în acest caz nu este necesar ca în calitate de probă să fie prezent un act cu putere de lucru decis sau cu putere de lucru judecat, semnele încălcării fiind stabilite printr-un cumul de probe directe și indirecte. Astfel, principiul *in dubio pro reo* nu este aplicabil în orice caz, deoarece cazurile cu privire la presupusele încălcări anticoncurențiale, de cele mai multe ori, constau într-o analiză complexă a unui cumul de circumstanțe (probe), iar fiecare probă examinată separat nu este necesar să îndeplinească cerințele de standard probatoriu. Asume analiza în ansamblu permite Consiliului Concurenței să facă constatări „fără dubii” cu privire la faptul dacă există sau nu încălcări a legislației concurențiale, chiar dacă circumstanțele menționate, luate separat, nu sunt atât de ferme, și ar putea să ridice „dubii” cu privire la natura acțiunii examinate.

7.5. Prețurile de comerț au fost sub nivelul anterior liberalizării¹⁰⁹

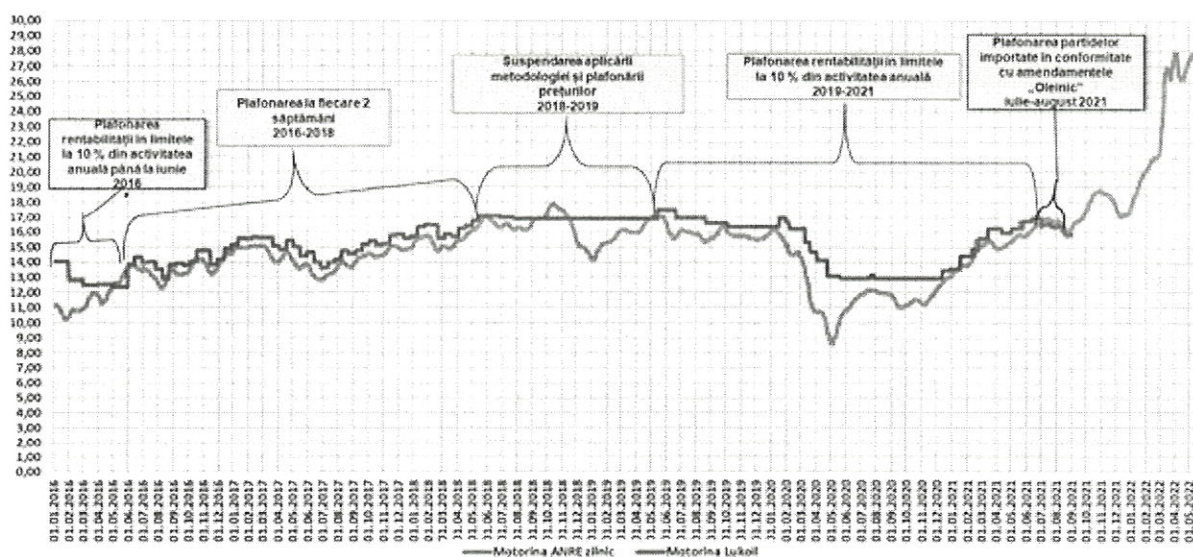
Observațiile părților

Petrom precizează în observații:

- (713) În perioada investigată prețurile de comerț cu amănuntul au scăzut și, în general, au fost sub nivelul anterior liberalizării.

Poziția Consiliului Concurenței

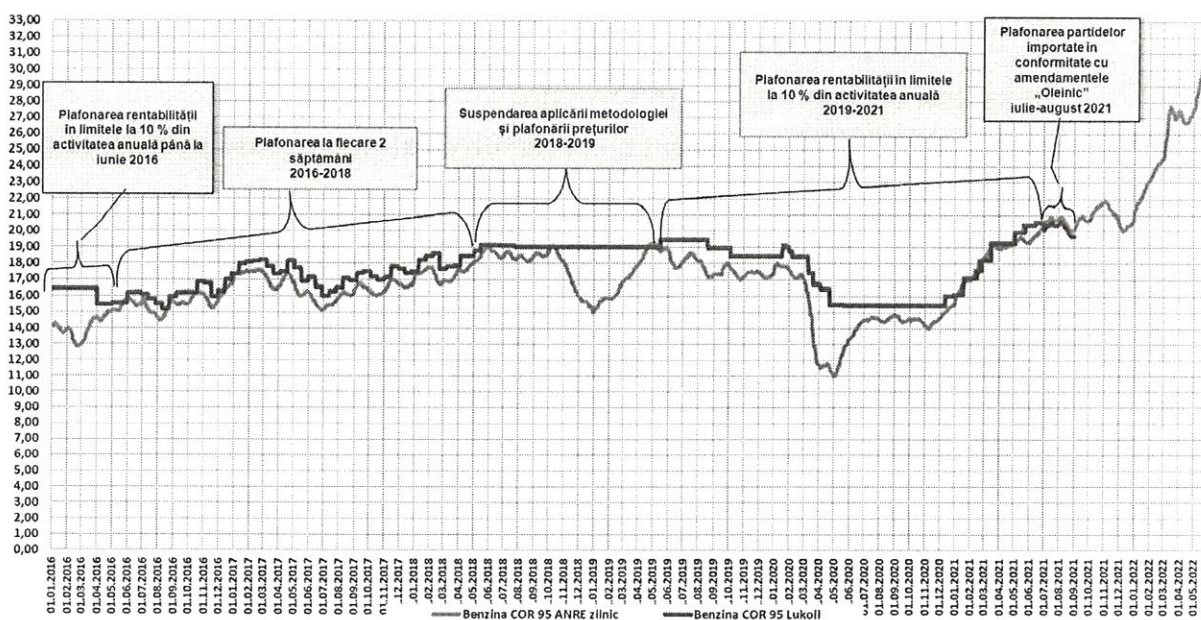
- (714) Scăderea nivelului general al prețurilor în perioada examinată a fost determinată de modificările înregistrate la nivelul cotațiilor internaționale.
- (715) Totodată, potrivit *Raportului Comisiei speciale pentru examinarea eficienței aplicării reglementărilor din sectorul produselor petroliere*, constituită prin Hotărârea Parlamentului nr. 148/2022, exista o tendință generală a companiilor de a nu reflecta neapărat situația de la bursele internaționale, iar în unele perioade, diferențele au atins mărimi semnificative, după cum urmează în figurile de mai jos.
- (716) Figura nr.3 **Analiza comparativă a prețurilor motorinei la aplicarea diferitor Metodologii**

Sursa: *Raportul Comisiei speciale pentru examinarea eficienței aplicării reglementărilor din sectorul produselor petroliere, constituită prin Hotărârea Parlamentului nr. 148/2022.*

¹⁰⁹ În perioada investigată prețurile de comerț cu amănuntul au scăzut și au fost sub nivelul anterior liberalizării

(717) **Figura nr.4 Analiza comparativă a prețurilor motorinei la aplicarea diferitor Metodologii**

(718) Sursa: Raportul Comisiei speciale pentru examinarea eficienței aplicării reglementărilor din sectorul produselor petroliere, constituită prin Hotărârea Parlamentului nr. 148/2022.

(719) Astfel, din graficele de mai sus se constată că, în cazul Lukoil, prețurile practicate pe piață în perioada examinată au fost mai mari decât prețurile-plafon modelate, care ar fi fost stabilite de către regulator în condițiile reglementării actuale. În mod special, se evidențiază o diferență semnificativă de preț în perioada mai - decembrie 2020, care corespunde cu declarațiile administratorul Lukoil în cadrul ședinței Comisiei Economie, Buget și Finanțe a Parlamentului Republicii Moldova din 03.02.2021 cu privire la decizia comună a întreprinderilor de a îngheța prețurile pentru o anumită perioadă de timp.

(720) Se menționează că, reieșind din informațiile prezentate mai sus, prețurile practicate de către celelalte întreprinderi implicate nu au fost identice, dar au fost apropiate și au urmat aceeași tendință ca și prețurile Lukoil, prezentate în grafic.

7.6. Aplicarea regulilor de procedură penală

Observațiile părților

Vento precizează în observații:

(721) Având în vedere criteriile stabilite de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului cu privire la calificarea unei fapte ca fiind în materie penală sau în materie civilă, scoatem în evidență, că în speță sunt întrunite două condiții din cele trei, care sunt alternative, respectiv natura faptei și asprimea sancțiunii.

(722) Prin urmare, fapta reproșată subiectului investigației intră în sfera „acuzărilor

penale” în sensul autonom la nivel european. Astfel, în speță sunt incidente toate garanțiile procesuale specifice unei fapte penale, inclusiv garanțiile oferite de art. 6, 7 CEDO, cu anumite restricții dat fiind specificul acuzațiilor în domeniul respectiv

- (723) În cadrul procedurii de investigare și sancționare a faptelor de încălcare a normelor privind concurența, subiectul vizat dispune de dreptul la apărare. Cu titlu de concretizare, scoatem în evidență, că transmiterea către subiectul investigației, doar a unei versiuni neconfidențiale a Raportului, în mod evident, duce la încălcarea dreptului la apărare, viciu fundamental ce afectează întregul proces (de fixare, constatare și sancționare a faptei de natură penală). Îngrădirea acestui drept a avut loc în mod arbitrar și chiar ilegal.
- (724) Natura penală a faptei obligă autoritățile să excludă aplicarea extensiv defavorabilă a legii în domeniul respectiv. Cu titlu de exemplu invocăm că instanța europeană a statuat, că un comportament anticoncurențial nu poate să existe decât dacă întrunește două elemente: „aspectul material” și „aspectul psihologic”, fapt ignorat în speță - circumstanțe ce denotă aplicarea extensiv defavorabilă a normelor legale de sancționare a faptei de natură penală.
- (725) Garanțiile ce au menirea să asigure efectiv drepturile fundamentale pot fi limitate doar în condițiile legii - primul criteriu ce justifică o ingerință. În acest sens este relevant, că Codul de procedură penală stabilește clar procedura și limitele unor ingerințe în dreptul garantat de art. 8 CEDO, fie că este vorba de „percheziție” - art. 125, 127, 128, 129, 131 CPP; de „ridicare” - art. 126, 127, 128, 131 CPP sau de „monitorizarea conexiunilor comunicațiilor telefonice și electronice” - art. 1322 alin. (1) lit. e), 1341 CPP, etc. În același timp, toate acțiunile ce limitează drepturile fundamentale pot fi efectuate doar după pornirea urmăririi penale și autorizarea lor în condițiile legii. În context, este relevant, că potrivit jurisprudenței CtEDO, nu există niciun argument pentru a interpreta noțiunea de „viață privată” ca excluzând activitățile profesionale sau cele comerciale.

Poziția Consiliului Concurenței

- (726) Legea concurenței transpune prevederile comunitare – Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16.12.2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la art. 81 și 82 din Tratat, care statuează expres că normele din domeniul concurenței nu se aplică domeniului penal.
- (727) Respectiv, în sistemul de drept al Republicii Moldova actele și operațiunile administrative realizate de către Consiliul Concurenței în vederea asigurării aplicării Legii concurenței, și respectiv constatarea încălcărilor prevăzute de Legea concurenței se atribuie la activitatea administrativă. Faptele

întreprinderilor realizate pe piață ce constituie încălcări ale legislației din domeniul concurenței se investighează și se sancționează administrativ de către Consiliul Concurenței, în conformitate cu normele procedurale și materiale prevăzute de Legea concurenței, nefiind echivalate cu sancțiunile penale sau contravenționale.

- (728) Astfel, obiecțiile întreprinderii prin care se invocă că procedura stabilită de Legea concurenței este privită ca o acuzație de materie penală, sunt neîntemeiate.
- (729) Cu referire la asigurarea dreptului la apărare, se menționează că în condițiile prevăzute de art. 58 alin. (1) din Legea concurenței, care prevede că Consiliul Concurenței, în cadrul procedurii de investigație, a garantat pe deplin drepturile la apărare ale părților în cauză prin acordarea dreptului de a-și exprima punctul de vedere cu privire la concluziile și propunerile din raportul de investigație, prin asigurarea accesului la dosar (la solicitare) și organizarea ședințelor de audieri cu părțile la dosar.

7.7. Dreptul de inspecție al Consiliului Concurenței

Observațiile părților

Vento precizează în observații:

- (730) Caracterul ilegal al acțiunilor întreprinse în cadrul inspecției rezultă și din Procesul-verbal întocmit la data de 20.01.2021. Echipa de investigație a adus atingere dreptului fundamental, privind secretul corespondenței, accesând și analizând corespondența personală din cutia poștală electronică a unor persoane fizice. Mai mult, după expirarea termenului de desfășurare a inspecției, a fost solicitată furnizarea informației privind comunicările telefonice, sub sancțiunea aplicării unei amenzi punitive. Ambele acțiuni au fost puse în aplicare în lipsa unor norme legale (clare, previzibile și accesibile) ce ar justifica ingerința în dreptul fundamental, a unei norme ce ar stabili o procedură de urmat și garanții contra abuzului, în contextul jurisprudenței CtEDO.

Poziția Consiliului Concurenței

- (731) Consiliul Concurenței a desfășurat investigația cazului în strictă conformitate cu drepturile care îi sunt oferite în temeiul Legii concurenței.
- (732) Principiul privind secretul corespondenței nu este aplicabil. Angajații Consiliului Concurenței au dreptul de acces la informații confidențiale și au obligația de a păstra confidențialitatea acestora. Consiliul Concurenței, în calitate de autoritate națională în domeniul concurenței, prin activitatea desfășurată are ca scop ocrotirea unui interes general și care vizează aspecte

ce țin de domeniul public a activității economice a persoanei juridice, nu de cel privat.

- (733) Potrivit art. 56 alin. (3) din Legea concurenței prevede că angajații Consiliului Concurenței abilitați să desfășoare o inspecție au următoarele drepturi de inspecție: *b) să examineze registre și orice documente aflate în raport cu obiectul și scopul investigației, indiferent de suportul fizic **sau electronic** pe care sunt păstrate; f) să ceară ca informația aflată în raport cu obiectul și scopul investigației, **păstrată pe calculator** și accesibilă din încăpere, să fie prezentată într-o formă care ar permite ridicarea, precum și să fie vizibilă și lizibilă.*
- (734) În context, sunt relevante Deciziile Curții Constituționale a Republicii Moldova:
- nr. 86 din 30.06.2022 de inadmisibilitate a sesizării nr. 248g/2021 privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 49 alineatele (1) lit. b) și (5) și 56 alin. (3) din Legea concurenței nr. 183 (competența Consiliului Concurenței de a dispune efectuarea inspecției la întreprindere în lipsa mandatului judecătoresc).
 - nr. 71 din 25.06.2020 de inadmisibilitate a sesizării nr. 13g/2020 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 56 alineatele (1) și (2) din Legea concurenței (efectuarea inspecției întreprinderii de către Consiliul Concurenței).

8. INDIVIDUALIZAREA SANCTIUNILOR

- (735) În conformitate cu art. 71 din Legea concurenței, Plenul Consiliului Concurenței are dreptul să aplice, prin decizie, întreprinderilor amenzi în cazul în care, în mod intenționat sau din neglijență, aceste întreprinderi încalcă prevederile art. 5 din Legea concurenței.
- (736) În acord cu prevederile art. 72 din Legea concurenței, nivelul de bază al amenzii pentru încălcarea normelor materiale ale legislației concurențiale se determină în funcție de gravitatea și durata faptei. Nivelul de bază se obține prin înmulțirea procentului determinat în funcție de gradul de gravitate cu factorul aferent duratei încălcării.
- (737) Individualizarea sancțiunilor prevăzute la art. 72 din Legea concurenței, se face ținând cont de gravitatea și durata faptei, luând în considerare criteriile prevăzute de art. 72 alin. (2), alin. (3) și alin. (5) din Legea concurenței. Totodată, cuantumul amenzii se bazează pe determinarea unui nivel de bază care se poate majora în cazul existenței circumstanțelor agravante sau se poate reduce în cazul existenței circumstanțelor atenuante.

(738) Tabel nr.85 **Cifrele de afaceri realizate de întreprinderi (2023)**

Denumire întreprindere	Cifra de afaceri (lei)
Bemol	
Vento	
Lukoil	
Petrom	
Rompetrol	
Tirex	

Sursa: Informații prezentate de către întreprinderi pentru anul 2023

8.1. Gravitatea

- (739) Evaluarea gravității unei încălcări se face de la caz la caz, pentru fiecare tip de încălcare, luându-se în considerare împrejurările relevante ale cazului. Astfel, se vor avea în vedere, natura faptei săvârșite, dimensiunea și importanța pieței relevante, precum și dimensiunea geografică a pieței relevante.
- (740) Conform art. 72 alin. (3) lit. c) din Legea concurenței, nivelul de bază calculat pentru gravitatea faptei constituie de la 2% până la 4% din cifra totală de afaceri realizată de către întreprinderile implicate în anul financiar anterior sancționării pentru faptele de gravitate mare precum sunt acordurile orizontale de tipul cartelurilor dure, definite de art. 7 alin. (1) din Legea concurenței și calificate ca încălcare a art. 5 din Legea concurenței.
- (741) Având în vedere că în sensul prezentei decizii se constată o încălcare prin obiect, precum și gravitatea mare a faptei anticoncurențiale, în conformitate cu art. 72 alin. (3) lit. c) din Legea concurenței, nivelul de bază calculat pentru gravitatea faptei poate constitui de la 2% la 4% din cifra totală de afaceri realizată de către întreprinderile implicate (Rompetrol, Lukoil, Petrom, Vento, Bemol și Tirex), în anul financiar anterior sancționării pentru încălcarea art. 5 alin. (1) și (3) lit. a) din Legea concurenței.
- (742) Astfel, se constată următoarele circumstanțe care determină caracterul grav al faptelor anticoncurențiale realizate de întreprinderi la comercializarea produselor petroliere principale și a gazului lichefiat prin intermediul stațiilor de alimentare, și anume:
- natura faptei comise – încălcarea art. 5 alin. (1) și (3) lit. a) din Legea concurenței s-a constatat prin obiect, întrucât a vizat fixarea/stabilirea prețurilor pentru comercializarea produselor petroliere principale și a gazului lichefiat prin intermediul stațiilor de alimentare, respectiv fiind de o gravitate deosebită pentru economie și mediul concurențial.

- extinderea încălcării la nivel național – acoperirea națională cu stații de alimentare a combustibilului a întreprinderilor, respectiv piețele afectate fiind extinse, acoperind întregul teritoriu al Republicii Moldova;

- fapta anticoncurențială stabilită de întreprinderile implicate au influențat negativ prețurile întreprinderilor care depind de prețul produselor petroliere și a gazului lichefiat, întrucât efectul negativ a fost translatat și către întreprinderile care activează la alt nivel al pieței relevante și către consumatorii finali.

(743) Reieșind din actele și faptele constatate în prezenta Decizie, în cadrul încălcării unice și continui realizate de întreprinderi, se constată că stabilirea prețurilor de panou la produsele petroliere principale și a gazului lichefiat a avut loc cu punerea în aplicare a unei practici concertate pe piețele relevante. Totodată, din informațiile aflate în posesia Consiliului Concurenței se constată că întreprinderile au avut un nivel diferit de implicare în implementarea acordul anticoncurențial și/sau practica concertată.

(744) Prin urmare, quantumul stabilit pentru gravitatea faptelor constatate pentru fiecare întreprindere este individualizat în dependență de anvergura implicării întreprinderilor la acordul și/sau practica concertată, și anume:

- Vento – ■■■ %,
- Tirex – ■■■ %,
- Petrom – ■■■ %,
- Rompetrol – ■■■ %,
- Bemol – ■■■ %,
- Lukoil – ■■■ %.

8.2. Durata

(745) Conform prevederilor art. 72 alin. (5) din Legea concurenței, în funcție de durată, faptele se împart în 3 categorii: fapte de scurtă durată (mai puțin de un an) sau cu consumare instantanee: factor 1; fapte de durată medie (de la un an la cinci ani): factor 1,2; și fapte de lungă durată (peste cinci ani): factor 1,4. Respectiv, nivelul de bază al amenzii se obține prin înmulțirea procentului determinat în funcție de gradul de gravitate cu factorul aferent duratei încălcării.

(746) În vederea calculării amenzilor, urmează a fi luată în considerare durata participării întreprinderilor la încălcare, fiind reținute modificările examinate

la pct. 5.8.1,5.8.3-5.8.5, 5.9 și 5.10. din Decizie¹¹⁰, respectiv durata încălcării poate fi sumarizată cel puțin pentru perioada iunie 2020 – februarie 2021¹¹¹, constituind fapte de scurtă durată, cu aplicarea factorului 1.

Observațiile părților

Petrom precizează în observații:

- (747) Suplimentar, Consiliul Concurenței consideră în mod eronat durata încălcării, în ceea ce privește Petrom, ca fiind perioada 15.05.2019-18.01.2021, cu consecința încadrării faptei ca fiind încălcare de durată medie (1 an - 5 ani), pentru care se propune o majorare a cuantumului amenzii cu un factor de 1,2.
- (748) Pentru a ajunge la o astfel de durată, artificial majorată, Consiliul Concurenței în mod eronat tratează presupusa faptă anticoncurențială la care pretinde că Petrom ar fi luat parte drept o încălcarea continuă.
- (749) Având în vedere, însă, faptul că Legea concurenței nu conține prevederi cu privire la încălcările care sunt continui, deși operează cu fapte de durată scurtă, medie și lungă la individualizarea amenzii în funcție de durată (art. 72 alin. (5) din Legea concurenței), prin analogia legii facem referire la prevederile Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2009. Conform noțiunii expuse în art. 11 al Codului contravențional:
- „(1) Se consideră contravenție continuă fapta care se caracterizează prin săvârșirea neîntreruptă, timp nedeterminat, a activității contravenționale. În cazul contravenției continue nu există pluralitate de contravenții.*
- (2) Contravenția continuă se consumă în momentul încetării acțiunii sau inacțiunii contravenționale sau al survenirii unor evenimente care împiedică această activitate.”*
- (750) Astfel, săvârșirea neîntreruptă a faptei anticoncurențiale investigate de Consiliul Concurenței este centrală pentru continuitatea faptei. Odată ce pretinsa încălcare a fost întreruptă, încălcarea se consideră consumată și durata acesteia încetează.
- (751) Așa cum rezultă din jurisprudența europeană, durata încălcării este un element constitutiv al noțiunii de încălcare. În această privință, în lipsa unor elemente de probă susceptibile de a stabili în mod direct durata unei încălcări, Comisia Europeană trebuie să se întemeieze cel puțin pe elemente de probă având legătură cu fapte suficient de apropiate în timp, astfel încât să se poată admite în mod rezonabil că această încălcare s-a desfășurat fără întrerupere între două

¹¹⁰ Consiliul Concurenței poate concluziona un astfel de comportament și în alte episoade, cu atât mai mult că lipsește o justificare economică coerentă.

¹¹¹ Modificarea prețurilor în conformitate cu Ordinul nr.26-0 din 12.02.2021 (Bemol), Ordinul nr.46 din 11.02.2021 (Vento), Ordinul nr. C 09/31 din 12.02.2021 (Lukoil), Dispoziția nr.27 din 08.02.2021 (Petrom), Dispoziția nr.5/RT din 11.02.2021 (Rompetrol) și Ordinul nr.3 din 12.02.2021 (Tirex)

date exacte.

- (752) Jurisprudența demonstrează că o practică concertată încetează atunci când fie nu mai există certitudine reciprocă privind comportamentul viitor sau dacă comportamentul pe piața afectată a încetat sau s-a schimbat.
- (753) Între preținsele date când ar fi avut mișcări coordonate de preț au existat intervale considerabile de timp care combat existența unei încălcări continue. Mai mult, trebuie avut în vedere că în respectivele intervale, Petrom a efectuat modificări de preț despre care Consiliul Concurenței nu face constatări. Intervalele mari de timp dintre evenimente precum și modificările de preț implementate de către Petrom care nu sunt contestate de Consiliul Concurenței, dovedesc faptul că nu poate fi vorba de o încălcare continuă ci cel mult întreruptă. După cum rezultă din jurisprudența europeană citată mai sus, perioadele de întrerupere nu trebuie luate în calculul duratei încălcării.
- (754) Astfel, durata faptei pretins anticoncurențială, în orice caz, urmează a fi încadrată în faptă de durată scurtă mai mică de un an.

Poziția Consiliului Concurenței

- (755) Deși a existat un număr mai mare de modificări similare de preț în perioada examinată, Consiliul Concurenței a reținut doar situațiile în care există certitudine cu privire la faptul că întreprinderile implicate au modificat în mod concertat prețurile la benzină, motorină și/sau gaz lichefiat exact cu aceeași valoare, având în vedere că deciziile de stabilire a prețurilor au fost luate de către întreprinderi până la prima afișare la panou a prețurilor de către concurenți, ceea ce exclude ipoteza unui comportament paralel sau a unei adaptări inteligente a întreprinderilor implicate la condițiile pieței.
- (756) Activitățile pe care le presupun acordurile anticoncurențiale se desfășoară de obicei în mod clandestin, reuniunile se țin în secret și documentația aferentă acestora este redusă la minimum. Prin urmare, chiar în cazul în care sunt descoperite elemente care atestă în mod explicit un contact nelegal între operatori, precum procesele-verbale ale unor reuniuni, de regulă, acestea nu vor fi decât fragmentare și disperate, astfel încât adesea este necesar ca anumite detalii să fie reconstituite prin deducții. În consecință, în majoritatea cazurilor, existența unei practici sau a unui acord anticoncurențial trebuie să fie dedusă din anumite coincidențe și indicii care, privite în ansamblu, pot constitui, în absența unei alte explicații coerente, dovada încălcării normelor de concurență¹¹².

¹¹² Hotărârea Curții din 7 ianuarie 2004, Aalborg Portland și alții/Comisia, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P și C-219/00 P, Rec., p. I-123, punctele 55-57, și Hotărârea Curții din 25 ianuarie 2007, Sumitomo Metal Industries și Nippon Steel/Comisia, C-403/04 P și C-405/04 P, Rep., p. I-729, punctul 51

- (757) În plus, jurisprudența impune ca, în lipsa unor elemente de probă susceptibile de a stabili în mod direct durata unei încălcări, decizia să se întemeieze cel puțin pe elemente de probă având legătură cu fapte suficient de apropiate în timp, astfel încât să se poată admite în mod rezonabil că această încălcare s-a desfășurat fără întrerupere între două date precise¹¹³.
- (758) Totodată, participarea părților implicate se poate deduce din faptul că nu s-au distanțat de înțelegere în perioada intermediară și că, cel puțin, această participare este dovedită de la prima modificare cu caracter coluziv identificată până la modificarea necoluzivă din 2021.
- (759) Trebuie amintit că, în majoritatea cazurilor, existența unei practici sau a unui acord anticoncurențial trebuie dedusă dintr-un anumit număr de coincidențe și de indicii care, luate împreună, pot constitui, în absența unei alte explicații coerente, dovada unei încălcări a normelor de concurență. Astfel de indicii și de coincidențe permit, atunci când sunt evaluate global, să se dezvăluie nu numai existența unor comportamente sau acorduri anticoncurențiale, ci și durata unui comportament anticoncurențial continuu și perioada de aplicare a unui acord încheiat cu încălcarea normelor de concurență¹¹⁴.
- (760) Pe de altă parte, o astfel de încălcare poate rezulta nu numai dintr-un act izolat, ci și dintr-o serie de acte sau dintr-un comportament continuu. Această interpretare nu poate fi repusă în discuție pentru motivul că unul sau mai multe elemente ale acestei serii de acte sau ale comportamentului continuu ar putea constitui ele însele și private izolat o încălcare a normelor de concurență. În ipoteza în care diferitele acțiuni se înscriu într-un „plan de ansamblu”, din cauza obiectului identic al acestora constând în denaturarea concurenței în cadrul pieței comune, autoritatea de concurență are dreptul să stabilească răspunderea pentru aceste acțiuni în funcție de participarea la încălcare, privită în ansamblul său¹¹⁵.
- (761) În ceea ce privește noțiunea de „încălcare repetată”, aceasta cuprinde o pluralitate de comportamente ilicite unite de un element subiectiv comun¹¹⁶.
- (762) În al doilea rând, noțiunea de încălcare repetată este o noțiune distinctă de cea

¹¹³ Hotărârea Tribunalului din 7 iulie 1994, Dunlop Slazenger/Comisia, T-43/92, Rec., p. II-441, punctul 79, și Hotărârea Tribunalului din 16 noiembrie 2006, Peróxidos Orgánicos/Comisia, T-120/04, Rec., p. II-4441, punctul 51 și jurisprudențiată

¹¹⁴ Hotărârea Curții Aalborg Portland și alții/Comisia, punctul 52 de mai sus, punctul 57, și Hotărârea Curții din 21 septembrie 2006, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied/Comisia, C-105/04 P, Rec., p. I-8725, punctele 94-96 și jurisprudența citată

¹¹⁵ Hotărârea Aalborg Portland și alții/Comisia, punctul 52 de mai sus, punctul 258, și Hotărârea Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied/Comisia, punctul 57 de mai sus, punctul 110

¹¹⁶ Hotărârea Curții din 8 iulie 1999, Montecatini/Comisia, C-235/92 P, Rec., p. I-4539, punctul 195

de încălcare continuă¹¹⁷.

- (763) În al treilea rând, noțiunea de încălcare unică vizează o situație în care mai multe întreprinderi au participat la o încălcare reprezentată printr-un comportament continuu prin care se urmărește un singur scop economic, de denaturare a concurenței, sau constituită din încălcări individuale legate între ele printr-o identitate de obiect și de subiecte¹¹⁸.
- (764) Cu alte cuvinte, modalitățile în care a fost comisă încălcarea permit calificarea încălcării unice fie drept continuă, fie drept repetată.
- (765) Pe de altă parte, trebuie amintit, în ceea ce privește încălcarea continuă, că noțiunea de plan de ansamblu permite autorității de concurență să prezume că comiterea unei încălcări nu a fost întreruptă, deși, pentru o anumită perioadă, nu dispune de proba privind participarea întreprinderii în cauză la această încălcare, cu condiția ca întreprinderea să fi participat la încălcare înainte și după această perioadă și cu condiția să nu existe probe sau indicii care pot sugera că încălcarea a fost întreruptă în ceea ce o privește. În acest caz, autoritatea de concurență va putea aplica o amendă pentru întreaga perioadă a încălcării, inclusiv perioada pentru care nu dispune de proba privind participarea întreprinderii în cauză.
- (766) În schimb, atunci când se poate considera că participarea unei întreprinderi la încălcare a fost întreruptă și atunci când întreprinderea a participat la încălcare înainte și după această întrerupere, această încălcare poate fi calificată drept repetată dacă – la fel ca în cazul încălcării continue – există un obiectiv unic urmărit de aceasta înainte și după întrerupere, ceea ce se poate deduce din identitatea obiectivelor practicilor în cauză, a produselor în cauză, a întreprinderilor care au participat la coluziune și a principalelor modalități de punere în aplicare a acesteia, din identitatea persoanelor fizice implicate pe seama întreprinderilor și, în sfârșit, a domeniului de aplicare geografic al practicilor respective. În acest caz, încălcarea este unică și repetată și, deși autoritatea de concurență poate aplica o amendă pentru întreaga perioadă a încălcării, ea nu poate, în schimb, să aplice o amendă pentru perioada în care încălcarea a fost întreruptă.
- (767) Astfel, episoadele ilicite distincte la care ar lua parte aceeași întreprindere, dar pentru care nu s-ar putea demonstra un obiectiv comun nu ar putea fi calificate drept încălcare unică – continuă sau repetată – și ar constitui încălcări distincte.

¹¹⁷ Hotărârea Tribunalului din 19 mai 2010, IMI și alții/Comisia, T-18/05, Rep., p. II-1769, punctele 96 și 97

¹¹⁸ Hotărârea Tribunalului din 8 iulie 2008, BPB/Comisia, T-53/03, Rep., p. II-1333, punctul 257, și Hotărârea Tribunalului din 28 aprilie 2010, Amann & Söhne și Cousin Filterie/Comisia, T-446/05, Rep., p. II-1255, punctul 89

- (768) În prezenta cauză, este necesar să se constate lipsa dovezii implicării întreprinderilor în încălcare în unele perioade.
- (769) În schimb, întreprinderile implicate au participat la mai multe runde de modificări, fiind identitatea obiectivelor practicilor în cauză, a produselor în cauză, a întreprinderilor care au participat la coluziune și a principalelor modalități depunere în aplicare a acesteia, identitatea persoanelor fizice implicate pe seama întreprinderilor și, în sfârșit, a domeniului de aplicare geografic al practicilor respective.

8.3. Nivelul de bază

- (770) În urma evaluării în funcție de gravitate și durată a faptei, nivelul de bază al amenzii pentru fiecare întreprindere a fost stabilit astfel:
- Bemol: [REDACTED] lei (factor de durată 1)
 - Vento: [REDACTED] lei (factor de durată 1)
 - Lukoil: [REDACTED] lei (factor de durată 1)
 - Petrom: [REDACTED] lei (factor de durată 1)
 - Rompetrol: [REDACTED] lei (factor de durată 1)
 - Tirex: [REDACTED] lei (factor de durată 1)

8.4. Ajustarea nivelului de bază

- (771) La individualizarea sancțiunilor, Consiliul Concurenței ia în considerare toate circumstanțele cazului, care pot conduce la o diminuare sau la o majorare a nivelului de bază al amenzii.
- (772) În conformitate cu art. 73 alin. (1) din Legea concurenței nivelul de bază al amenzii pentru încălcarea normelor materiale ale legislației concurențiale poate fi majorat sau redus cu un procent cuprins între 5% și 10% din cuantumul nivelului de bază stabilit în conformitate cu art. 72 pentru fiecare circumstanță agravantă ori atenuantă constatată.
- (773) În cazul investigat nu au fost stabilite *circumstanțe agravante*.
- (774) Situația de fapt permite reținerea ca *circumstanță atenuantă* faptul că comportamentul întreprinderilor implicate a fost încurajat/ facilitat de legislația existentă - prevederile Metodologiei formării și aplicării prețurilor la produsele petroliere nr. 50 din 11.03.2019, astfel că nivelul de bază se reduce cu [REDACTED]% pentru Bemol, Vento, Lukoil, Petrom, Rompetrol și Tirex (*art. 73 alin. (3) lit. (d) din Legea concurenței*).

Observațiile părților

*Petrom*¹¹⁹ precizează în observații:

- (775) Fiind vorba de regimul sancționatoriu, considerăm că dispozițiile art. 7 cu privire la definirea cartelurilor dure nu pot urma decât o interpretare și aplicare strictă și nu pot fi extinse dincolo de voința legiuitorului, și anume acestea se referă strict la acorduri anticoncurențiale, neacoperind sfera practicilor concertate. Ca atare, considerăm că practica investigată poate fi cel mult încadrată la fapte a căror gravitate este cuantificată între 1% și 2%. În ceea ce privește circumstanțele proprii Petrom, din perspectiva mărimii și capacității societății, Petrom a avut o cotă de piață relativ redusă aferentă piețelor relevante. Această perspectivă este de natură a indica o influență minoră și un impact redus al Petrom, prin urmare, considerăm că se impune ponderarea gravității faptei cu un procent de 30%, ce ar conduce la o gravitate relativă în quantum de 0,7%.
- (776) Petrom solicită să se ia în considerare lipsa efectelor negative ale pretinsei fapte anticoncurențiale asupra consumatorilor Republicii Moldova, precum și lipsa avantajelor economice propriu-zise pentru societate la stabilirea gravității pretinsei încălcări. Petrom solicită încadrarea pretinsei fapte anticoncurențiale în privința Petrom Moldova în faptă de gravitate mică, conform art. 72 alin. (3) lit. a) din Legea concurenței, cu aplicarea unui nivel de bază pentru gravitate de cel mult 0,66%.
- (777) Cu toate acestea, chiar dacă se decide încadrarea presupusei fapte anticoncurențiale în categoria faptelor de gravitate mare, procentul care trebuie să se stabilească în sarcina părților la săvârșirea pretinsei încălcări trebuie să fie de maxim 1,4% (reprezentând o reducere de 30% din 2% - pragul minim pentru fapte de gravitate mare).
- (778) Potrivit dispozițiilor art. 74 din Legea concurenței, întreprinderile pot beneficia de reducerea amenzii dacă aceasta pune în pericol viabilitatea economică a acestora.
- (779) Societatea se afla într-un context economic și social total nefavorabil, atât din punctul de vedere al specificului domeniului său de activitate, cât și din perspectiva problemelor structurale ale pieței cu care se confruntă, cu impact semnificativ asupra prezenței sale pe piață în perioada imediat următoare.
- (780) În primul rând, domeniul de activitate în care activează Petrom Moldova se caracterizează prin reglementarea strictă a prețurilor pentru comercializarea cu amănuntul a carburanților și o contracție a cererii urmare a crizei

¹¹⁹ Aplicarea unui nivel de bază al amenzii pentru gravitate de cel mult 0,66% și reducerea amenzii potențiale până la valoarea de cel mult 10 750 000 MDL, sau acceptarea drept circumstanță atenuantă incapacitatea de plată

economice generate de pandemie.

- (781) Având în vedere situația financiară precară în care se găsește Petrom, aplicarea unei amenzi suplimentare va conduce la pierderea viabilității economice actuale. În vederea salvagădării societății, precum și în scopul menținerii numărului de stații actuale, în temeiul art. 74 din Legea concurenței, Petrom solicită reducerea amenzii până la valoarea de 10 750 000 lei, care poate fi suportată de Petrom fără a pune în pericol viabilitatea economică a acesteia sau o devalorizare substanțială a activelor sale.
- (782) În subsidiar, în ipoteza puțin probabilă în care Plenul Consiliului Concurenței nu va accepta diminuarea amenzii până la un nivel ce permite continuarea activității Societății, respectiv 10 750 000 lei, potrivit dispozițiilor art. 74 din Legea concurenței, Petrom solicită o circumstanță atenuantă cu privire la incapacitatea de plată a întreprinderii, conform prevederilor art. 73. alin. (3) din Legea concurenței.
- (783) Petrom solicită aplicarea unor circumstanțe atenuante în ceea ce privește comportamentul Petrom în cadrul presupusei fapte cu caracter anticoncurențial, și anume.
1. Existența Politicii de conformitate. Petrom are o cultură corporativă concurențială puternică și constantă, susținută de un program solid de conformare cu regulile de concurență. Cu titlu general, menționăm că programul de conformitate se bazează pe stabilirea unor reguli clare și ferme obligatorii pentru toți angajații companiei, asumarea acestor reguli de către conducerea executivă a companiei și comunicarea periodică tuturor angajaților a aspectelor de conformare esențiale.
 2. Efectuarea de training-uri de conformare dedicate dealerilor care operează stațiile de carburanți. Petrom a investit considerabil în promovarea și diseminarea unei culturi concurențiale solide în rândul partenerilor săi comerciali.
 3. Petrom a cooperat dincolo de obligația legală aflată în sarcina sa pe parcursul investigației.
 4. Petrom nu a obținut nici un beneficiu în urma potențialei practici concertate anticoncurențiale – societatea a înregistrat pierderi financiare în anul 2020.
 5. Contextul economic actual defavorabil generat de criza economică determinată de pandemia COVID-19.
- (784) Societatea apreciază că reținerea acestor circumstanțe atenuante este pe deplin justificată, fiind astfel necesară în scopul unei individualizări corecte o reducere a amenzii cu un quantum de 10% din quantumul nivelului de bază al amenzii propuse pentru fiecare circumstanță atenuantă identificată.

Poziția Consiliului Concurenței

- (785) Determinarea nivelului de bază al amenzii pentru încălcarea normelor materiale ale legislației concurențiale se realizează în limitele prevăzute la art. 72 din Legea concurenței.
- (786) Cu referire la observația Petrom cu privire la faptul că art. 7 din Legea concurenței se referă strict la acorduri anticoncurențiale, neacoperind sfera practicilor concertate, se menționează că, potrivit acestui articol, *constituie un cartel dur **acordul anticoncurențial orizontal**, cu excepția acordului de importanță minoră, care, în mod direct sau indirect, izolat sau în combinație cu alți factori aflați sub controlul părților, are ca obiect inclusiv fixarea prețurilor de vânzare a produselor către terți.*
- (787) Totodată, potrivit art. 4 din Legea concurenței, acordul orizontal este orice *acord **sau practică concertată** ce se realizează între două sau mai multe întreprinderi care funcționează pe piață la același (aceleași) nivel (niveluri).*
- (788) Astfel, se constată că practicile concertate ce se realizează între întreprinderile ce funcționează pe piață la același nivel cad sub incidența art. 7 din Legea concurenței.
- (789) Petrom comunică despre imposibilitatea de plată a unei amenzi mai mari decât 10 750 000 lei fără consecințe economice grave asupra activității întreprinderii. Astfel, Petrom prezintă informații cu privire la situația sa economico-financiară în prima jumătate a anului 2021, care este deja învechită, și face referire la reglementările stricte existente pe piață (inclusiv previziunile întreprinderii cu privire la efectul economic al acestor reglementări în timp) care au fost mai întâi modificate – cu referire la marja comercială specifică cu ridicata, apoi anulate, în decurs de 2 luni de la intrarea în vigoare.
- (790) Ulterior, potrivit informațiilor disponibile, situația financiară a întreprinderii Petrom s-a îmbunătățit semnificativ față de anii precedent. Astfel, în 2021 au fost înregistrate total venituri din vânzări și alte venituri în mărime de [REDACTED] lei, față de [REDACTED] lei în anul 2020 (creștere cu 49,46%). Totodată, în 2022 au fost înregistrate total venituri din vânzări și alte venituri în mărime de [REDACTED] lei, față de anul 2020, în creștere cu 273,92%. Prin urmare, în prezent, reieșind din situația financiară a întreprinderii (fiscală, nu managerială), reducerea amenzii din motiv de incapacitate de plată nu este întemeiată.
- (791) Existența politicii de conformitate și realizarea unor training-uri cu angajații și dealerii oficiali, deși nu este prevăzută expres în Legea concurenței, poate constitui în unele cazuri o circumstanță atenuantă. La caz, încălcarea

constatată de către Consiliul Concurenței se referă la participarea Petrom la un acord anticoncurențial și/sau practică concertată ce vizează stabilirea prețurilor cu amănuntul la benzină, motorină și gaz lichefiat. Încălcarea a fost comisă de Petrom premeditat, nu din neglijență, ceea ce confirmă faptul că, deși formal întreprinderea deține o politică de conformitate, aceasta nu a fost respectată pe deplin în practică, ceea ce desființează importanța acesteia.

- (792) Totodată, cu referire la instruirile realizate de către Petrom cu angajații și dealerii, se menționează că, deși majoritatea informațiilor prezentate au fost conforme, unele dintre instrucțiuni au fost orientate mai degrabă spre ascunderea informațiilor electronice în așa fel încât, în cazul desfășurării unei inspecții de către Consiliul Concurenței, acestea să nu fie identificate, decât spre o colaborare deschisă cu autoritatea de concurență, de exemplu (training dealeri 20.04.2021).
- (793) Figura nr.5 Extras din prezentarea „*Legea concurenței. Reguli de comunicare. Chișinău 20.04.2021*”

CÂTEVA REGULI SIMPLE – DOS AND DON'TS

- Nu marcați documentele cu etichete de tipul „a se șterge după citire”, „confidențial”, „(strict) secret” „prețuri concurență”.
- Evitați să folosiți cuvinte-cheie utilizate frecvent de autoritatea de concurență: „înțelegere”, „acord” „aliniere” „abuziv”, „a impune”, „preferențial”, „exclusivitate”, „cartel”, „anticoncurențial” etc.
- Evitați să folosiți mailul/ sms-ul atunci când puteți comunica cu destinatarul direct, față în față!

„Rămâne
între noi!”

 PETROM

Sursa: Anexă la Observațiile prezentate de Petrom

- (794) În ceea ce privește rezultatele financiare ale întreprinderii și contextul economic de activitate, se menționează că acestea nu pot fi luate în calcul de către Consiliul Concurenței ca circumstanțe atenuante, or acestea nu justifică participarea la acordul anticoncurențial și/sau practica concertată constatată de către Consiliul Concurenței.

8.5. Concluzii: valoarea finală a amenzilor

(795) În contextual celor expuse, amenzile aplicate întreprinderilor în conformitate cu Legea concurenței, sunt următoarele:¹²⁰

- Bemol: 29 047 135 lei
- Vento: 1 103 509 lei
- Lukoil: 180 237 907 lei
- Petrom: 77 850 725 lei
- Rompetrol: 191 863 578 lei
- Tirex: 1 529 442 lei

9. CONCLUZII

(796) Cu luarea în considerare a celor expuse în prezenta Decizie, Consiliul Concurenței constată că comportamentul efectiv manifestat de întreprinderile Rompetrol, Lukoil, Petrom, Bemol, Vento și Tirex pentru care nu există nici o explicație plauzibilă în afara concertării comportamentului, demonstrează faptul că părțile implicate, cel puțin în perioada iunie 2020-februarie 2021, la modificarea prețurilor cu amănuntul la benzină, motorină și gaz lichefiat, au realizat un acord anticoncurențial și/sau practică concertată de stabilire/fixare directă și/sau indirectă a prețurilor de vânzare și a altor condiții de tranzacționare, faptă interzisă expres de prevederile art. 5 alin. (1) și (3) lit. a) din Legea concurenței. Respectiv, urmează a fi impuse amenzi în conformitate cu art.68-70 din Legea concurenței.

Ținând cont de circumstanțele de drept și de fapt constatate, Plenul Consiliului Concurenței,

DECIDE:

1. A constata încălcarea prevederilor art. 5 alin. (1) și (3) lit. a) din Legea concurenței nr. 183/2012 (în redacția în vigoare la momentul săvârșirii faptei), prin participarea la un acord și/sau practică concertată de fixare a prețurilor de vânzare către terți la produsele petroliere principale și la gaz lichefiat, pe teritoriul Republicii Moldova, cel puțin în perioada iunie 2020-februarie 2021, de către SRL „Bemol Retail”, SRL „Datario”, SRL „Lukoil Moldova”, SRL „Petrom Moldova”, SA „Romp petrol Moldova” și SA „Tirex Petrol”.

¹²⁰ Cuantumul final al amenzii este rotunjit în jos.

2. Pentru încălcarea referită la pct.1, a aplica următoarele amenzi:
 - (a) SRL „Bemol Retail”: 29 047 135 lei (douăzeci și nouă milioane patruzeci și șapte mii o sută treizeci și cinci lei),
 - (b) SRL „Datario”: 1 103 509 lei (un milion o sută trei mii cinci sute nouă lei),
 - (c) SRL „Lukoil Moldova”: 180 237 907 lei (o sută optzeci de milioane două sute treizeci și șapte mii nouă sute șapte lei),
 - (d) SRL „Petrom Moldova”: 77 850 725 lei (șaptezeci și șapte milioane opt sute cincizeci mii șapte sute douăzeci și cinci lei),
 - (e) SA „Rompetrol Moldova”: 191 863 578 lei (o sută nouăzeci și unu milioane opt sute șaiszeci și trei mii cinci sute șaptezeci și opt lei),
 - (f) SA „Tirex Petrol”: 1 529 442 lei (un milion cinci sute douăzeci și nouă mii patru sute patruzeci și doi lei).
3. A înceta investigația în partea ce ține de presupusa încălcare a art.11 din Legea concurenței nr. 183/2012, deoarece pe parcursul desfășurării acesteia nu au fost descoperite probe suficiente care ar justifica aplicarea de măsuri corective sau sancțiuni.
4. Sumele amenzilor urmează a fi achitate la bugetul de stat (cod IBAN MD83TRGAAA14311701000000, prestator beneficiar: Ministerul Finanțelor – Trezoreria de Stat), în termen de 60 de zile lucrătoare de la data comunicării prezentei decizii, cu mențiunea *„Amendă aplicată de către Consiliul Concurenței în conformitate cu prevederile Legii concurenței nr. 183/2012. Decizia nr. DA-03/21-18 din 28 iunie 2024”*. O copie a actului care confirmă plata va fi transmisă către Consiliul Concurenței.
5. Decizia poate fi contestată, în termen de 30 de zile calendaristice de la primirea acesteia, la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, specializat în materie de contencios administrativ (mun. Chișinău, str. Kiev, nr. 3).
6. Decizia intră în vigoare la data adoptării și va fi adusă la cunoștința părților.

Alexei GHERȚESCU

Președinte